

PLAN URBANISTIC GENERAL

COMUNA BĂLUȘENI, JUDEȚUL BOTOȘANI

BENEFICIAR:

COMUNA BĂLUȘENI, JUDEȚUL BOTOȘANI

PROIECTANT:

S.C. REALITIS S.R.L.

*ADMINISTRATOR: ARHITECT **BOGUS GHEORGHE-VENIAMIN***

*ADMINISTRATOR: ING. MĂSURĂTORI TOPOGRAFICE **SĂVESCU CIPRIAN-CONSTANTIN***

DENUMIREA ETAPEI:

II. PLAN URBANISTIC GENERAL ȘI REGULAMENT LOCAL DE URBANISM

DENUMIREA STUDIULUI:

MEMORIU GENERAL

- I. SINTEZA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR. DIAGNOSTIC PROSPECTIV
- II. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

VERSIUNE PRELIMINARĂ – 2025

LISTA ȘI SEMNĂTURILE PROIECTANȚILOR

PROIECTANT GENERAL:

S.C. REALITIS S.R.L.

Administrator SĂVESCU CIPRIAN-CONSTANTIN

**COORDONATOR RUR
URBANIST:**

ARH. URB. MREJERU FLORIN

ȘEF PROIECT:

ARH. URB. MREJERU FLORIN

COLECTIV DE ELABORARE:

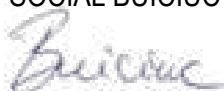
GEOGRAF MELINTE SILVIA

GEOGRAF FILIPOAIA LARISA-DIANA

ASISTENT SOCIAL BUICIUC ELENA-DANIELA

PLANUL URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI BĂLUȘENI, JUDEȚUL BOTOȘANI	
Denumirea și conținutul etapelor:	
ETAPA I. STUDII DE FUNDAMENTARE	
I.1. Actualizarea suportului topografic	
I.2. Studiu de fundamentare privind condițiile geotehnice și hidrogeologice	
I.3. Studiu de fundamentare privind relațiile periurbane	
I.4. Studiu de fundamentare privind organizarea circulației și transporturilor	
I.5. Studiu de fundamentare privind protecția mediului, riscurile naturale, riscurile antropice	
I.6. Studiu de fundamentare peisagistic	
I.7. Studiu de fundamentare privind tipurile de proprietate	
I.8. Studiu de fundamentare privind infrastructura tehnico-edilitară	
I.9. Studiu de fundamentare consultativ: analiza factorilor interesați	
I.10. Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice	
I.11. Studiu de fundamentare privind evoluția socio-demografică	
I.12. Studiu de fundamentare privind mobilitatea și transportul	
I.13. Studiu de fundamentare privind impactul schimbărilor climatice	
ETAPA II. PLAN URBANISTIC GENERAL ȘI REGULAMENT LOCAL DE URBANISM	
II.1. Parte scrisă	
II.1.1. Memoriu general de urbanism - Propuneri preliminare de reglementări urbanistice	
II.1.2. Regulament local de urbanism	
II.1.3. Memoriu de sinteză	
II.2. Parte desenată	
II.2.1. Incadrare în teritoriu	
II.2.2. Situația existentă, disfuncționalități	
II.2.3. Strategia de dezvoltare spațială	
II.2.4. Reglementări urbanistice propuse și UTR	
II.2.5. Reglementări tehnico-edilitare	
II.2.6. Proprietatea asupra terenurilor	
II.2.7. Zone cu operațiuni de restructurare și regenerare	
II.2.8. Rețea majoră de circulație și transport	
ETAPA III. TRANSPUNERE P.U.G. ÎN G.I.S.	
ETAPA IV. ÎNTOCMIRE DOCUMENTAȚII PENTRU OBTINERE AVIZE/ACORDURI	
ETAPA V. REDACTAREA FINALĂ A DOCUMENTAȚIEI P.U.G.	

PARTEA I - SINTEZA ANALIZEI SITUAȚEI EXISTENTE ȘI A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR.
DIAGNOSTIC PROSPECTIV

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

- 1.1.1. Denumirea lucrării
- 1.1.2. Beneficiar
- 1.1.3. Proiectant
- 1.1.4. Data elaborării

1.2. Scopul studiului și obiectivele specifice ale P.U.G. și R.L.U.

- 1.2.1. Obiectul documentației de urbanism
- 1.2.2. Scopul și obiectivele documentației de urbanism
- 1.2.3. Ediții anterioare ale P.U.G.

1.3. Surse documentare

- 1.3.1. Lista studiilor și proiectelor elaborate anterior P.U.G.
- 1.3.2. Lista studiilor de fundamentare întocmite concomitent cu P.U.G.
- 1.3.3. Date statistice
- 1.3.4. Suportul topografic al P.U.G.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII. SINTEZA ANALIZEI SITUAȚEI EXISTENTE ȘI A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR

2.1. Încadrarea în teritoriu

- 2.1.1. Contextul teritorial județean și regional
- 2.1.2. Contextul teritorial comunal

2.2. Evoluția istorică și urbanistică

- 2.2.1. Evoluția teritoriului administrativ
- 2.2.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților, repere în evoluția comunei. Evoluția istorică și urbanistică

2.3. Elemente ale cadrului natural

- 2.3.1. Cadrul geografic
- 2.3.2. Geologia
- 2.3.3. Clima

2.4. Hidrografia

- 2.4.1. Ape de suprafață
- 2.4.2. Ape de adâncime
- 2.4.3. Eroziuni

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

- 2.5.1. Evoluția istorică a populației
- 2.5.2. Densitate
- 2.5.3. Mișcarea migratorie
- 2.5.4. Structura pe sexe și grupe de vârstă

2.6. Circulații și transporturi

2.7. Intravilan existent. Zone funcționale.

2.8. Potențialul economic

- 2.8.1. Sectorul primar

- 2.8.2. Sectorul secundar
- 2.8.3. Sectorul terțiar
- 2.8.4. Structura activităților economice
- 2.9. Dotări publice**
- 2.10. Patrimoniu construit protejat**
 - 2.10.1. Imobile înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015
 - 2.10.2. Situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național
 - 2.10.3. Zone construite protejate
- 2.11. Regim juridic de proprietate a terenurilor**
- 2.12. Condiții geotehnice și hidrogeotehnice. Zone cu riscuri naturale**
 - 2.12.1. Zone de risc
 - 2.12.2. Prezentarea lucrărilor de teren efectuate
- 2.13. Echipare edilitară**
 - 2.13.1. Alimentarea cu apă potabilă și canalizarea apelor uzate
 - 2.13.2. Alimentarea cu energie electrică
 - 2.13.3. Telecomunicații
 - 2.13.4. Alimentarea cu energie termică
 - 2.13.5. Alimentarea cu gaze naturale
- 2.14. Probleme de mediu**
 - 2.14.1. Schimbări climatice
 - 2.14.2. Biodiversitatea (resurse de faună, floră și păduri)
 - 2.14.3. Mediul și infrastructura de mediu
- 2.15. Necesități și opțiuni ale populației**
- 3. CONCLUZII ȘI DISFUNCȚIONALITĂȚI. DIAGNOSTIC PROSPECTIV**

PARTEA A II-A - STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

4. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

- 4.1. Principalele caracteristici ale teritoriului studiat. Competențe distinctive
- 4.2. Analiza S.W.O.T.
- 4.3. Viziunea de dezvoltare
- 4.4. Priorități de dezvoltare

5. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

- 5.1. Condiționări ale documentațiilor de amenajarea teritoriului și ale strategiilor de dezvoltare spațială aprobate
- 5.2. Studii de fundamentare
- 5.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu
- 5.4. Evoluția populației, elemente demografice și sociale
- 5.5. Zone de restructurare și regenerare urbană
- 5.6. Intravilan propus. Zonificare funcțională
- 5.7. Reglementări urbanistice. Unități Teritoriale de Referință
- 5.8. Dezvoltarea activităților economice
- 5.9. Dotări publice
- 5.10. Protecția patrimoniului cultural și a peisajului
- 5.11. Patrimoniu arheologic. Recomandări, restricții, permisivități și obligații
- 5.12. Reglementări urbanistice. Regim de protecție. Permisivități și restricții de intervenție asupra țesutului urban
- 5.13. Organizarea circulațiilor și transporturilor
- 5.14. Regimul de proprietate al terenurilor. Circulația terenurilor
- 5.15. Măsuri în zonele cu riscuri naturale
- 5.16. Echipare edilitară
- 5.17. Reabilitare, protecția și conservarea mediului
- 5.18. Obiective de utilitate publică

6. CONCLUZII – MĂSURI ÎN CONTINUARE

7. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI

8. PLANUL DE ACȚIUNE

9. BIBLIOGRAFIE

LEGISLAȚIE

- **Legea nr. 50/29.07.1991**- Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, aplicabilă de la 18.09.2018, modificată și actualizată de Ordonanța de urgență nr. 84 din 13.09.2018;
- **Legea nr. 18/19.02.1991** - Legea a fondului funciar (modificată și actualizată de Legea nr. 231 din 02.08.2018), aplicabilă de la 09.08.2018;
- **Legea nr. 33/27.05.1994** - Legea privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică, publicată în Monitorul Oficial pe data: 05.07.2011, în vigoare de la 08.07.2011;
- **Legea nr. 481/08.11.2004** - Legea privind protecția civilă, aplicabilă de la 29.06.2009 (forma actualizată cu modificările și completările aduse de Ordonanța de urgență nr. 70 din 14.06.2009);
- **Legea nr. 10/18.01.1995** - Legea privind calitatea în construcții, aplicabilă de la 18.09.2018 (modificată și completată de Ordonanța de urgență nr. 84 din 13.09.2018);
- **Ordinul nr. 34/07.11.1995** - Ordin pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor, în vigoare de la 07.12.1995;
- **Ordinul nr. 4221/08.08.1995** - Ordin pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor, intrat în vigoare de la 07.12.1995;
- **Ordinul nr. 3422/01.08.1995** - Ordin pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor, în vigoare de la 07.12.1995;
- **Ordonanța de urgență nr. 195/22.12.2005** - Ordonanța de urgență privind protecția mediului (forma actualizată cu modificările și completările aduse de Ordonanța de urgență nr. 75 din 19.07.2018);
- **Legea nr. 7 / 13.03.1996** - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, aplicabilă de la data 26.07.2018, modificată și completată de Legea nr. 185 din 18.07.2018;
- **H.G nr. 525/27.06.1996 (Republicarea 1 din 2002)** - pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism, aplicabilă de la 30.12.2014 (modificările și completările fiind aduse de H.G nr. 273 din 31.03.2010, H.G nr. 490 din 11.05.2011 și H.G. nr. 1180 din 29.12.2014);
- **Legea nr. 107 / 25.09.1996 a apelor**, aplicabilă de la 10.11.2017, actualizată prin Ordonanța de urgență nr. 78 din 08.11.2017 - pentru modificarea și completarea Legii apelor nr. 107/1996;
- **Legea nr. 114 / 11.10.1996** legea locuinței, aplicabilă de la data de 23.06.2017, modificată și completată de Lege nr. 143 din 16.06.2017 - Legea pentru completarea Legii locuinței nr. 114/1996;
- **H.G nr. 930/11.08.2005** - Hotărârea pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică, în vigoare de la 02.09.2005;
- **Ordonanța Guvernului nr. 43/28.08.1997** (Republicarea 1 din 1998) - Ordonanța privind regimul drumurilor, modificată și completată de Ordonanța de urgență nr. 55 din 14.09.2016 și Lege nr. 154 din 26.06.2018;

- **Legea nr. 157 / 07.10.1997** privind ratificarea Convenției pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei adoptată la Granada la 03.10.1985 și semnată de România la 22 iunie 1996;
- **Legea nr. 171 / 24.11.1997** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a II-a – Apa;
- **Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 50 / 27.01.1998** privind “Normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale”;
- **Legea nr. 247/19.07.2005** - Legea privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, aplicabilă de la 01.01.2016, modificată și completată de Ordonanța de urgență nr. 23 din 06.06.2012;
- **O.U.G. nr. 12/07.07.1998** privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, aplicabilă de la 29.11.2016, modificată și completată prin Ordonanța de urgență nr. 83 din 16.11.2016;
- **Ordinul comun** al M.L.P.A.T., Șefului Departamentului pentru Administrație Publică Locală și al Ministrului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului nr. 62 / N / 19.O / 288 / 1.955 /31.07.1998 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale;
- **Legea nr. 213 / 17.11.1998** privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, aplicabilă de la 29.11.2016, modificată și completată de Ordonanța de urgență nr. 83 din 16.11.2016;
- **Legea nr. 219 / 1998** privind regimul concesiunilor, abrogată prin O.U.G. nr. 34 / 2006 și înlocuită de O.U.G. nr. 54/2006, modificată și completată de Legea nr. 528 / 25.11.2004;
- **Ordinul nr. 45/27.01.1998** - Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor, abrogat la data 18.09.2017 de Ordin nr. 1296 din 30.08.2017;
- **Ordinul nr. 46/27.01.1998** - Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice, abrogat la data 07.09.2017 de Ordin nr. 1295 din 30.08.2017;
- **Ordinul nr. 47/ 06.03.1998** - Ordin privind ratele aferente contractelor de vânzare - cumpărare de acțiuni cumpărate de F.P.S. care devin exigibile după data intrării în vigoare a legii 55/1995, în vigoare de la 13.04.1998;
- **Ordinul nr. 48/27.01.1998** - Ordin pentru aprobarea Normelor privind amplasarea și exploatarea balastierelor din zona drumurilor și a podurilor, abrogat la data 12.09.2017 de Ordin nr. 1293 din 30.08.2017;
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, indicativ **G.P. 038 / 99** aprobat prin **Ordinul nr. 13 / N / 10.03.1999**;
- **Ordinul nr. 2032 / 14.07.1999** al Ministrului culturii pentru înființarea Comisiei de atestare în domeniul monumentelor istorice și aprobarea normelor și criteriilor de atestare a experților în domeniul protejării monumentelor istorice și a specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice, abrogat la data 17.11.2008 de Ordin nr. 2398 din 25.06.2008;
- Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism, indicativ **G.M.-007-2000** aprobat prin **Ordinul nr. 21 / N / 10.04.2000**, abrogat la data 19.06.2002 de Ordin nr. 116 din 11.02.2002 și Ordin nr. 289 din 06.03.2002;

- **Legea nr. 5 / 12.04.2000** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a III-a – Zone protejate, modificată și completată de Ordonanța de urgență nr. 49 din 31.08.2016;
- **H.G. nr. 540 / 22.06.2000** privind aprobarea încadrării în categorii funcționale a drumurilor publice și a drumurilor de utilitate privată deschise circulației publice, abrogat la data 16.04.2014 de Hotărâre nr. 257 din 09.04.2014;
- **Legea nr. 215 / 23.05.2001** privind administrația publică locală, modificată și completată de Legea nr. 52 din 02.03.2018;
- **Legea nr. 350/2001** privind amenajarea teritoriului și urbanismul, republicată, aplicabilă de la 25.06.2018, modificată și completată de Ordonanța de urgență nr. 51 din 21.06.2018; actualizată 2024;
- **Legea nr. 351 / 06.07.2001** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități;
- **Legea nr. 378 / 10.07.2001** pentru aprobarea O.G. nr. 43 / 30.01.2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată și completată prin Legea nr. 462 / 12.11.2003;
- **Legea nr. 422 / 18.07.2001** privind protejarea monumentelor istorice cu modificările și completările ulterioare prin O.U.G. nr. 77 / 26.06.2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, Legea nr. 261 / 16.07.2009 privind aprobarea O.U.G. nr. 214 / 2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 50 / 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții [cu intrare în vigoare la 14.10.2009], H.G. nr. 1410 / 04.12.2009 privind reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, O.U.G. nr. 43 / 13.05.2010 pentru modificarea unor acte normative în vederea reducerii sau simplificării administrative a unor autorizații/avize/proceduri ca urmare a măsurilor asumate de Guvernul României în cadrul Planului de simplificare aferent Memorandumului de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, O.U.G. nr. 12 / 15.02.2011 pentru reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, precum și pentru reducerea unor cheltuieli și Legea nr. 187 / 12.11.2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286 / 2009 privind Codul penal [cu intrare în vigoare de la 01.02.2014] și prin Lege nr. 209 din 03.11.2017 Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal;
- **Legea nr. 564 / 19.10.2001** pentru aprobarea O.G. nr. 47 / 2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial;
- **Legea nr. 575/22.10.2001** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural, în vigoare de la 17.11.2001;
- **Ordinul nr. 2039 / 08.04.2002** al Ministrului culturii și cultelor privind înființarea Comisiei de avizare a constituirii agenților economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări, proiectarea și executarea de lucrări asupra monumentelor istorice, precum și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare și a componentei acesteia, cu modificările și completările ulterioare;

- **Ordinul nr. 2043/11.04.2002** al Ministrului culturii și cultelor privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, în vigoare de la 29.05.2002;
- **Ordinul nr. 2086 / 2002** al Ministrului culturii și cultelor pentru aprobarea criteriilor de avizare a constituirii agenților economici cu activitate în domeniul monumentelor istorice;
- **Ordinul nr. 2112 / 2002** al Ministrului culturii și cultelor privind aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor;
- **Legea nr. 413 / 26.06.2002** privind aprobarea O.G. nr. 79 / 30.08.2001 pentru modificarea și completarea O.G. 43 / 1997 privind regimul drumurilor, în vigoare de la 12.07.2002;
- **Legea nr. 451 / 08.07.2002** de ratificare a Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000, în vigoare de la 26.07.2002;
- **H.G. nr. 1309 / 20.11.2002** pentru aprobarea Normelor metodologice privind cuantumul timbrului monumentelor istorice și modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicarea acestuia, abrogat la data 14.02.2008 de Hotărâre nr. 1502 din 12.12.2007, Hotărârea pentru aprobarea Normelor metodologice privind cuantumul timbrului monumentelor istorice și modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicarea acestuia, în vigoare de la 14.02.2008;
- **H.G. nr. 382 / 02.04.2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale, în vigoare de la 16.04.2003;
- **H.G. nr. 447 / 10.04.2003** pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații, aplicabilă de la 05.09.2013;
- **Legea nr. 203 / 16.05.2003** republicată în 26.01.2005 privind realizarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport de interes național și european, în vigoare de la 29.01.2005;
- **H.G. nr. 610 / 29.05.2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind procedura de acordare a creditelor necesare efectuării de lucrări de protejare la monumentele istorice deținute de persoanele fizice sau juridice de drept privat, în vigoare de la 10.06.2003;
- **H.G. nr. 1430 / 04.12.2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna (M.O. nr. 905/18 decembrie 2003);
- **Ordinul nr. 2535 / 2003** al Ministrului culturii și cultelor pentru instituirea Registrului agenților economici autorizați să desfășoare activități în domeniul protejării monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul nr. 2682 / 13.06.2003** al Ministrului culturii și cultelor privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și evidență a monumentelor istorice, a Listei monumentelor istorice, a Fișei analitice de evidență a monumentelor istorice și a Fișei minime de evidență a

monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare, abrogat la data 17.07.2008 de Ordin nr. 2260 din 18.04.2008 - Ordin privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, în vigoare de la 17.07.2008;

- **Ordinul nr. 2684 / 18.06.2003** al Ministrului culturii și cultelor privind aprobarea Metodologiei de întocmire a obligației privind folosința monumentului istoric și a conținutului acestuia, în vigoare de la 24.06.2003;
- **H.G. nr. 493 / 01.04.2004** pentru aprobarea Metodologiei privind monitorizarea monumentelor istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și a Metodologiei privind elaborarea și conținutul-cadru al planurilor de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial, în vigoare de la 30.04.2004;
- **H.G. nr. 974 / 15.06.2004** privind normele de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și a procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile și a procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile, aplicabilă de la 10.12.2015, modificată și completată de următoarele acte: Ordonanța nr. 11 din 29.01.2010, H.G. nr. 342 din 04.06.2013 și Legea nr. 301 din 27.11.2015;
- **H.G. nr. 930 / 11.08.2005** privind protecția sanitară a surselor și instalațiilor de aprovizionare cu apă, în vigoare de la 02.10.2005;
- **O.U.G. NR. 195/2005** privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare; aplicabilă de la 19.07.2018;
- **Legea nr. 259 / 06.07.2006** pentru modificarea și completarea Legii nr. 422 / 2001 privind protejarea monumentelor istorice, în vigoare de la 06.07.2007;
- **Legea nr. 363 / 26.09.2006** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea I – Rețele de transport, aplicabilă de la 29.09.2006;
- **Legea nr. 265 / 2006** privind protecția mediului, în vigoare de la 09.07.2006;
- **Legea nr. 24/2007** privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, cu modificările ulterioare; aplicabilă de la 19.10.2014;
- **Legea nr. 100 / 19.04.2007** pentru modificarea și completarea Legii nr. 351 / 06.07.2001 privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități, în vigoare de la 30.04.2007;
- **Legea nr. 190 / 09.06.2009** pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 142/28.10.2008 privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a VIII-a – Zone cu resurse turistice, în vigoare de la 12.06.2009;
- **Legea nr. 287 / 17.07.2009** privind Codul Civil, în vigoare de la 01.10.2011;
- **Hotărârea nr. 593 din 8 iunie 2011** privind organizarea și funcționarea Institutului Național al Patrimoniului;
- **O.U.G. nr. 64 / 2010** privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7 / 1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/ 2011, aplicabilă de la 01.10.2011;

- **Legea nr. 153/2011** privind măsuri de creștere a calității arhitectural-ambientale a clădirilor, aplicabilă de la 09.07.2016;
- **Ordin nr. 1278 / 20.04.2011** pentru aprobarea Instrucțiunilor privind delimitarea zonelor de protecție sanitară și a perimetrului de protecție hidrogeologică, în vigoare de la 13.05.2011;
- **Legea nr. 60 / 17.04.2012** privind aprobarea O.U.G. 79 / 30.09.2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287 / 15.07.2009 privind Codul Civil, în vigoare de la 20.04.2012;
- **Legea nr. 185 / 05.07.2013** privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate, Republicată în temeiul art. 8 din Legea nr. 154/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 185/2013 privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 3 iulie 2017;
- **Legea nr. 229 / 15.07.2013** pentru completarea art. 13 din Legea nr. 255 / 2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, și pentru completarea art. 56 din Legea nr. 350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, în vigoare de la 21.07.2013;
- **Ordinul nr. 119 / 04.02.2014** al Ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, modificat și completat de următoarele acte: - Hotărârea nr. 741 din 12.10.2016, Ordin nr. 994 din 09.08.2018, și Ordin nr. 1378 din 30.10.2018;
- **Ordinul nr. 233/2016** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism; în vigoare de la 17.03.2016
- **Ordinul nr. 994 / 09.08.2018** pentru modificarea și completarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 119 / 2014, în vigoare de la 21.08.2018

PARTEA I - SINTEZA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI A DISFUNȚIONALITĂȚILOR. DIAGNOSTIC PROSPECTIV

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

1.1.1. Denumirea lucrării

Plan Urbanistic General Comuna Bălușeni, Județul Botoșani – **Nr. contract 4089 din 30.09.2024**

1.1.2. Beneficiar

Comuna Bălușeni, Județul Botoșani

1.1.3. Proiectant

S.C. REALITIS S.R.L.

Șef de proiect/Coordonator RUR: arhitect-urbanist Mrejeru Florin

1.1.4. Data elaborării

Octombrie 2025

1.2. Scopul și obiectivele specifice ale P.U.G. și R.L.U.

1.2.1. **Obiectul documentației de urbanism**

Obiectul studiului este realizarea Planului Urbanistic General al comunei Bălușeni, județul Botoșani și al Regulamentului Local de Urbanism aferent acestuia.

Realizarea acestor documentații de urbanism se realizează conform legii, în mai multe etape.

Cele două documentații de urbanism sunt distincte dar indisociabile.

Observații preliminare:

(a) Obiectul P.U.G. este teritoriul administrativ al comunei Bălușeni;

(b) P.U.G. stabilește condițiile generale de dezvoltare ale comunei Bălușeni pentru o perioadă de 10 ani;

(c) R.L.U. reglementează modul de utilizare a terenurilor, modul de realizare și de utilizare a construcțiilor din teritoriul administrativ al comunei;

(d) După avizarea de către autoritățile competente și aprobarea conform legii de către Consiliul Local al comunei Bălușeni, dispozițiile documentațiilor devin obligatorii pentru toate imobilele, construite sau neconstruite, cuprinse în teritoriul administrativ al comunei;

(e) Modificarea P.U.G. și, implicit, ale R.L.U. se fac conform legii;

(f) Detalierea reglementărilor pentru una sau mai multe zone ale comunei Bălușeni se poate face prin următoarele documentații de urbanism, elaborate, avizate și aprobate conform legii:

2. Plan urbanistic zonal (P.U.Z.) și regulament local de urbanism aferent acestuia;
3. Plan urbanistic de detaliu (P.U.D.).

În prezent se află în vigoare Planului Urbanistic General al comunei Bălușeni elaborat de către S.C. PRO ACTIV CONSULTING S.R.L. cu nr. de proiect 283 din 2008.

Prezenta documentație de urbanism este menită să actualizeze prevederile P.U.G. aprobat în 2011.

Documentația a fost întocmită în conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, cu conținutul-cadru stabilit prin Ghidul privind metodologia și conținutul-cadru al Planului urbanistic general, indicativ GP038/99, aprobat cu Ordinul M.L.P.A.T. nr. 13N/10.03.1999 precum și cu modificările introduse prin Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism.

1.2.2. Scopul și obiectivele documentației de urbanism

Conform Temei de proiectare se dorește modificarea teritoriului intravilan, astfel încât să cuprindă lucrările existente, în prezent, în extravilan, cât și necesarul de construcții pentru următorii ani, avându-se în vedere o utilizare rațională a teritoriului.

Definirea limitei teritoriului intravilan se va face respectând opțiunile populației, tendințele de dezvoltare ale zonelor de locuit și a amplasamentelor pentru investiții, în concordanță cu strategia de dezvoltare a comunei.

Conform prevederilor legale P.U.G. are următoarele obiective pe termen scurt:

- (a) Stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- (b) Stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- (c) Zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- (d) Delimitarea zonelor afectate de servituți publice;

- (e) Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- (f) Stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- (g) Zonele care au instituit un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare; formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- (h) Precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate;
- (i) Zonele de risc natural, delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- (j) Zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.

Conform prevederilor legale P.U.G. include obiective pe termen mediu și lung cu privire la:

- (a) Evoluția în perspectivă a localității;
- (b) Direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- (c) Traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- (d) Zonele de risc natural, declarate astfel, conform legii; măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- (e) Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- (f) Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- (g) Delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Reglementările aferente P.U.G. se vor realiza pe zone omogene din punct de vedere funcțional, zone delimitate pe limite cadastrale. Pentru aceste zone reglementate, după caz, vor fi specificate posibile operațiuni integrate, în concordanță cu caracterul zonei: zone centrale, zone istorice; zone construite protejate; zone de mari ansambluri de locuit; zone locuite de comunități defavorizate, inclusiv așezări informale; zone de reconversie funcțională (situri industriale dezafectate, situri militare dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate).

De asemenea P.U.G. va cuprinde zone pentru care se vor institui reglementări care nu pot fi modificate prin P.U.Z. sau P.U.D. și la care nu se pot acorda derogări. Aceste reglementări se formulează cu claritate în R.L.U. Sunt vizate, în mod obligatoriu, zonele asupra cărora este instituit un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare.

Conform Caietului de sarcini, P.U.G. va avea la bază strategia de dezvoltare a localității și se va corela cu bugetele și programele de investiții publice ale localității, în vederea implementării prevederilor obiectivelor de utilitate publică.

1.2.3. Ediții anterioare ale P.U.G.

În prezent în Comuna Bălușeni, județul Botoșani este în vigoare Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism elaborat de S.C. PRO ACTIV CONSULTING S.R.L. cu nr. de proiect 283 din 2008.

1.3. Surse documentare

1.3.1. Lista studiilor și proiectelor elaborate anterior P.U.G.

Documentații de urbanism

Principalele documentații de amenajare a teritoriului, de urbanism și strategii privind dezvoltarea locală sunt următoarele:

- Strategia de dezvoltare locală a Comunei Bălușeni, Județul Botoșani;
- Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism elaborat de S.C. PRO ACTIV CONSULTING S.R.L. cu nr. de proiect 283 din 2008.

1.3.2. Lista studiilor de fundamentare întocmite concomitent cu P.U.G.

- Actualizarea suportului topografic;
- Studiu de fundamentare privind condițiile geotehnice și hidrogeologice;
- Studiu de fundamentare privind relațiile periurbane;
- Studiu de fundamentare privind organizarea circulației și transporturilor;
- Studiu de fundamentare privind protecția mediului, riscurile naturale, riscurile antropice;
- Studiu de fundamentare peisagistic;
- Studiu de fundamentare privind tipurile de proprietate;
- Studiu de fundamentare privind infrastructura tehnico-edilitară;
- Studiu de fundamentare consultativ: analiza factorilor interesați;
- Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice;
- Studiu de fundamentare privind evoluția socio-demografică;
- Studiu de fundamentare privind mobilitatea și transportul;
- Studiu de fundamentare privind impactul schimbărilor climatice;

1.3.3. Date statistice

- Institutul Național de Statistică (I.N.S.);
- Baza de date TEMPO-Online;
- Primăria Comunei Bălușeni;

1.3.4. Sportul topografic al P.U.G.

În cadrul elaborării prezentei documentații de urbanism, în Etapa 1 Studii de fundamentare a fost actualizat suportul topografic care stă la baza elaborării pieselor desenate aferente PUG și RLU Comuna Bălușeni.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII. SINTEZA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR

2.1. Încadrarea în teritoriu

2.1.1. Contextul teritorial județean și regional

În prezent se află în curs de realizare a Planului de Amenajare a Teritoriului Botoșani, cel vechi fiind elaborat de U.A.U.I.M.- C.C.P.E.C. București, împreună cu Universitatea București – C.I.C.A.D.I.T., S.C. Quattro Design S.R.L. București, S.C. URBATECH S.R.L. Iași și U.A.I.C. – Facultatea de Geografie Iași - 2009-2012, aprobat cu H.C.J. nr. 29 / 28.03.2013.

2.1.2. Contextul teritorial comunal

Comuna Bălușeni este situată în partea central-sudică a județului Botoșani, învecinându-se cu municipiul Botoșani – reședința de județ în partea sud-estică, cu comuna Stăuceni la nord, cu Sulița și Blândești la est, cu Copalău și Cristești la sud și Curtești la vest. Teritoriul comunei este străbătut de DN28B (E58), care face legătura cu municipiul Botoșani.

2.2. Evoluția istorică și urbanistică

2.2.1. Evoluția teritoriului administrativ

a) Perioada preistorică și antică

Teritoriul comunei Bălușeni a fost locuit neîntrerupt din perioada eneolitică, fiind identificate vestigii arheologice aparținând culturii Cucuteni A–B, datate între milenii IV–III î.Hr. Printre cele mai importante situri arheologice descoperite se numără:

- Buzeni – La Mănăstire, așezare eneolitică și medievală;
- Draxini – Movila lui Burcel, sit complex cu vestigii din epoca bronzului și perioada medievală;
- Bălușeni – Bârlădeanca și Bălușenii Noi – La Siliște, așezări dacice și medievale timpurii.

Aceste descoperiri confirmă o locuire continuă a zonei, favorizată de poziția strategică pe culmile domoale ale Câmpiei Moldovei și de resursele naturale bogate (soluri fertile, surse de apă, păduri de silvostepă).

b) Perioada medievală

Primele mențiuni documentare ale satelor componente datează din secolele XVI–XVII, în documentele domnești ale Țării Moldovei.

Satul Zosin (actualul Bălușeni) este amintit în documente din secolul al XVII-lea ca moșie a boierului lordache Zosin, al cărui nume l-a purtat mult timp localitatea. În secolul al XIX-lea, odată cu reorganizarea moșiilor și cu dezvoltarea rețelei de drumuri, localitatea devine un punct de referință rural în zona sudică a județului Botoșani.

c) Perioada modernă

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, odată cu reformele agrare și administrative ale perioadei post-unioniste, satul își schimbă denumirea în Bălușeni, denumire provenită, conform tradiției locale, de la boierul Nicolae Sofian (Băluș), filantrop și promotor al agriculturii moderne în zonă. În această perioadă se construiește biserica principală, se amenajează drumurile comunale și se întemeiază o școală agricolă – una dintre primele instituții de acest profil din regiune.

d) Perioada contemporană

După anul 1950, comuna Bălușeni trece prin mai multe reorganizări teritoriale, fiind temporar comasată cu localități învecinate, apoi reconstituită în forma actuală în baza Legii nr. 2/1968. Ulterior, teritoriul administrativ a fost menținut constant, fără modificări majore ale limitelor. Intravilanul s-a extins treptat de-a lungul axelor de circulație principale (DJ 208C, DJ 208H și drumurile comunale), prin dezvoltarea zonelor de locuințe și dotări locale în satele Bălușeni, Draxini și Zăicești.

2.2.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților, repere în evoluția comunei. Evoluția istorică și urbanistică

Bălușeni (reședință)

- **Repere istorice/arheologice.** Lăcașuri de cult din sec. XVIII: Biserica de lemn „Sf. Voievozi” (1740) și „Adormirea Maicii Domnului” (1779); Schitul Zosin (sec. XVIII–XX). Sunt atestate și așezări eneolitice (Cucuteni) „Pe Deal spre Draxini”.
- **Tradiție locală/onomastică.** Satul a purtat vechiul nume **Zosin** (proprietar lordache Zosin); filantropul **Nicolae Sofian** a ctitorit biserica și a sprijinit școala de agricultură.
- **Repere urbanistice recente.** Polarizare pe axa DN28B/E58; programate/finalizate investiții edilitare (apă, canal, stație epurare Bălușeni).

Bălușenii Noi

- **Repere istorice/arheologice.** Siturile „La Siliște” (paleolitic târziu, epoca fierului, migrații și medieval târziu) și „Podișul Mic/Podișul Mare” (eneolitic – Cucuteni, La Tène, medieval târziu).
- **Cadru natural cu impact istoric/urbanistic.** Satul stă pe versantul sudic al dealului **Podișul Mare** și pe lunca Sitna; procese de alunecare active/potențiale.
- **Repere urbanistice recente.** Programe de apă/canal (branșări) pe întreaga comună includ și Bălușenii Noi.

Buzeni

- **Repere istorice/arheologice.** Mai multe situri eneolitice (Cucuteni) și medievale: „La Harbuzărie”, „După Huci” (eneolitic, La Tène, medieval), „La Biserică”, „Dealul Hârtop”.
- **Cadru natural cu impact istoric/urbanistic.** Localitate dispusă pe versanții dealurilor Zăicești/Bârladea, traversată de pârâul **Ionașcu**; zone cu alunecări active/potențiale; risc ridicat în partea centrală.
- **Repere urbanistice recente.** Extinderi de rețele de **apă** și proiecte **canal**/epurare; conectivitate prin DC-uri către DN28B.

Coșuleni

- **Repere istorice/arheologice.** (Sinteză din SDSE – referințe de cadru natural/hidrografie) Satul este străbătut de pârâul **Ionașcu** (conexiuni spre Buzeni).
- **Cadru natural cu impact istoric/urbanistic.** Așezare pe culmea **La Cruce** și pe versantul NV al văii Ionașcu; procese de alunecare active/potențiale (probabilitate $Km \approx 0,18-0,82$).
- **Repere urbanistice recente.** Incluse lucrări de apă/canal la nivel comunal; accesul se face prin DC-uri spre Buzeni/DN.

Draxini

- **Repere istorice/arheologice.** Densitate mare de situri (Valea Bisericii, Pârâul Satului, Vatra satului, Făgăt), acoperind **paleolitic superior, eneolitic – Cucuteni, epoca bronzului (Noua), migrații (Sântana de Mureș–Cerneahov), medieval timpuriu/târziu**. Există și situl „La Cânepiște” (migrator, medieval).
- **Cadru natural/riscuri.** Străbătut de pârâul **Fundoaia**; zonele de vale pot inunda la precipitații mari, cu efecte pe versanți.
- **Repere urbanistice recente.** Conectivitate la DN prin DC-uri; incluziune în programele de apă/canal.

Zăicești

- **Repere istorice/arheologice.** Necropola de pe „**Dealul Porcari**”, datată **Latène timpuriu (sec. VI–IV î.Hr.)**; biserica locală consemnată (1816 – transformări 1884).
- **Cadru natural/riscuri.** Așezare pe două culmi (Țiclău și Zăicești), cu versanți afectați de alunecări active/potențiale; probabilitate $Km \approx 0,17-0,87$ (risc accentuat în NV).
- **Repere urbanistice recente.** Racordată la programele de apă/canal; acces strategic pe DN28B/E58.

2.3. Elemente ale cadrului natural

2.3.1. Cadrul geografic

Din punct de vedere geomorfologic zona studiată se încadrează în:

- Unitatea Podișul Moldovei;
- Subunitatea Câmpia Moldovei;
- Subregiunea Câmpia Sitnei, Colinele Sitnei;

Teritoriul Comunei Bălușeni se află într-o câmpie sculptural-structurală joasă (V. Băcăuanu, 1968), cu alcătuire petrografică argilo-marnoasă și structură monoclinală, orientată pe direcția NV-SE. Aici

există nisipuri fine, argile care dau un relief estompat, cu interfluvii joase, pante relativ domoale și văi largi. Culmile, orientate pe direcția NV-SE, au 2-3 km lungime, văile sunt paralele sau perpendiculare pe ele, iar apele curgătoare, instalate mai târziu, și-au adâncit albiile, dezvoltându-se regresiv, astfel că vârsta formelor de relief este, relativ nouă (miocen-cuaternară).

Mișcarea de ridicare a Podișului Moldovenesc, ca și retragerea treptată a mării sarmatice spre sud-est au condus la formarea unei structuri monoclinale cu pantă de 5-8%. Relieful este condiționat de structura monoclină, fiind orientat, în principal, pe direcția NV-SE. Structura monoclină a depozitelor geologice este pusă în evidență de frecvența asimetriilor morfologice.

Relieful teritoriului comunei are un aspect colinar, cu pante domoale sau abrupte, văi înguste spre medii cu aspect de V, cu altitudini ce nu depășesc 230 m, mărginite cu versanți de diferite înclinări și cu numeroase fenomene de degradare.

Pe teritoriul comunei se întâlnesc 10 dealuri, despărțite de văi medii ca lărgime a unor cursuri de apă permanente sau cu debit intermitent:

- Dealul Țiclău cu înălțimea de 198 m, la N de Zăicești;
- Dealul Zăicești cu înălțimea de 199 m pe care este așezată partea sudică a localității Zăicești;
- Dealul Bârladea cu înălțimea de 221,4 m, la S de Buzeni;
- Dealul La Cruce cu înălțimea de 191,4 m, la S de Coșuleni;
- Culmea deluroasă din partea de NV a localității Coșuleni cu înălțimea de 180 m;
- Dealul Humăria la S de localitatea Bălușeni cu înălțimea de 208,4;
- Dealul Holmului la S de Draxini, cu înălțimea de 200 m;
- Dealul Babei, la E de Draxini, cu înălțimea de 180 m;
- Dealul Postului cu înălțimea de 202 m, pe care este așezată parțial localitatea Coșuleni;
- Dealul Podișu Mare cu înălțimea de 194 m, la N de Bălușenii Noi.

Între dealuri se găsesc văi cu lărgime medie, cu stratificație formată din depuneri cuaternare, insuficient consolidate și nivel hidrostatic ridicat.

Versanții acestor dealuri sunt afectați de alunecări active sau potențiale .

Versanții au pante variabile de la 18% la 23% cu procese de eroziune diferite, manifestate atât la suprafață cât și în adâncime. În general, versanții cu pante sub 10-12% sunt folosiți ca teren arabil și chiar cei înclinați mai mult de 12%.

Pe versanți se întâlnesc o gamă largă de procese de eroziune, transport și acumulare, care generează un microrelief caracteristic. Între acestea se numără pluviodenudația și ablația, eroziunea torențială și deplasările de teren, care acționează separat sau conjugat.

Aproximativ 15% din teritoriul comunei Bălușeni este afectat de alunecări de teren de o mare diversitate de tipuri, începând cu cele superficiale, cu aspect de brazde și terminând cu cele sub formă de glinee și pseudoterase, a căror profunzime poate depăși 30 m, îmbrăcând în marea lor majoritate forme complexe, în funcție de structura depozitelor pe care le afectează.

La acestea se adaugă tipuri de procese și forme gravitaționale, cum ar fi de exemplu surpările, prezente în lungul unor abrupturi de desprindere de la partea superioară a versanților.

Se constată că marea majoritate a deplasările de teren au o profunzime de 2 – 15 m. predominând cele stabilizate sau în curs de stabilizare, asociate cu fenomene de ablație (eroziunea de suprafață) și eroziune torențială, dând naștere unor degradări complexe.

Relieful de acumulare este în general slab dezvoltat. El se reduce la șesurile înguste în lungul arterelor hidrografice ale pâraielor

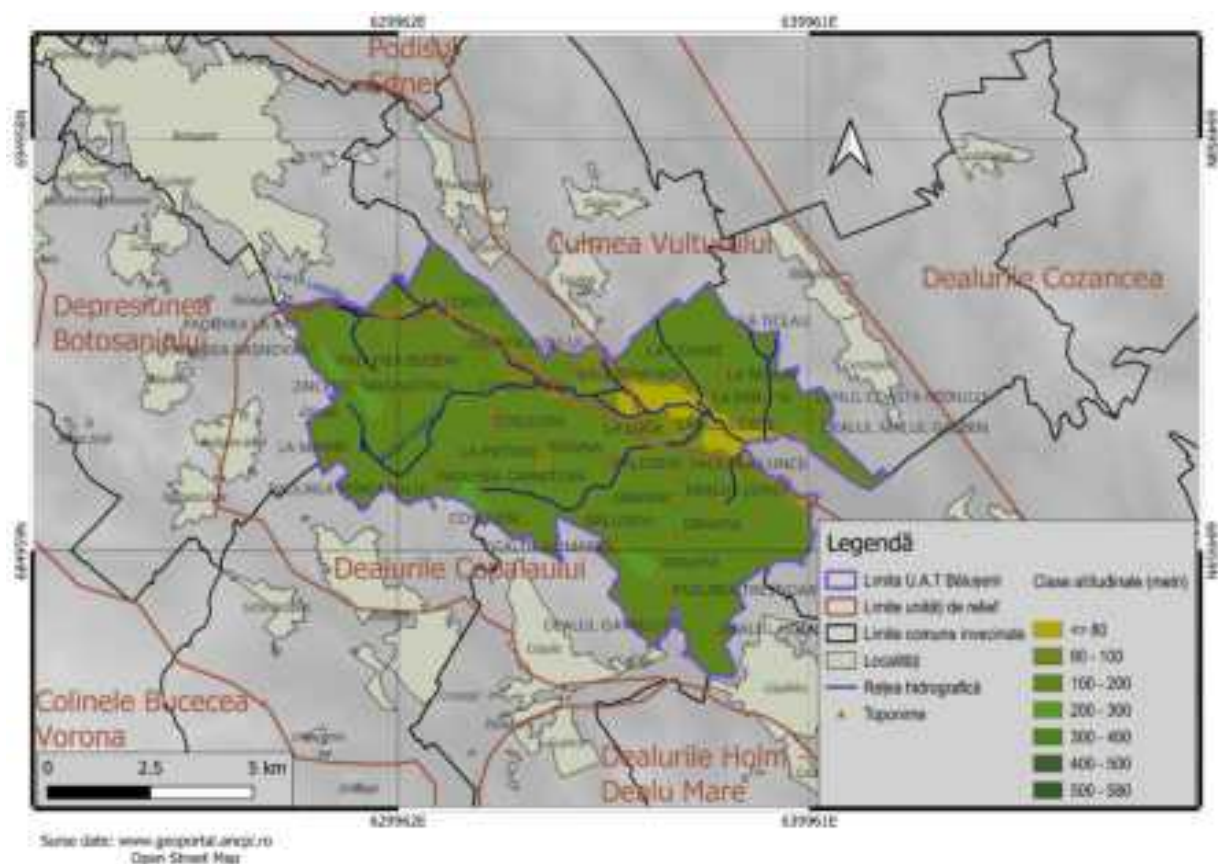
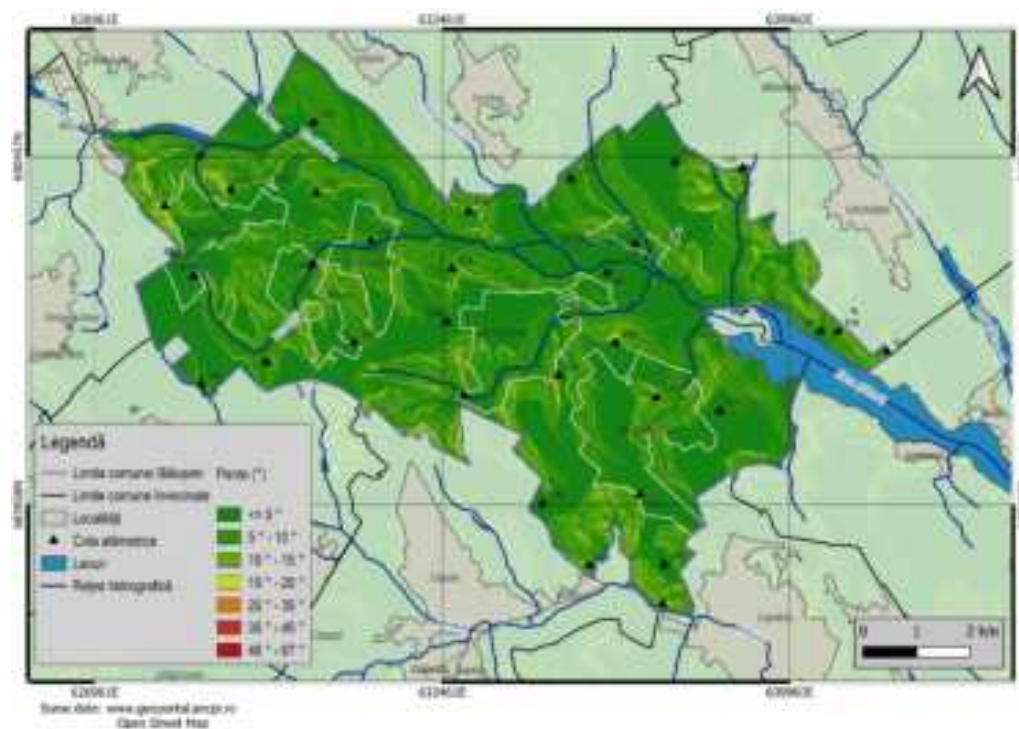
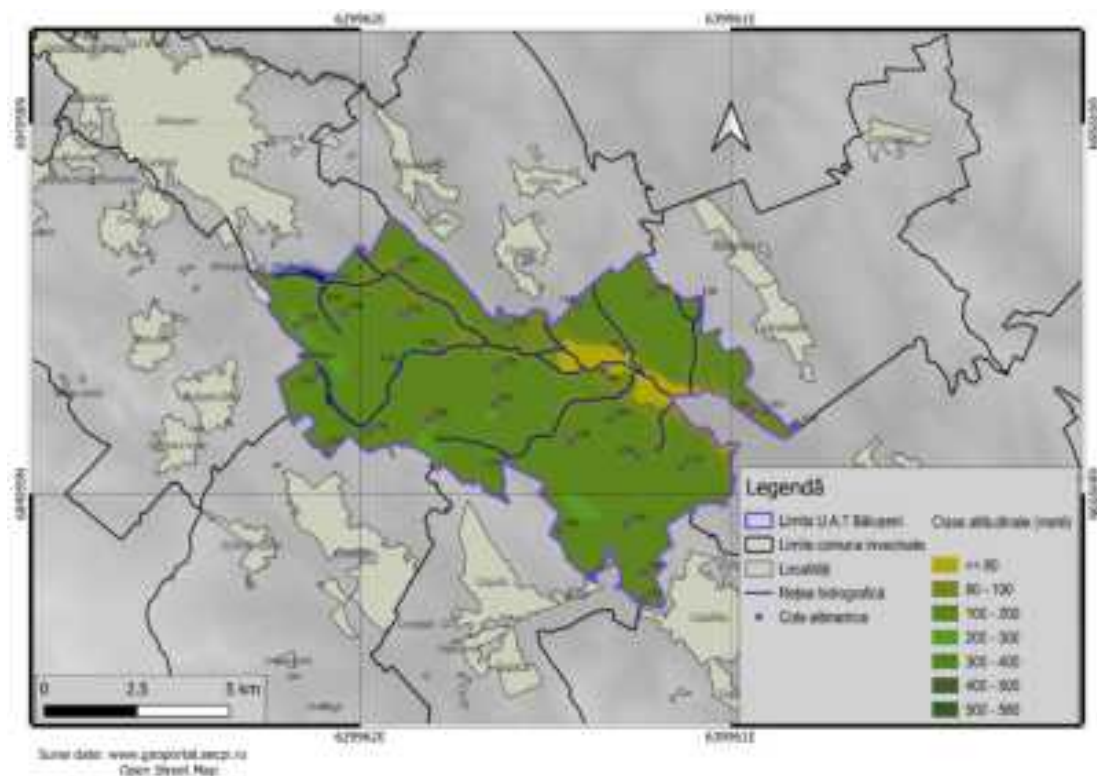

Fig 1. Harta unităților de relief din comuna Bălușeni

Moldovei din stânga Văii Siretului.

Câmpia Moldovei este situată în partea nord-estică a Podișului Moldovei, dezvoltându-se peste Platforma Moldovenească (Platforma Est-Europeană), care este formată din trei sectoare alcătuite din formațiuni diferite: un fundament arhaic-karelian, localizat la est de o linie ce ar trece de la Dărăbani-Trușești-Ungheni, ce continuă spre vest cu un sector de fundament baikalian și un fundament de șisturi verzi (caledonian), care continuă spre vest de linia Ibănești-Botoșani-Deleni-Hârlău-Tg. Frumos¹. Deși are altitudini reduse în comparație cu relieful din jurul său, acest fapt a condus la denumirea ei de "Depresiunea Jijiei". Predomină argilele și marnele cu intercalații de nisipuri și orizonturi subțiri de gresii. Prezintă la suprafață formațiuni de vârstă cuaternară care este constituită dintr-o succesiune de argile prăfoase loessoide galbene-cafenii sensibile la umezire grupa A, sub care sunt argile cafenii și albene-cafenii plastic vâtoase cu grosimi de 30÷ 50m, reprezentative pentru această entitate litologică fiind argilele de la Vlădiceni. Subiacența formațiunilor cuaternare este reprezentată din argile marnoase și marne cenușii cu intercalații subțiri de nisipuri fine, peste care, în zonele de relief mai înalte, se dispune, la peste 300 m altitudine, un complex de nisipuri, calcare oolitice și gresii, urmate de o alternanță de argile și două orizonturi de nisipuri.

Geostructural, arealul studiat întrunește toate caracteristicile Unității de Platformă, având un fundament cristalin precambrian peste care stau dispuse formațiuni sedimentare necutate, cele mai recente fiind reprezentate prin complexul argilo-marnos al sarmațianului-inferior.

Cele mai noi formațiuni geologice, cele cuaternare, sunt prezente în albiile majore și în baza teraselor, fiind alcătuite din material fin, dominant nisipo-argilos.

Ca o consecință a acestei constituții geologice, dominant argiloasă și argilo-nisipoasă, relieful, "îmbătrânit parcă de vreme", cum îl considera V. Bacăuanu (1968), are aspect vălurat, cu interfluvii deluros-colinare și mici platouri, joase, ale căror altitudini se mențin pe întinse suprafețe.

Cuvertura sedimentară de suprafață este de vârstă sarmațian-inferioară și sarmațian-mijlocie, cu remarcă însă, că aici predomină marnele nisipoase și argilele în detrimentul gresiilor și calcarelor oolitice. Acestei particularități litologice pare să i se datorească și originii sculpturală a depresiunii, eroziunea putând să se exercite aici cu o mai mare intensitate decât în restul podișului.

2.3.3. Clima

Vecinătatea cu marea câmpie Euro-Asiatică face clima județului Botoșani să se caracterizeze printr-un regim al temperaturii aerului și al precipitațiilor cu valori caracteristice climatului continental excesiv.

Comuna are un climat continental, caracterizat prin temperaturi medii anuale cuprinse între 8°-9° C. Iarna se produc geruri puternice când temperatura scade chiar sun -30°C în timp ce verile sunt uscate, temperaturile ajungând uneori la +38°C. Caracterul excesiv al climatului continental cu tendințe de ariditate, se manifestă cel mai evident ceea ce privește regimul precipitațiilor, cu ierni sărace în zăpadă și veri secetoase și diferențele mari de temperatură. Cantitatea de precipitații variază între 450-500 mm/an. Alimentarea nivală contribuie în proporție de 40-60% în originea precipitațiilor. Insuficiența precipitațiilor a fost compensată parțial prin crearea la nord de localitatea Bălușeni a unor iazuri și a unei acumulări pe pâraul Ibăneasa.

¹ Vasile Bacăuanu, "Podișul Moldovei. Natură, om, economie," Editura științifică și enciclopedică, București, 1980

Durata maximă de strălucire a Soarelui se înregistrează din aprilie până în septembrie, (1336 ore), când radiația totală este de 81,8 kcal pe centimetru pătrat, (la Dorohoi) reprezentând 70% din totalul anual, favorizând cultura cerealelor, a plantelor tehnice, a viței de vie și a pomilor fructiferi.

Vânturile dominante bat din direcția nord-vest, nord și sud-vest. Iarna este caracteristic Crivățul, un vânt geros care bate dintre N-E spre S-V. Vânturile au la origine ciclonii islandezi-baltici, umezi, care se manifestă la sfârșitul primăverii și începutul verii (mai/iunie) și uneori și toamna.

2.4. Hidrografia

2.4.1. Ape de suprafață

Apele care străbat teritoriul comunei Bălușeni se află sub jurisdicția Direcției Apelor Prut. Rețeaua de ape a teritoriului se încadrează în bazinul hidrografic al râului Prut.

Comuna Bălușeni este caracterizată ca având o rețea hidrografică bogată, principalul curs de apă care străbate comuna fiind pâraul Sitna. Acesta străbate partea de nord-est a comunei, trecând pe la sud- sud-est de satul Bălușenii Noi. Primește ca afluent de stânga pâraul Valea Puturoasă, care trece prin estul satului Bălușenii Noi.

Principalii afluenți ai râului Sitna sunt afluenți de dreapta:

- Pârâul Dracșani – intră pe teritoriul comunei dintre nord-vest, de pe teritoriul municipiului Botoșani, având denumirea Deresleuca. Are ca afluenți de dreapta pâraul Gârla Cioatelor și pâraul Valea Țarna Șesului.
- Valea Țarna Șesului străbate satele Buzeni și Coșuleni, primind, la ieșire din Buzeni, ca afluent de stânga, Valea Ionașcu, la intrare în Coșuleni, pâraul Valea Hârtopului la vest de Coșuleni, pâraul Valea Hârtopașului;
Pârâiele Valea Hârtopului și Valea Hârtopașului au cursuri intermitente, însă se pot transforma în torenți la ploi intense de scurtă durată.
- Pârâul Bârlădeanca – afluent al râului Sitna, străbate partea de sud, sud-est și este a satului Bălușeni, primind, ca afluenți de dreapta, pâraul Valea Ploștinei și pâraul Valea Zosinu;
- Partea de nord-vest a satului Zăicești este străbătută de pâraul Valea Humăriei, afluent de dreapta al pâraului Dracșani.

În partea de nord-vest a comunei, pe pâraul Dracșani, se află iazul Zăicești, cu o suprafață de 25 ha, un volum de 407 mii mc, pus în funcțiune în anul 1975.

Aceste ape se scurg către zonele joase care au o pantă mică, existând pericolul de acumulare a acestor ape de versant (zonele joase de văi). Apele sunt adunate de pe versanții limitrofi din intravilan și extravilan, și sunt conduse spre punctul de confluență cu pâraul Sitna, până în iazul Dracșani. Apele acumulate de pe versanți și din afluenți pot provoca inundații în perioadele ploioase. Adâncirea fundului văilor prin eroziune duce la dezechilibrarea versanților și declanșarea alunecărilor în zonele active și potențiale.

Creșteri ale debitelor se produc la începutul primăverii, după topirea zăpezii, și vara după ploi torențiale, zonele inundabile constituindu-le albiile majore. Acestea sunt inundabile la precipitații ce

depășesc pragurile critice și conduc la concentrarea unor debite peste capacitatea de transport a albiilor. Inundațiile sunt provocate de scurgerile de pe versanți, prin concentrarea rapidă a unor debite generate de precipitații deosebite sau rezultate din topirea zăpezii.

2.4.2. Ape de adâncime

Apele subterane sunt cantonate în nisipurile sarmațiene care au la bază argile, marne, luturi. În general, nivelul hidrostatic este situat la adâncimi de peste 5 m (ajungând ca apa subterană să fie interceptată, în unele zone, la adâncimi de 14-16 m), doar pe firul văilor nivelul hidrostatic este cantonat la mică dâncime (până la adâncimea de 2m).

În perioadele secetoase nivelul pânzei freatice scade și fântânile nu mai pot acoperi necesarul de apă al populației.

2.4.3. Eroziuni

În această regiune, se pot observa fenomene de eroziune a solului în zonele agricole în care se practică o exploatare continuă, iar utilizarea diverselor substanțe pentru fertilizarea solului poate afecta productivitatea acestuia. Cu toate acestea, nu există o situație generalizată care să constituie o problemă semnificativă în producția anuală.

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

2.5.1. Evoluția istorică a populației

Profilul istoric al ocupațiilor²

Resursele de muncă disponibile ale populației cuprind persoanele cu vârsta între 15-59 ani, atât în cadrul populației feminine, cât și al celei masculine.

În comuna Bălușeni ponderea populației apte de muncă era de 56% din total, în anul 2007, cu diferențieri semnificative pe sate.

Comparând populația din cele două subgrupele populației în vârstă de muncă – 20-39 ani și 40-59 de ani, se remarcă faptul că raportul a fost favorabil pentru vârstele adulte din eșantionul superior, în 2002 ecartul fiind mai mare cu 176 de persoane, în 2007 ecartul fiind mai mare cu 448 persoane, ceea ce indică faptul că teritoriul comunei Bălușeni dispunea de un capital uman important.

Cea mai mare pondere din totalul populației active în dețineau în anul 2007 subgrupa de vârstă 20-39 de ani, ceea ce denotă un grad ridicat de vitalitate a populației active a comunei Bălușeni.

Disponibilul de resurse umane din perioada respectivă poate fi estimat utilizând și raportul de substituție a populației, calculat prin raportarea populației de vârstă între 15-24 de ani la segmentul de vârstă 55-64 de ani, la nivelul comunei:

An	15-24 ani	55-64 ani	Raport de substituție %
2002	697	704	99,99
2007	678	608	111,51

Tabel. 1 - Sursa: Recensământul populației și al locuinetilor, 2002, fișa localității com. Bălușeni

² PUG Bălușeni – Memoriu General - 2008

Raportul de substituție al generațiilor depășește, în anul 2007, 110% pentru întreaga comună, deși în 2002 a fost în scădere, astfel încât populația cu vârsta de 55-64 de ani care va trece în rândul populației inactive va fi înlocuită de un contingent tânăr superior numeric, asigurând o substituție bună a forței de muncă.

Populația comunei Bălușeni înregistra la recensământul din 2002 un contingent de 2694 persoane active, adică o rată medie a activității de 53,39%.

	Bălușeni	Bălușenii Noi	Buzeni	Coșuleni	Drazini	Zăicești	Total comună
Populația activă – total, din care:	723	212	275	130	942	412	2694
persoane ocupate după statutul ocupațional	697	212	256	127	858	396	2545
șomeri	26	-	19	3	84	17	149

Tabel 2 - Sursa: Recensământul populației și al locuințelor, 2002

În cadrul populației active, persoanele ocupate dețin o pondere de 94% în timp ce 6 procente sunt șomeri. Putem deduce, așadar, că populația tânără ce rămâne în comună întâmpină dificultăți în a se insera pe piața muncii.

În ceea ce privește populația inactivă a comunei, la recensământul din anul 2002 cea mai mare parte era reprezentată de pensionari (cca. 46%), urmați de elevi și studenți (26%). De asemenea, o pondere importantă sunt persoanele aflate în întreținerea altei persoane și doar 0,38% sunt întreținute de stat sau de alte organizații private.

Categorie de populație	Nr. de persoane
Populație inactivă total	2352
Elevi/studenți	604
Pensionari	1084
Casnici	139
Întreținute de alte persoane	510
Întreținute de stat sau de alte organizații private	9
Cu altă situație economică	6

Tabel 3 - Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor, 2002

La nivelul anului 1997, cea mai mare parte a populației active în comuna Bălușeni era ocupată în agricultură (cca. 50%) și doar 3,4% în industrie, construcții, comerț, transporturi și prestări servicii. Sectorul bugetar, reprezentat de administrația publică, sănătate și învățământ, ocupau în total o pondere de 2,16% din populația comunei.

Așadar, profilul occupational al comunei era, la nivelul anului 2002, unul mixt, sectorul dominant fiind, în mod tradițional pentru această zonă, cel principal, agricultura.

În ceea ce privește raportul dintre numărul persoanelor ocupate și populația totală din fiecare sat, la recensământul din 2002 situația se prezenta astfel: în 2002, situația este mai favorabilă în satul Zăicești, unde mai mult de jumătate din populație este ocupată, în timp ce în Draxini, satul cu cea mai numeroasă populație, ponderea este de 49,19, situându-se pe ultima poziție în cadrul comunei din acest punct de vedere.

Sat	Populația totală	Populația activă	Pondere (%)
Bălușeni	1400	723	51,64
Bălușenii Noi	348	212	60,92
Buzeni	498	275	55,22
Coșuleni	244	130	53,28
Draxini	1915	942	49,19
Zăicești	641	412	64,27

Tabel 4 - Sursa: Recensământul populației și al locuințelor, 2002

Profilul istoric al populației³

Comuna Bălușeni este situată în partea central-sud-vestică a județului Botoșani, având în componență satul cu același nume, ce îndeplinește funcția de reședință de comună, precum și satele Bălușenii Noi, Buzeni, Coșuleni, Draxini, Zăicești.

Evoluția populației a fost legată, în cadrul acestui teritoriu, atât de exploatarea resurselor locale, cât și de relația cu centrele de polarizare a forței de muncă, respectiv orașul cel mai apropiat Botoșani, comunele Copălău, Sulița.

Studiul de față urmărește identificarea particularităților demografice ale comunei Bălușeni, precum și evidențierea disfuncționalităților, în vederea stabilirii unei strategii eficiente de dezvoltare socio-economică.

În intervalul 1990-2010 se observă o evidentă tendință de scădere a populației totale a comunei de la 5588 pers. în 1990 la 4996 pers. în 2010, adică o scădere netă de 562 persoane, adică 10,65 față de anul 1990. Această evoluție globală negativă poate fi explicată în principal prin modificarea comportamentului demografic în sensul diminuării ratei natalității și a numărului de copii pe familie, dar și emigrației internaționale, în timp ce perioadele de creștere se datorează în special întoarcerii în comună a unui număr de locuitori.

2.5.2. Densitate

³ PUG Bălușeni – Memoriu General - 2008

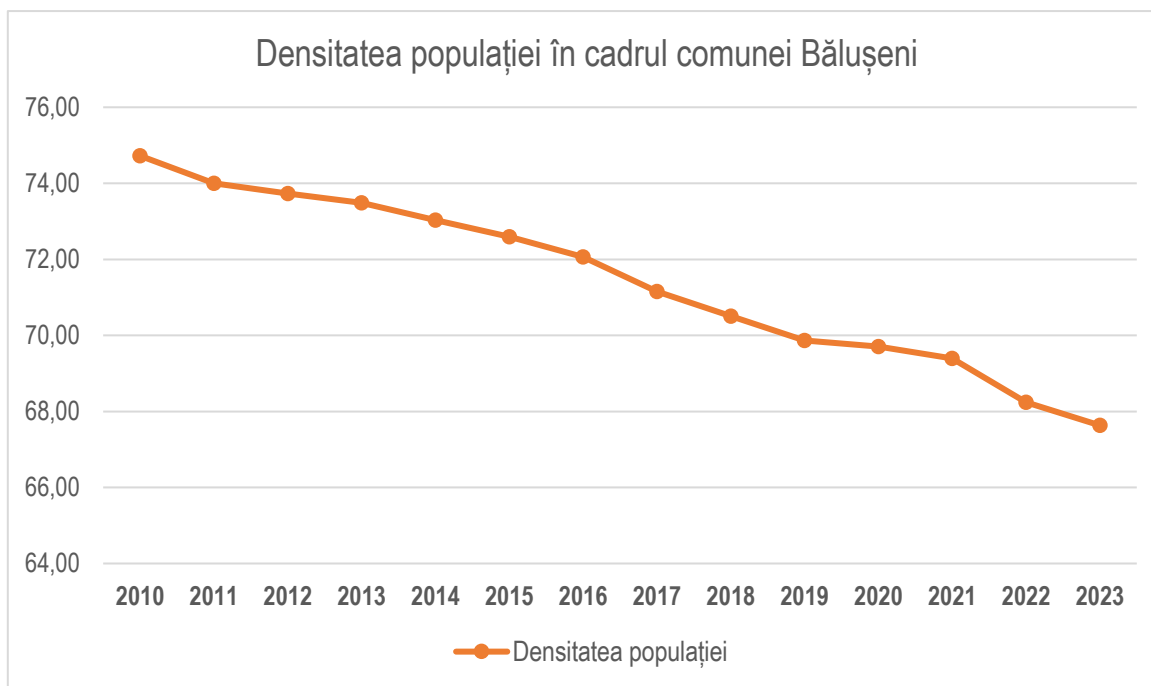

Figura nr. 4 Evoluția densității populației în perioada 2010-2023

Sursa: Serviciul TEMPO-Online <http://statistici.INSSE.ro/shop>

Graficul ilustrează evoluția densității populației în comuna Bălușeni între anii 2010 și 2023. Se observă o scădere constantă a densității pe parcursul acestei perioade.

- În 2010, densitatea populației era puțin peste 74 locuitori/km², dar în următorii ani, acest indicator a început să scadă treptat.

- Între 2010 și 2015, densitatea populației a scăzut ușor, ajungând în jurul valorii de 72 locuitori/km².

- După 2016, declinul devine mai accentuat, densitatea coborând sub 70 locuitori/km² începând cu anul 2020.

- În 2021 și 2022, densitatea continuă să scadă, atingând aproximativ 68 locuitori/km², iar în 2023 ajunge la cea mai mică valoare din perioada analizată, de puțin peste 67 locuitori/km².

Scăderea densității populației este în concordanță cu tendințele demografice negative observate în graficele anterioare, reflectând o populație în scădere. Aceasta poate fi rezultatul migrației, declinului natalității sau al unei rate ridicate a mortalității.

2.5.3. Mișcarea migratorie

Evoluția mișcării migratorii a populației în comuna Bălușeni între 1992 și 2023 reflectă schimbări semnificative în dinamica demografică, atât în ceea ce privește **stabilirile cu reședința**, cât și **plecările cu reședința**. Aceste schimbări sugerează o reconfigurare a modului în care populația se mișcă în și din comuna Bălușeni, influențată de factori socio-economici și demografici.

1. Stabiliri cu reședința în 1992 vs. 2023

- **În 1992**, nu au existat stabiliri cu reședința în comuna Bălușeni, adică **0 persoane** s-au mutat în comună cu intenția de a rămâne.
 - Aceasta sugerează că, în acea perioadă, comuna Bălușeni nu era un loc atractiv pentru migrație internă, ceea ce ar putea fi explicat prin lipsa de oportunități economice și de infrastructură, mai ales în contextul tranziției post-comuniste din România.
- **În 2023**, numărul stabilirilor cu reședința a crescut la **14 persoane**, ceea ce reprezintă o schimbare pozitivă, chiar dacă modestă.
 - Această creștere ar putea indica o ușoară îmbunătățire a condițiilor de trai sau a infrastructurii, ceea ce face comuna mai atractivă pentru anumite persoane, poate pentru cei care doresc să se retragă din mediul urban sau pentru familii care caută un stil de viață mai rural.

2. Plecări cu reședința în 1992 vs. 2023

- **În 1992**, au fost **381 de plecări** cu reședința din comuna Bălușeni, un număr extrem de mare, care reflectă un val masiv de migrație externă din comună.
 - Aceasta se poate explica prin contextul economic dificil al anilor '90, care a determinat mulți locuitori să plece în căutarea unor oportunități mai bune, fie în orașe mai mari, fie în afara țării. Este posibil ca aceste plecări să fi fost motivate și de lipsa locurilor de muncă sau de instabilitatea economică din acea perioadă.
- **În 2023**, numărul plecărilor a scăzut drastic la **61 de plecări**, ceea ce indică o stabilizare relativă a migrației externe.
 - Această scădere semnificativă poate sugera că populația rămasă în comună este mai stabilă, iar presiunile economice care determinau anterior plecările în masă s-au redus. Totuși, este important de menționat că o parte din această reducere poate fi și rezultatul depopulării deja semnificative, în sensul că există pur și simplu mai puțini oameni care să plece.

3. Interpretare generală și posibile cauze

- **Migrația externă intensă** din 1992, cu 381 de plecări, este un indiciu al **exodului rural** specific anilor '90, când multe comune din România s-au confruntat cu pierderi masive de populație tânără și activă.
- **Scăderea plecărilor și creșterea stabilirilor** în 2023 sugerează o stabilizare a fluxurilor migratorii, deși la un nivel mai scăzut decât în trecut. **Cele 14 stabiliri** sugerează că există un interes redus, dar totuși prezent, pentru locuirea în comuna Bălușeni, poate din partea persoanelor în vârstă sau a celor care caută un cost mai redus al vieții.
- **Reducerea plecărilor** la 61 în 2023 reflectă o **migrație mai controlată** sau mai puțin intensă, ceea ce ar putea fi un semn că cei care au vrut să plece deja au făcut-o, iar cei rămași sunt mai legați de comunitate sau au mai puține oportunități de a migra.

4. Consecințe și impact demografic

- **Scăderea drastică a plecărilor** este un semnal pozitiv din punct de vedere demografic, deoarece indică o tendință de stabilizare. Totuși, faptul că numărul plecărilor este încă relativ mare în comparație cu stabilirile sugerează că **depopularea continuă**, chiar dacă într-un ritm mai lent.
- Pe termen lung, această migrație poate duce la o **îmbătrânire accelerată a populației** și la o scădere a numărului de locuitori activi economic. De asemenea, o populație mai mică poate duce la **probleme sociale și economice** legate de sustenabilitatea serviciilor publice și de dezvoltarea locală.

Concluzie generală

- În 1992, comuna Bălușeni a fost caracterizată de o migrație masivă spre exterior, cu 381 de plecări și nici o stabilire. Până în 2023, situația s-a stabilizat oarecum, cu o reducere semnificativă a plecărilor (61) și o ușoară creștere a stabilirilor (14), dar comuna continuă să sufere din cauza unei balanțe migratorii negative. Acest dezechilibru continuu poate duce la efecte demografice și socio-economice pe termen lung, cum ar fi îmbătrânirea populației și depopularea continuă

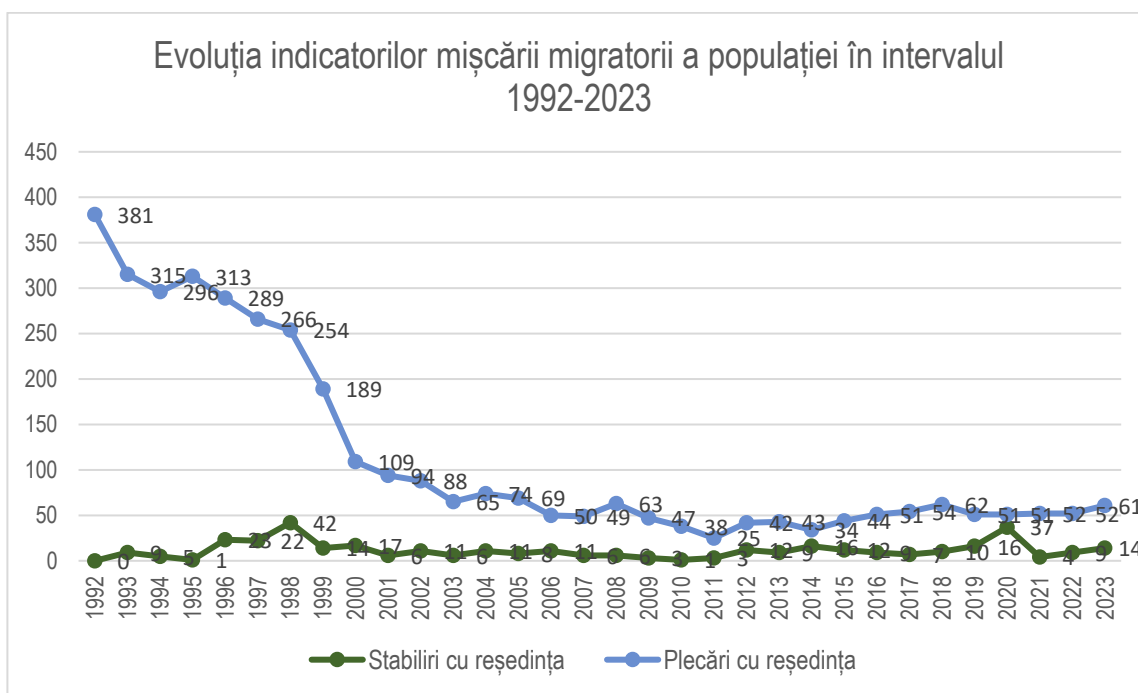

Figura nr. 5 Evoluția indicatorilor mișcării migratorii a populației în intervalul 1992-2023

Sursa: prelucrarea datelor furnizate de Institutul Național de Statistică - Baza de date TEMPO
<http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online>

2.5.4. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Vârsta și sexul (genul), numite și „caracteristici demografice fundamentale” prezintă o importanță deosebită, dată fiind semnificația lor pentru analiza demografică, economică sau socială. Astfel, natalitatea, mortalitatea sau fertilitatea variază în funcție de vârsta populației, gen, rata de activitate, gradul de ocupare a populației, ca și de mobilitatea acestora în teritoriu.

Structura pe grupe de vârstă este expresia divizării populației totale a unei comunități în efective anuale, cincinale, decenale sau, cel mai adesea, în trei categorii semnificative, corespunzătoare populației tinere, adulte și vârstnice.

Analiza populației pe grupe de vârste în comuna Bălușeni se va analiza pentru anii 2002 și 2023, pe grupe mici de vârstă și grupe mari de vârstă.

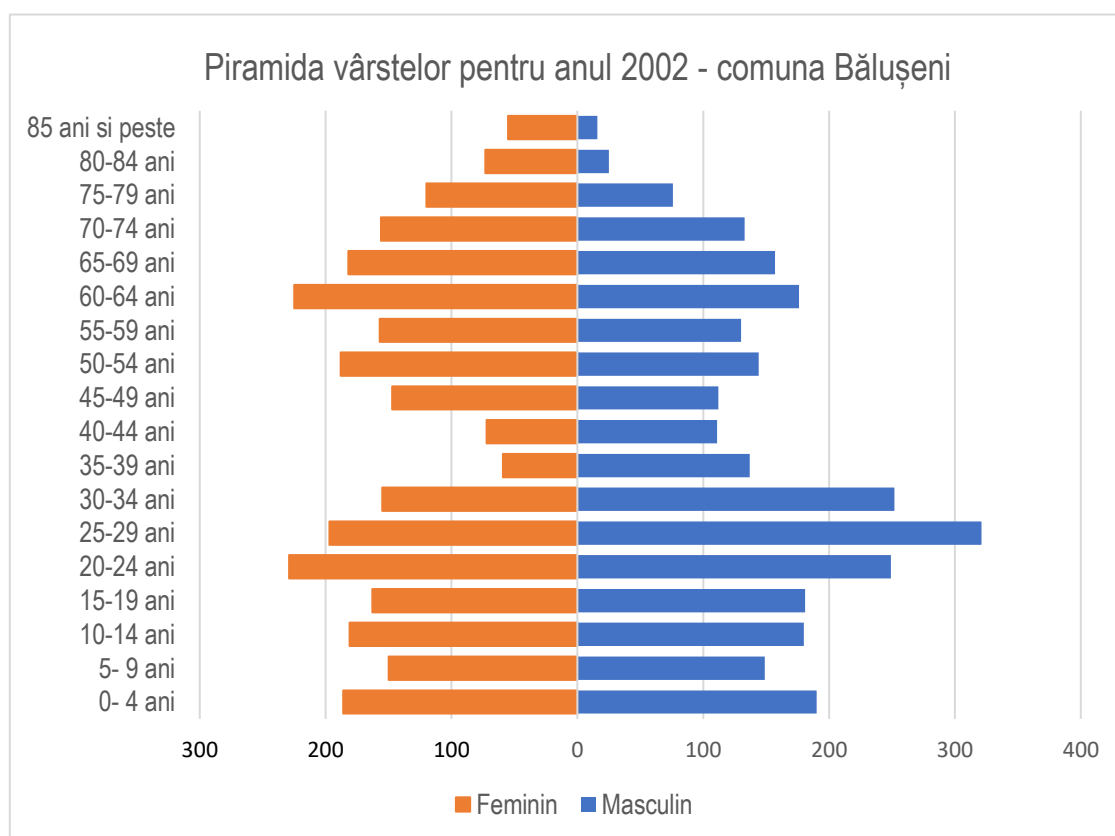

Figura nr. 6 Piramida vârstelor în anul 2002

Sursa: fisa localității

Imaginea prezintă piramida vârstelor pentru comuna Bălușeni în anul 2002, împărțită pe sexe: feminin (reprezentat în portocaliu) și masculin (reprezentat în albastru). Piramida vârstelor ilustrează structura demografică a populației pe grupe de vârstă, de la 0-4 ani până la 85 de ani și peste.

Distribuția pe sexe:

- Se observă un număr relativ echilibrat între bărbați și femei în majoritatea grupelor de vârstă, cu câteva excepții.
- La grupele de vârstă mai tânără (sub 35 de ani), bărbații par să fie în număr mai mare decât femeile.
- Începând cu grupa de vârstă 60-64 de ani și în special la grupele de vârstă mai înaintată, femeile depășesc numeric bărbații, acest lucru fiind tipic din cauza speranței de viață mai lungi la femei.

Structura demografică:

- Populația tânără (sub 20 de ani) este reprezentată destul de bine, indicând o bază relativ largă, dar fără a fi dominantă. Acest lucru sugerează o posibilă scădere a natalității.
- Populația adultă, între 20 și 44 de ani, are valori semnificative, în special bărbații în grupa 25-29 de ani, ceea ce sugerează o populație activă din punct de vedere economic.
- În grupa de vârstă 55-64 de ani, există un număr considerabil de persoane, ceea ce indică un număr mare de oameni care se apropie de vârsta de pensionare.
- În vârful piramidei (peste 80 de ani), numărul femeilor este semnificativ mai mare decât cel al bărbaților, evidențiind speranța de viață mai lungă a femeilor.

Această piramidă arată o populație relativ echilibrată între sexe, cu o ușoară tendință de îmbătrânire, observabilă prin faptul că grupele de vârstă mai înalte sunt bine reprezentate. Totuși, baza piramidei nu este foarte largă, ceea ce poate indica o scădere a natalității sau o emigrare a tinerilor în perioada analizată.

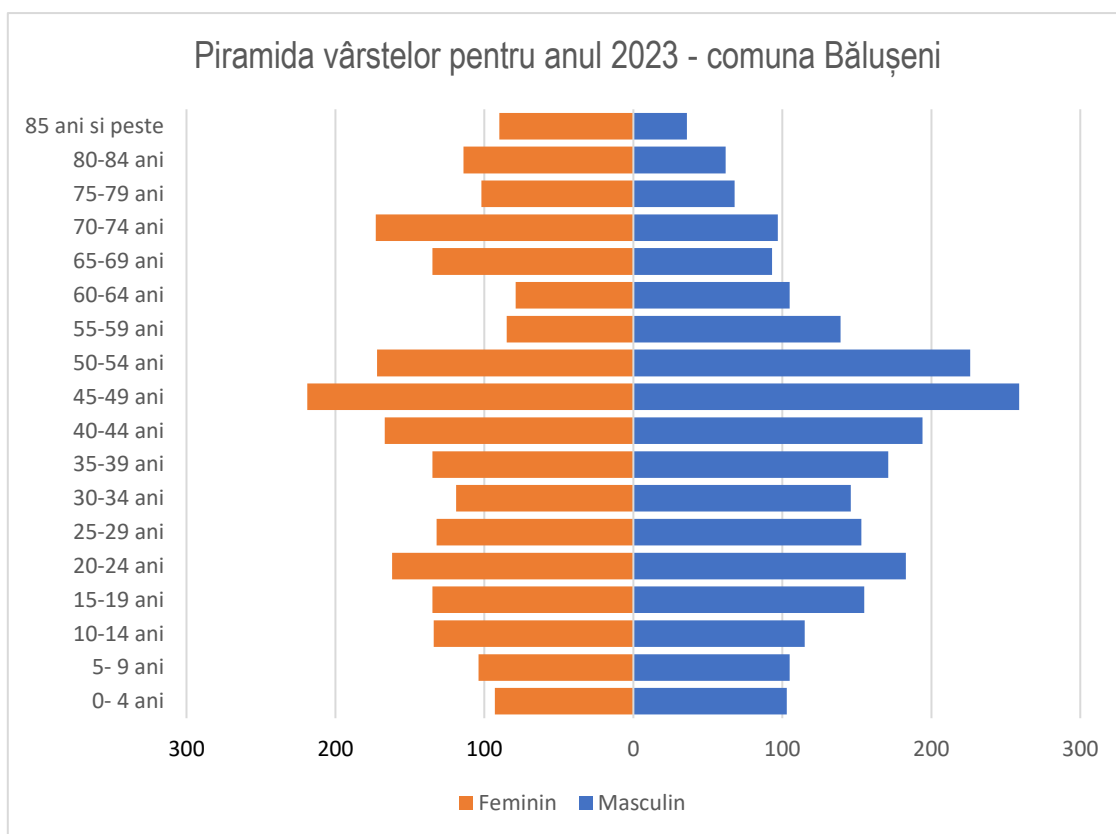

Figura nr. 7 Piramida vârstelor în anul 2023

Sursa: fisa localitatii

Imaginea prezintă piramida vârstelor pentru comuna Bălușeni în anul 2023, împărțită pe sexe: feminin (reprezentat în portocaliu) și masculin (reprezentat în albastru). Această piramidă de vârstă oferă o imagine actualizată asupra distribuției populației din comună pe diferite grupe de vârstă.

Distribuția pe sexe:

- Se remarcă un număr mai mare de bărbați în majoritatea grupelor de vârstă, în special în segmentele tinere și adulte.
- La grupele de vârstă înaintate (peste 70 de ani), femeile domină numeric, ceea ce sugerează o speranță de viață mai lungă pentru femei, la fel ca și în piramida din 2002.
- În mod specific, la grupele de vârstă 45-49 ani și 65-69 ani, există un dezechilibru între sexe, cu mai multe femei decât bărbați, ceea ce indică o tendință de mortalitate mai ridicată la bărbați în aceste categorii.

Structura demografică:

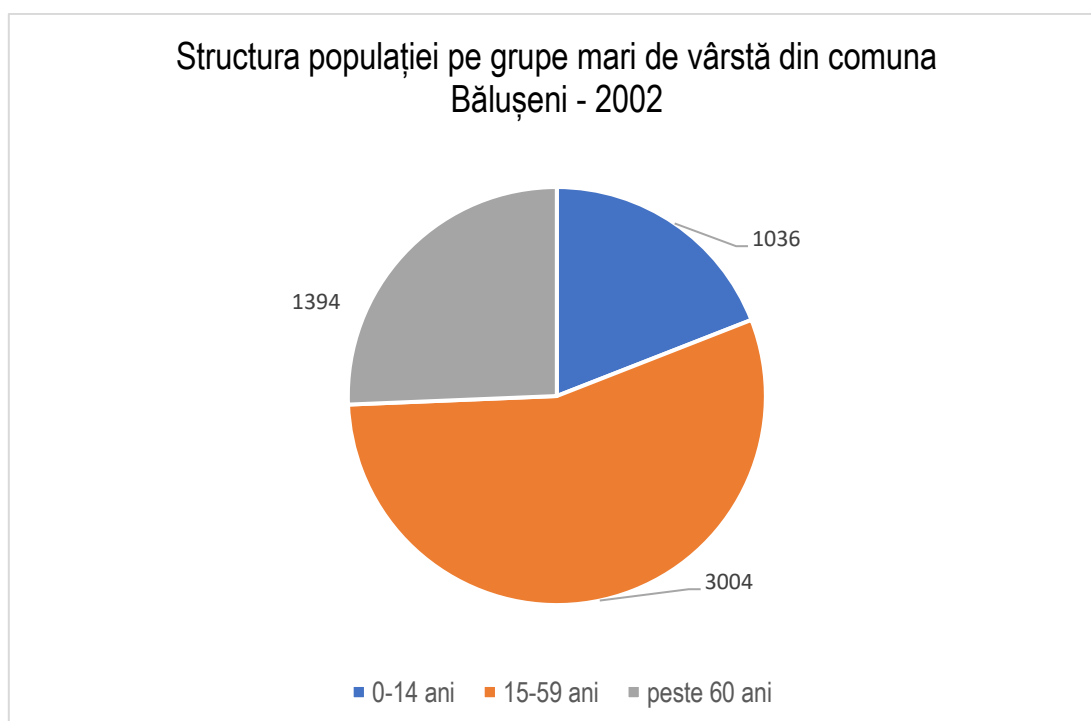
- Se observă o scădere vizibilă a populației în segmentele foarte tinere (0-9 ani), sugerând o posibilă scădere a natalității sau un număr mai mic de familii tinere în comună, ceea ce poate semnala o tendință de depopulare sau emigrare.

- Populația adultă, cu vârste cuprinse între 30 și 49 de ani, este foarte bine reprezentată, în special bărbații, ceea ce indică un nucleu puternic de forță de muncă activă.
- Populația vârstnică (65-84 ani) continuă să fie bine reprezentată, cu o preponderență a femeilor în grupele de vârstă mai înaintate (peste 75 de ani). Aceasta reflectă fenomenul tipic al îmbătrânirii populației.

Comparativ cu anul 2002:

- Piramida din 2023 arată o continuare a îmbătrânirii populației, dar și o scădere a populației tinere (sub 10 ani), semnificativă comparativ cu anul 2002.
- Proporția de bărbați este mai ridicată în grupa de vârstă adultă, sugerând fie o migrare a femeilor, fie o tendință demografică locală specifică.
- Există o scădere notabilă în grupa de vârstă 0-4 ani, ceea ce ar putea indica un declin al ratei natalității.

Piramida din 2023 subliniază îmbătrânirea populației din comuna Bălușeni și un dezechilibru de gen în favoarea bărbaților la vârstele active, dar și o scădere a natalității. Structura actuală sugerează provocări demografice viitoare, precum reducerea populației tinere și creșterea populației vârstnice, ceea ce ar putea afecta sustenabilitatea comunității pe termen lung.

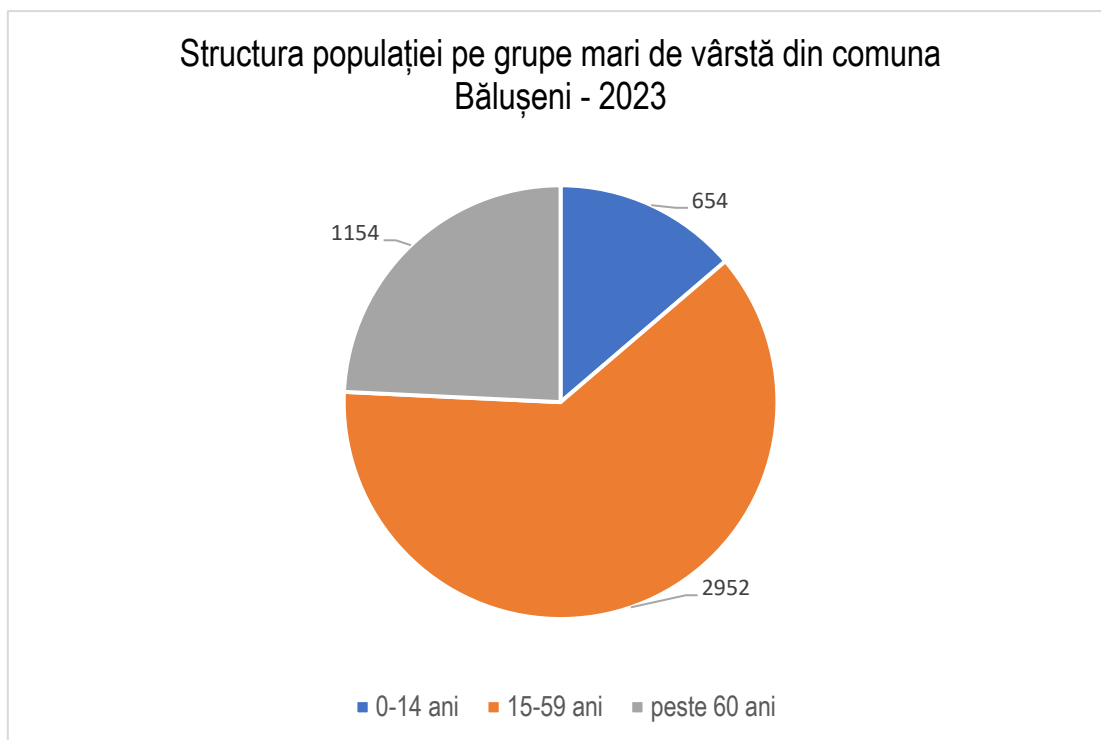

Figura nr. 8 Structura populației pe grupe mari de vârstă din comuna Bălușeni pentru anii 2002 și 2023

Sursa: fisa localitatii

Imaginea prezintă structura populației din comuna Bălușeni în anul 2002, împărțită pe grupe mari de vârstă: 0-14 ani, 15-59 ani și peste 60 de ani, într-un grafic tip diagramă circulară.

Distribuția populației pe grupe mari de vârstă:

- **Grupa 15-59 ani:** Acesta este segmentul cel mai numeros, reprezentat în portocaliu, cu **3004 persoane**, ceea ce reprezintă populația activă din punct de vedere economic. Proporția sa dominantă indică faptul că în 2002 comuna avea o bază solidă de forță de muncă, fapt esențial pentru dezvoltarea locală.
- **Grupa peste 60 de ani:** Această categorie, reprezentată în gri, include **1394 persoane**. Populația vârstnică are o pondere destul de semnificativă, ceea ce sugerează un grad de îmbătrânire a populației și poate ridica preocupări legate de sustenabilitatea sistemelor de asistență socială și medicală în anii următori.
- **Grupa 0-14 ani:** Segmentul cel mai mic este reprezentat în albastru, cu **1036 persoane**. Această valoare indică o natalitate relativ scăzută în comună în 2002, ceea ce poate semnală provocări viitoare în menținerea echilibrului demografic, deoarece o populație tânără insuficientă ar putea afecta forța de muncă pe termen lung.

Concluzii:

- Piramida sugerează o structură demografică relativ echilibrată, dar cu semne clare de îmbătrânire a populației, vizibilă prin numărul semnificativ al celor de peste 60 de ani.
- Natalitatea pare să fie mai scăzută, având în vedere numărul mai mic de copii și adolescenți (0-14 ani) comparativ cu celelalte segmente.
- Populația activă, deși numeroasă, va trebui să susțină un număr tot mai mare de persoane vârstnice în anii următori, ceea ce ar putea pune presiuni economice și sociale asupra comunității.

Comparând structura populației din comuna Bălușeni în 2023 cu cea din 2002 pe grupe mari de vârstă, observăm următoarele schimbări demografice semnificative:

Evoluția populației 0-14 ani:

- **În 2002:** Grupa de vârstă 0-14 ani avea **1036 de persoane**.
- **În 2023:** Aceeași grupă de vârstă a scăzut la **654 persoane**.

Analiză: Scăderea semnificativă, de aproape 37%, a numărului de copii și adolescenți indică o reducere a natalității în comună. Acest declin este un semnal îngrijorător privind viitorul populației, deoarece o bază tânără insuficientă poate afecta regenerarea forței de muncă și susținerea populației vârstnice în anii următori.

Evoluția populației 15-59 ani:

- **În 2002:** Grupa de vârstă 15-59 ani avea **3004 persoane**.
- **În 2023:** Populația din această categorie a scăzut ușor la **2952 persoane**.

Analiză: Deși scăderea este modestă, aceasta sugerează o stabilitate relativă a populației active. Totuși, menținerea acestui segment poate fi rezultatul unei migrări interne sau a unui echilibru între cei care îmbătrânesc și cei care devin activi. În ciuda stabilității aparente, în contextul scăderii natalității, această grupă ar putea să scadă semnificativ în viitor.

Evoluția populației de peste 60 ani:

- **În 2002:** Grupa de vârstă peste 60 de ani includea **1394 persoane**.
- **În 2023:** Populația vârstnică a scăzut la **1154 persoane**.

Analiză: Este surprinzător că numărul persoanelor de peste 60 de ani a scăzut cu aproximativ 17%. Deși ar putea părea contraintuitiv, această scădere poate fi explicată prin mortalitatea naturală a generațiilor mai în vârstă. Cu toate acestea, este posibil ca o parte din această populație să fi migrat sau să fie rezultatul unei reîntineriri demografice parțiale. Totuși, chiar dacă a scăzut, proporția populației vârstnice rămâne semnificativă.

Analiză generală comparativă:

1. **Scăderea generală a populației tinere (0-14 ani)** este cel mai mare semn de îngrijorare pentru comuna Bălușeni. Cu o reducere de 37%, acest fenomen poate avea consecințe pe termen lung în ceea ce privește forța de muncă și echilibrul demografic. Scăderea natalității sugerează și o posibilă migrare a tinerelor familii spre zone urbane sau în afara țării.
2. **Stabilitatea populației active (15-59 ani)** este un aspect pozitiv pentru comuna Bălușeni. Această stabilitate sugerează că populația activă continuă să susțină economia locală. Cu toate acestea, este important să se monitorizeze tendințele viitoare, având în vedere că un număr mai mic de tineri intră în această categorie.
3. **Scăderea populației vârstnice (peste 60 de ani)** este un fenomen interesant. Deși ar putea părea că populația îmbătrânită ar crește, aceasta a scăzut, probabil din cauza mortalității. Pe termen lung, însă, numărul celor din această categorie ar putea crește din nou, pe măsură ce actuala populație activă îmbătrânește, ceea ce va pune presiune pe sistemele de suport social.

Concluzii:

- **Tendința generală este de îmbătrânire** și de scădere a populației tinere, ceea ce ar putea afecta echilibrul demografic și social al comunei.
- **Populația activă este stabilă**, dar această stabilitate poate fi temporară dacă scăderea populației tinere continuă.
- **Provocările viitoare** includ găsirea de soluții pentru a inversa declinul natalității și pentru a gestiona eficient îmbătrânirea populației.

Aceste dinamici demografice subliniază necesitatea unor politici locale care să încurajeze creșterea natalității și să sprijine familiile tinere, dar și pregătirea pentru susținerea unei populații vârstnice în creștere pe termen lung.

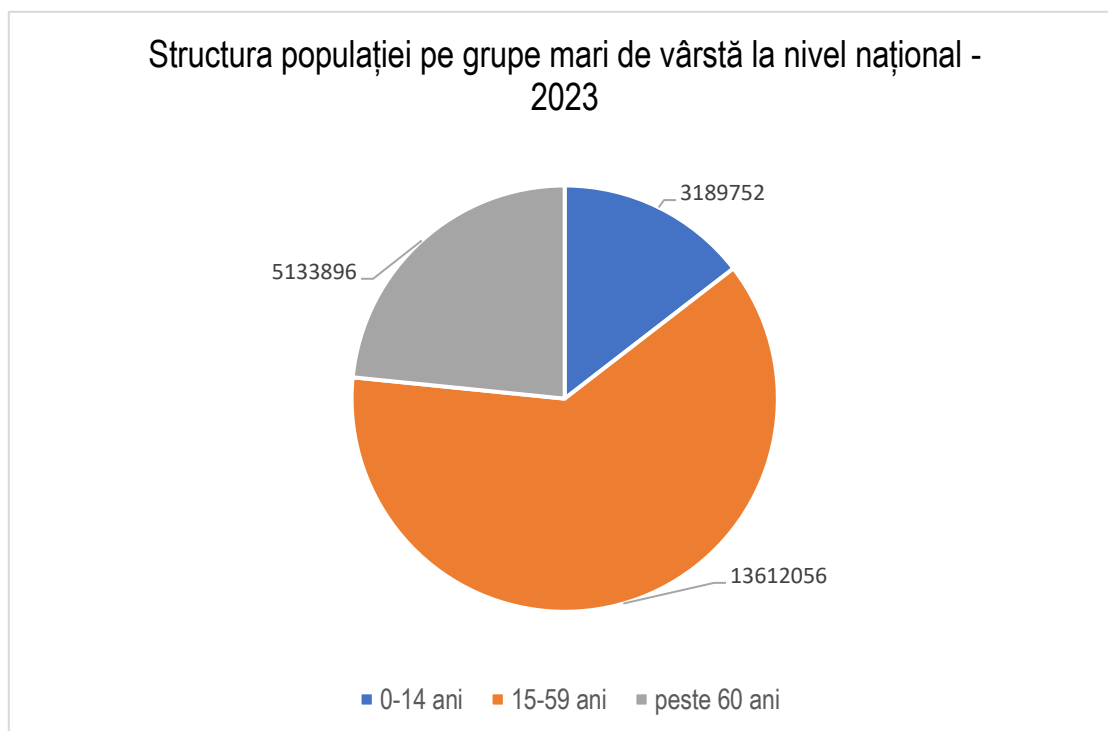

Figura nr. 9 Structura populației pe grupe mari de vârstă la nivel național în 2023

Analizând structura populației la nivel național în anul 2023, pe cele trei grupe mari de vârstă (0-14 ani, 15-59 ani, și peste 60 ani), putem observa tendințele demografice și provocările pe termen lung ale României:

1. Populația tânără (0-14 ani):

- **Număr:** 3.189.752 persoane.
- **Proporție:** Aproximativ **15,5%** din populația totală.

Analiză: Populația tânără reprezintă o proporție relativ mică din totalul populației, ceea ce reflectă o scădere a natalității în ultimii ani. În condițiile în care proporția copiilor și adolescenților este sub 20%, acest fapt ridică îngrijorări cu privire la viitorul forței de muncă și la capacitatea de regenerare a populației. Dacă această tendință continuă, România va avea dificultăți în menținerea unui echilibru între populația activă și cea dependentă, pe termen lung.

2. Populația activă (15-59 ani):

- **Număr:** 13.612.056 persoane.
- **Proporție:** Aproximativ **66,2%** din populația totală.

Analiză: Populația activă, care include persoanele aflate în intervalul de vârstă productiv, formează majoritatea. Această proporție semnificativă este crucială pentru susținerea economiei și pentru asigurarea unei baze fiscale suficient de puternice care să susțină atât tinerii, cât și persoanele vârstnice. Totuși, este de menționat că pe măsură ce această categorie îmbătrânește, o scădere a natalității va face ca numărul de noi membri ai acestei categorii să fie tot mai mic, ceea ce va duce la o presiune suplimentară asupra economiei și a sistemului de pensii.

3. Populația vârstnică (peste 60 de ani):

- **Număr:** 5.133.896 persoane.
- **Proporție:** Aproximativ **24,9%** din populația totală.

Analiză: Aproape un sfert din populația României are peste 60 de ani, ceea ce subliniază o tendință semnificativă de îmbătrânire demografică. Aceasta este o provocare majoră pentru sistemele de pensii, sănătate și asistență socială, deoarece un număr tot mai mare de persoane vârstnice va necesita suport din partea populației active. Pe măsură ce acest segment crește, presiunea asupra resurselor economice și sociale va deveni tot mai mare. O populație vârstnică numeroasă ridică, de asemenea, probleme privind sustenabilitatea pe termen lung a serviciilor publice, în special în domeniul sănătății și asistenței pentru bătrâni.

Tendențe și provocări naționale:

1. **Îmbătrânirea populației:** Proporția ridicată a populației vârstnice (24,9%) indică faptul că România se confruntă cu o îmbătrânire accelerată. Aceasta este o tendință întâlnită și în alte

țări europene, însă impactul economic și social este semnificativ. Sistemele de pensii și de sănătate trebuie pregătite să facă față unui număr tot mai mare de pensionari și persoane vârstnice care au nevoie de îngrijire.

2. **Declinul natalității:** Proporția de 15,5% a populației tinere (0-14 ani) sugerează un declin al natalității care se menține de mai mulți ani. Dacă această tendință continuă, România va suferi pe termen lung din lipsa forței de muncă tinere, ceea ce va afecta economia și dinamica socială. Este important ca autoritățile să implementeze politici care să sprijine familiile și să stimuleze creșterea natalității.
3. **Sustenabilitatea economică:** Cu o populație activă de aproximativ două treimi din totalul populației (66,2%), România este într-o situație stabilă în prezent, însă scăderea natalității și creșterea numărului de vârstnici vor pune presiune pe acest echilibru. Pe măsură ce procentul populației active va scădea în următoarele decenii, vor apărea provocări legate de menținerea unui echilibru fiscal și de susținerea sistemelor de protecție socială.

Concluzii:

- **Îmbătrânirea populației și scăderea natalității** sunt principalele provocări demografice ale României.
- **Populația activă** este momentan majoritară, dar există riscul ca acest segment să scadă semnificativ în viitor, având în vedere rata scăzută a natalității.
- Pentru a contracara aceste tendințe, este nevoie de politici eficiente care să încurajeze natalitatea, să sprijine tinerii și să asigure sustenabilitatea sistemului de pensii și sănătate pe termen lung.

Fără intervenții adecvate, România riscă să se confrunte cu o criză demografică profundă, care ar putea afecta toate aspectele economice și sociale ale țării.

An				Indice de îmbătrânire
	0-14 ani	15 - 60 ani	peste 60 ani	
2002	1036	3004	1394	1.35
2023	654	2952	1154	0.57

Tabelul nr. 5 Dinamica indicelui de îmbătrânire

Sursa: prelucrarea datelor furnizate de Institutul Național de Statistică - Baza de date TEMPO
(<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>)

1. Definiția indicelui de îmbătrânire

Indicele de îmbătrânire este un indicator demografic care reflectă raportul dintre populația vârstnică (de obicei persoanele de 65 de ani și peste) și populația tânără (persoanele sub 15 ani). Un indice mai mare sugerează o populație mai îmbătrânită, în timp ce un indice mai mic indică o structură de vârstă mai tânără.

2. Interpretarea valorilor

- 2002: **1.35**

- În anul 2002, indicele de îmbătrânire de 1.35 sugerează o populație cu o proporție semnificativă de vârstnici în raport cu tinerii. Acest lucru ar putea indica o problemă demografică serioasă, cu potențiale efecte negative asupra economiei locale și a sistemului de asistență socială, deoarece o populație mai îmbătrânită necesită resurse mai mari pentru îngrijire și servicii sociale.

- 2023: **0.57**

- În contrast, un indice de 0.57 în 2023 indică o reducere semnificativă a proporției vârstnicilor în raport cu tinerii. Această scădere poate fi interpretată în mai multe moduri:

- Revitalizarea populației tinere: O scădere a acestui indice sugerează o creștere a numărului de tineri sau o reducere a numărului de vârstnici, ceea ce ar putea fi rezultatul unor politici eficiente de stimulare a natalității sau al migrației tinerilor din alte zone.

- Emigrarea vârstnicilor: Poate indica, de asemenea, o emigrare a vârstnicilor, deși este mai puțin probabil. O explicație mai plauzibilă ar fi că tinerii care migrează din comună pentru a căuta oportunități de muncă în orașe, lăsând în urmă o populație îmbătrânită.

3. Implicații

- Impact social: O populație mai tânără poate aduce beneficii economice și sociale, inclusiv o forță de muncă mai activă și o capacitate mai mare de inovare și dezvoltare locală. Cu toate acestea, o populație care îmbătrânește rapid poate crea o povară asupra sistemului de sănătate și al serviciilor sociale.

- Planificare urbană și dezvoltare: Autoritățile locale ar trebui să ia în considerare aceste tendințe demografice în planificarea urbană și în dezvoltarea de politici sociale și economice. Este esențial să existe un echilibru între îmbătrânirea populației și atragerea tinerilor în comună.

În concluzie, trecerea de la un indice de îmbătrânire de 1.35 în 2002 la 0.57 în 2023 sugerează o transformare semnificativă a structurii de vârstă a populației din comuna Bălușeni. Această schimbare poate fi un semn pozitiv, dar trebuie monitorizată atent pentru a asigura o dezvoltare echilibrată și sustenabilă a comunității.

AN	0-14 ani	PESTE 60 ani	15 - 60 ani	raport de dependență demografică (%)
2002	1036	3004	1394	80.9

2023	654	2952	1154	61.2
------	-----	------	------	------

Tabelul nr. 6 Dinamica raportului de dependență demografică

*Sursa: prelucrarea datelor furnizate de Institutul Național de Statistică - Baza de date TEMPO
(<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>)*

Interpretarea raportului de dependență demografică în comuna Bălușeni, având în vedere valorile acestuia din 2002 (80.9) și 2023 (61.2), oferă o perspectivă asupra structurii de vârstă a populației și a provocărilor socio-economice asociate.

1. Definiția raportului de dependență demografică

Raportul de dependență demografică măsoară proporția persoanelor care nu sunt active din punct de vedere economic (de obicei persoanele cu vârsta sub 15 ani și cele de peste 65 de ani) în raport cu persoanele active (cele cu vârsta între 15 și 64 de ani). Un raport de dependență mai mare indică o povară mai mare asupra populației active, în timp ce un raport mai mic sugerează o structură mai favorabilă din punct de vedere economic.

2. Interpretarea valorilor

- 2002: **80.9**

- Un raport de dependență demografică de 80.9 în 2002 sugerează că pentru fiecare 100 de persoane active, existau aproximativ 81 de persoane care erau dependente economic. Aceasta reflectă o povară considerabilă asupra forței de muncă, având în vedere că populația vârstnică și cea tânără reprezentau o proporție semnificativă. O astfel de situație poate crea presiuni asupra resurselor locale, inclusiv asupra sistemului de sănătate, educației și asistenței sociale.

- 2023: **61.2**

- O scădere a raportului de dependență demografică la 61.2 în 2023 sugerează o îmbunătățire a situației economice relative. Aceasta înseamnă că pentru fiecare 100 de persoane active, există acum aproximativ 61 de persoane care depind de acestea. Această reducere poate indica o creștere a numărului de persoane active, o scădere a populației tinere sau vârstnice, sau o combinație a acestor factori.

3. Implicații

- Impact economic: O reducere a raportului de dependență demografică sugerează o situație economică mai favorabilă. O proporție mai mare de persoane active în raport cu cele inactive înseamnă mai multe resurse financiare disponibile pentru investiții și servicii publice, ceea ce poate îmbunătăți calitatea vieții în comună.

- Politici sociale: Această schimbare poate permite autorităților locale să aloce resurse mai eficient, să dezvolte politici care să sprijine forța de muncă activă și să ofere servicii mai bune celor care depind de aceasta. De exemplu, creșterea numărului de locuri de muncă și îmbunătățirea infrastructurii poate sprijini o comunitate mai activă.

- Structura demografică: Scăderea raportului de dependență poate fi și un semn al îmbătrânirii populației active, ceea ce poate duce la provocări pe termen lung. Este esențial ca comuna să dezvolte strategii de atragere a tinerilor și de sprijinire a educației și formării profesionale pentru a asigura o forță de muncă sustenabilă.

4. Concluzie

În concluzie, scăderea raportului de dependență demografică de la 80.9 în 2002 la 61.2 în 2023 sugerează o îmbunătățire a structurii economice și a potențialului de dezvoltare al comunei Bălușeni. Această tendință este un semn pozitiv, dar necesită o atenție continuă pentru a menține o balanță sănătoasă între populația activă și cea dependentă, asigurând astfel sustenabilitatea pe termen lung a dezvoltării economice și sociale a comunității.

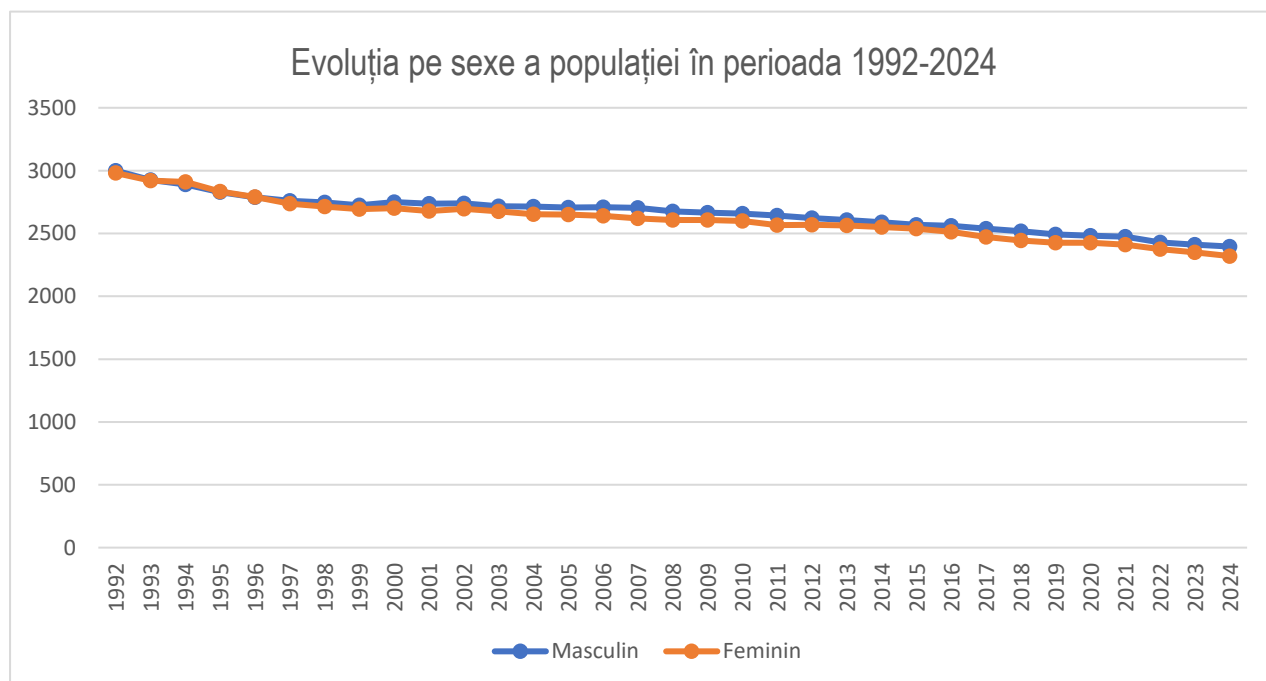

Figura nr. 10 Evoluția pe sexe a populației în perioada 1992-2024

Sursa: prelucrarea datelor furnizate de Institutul Național de Statistică - Baza de date TEMPO
(<http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online>)

2.6. Circulații și transporturi

Morfologia rețelei rutiere și organizarea circulației

Comuna Bălușeni, situată în județul Botoșani, are o rețea rutieră care reflectă caracteristicile tipice ale unei comune rurale din România. Organizarea circulației și morfologia rețelei rutiere sunt influențate de poziția sa geografică, de proximitatea față de municipiul Botoșani și de necesitățile comunității locale.

1. Structura rețelei rutiere

- **Drumuri comunale și satești:** În interiorul comunei, satele sunt legate prin drumuri comunale și satești, majoritatea fiind de importanță locală, destinate traficului rutier redus și adaptate traficului de tip agricol. Aceste drumuri au o infrastructură variabilă, unele fiind asfaltate, iar altele neasfaltate, în funcție de localizarea și gradul de utilizare.

2. Organizarea circulației

- **Circulația între sate:** Drumurile care leagă satele din comuna Bălușeni sunt folosite în special pentru transportul agricol și pentru deplasările cotidiene ale locuitorilor. Circulația este redusă comparativ cu cea din zonele urbane, iar infrastructura rutieră este suficientă pentru traficul actual.
- **Accesibilitate către centre urbane:** Legătura cu municipiul Botoșani este un aspect important al organizării circulației în comună. Acesta permite accesul rapid la facilitățile economice, educaționale și de sănătate din Botoșani.
- **Transport public:** Deși comuna nu este traversată de drumuri naționale sau europene importante, există servicii de transport public care fac legătura între satele comunei și municipiul Botoșani, asigurând mobilitatea locuitorilor fără mijloace proprii de transport.

3. Caracteristici ale drumurilor

- **Drumuri asfaltate:** Drumurile județene și unele drumuri comunale sunt asfaltate, facilitând un acces mai rapid și mai confortabil. Aceste drumuri sunt esențiale pentru transportul de bunuri și pentru legăturile cu zonele externe.
- **Drumuri de pământ sau pietruite:** În satele mai mici sau în zonele agricole, există și drumuri neasfaltate, fie de pământ, fie pietruite, folosite preponderent de tractoare și vehicule agricole. În condiții meteorologice nefavorabile, aceste drumuri pot deveni greu accesibile.

4. Planificarea și dezvoltarea rutieră

- **Modernizarea infrastructurii:** În cadrul politicilor locale și județene, modernizarea infrastructurii rutiere este o prioritate pentru îmbunătățirea accesului și a condițiilor de transport. În anii recentți, s-au efectuat lucrări de reabilitare a drumurilor comunale și județene, ceea ce a contribuit la o mai bună conectivitate a comunei.

- **Proiecte viitoare:** Există planuri la nivel județean și local pentru extinderea și modernizarea rețelei rutiere, inclusiv asfaltarea unor drumuri secundare și îmbunătățirea siguranței rutiere în anumite puncte critice.

5. Traficul și siguranța rutieră

- **Trafic redus:** Circulația în interiorul comunei este relativ scăzută, majoritatea traficului fiind constituit din vehicule agricole, autovehicule personale și mijloace de transport public.
- **Siguranța rutieră:** Deși comuna nu se confruntă cu probleme majore de trafic, siguranța rutieră este importantă, mai ales pe drumurile principale, unde traficul poate fi mai intens în orele de vârf, datorită navetiștilor sau vehiculelor comerciale care tranzitează zona.

În concluzie, morfologia rețelei rutiere din comuna Bălușeni este una caracteristică mediului rural, cu o rețea mixtă de drumuri asfaltate și neasfaltate, în principal de interes local, dar cu o bună conectivitate regională datorită drumurilor județene. Circulația este organizată în jurul necesităților economice și sociale ale locuitorilor, cu legături directe către Botoșani și alte localități importante din zonă.

Drumurile

Comuna Bălușeni este străbătută de o rețea de drumuri formată din **drumuri județene**, **drumuri comunale** și **drumuri locale** (sătești), care asigură conectivitatea între satele componente ale comunei, precum și legătura cu alte localități din județul Botoșani.

1. Drumuri comunale

Drumurile comunale din Bălușeni sunt de interes local și fac legătura între satele componente ale comunei și între comună și drumurile județene. Unele dintre acestea sunt asfaltate, în timp ce altele sunt pietruite sau de pământ, în funcție de importanța lor și de gradul de utilizare. Printre drumurile comunale mai importante se numără:

- **Drumul care leagă satul Zăicești de rețeaua principală a comunei:** Zăicești, fiind un sat mai mic, este conectat printr-un drum comunal de rețea rutieră principală.

Drumurile comunale sunt esențiale pentru transportul agricol și pentru asigurarea legăturilor interne între satele comunei.

2. Drumuri locale (sătești)

Aceste drumuri sunt de obicei neasfaltate și deservește satele componente, facilitând accesul la locuințele și terenurile agricole ale locuitorilor. Drumurile sătești sunt folosite în special pentru activități agricole și transport local, adesea având un nivel de trafic redus. În perioadele ploioase, aceste drumuri pot deveni greu accesibile, mai ales cele care nu sunt pietruite.

3. Starea drumurilor și modernizare

- **Drumuri asfaltate:** Drumurile județene sunt în general bine întreținute și asfaltate, asigurând o bună circulație între comună și localitățile din apropiere.
- **Drumuri neasfaltate:** Există drumuri comunale și satești care sunt pietruite sau de pământ. În aceste cazuri, accesibilitatea poate fi limitată în anumite perioade, în special după precipitații abundente. De asemenea, unele dintre aceste drumuri sunt supuse modernizării și reabilitării, în funcție de planurile locale de infrastructură.
- **Proiecte de modernizare:** În cadrul administrației locale și județene, există proiecte de modernizare a drumurilor comunale, cu scopul de a îmbunătăți accesul și condițiile de transport pentru locuitori.

4. Rolul drumurilor în economie

Rețeaua rutieră este vitală pentru economia agricolă a comunei Bălușeni. Drumurile facilitează transportul produselor agricole către piețele din Botoșani și alte localități din județ. De asemenea, infrastructura rutieră este esențială pentru navetiștii care lucrează în municipiul Botoșani și în alte zone din apropiere.

Rețeaua de drumuri din comuna Bălușeni, județul Botoșani, este compusă din drumuri județene asfaltate, care asigură conectivitatea externă, și drumuri comunale și satești, care facilitează legăturile interne și accesul la terenurile agricole. Deși există drumuri neasfaltate, planurile de modernizare ale administrației locale sunt menite să îmbunătățească infrastructura și accesibilitatea în întreaga comună.

Distanțe

Comuna Bălușeni, fiind situată în județul Botoșani, are o poziție geografică relativ apropiată de reședința județului și alte localități importante din zonă. Distanțele între Bălușeni și alte locuri din apropiere sunt relevante pentru navetiști, transportul produselor agricole și legăturile economice și sociale. Iată câteva distanțe importante:

1. Distanța până la municipiul Botoșani:

- **Bălușeni - Botoșani:** Aproximativ **15-20 km**.

2. Distanța până la alte comune din județ:

- **Bălușeni - Curtești:** Aproximativ **10-12 km**.
 - Comuna Curtești este situată la nord de Bălușeni și reprezintă una dintre localitățile din imediata vecinătate.
- **Bălușeni - Copălău:** Aproximativ **13-15 km**.
 - Copălău se află la est de Bălușeni, iar legătura între cele două comune se face pe drumuri comunale și județene. Copălău este cunoscut pentru cultivarea usturoiului.
- **Bălușeni - Frumușica:** Aproximativ **20-22 km**.
- **Bălușeni - Răchiți:** Aproximativ **15 km**.

- Comuna Răchiți este situată la vest de Bălușeni și este accesibilă prin drumuri locale și județene.

3. Distanța până la alte orașe importante din regiune:

- **Bălușeni - Dorohoi:** Aproximativ **50-55 km**.
 - Dorohoi este al doilea oraș ca mărime din județul Botoșani și este situat la nord-vest de Bălușeni. Drumul implică traversarea municipiului Botoșani și continuarea pe drumurile județene sau naționale.
- **Bălușeni - Suceava:** Aproximativ **75-80 km**.
 - Suceava, un important centru economic și cultural al regiunii Moldovei, se află la sud-vest de comuna Bălușeni. Accesul către Suceava se face prin Botoșani, pe drumuri naționale (DN 29 și DN 29B).
- **Bălușeni - Iași:** Aproximativ **125-130 km**.
 - Iași, capitala Moldovei și unul dintre cele mai mari centre universitare și economice din România, este situat la sud-est de Bălușeni. Drumul către Iași include trasee pe drumuri naționale, cu legături prin orașele Hârlău și Târgu Frumos.

4. Distanțe între satele comunei Bălușeni:

- **Bălușeni - Coșuleni:** Aproximativ **4-5 km**.
 - Satul Coșuleni este situat la câțiva kilometri sud de reședința comunei și este accesibil printr-un drum comunal.
- **Bălușeni - Buzeni:** Aproximativ **3 km**.
 - Satul Buzeni este situat foarte aproape de Bălușeni.
- **Bălușeni - Zăicești:** Aproximativ **6-7 km**.
 - Zăicești este unul dintre satele mai mici din comună și se află la o distanță moderată de reședința comunei, legat prin drumuri comunale.
- **Bălușeni - Bălușenii Noi:** Aproximativ **1-2 km**.
 - Acest sat este foarte aproape de centrul administrativ al comunei și face parte din rețeaua imediată de drumuri locale.

Distanțele în cadrul comunei Bălușeni și între aceasta și localitățile din jur sunt relativ mici, ceea ce face ca deplasările să fie eficiente, în special pentru locuitorii care fac naveta sau transportă produse agricole. Proximitatea față de Botoșani, la doar 15-20 km, oferă locuitorilor acces rapid la facilitățile și serviciile urbane esențiale.

Comunicații Rutiere

- Drumurile comunale însumează aprox. 70km din care o parte sunt modernizate, o parte sunt pietruite și restul sunt drumuri de pământ, care devin dificile pe timp ploios. În timpul verii drumurile de pământ devin surse de poluare cu particule de praf a aerului. Calitatea inferioară a drumurilor din comună determină accesul redus al populației la serviciile în regim de urgență. Rețeaua de drumuri județene ce

străbat teritoriul administrativ studiat exercită o mare influență asupra populației, în sensul că asigură transportul unui însemnat număr de locuitori ai comunei spre principalele orașe din zonă, unii dintre aceștia deplasându-se zilnic spre locurile de muncă. Rețeaua de transport pe drumuri clasificate de pe teritoriul administrativ Bălușeni se compune din următoarele drumuri:

-DN 28 B / E58 - este principala arteră rutieră care străbate comuna Bălușeni prin localitatea Zăicești; este o arteră intens circulată, DN 28 B asigurând legătura între municipiul Botoșani și orașul Tg. Frumos. Mai mult, DN 28 B reprezintă un segment din drumul european E 58, care asigură legătura între Tg. Frumos – Botoșani – Suceava – Vatra Dornei – Bistrița – Beclean – Dej - Baia Mare, fiind practic o axă de legătură între estul și vestul țării.

-DC 50 – pe traseul racord cu DN 28 B – satul Zăicești – satul Buzeni – racord cu DN 28 B.

-DC 50 A – realizează legătura între localitățile Coșuleni – Buzeni.

-DC 49 – asigură legăturile rutiere pe traseul racord cu DN 28 B – localitatea Draxini – localitatea Bălușenii Noi.

-DC 49 A – face legătura pe traseul: racord cu DN 28 A – Bălușeni – Draxini.

-DC 46 A – străbate satul Draxini de la racordul cu DC 49 și face legătura între satul Draxini din comuna Bălușeni și localitatea Copălău din comuna Copălău.

-DC 27 B – străbate localitatea Draxini de la racordul cu DC 49, făcând legătura între Draxini din comuna Bălușeni și localitatea Dracșani din comuna Sulița.

-DC 57 – străbate satul Bălușeni de la racordul cu DC 49 A, și are următorul traseu: racord DC 49 A sat Bălușeni – racord cu DN 28 B – localitatea Coșula din comuna Coșula.

Transporturi – Comunicații feroviare

Comuna nu are gară proprie și nici sistem de transport feroviar. Cea mai apropiată gară se află în orașul Botoșani la 17km distanță.

2.7. Intravilan existent. Zone funcționale.

Conform datelor rezultate în urma măsurătorilor, intravilanul existent are o suprafață de **1226,556 ha**.

În componența intravilanului existent intră suprafețele ambelor sate și a trupurilor izolate și se prezintă astfel:

Nr. crt.	Denumire	Intravilan existent (ha)
1.	Coșuleni	92,6496

2.	Bălușeni	291,9180
3.	Draxini	417,6389
4.	Bălușenii Noi	51,0708
5.	Buzeni	138,5104
6.	Zăicești	233,7683
7.	Trupuri izolate	1,0000
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT UAT BĂLUȘENI		1226,556

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ al Comunei Bălușeni este:

TERITORIUL UAT BĂLUȘENI	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (HA)												TOTAL
	AGRICOL					NEAGRICOL							
	ARABIL	PĂȘUNE	FÂNEAȚĂ	VII	LIVADĂ	PĂDURI	PĂȘUNE ÎMPĂDURITĂ	APE	CĂI DE COMUNICARE		CURȚI CONSTR.	NEPROD.	
									CĂI RUTIERE	CĂI FERATE			
EXTRAVILAN	3176.61	1162.29	463.87	5.94	42.68	714.44	0.60	74.41	59.40	0	57.59	47.66	5805.49
INTRAVILAN	674.08	46.28	81.84	12.45	34.10	2.46	4.67	3.79	77.07	0	250.08	39.74	1226.56
TOTAL	3850.69	1208.57	545.71	18.39	76.78	716.90	5.27	78.20	136.47	0	307.67	87.40	7032.05
% DIN TOTAL	54.76	17.19	7.76	0.26	1.09	10.19	0.07	1.11	1.94	0	4.38	1.24	100

ZONE FUNCȚIONALE	COȘULENI		BĂLUȘENI		DRAXINI		BĂLUȘENII NOI		BUZENI		ZĂICEȘTI		TRUPURI IZOLATE		TOTAL	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	0.3733	0.40	1.5524	0.53	0.4802	0.11	0.4113	0.81	0.3769	0.27	0.5940	0.25	-	-	3.7882	0.31
FOND FORESTIER	-	-	-	-	1.0798	0.26	-	-	0.2521	0.18	1.1310	0.48	-	-	2.4629	0.20
TERENURI AGRICOLE	67.0094	72.33	202.3694	69.32	292.6735	70.08	36.1367	70.76	95.4098	68.88	155.1495	66.37	-	-	848.7482	69.20
UNITĂȚI AGRO- ZOOTEHNICE	-	-	0.0396	0.01	0.1825	0.04	-	-	1.1686	0.84	8.6875	3.72	-	-	10.0782	0.82
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	-	-	0.0855	0.03	0.2029	0.05	-	-	-	-	0.0801	0.03	-	-	0.3685	0.03
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	5.0586	5.46	17.4972	5.99	31.3718	7.51	2.4939	4.88	7.7156	5.57	12.9326	5.53	-	-	77.0697	6.28
ZONĂ MIXTĂ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INSTITUȚII PUBLICE	0.2584	0.28	2.5249	0.86	1.0552	0.25	0.0668	0.13	0.3618	0.26	0.5199	0.22	-	-	4.7868	0.39
COMERȚ ȘI SERVICII	-	-	0.8873	0.30	0.5428	0.13	-	-	1.4609	1.05	1.7838	0.76	-	-	4.6747	0.38
ZONE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	15.1424	16.34	52.8932	18.12	75.3818	18.05	10.3993	20.36	26.4769	19.12	49.0049	20.96	1.0000	100.00	230.2984	18.78
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	-	-	-	-	0.0903	0.02	-	-	-	-	2.0497	0.88	-	-	2.1400	0.17
ZONA GOSPODĂRIILOR COMUNALE	-	-	1.1500	0.39	1.4969	0.36	0.3429	0.67	-	-	0.4676	0.20	-	-	3.4573	0.28
SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	0.0088	0.01	0.9133	0.31	2.9245	0.70	-	-	0.2216	0.16	0.5969	0.26	-	-	4.6651	0.38
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	-	-	0.0567	0.02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0567	-
ZONĂ TERENURI	4.7988	5.18	11.9486	4.09	10.1565	2.43	1.2200	2.39	5.0664	3.66	0.7709	0.33	-	-	33.9612	2.77

NEPRODUCTIVE																
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	92.6496	100%	291.9180	100%	417.6389	100%	51.0708	100%	138.5104	100%	233.7683	100%	1.0000	100%	1226.556	100%

2.8. Potențialul economic

2.8.1. Sectorul primar

Sectorul primar include activitățile desfășurate în agricultură și creșterea animalelor. Ca număr de unități economice, sectorul primar al comunei Bălușeni reprezintă un procent semnificativ din totalul agenților economici din comună.

Activitățile agricole pot avea un rol important în economia locală fiind considerate și un “refugiu” pentru populația activă neremunerată și cea inactivă.

Dacă înainte de 1989 agricultura se practica în cadrul organizat al cooperativelor agricole de producție (CAP) și întreprinderilor agricole de stat (IAS), după 1990 proprietatea privată a devenit majoritară, prin reinstituirea proprietății private asupra terenurilor agricole datorită Legii nr. 18/1991. Deși adoptarea acestei legi reprezintă un act de justiție și un început bun al reformei, retrocedarea terenurilor a avut mai multe efecte negative decât pozitive, în sensul că a determinat diminuarea excesivă și fragmentarea proprietății agricole astfel încât, exploatarea agricole au ajuns la dimensiuni reduse și foarte reduse, care nu permit practicarea unei agriculturi performante, ci conduc, în mod inevitabil, către o agricultură de subzistență.

Ca reacție la această tendință, de fărâmițare a fondului funciar, în comuna Bălușeni au existat inițiative din partea locuitorilor pentru înființarea de exploatați agricole de mari dimensiuni precum și ferme care în prezent reprezintă principalii agenți economici ai comunei, asigurând valorificarea terenurilor agricole la un nivel superior, creând locuri de muncă pentru populația locală, accentuând importanța raselor selecționate de animale, preluând o parte din producția de lapte din gospodăriile comunei, contribuind la bugetul local al orașului prin impozitele plătite.

DENUMIRE	OBIECT DE ACTIVITATE
HÎNȚESCU DUMITRU CRISTIAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0149 - Creșterea altor animale
KLIM LPCC UNIREA S.R.L.	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
HUȚANAȘU DANIEL-BOBI ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0125 - Cultivarea fructelor arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor și a altor pomi fructiferi
LUPAȘCU V. CRISTINA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
PÎSLARIU SOFICA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)

AGRO ANIBAS PLANTIC SRL	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
NOVA APASERV SA	3600 - Captarea, tratarea și distribuția apei
ASLAN TATIANA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
MANOLI VIOREL-CONSTANTIN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
AVASILOAEI DUMITRU CIPRIAN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0145 - Creșterea ovinelor și caprinelor
HUȚANU D. MIHAI ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0149 - Creșterea altor animale
SAVA FĂNICĂ ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0141 - Creșterea bovinelor de lapte
AGRO-SEMCHIM SRL	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
FRUCTE DE PĂDURE ZĂICEȘTI S.R.L.	0125 - Cultivarea fructelor arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor și a altor pomi fructiferi
SAVA RAMONA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
COMCEREAL SA	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
FEREMAN GROUP SRL	0147 - Creșterea păsărilor
CAPRIX FERM SRL	0122 - Creșterea ovinelor, caprinelor, cabalinelor, măgarilor, catârilor și asinilor
SAVA ANDREI-COSMIN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
AGRO-COȘOREANU S.R.L.	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
SIDOR V. GHEORGHE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
SAVA DANIEL ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
LANDAGRITRANS SRL	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
BALAN CARMEN ROXANA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0141 - Creșterea bovinelor de lapte

ȘTEFAN P. DUMITRU PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
AGACHE CLAUDIU-NICUȘOR ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0141 - Creșterea bovinelor de lapte
PASCAL PETRU PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
CANAN FORCE SRL	0123 - Creșterea porcinelor
PURICE P. IONEL ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0162 - Activități auxiliare pentru creșterea animalelor
GASI CATINA S.R.L.	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
SIDOR ANDREI-GHEORGHÎȚĂ PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
ANDREI CĂTĂLINA-IULIANA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
ȘTEFAN SILVIU-CRISTIAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
MUSTEAȚĂ A. ȘTEFĂNEL-RADU PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0149 - Creșterea altor animale
SĂLCEANU LIVIU-FLORIN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
LUCA I. MIHAELA-FLORICICA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	0149 - Creșterea altor animale
ANA AGROSERV CRISTEȘTI S.R.L.	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
PROLAND AGRIEL S.R.L.	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
COSALEX GAS SRL	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
AMĂRIUȚĂ MIHAI MIRCEA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
PAVĂL N. MIHAI ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0145 - Creșterea ovinelor și caprinelor
MURGU ANCA IULIANA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
AGRO DIACOS BIO S.R.L.	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
GRINDEI ILIE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
PAVĂL D. ELENA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
ISAC CLAUDIA-ELENA ÎNTREPRINDERE	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a

INDIVIDUALĂ	rădăcinoaselor și tuberculilor
ISAC I. CONSTANTIN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
TATARCIUC ADRIAN-BOGDAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
IRIMIA ELENA-BIANCA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
SAVA D. ANDREI ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
LANDGREEN AGRODIA S.R.L.	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
ȘTEFAN P. CRISTIAN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
TOMA FLORENTINA-BEATRICE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
LUPU (VASILE) PETRU PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
FROICU MIHAI CĂTĂLIN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
PAVĂL COSMIN-NICOLAE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0141 - Creșterea bovinelor de lapte

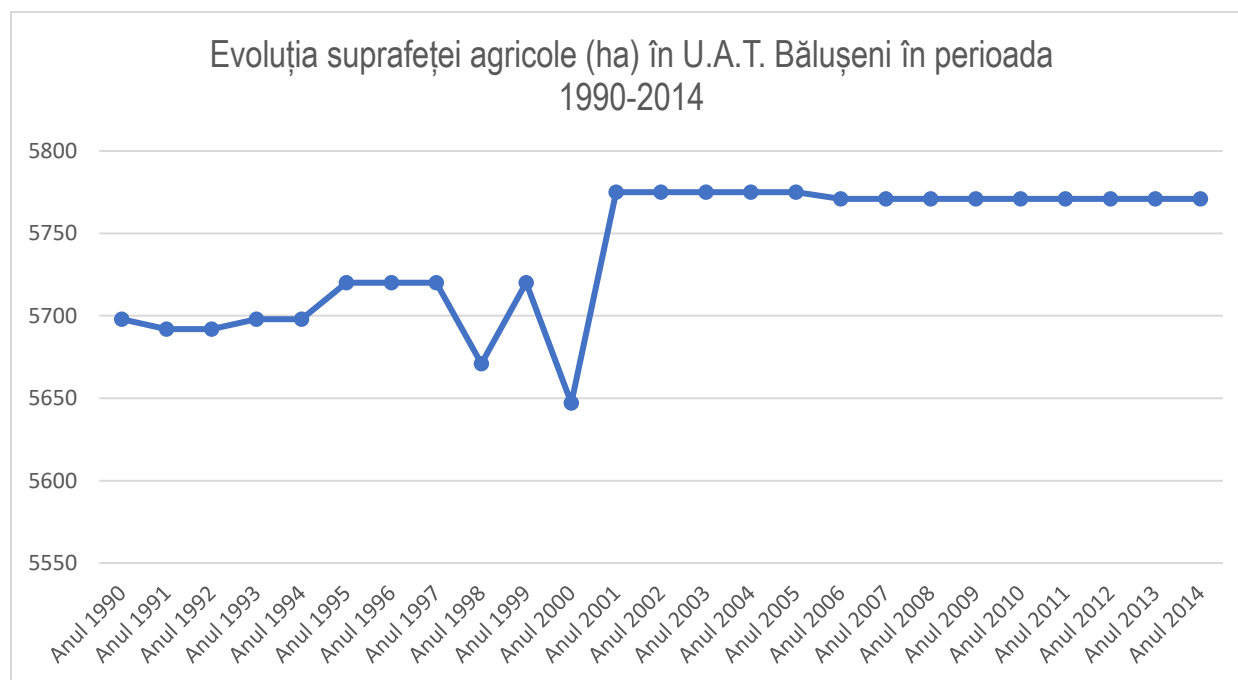

Figura nr. 11 - Evoluția suprafeței agricole (ha) în U.A.T. Bălușeni în perioada 1990-2014

Sursa: date furnizate de baza-tempo.inssee

Graficul prezintă evoluția suprafeței agricole (în hectare) în U.A.T. Bălușeni în perioada 1990-2014. Din analiza datelor putem observa următoarele aspecte:

1. **Perioada 1990-1997:** Suprafața agricolă a cunoscut fluctuații minore, menținându-se în jurul valorii de 5700 ha. Acest lucru indică o relativă stabilitate în utilizarea terenurilor agricole în această perioadă.
2. **Anii 1998-2001:** Observăm o scădere semnificativă a suprafeței agricole în anul 2000, urmată de o creștere bruscă în anul 2001. Aceste schimbări pot fi atribuite unor factori precum modificările legislative, reorganizarea administrativă sau schimbările în utilizarea terenurilor.
3. **Perioada 2002-2014:** După anul 2001, suprafața agricolă a rămas constantă la aproximativ 5770 ha, cu fluctuații nesemnificative. Această stabilizare poate indica o utilizare eficientă și consistentă a terenurilor agricole.

Graficul evidențiază atât momentele de instabilitate, cât și perioadele de stabilitate în ceea ce privește utilizarea terenurilor agricole din U.A.T. Bălușeni pe parcursul celor 24 de ani analizați.

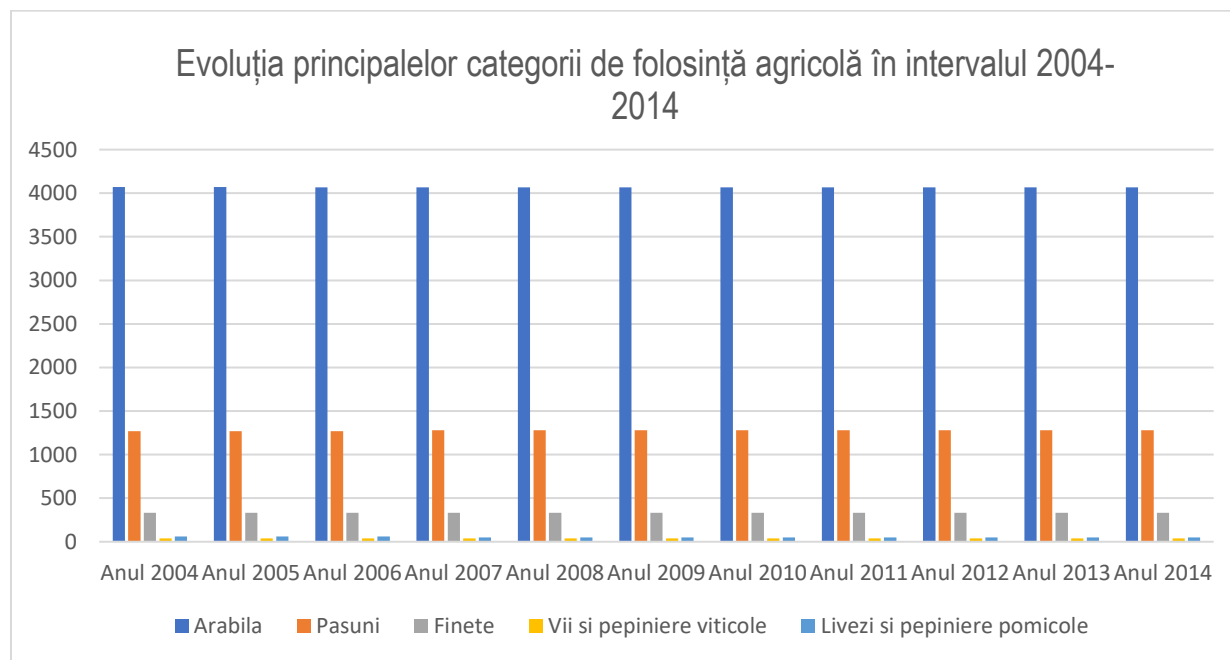

Figura nr. 12 - Evoluția suprafeței agricole (ha) în U.A.T. Bălușeni în perioada 2004-2014

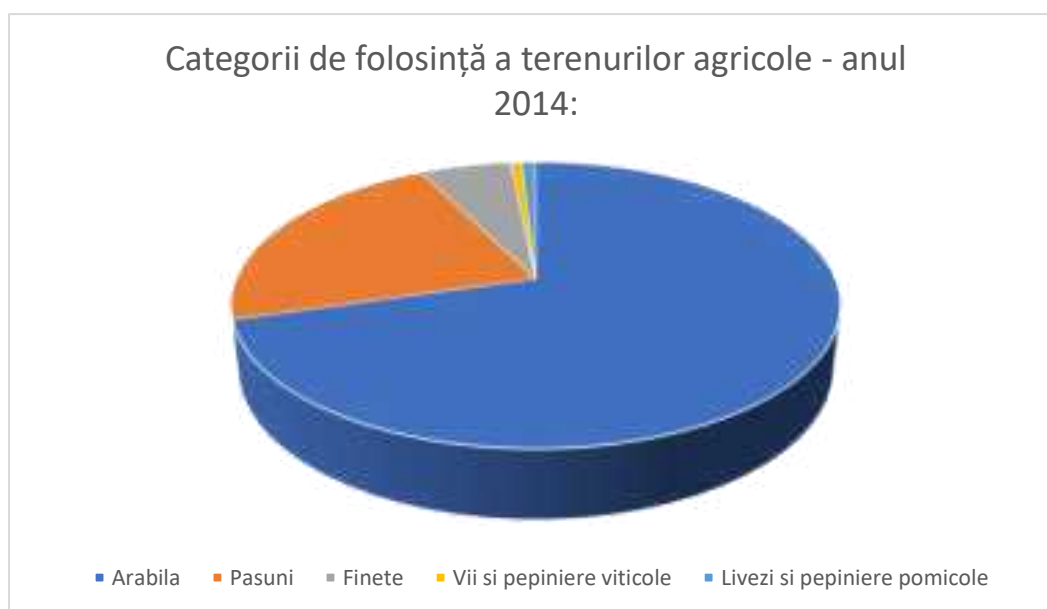
Sursa: date furnizate de baza-tempo.inssee

Categorii de folosință a terenurilor agricole – anul 2023:

Suprafața arabila	4068
Suprafața - livezi si pepiniere pomicole	;
Suprafața - pășuni	:
Suprafața - fânețe	;

Categorii de folosință a terenurilor agricole - anul 2023

Sursa: Primaria comunei Bălușeni

Figură 13. Categorii de folosință a terenurilor Agricole-anul 2014

Sursa: date furnizate de baza-tempo.inssee

Din datele și graficul anterior se observă că, din totalul de teren agricol, 4068 ha reprezintă suprafața arabilă. Aceasta este dominantă ca suprafață, fiind urmată, la distanță, de suprafața ocupată de pășuni, livezi și fânețe.

Având în vedere că suprafața arabilă deține mai bine de 50 % din terenurile agricole ale comunei Bălușeni rezultă că sectorul creșterii animalelor este reprezentativ fiind în strânsă legătură și dependență cu sectorul vegetal.

Teren agricol / locuitor, este un indicator de arealitate, care exprimă raportul dintre suprafața terenului agricol și populația acesteia.

teren agricol - ha	populația – loc.	suprafața agricolă / locuitor
4068	4763	0.85 ha

Față de media la nivel național pentru spațiul rural, care este de 1,4 ha/locuitor, în comuna Bălușeni acest indicator are o valoare inferioară de 0.85 ha teren agricol / locuitor. Această valoare denotă caracterul slab de ruralizare și faptul că u.a.t. Bălușeni din perspectiva categoriilor de folosință are elemente de entitate urbană.

Servicii sanitar veterinare

Serviciile sanitar - veterinare sunt asigurate de cabinetul veterinar localizat în satul Bălușeni

Mecanizarea

Imediat după 1989, parcul de mașini și utilaje agricole din majoritatea comunelor au dispărut treptat, ca urmare a desființării Secțiilor de Mecanizare Agricolă (SMA) și a Întreprinderilor Agricole de Stat (IAS). Ca urmare, în primii ani de după 1989 a crescut numărul utilajelor agricole cu tracțiune animală, precum și numărul animalelor de tracțiune (cabaline în special).

Gradul de mecanizare al agriculturii în cadrul comunei Bălușeni este scăzut și din acest motiv și productivitatea este scăzută. Aceasta situație se datorează și suprafețelor agricole individuale reduse care nu permit investiții în mecanizare, investiții ce nu ar fi amortizate.

Gradul de echipare și dotare tehnică în agricultura pe județul Botoșani este următorul:

Categorii de tractoare și mașini agricole	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tractoare agricole fizice	2759	3026	3196	4735	4388	4545	4975	6054	5503	5345	5406
Pluguri pentru tractor	2561	2927	2927	3273	3598	3463	3814	3416	3868	3751	3548
Cultivatoare mecanice	409	409	409	532	490	468	479	537	514	454	539
Semănători mecanice	1503	1689	1761	1864	1806	1860	1793	1854	1726	1659	1674

Masini de stropit si prafuit cu tractiune mecanica	53	77	77	57	29	24	9	28	30	28	27
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale	510	524	533	555	571	570	640	710	620	691	721
Combine autopropulsate pentru recoltat furaje	17	17	17	24	40	39	7	10	48	30	42
Combine si masini pentru recoltat cartofi	74	74	74	77	66	63	61	77	54	44	35
Prese pentru balotat paie si fan	194	247	247	530	560	462	588	552	671	685	684
Vindrovere pentru furaje	36	36	36	33	27	28	21	17	33	59	52

Sursa: date furnizate de baza-tempo.inssee

Analiza diagramei anterioare indică faptul că la nivelul tuturor anilor analizați, sunt mai bine reprezentate atât numeric cât și din punct de vedere al diversității, mașinile și utilajele agricole aparținând sectorului privat, adică persoanelor juridice.

Suprafața cultivată și producția agricolă vegetală

Cel mai important element al potențialului natural de care dispune comuna Bălușeni îl reprezintă solul, potențialul edafic care oferă posibilitate practicării agriculturii și, mai ales, cultivarea unei game variate de plante de cultură.

Alți factori care influențează suprafața cultivată și, indirect, producția agricolă sunt:

- prețurile mereu în creștere ale serviciilor pentru agricultură (creșterea prețului combustibililor – motorina), creșterea prețului îngrășămintelor chimice, fito-sanitarelor, etc.
- posibilitățile de valorificare a producției agricole (prezența unităților de preluare și prelucrare a materiilor prime agricole),
- dimensiunea efectivelor de animale – care consumă o mare parte a producției agricole vegetale.

Așa cum reiese din datele statistice, terenul arabil reprezintă 4068 ha din suprafața terenurilor agricole ale comunei Bălușeni. Ca factori nefavorabili menționăm relieful precum și existența unor procese active de deplasări în masă a terenului și eroziunea terenurilor dar și deficitul de elemente nutritive cu perioade de secetă care afectează culturile în cele mai importante faze de vegetație.

Producțiile culturilor agricole sunt variabile atât în timp cât și în spațiu. Variabilitatea producției este determinată de o asociație de factori care acționează în corelație. Aceștia sunt:

- condițiile meteorologice nefavorabile în fazele de vegetație (seceta);
- proprietățile și caracteristicile solului (fertilitate naturală, umiditate, pantă, erodabilitate, textură, porozitate), care sunt diferite pentru fiecare categorie de sol;
- agrotehnica deficitară;
- resurse materiale reduse ale proprietarilor de terenuri agricole;
- ineficiența sau lipsa asolamentelor;
- lipsa de experiență a cultivatorilor în gestionarea resurselor de sol;
- gradul de fărâmițare a proprietății;
- procesele active de alunecare în masă și eroziunea puternică a solului,
- lipsa unor lucrări ameliorative.

Potențialul agricol al comunei ar putea fi substanțial mărit prin **practicarea agriculturii ecologice**. Datorită faptului că fertilizarea cu îngrășăminte chimice și tratamentele cu pesticide sunt aproape inexistente, fiind în prezent utilizate într-o măsură limitată (din lipsă de mijloace financiare), trecerea de la agricultura clasică la o agricultură ecologică este fezabilă pentru fermierii locali sau marii cultivatori de terenuri (persoanele juridice).

Producția zootehnică

Creșterea animalelor prezintă o importanță deosebită pentru agricultură. Condițiile favorabile permit creșterea principalelor specii (bovine, ovine, porcine). Interesul pentru creșterea animalelor rezultă din faptul că zootehnia joacă un rol important în economie, pe de o parte asigurând sursa de aprovizionare a populației cu produse alimentare de bază (ouă, carne, lapte), iar pe de altă parte asigură materia primă pentru alte industrii (industria alimentară, de îmbrăcăminte, încălțăminte). Creșterea animalelor este și o activitate consumatoare de materii prime vegetale, o parte din acestea neavând altfel nici o altă utilizare (pășuni, fânețe) și este considerată totodată o mică industrie producătoare de îngrășăminte naturale (gunoi), considerate cele mai ieftine și nepoluante îngrășăminte.

Sectorul creșterii animalelor a înregistrat un regres atât din punct de vedere al formei de organizare cât și ca efective. Dispariția întreprinderilor agricole de stat și a cooperativelor agricole de stat,

principalele deținătoare a complexelor de creștere a animalelor a determinat și o reducere a efectivelor dar mai ales o mixtură a raselor și o pierdere de productivitate.

Silvicultura

În arealul geografic determinat de unitatea administrativ-teritorială a comunei Bălușeni sunt prezente pădurile de stejar.

Pădurile de stejar se formează uneori arborete pure sau aproape pure, dar se pot asocia cu teiul pucios (*Tilia cordata*), carpenul (*Carpinus betulus*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), gladeșul (*Acer tataricum*), jugastrul (*Acer campestre*), ulmul de câmp (*Ulmus foliaacea*), gorunul (*Quercus petraea*) și uneori se află speciile de tei: teiul cu frunza lată (*Tilia plathyphyllos*), teiul argintiu (*Tilia tomentosa*).

Arbuștii și flora ierboasă au o slabă dezvoltare în aceste păduri umbroase. Între arbuști sunt de menționat alunul, voniceriul, dâvmozul (*Viburnum lantana*) clocotișul (*Siaphylea pinnata*), cornul (*Cornus mas*).

Pajiștile (în totalitate secundare) sunt formate predominant din asociații mezo-xerofile dominate de păiușca (*Agrostis tenuis*), pieptănariță (*Cynosurus cristatus*), ovăscior (*Arrhenatherum elatius*), păiuș (*Festuca pratensis*), timoftica (*Phleum pratensis*), care formează asociații furajere și de mare productivitate.

Perimetrul silvic existent, pe lângă rolul important pe care îl are prin crearea unei protecții naturale a mediului înconjurător, poate conferi și un cadru natural deosebit de pitoresc, propice turismului, a cărui dezvoltare este însă condiționată de modernizarea infrastructurii.

Datorită suprafețelor mari ocupate de terenuri neproductive, dar și suprafețele de teren potențial a fi afectat de alunecări, în viitor se prognozează extinderea perimetrelor silvice prin împădurirea parțială/totală a acestora

2.8.2. Sectorul secundar

Sectorul secundar reunește activitățile din sectorul productiv, al industriei și activitățile de construcții. Unitățile economice cu activități specifice sectorului secundar reprezintă doar 14% din totalul unităților economice înregistrate în total în comuna Bălușeni.

BUTAN GAS ROMANIA S.R.L.	3521 - Producția gazelor
LEIZERIUC MARIUS-CIPRIAN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	3700 - Colectarea și epurarea apelor uzate
ENA MONTAGE ENERGY S.R.L.	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
GRYSOM BUILDS SRL	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
PATISERIA IOANEI S.R.L.	1071 - Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie
ANANIA ADRIAN CONSTRUCT S.R.L.	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
V MASTER SPORT SRL	1610 - Tăierea și rindeluirea lemnului
SIAL METAL ENGINEERING S.R.L.	2599 - Fabricarea altor articole din metal n.c.a.
FLAWLESS WORKS S.R.L.	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
MERAVILIOSA CREATIV SRL	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)
MIHAI VASILE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	1091 - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă
ROMPAPER ROLTECH S.R.L.	1723 - Fabricarea articolelor de papetărie
CREATIVE MATTHIAS S.R.L.	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
NECHIFOR SĂVEL PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	1091 - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă
GUGOASA CONSTANTIN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4391 - Lucrări de învelitori, șarpante și terase la construcții
BERLINA COM SRL	1061 - Fabricarea produselor de morărit
ATELIERUL LUI VLAD S.R.L.	3109 - Fabricarea de mobilă n.c.a.
AIORDĂCHIOAE LEONARD PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	1041 - Fabricarea uleiurilor și grăsimilor
POMPAȘ PETRU ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	2361 - Fabricarea produselor din beton pentru construcții
NATUR LOGISTICS S.R.L.	1032 - Fabricarea sucurilor de fructe și legume
COTOR HOME CONSTRUCT S.R.L.	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
ALU-PLAST COMPANY SRL	2512 - Fabricarea de uși și ferestre din metal
STĂNUC N.E. ROMICĂ-PETRU ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4399 - Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
PUȘCAȘU LARIZA ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)
QUALITAT GEBAUDE S.R.L.	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
DELTA X PLUS SRL	1533 - Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor

2.8.3. Sectorul terțiar

CARPATIAN HIDES S.R.L.	4624 - Comerț cu ridicata al blănurilor, pieilor brute și al pieilor prelucrate
PLAYSYS SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
PLAYSYS SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
PLAYSYS SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
NHR AGROPARTNERS SRL	4661 - Comerț cu ridicata al mașinilor agricole, echipamentelor și furniturilor
BANCA COOPERATISTĂ RÂSCOALA BOTOȘANI	6419 - Alte activități de intermediari monetare
LUCIALESSIATRANS S.R.L.	5320 - Alte activități poștale și de curier
MAZĂRE VASILICA-SIMONA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	9001 - Activități de interpretare artistică (spectacole)
CHIRON ANA-MARIA ÎNȚEPRINDERE FAMILIALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
RAL-FARMA SRL	4773 - Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate
SALADIN GAS SRL	4778 - Comerț cu amănuntul al altor bunuri noi, în magazine specializate
CEARBET S.R.L.	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
ANDRIȘ M. VASILE ÎNȚEPRINDERE INDIVIDUALĂ	9329 - Alte activități recreative și distractive n.c.a.
ATHENA MARYVET S.R.L.	7500 - Activități veterinare
RGB ELECTRONIC S.R.L.	9521 - Repararea aparatelor electronice de uz casnic
GRĂDINARU PETRU-CRISTIAN PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4621 - Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat
SMA PRODUCT GROUP SRL	4673 - Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
BENGA VASILE PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4673 - Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
EXTREM GAMES SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
EXTREM GAMES SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
POP GREEN VAN S.R.L.	4941 - Transporturi rutiere de mărfuri
VALEA DRASLEUCĂ COOPERATIVĂ AGRICOLĂ	4633 - Comerț cu ridicata al produselor lactate, ouălor, uleiurilor și grăsimilor comestibile
AUTO LAND STRĂCHINARIU SRL	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
BENIA SRL	4673 - Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
AGRO-MITELE COOPERATIVA AGRICOLĂ	4621 - Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat
URBAX PROIECTARE CONSTRUCȚII S.R.L.	7112 - Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea
MFB ELECTROTERMICA SRL	4674 - Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire
DĂSCĂLESCU EDUARD-VASILE ÎNȚEPRINDERE INDIVIDUALĂ	9529 - Repararea articolelor de uz personal și gospodăresc n.c.a.
AVANTI ALINA S.R.L.	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare

	predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
BATCA MIHAI PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
OVITRANS SRL	4773 - Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate
DODOI BOGDAN-ANDREI PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	6202 - Activități de consultanță în tehnologia informației
SF. MIHAIL ȘI GAVRIL COOPERATIVA AGRICOLĂ	4621 - Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat
ȘTEFAN P. ELENA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
AVICOLA MARYARM SRL	0147 - Creșterea păsărilor
BATCĂ VICTOR ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
AGAPIS DISTRIBUȚIE SRL	1812 - Alte activități de tipărire n.c.a.
AVASILCAI CONSTANTIN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
IUZIC IOAN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	7731 - Activități de închiriere și leasing cu mașini și echipamente agricole
ELASA INVEST S.R.L.	4771 - Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminții, în magazine specializate
VIERIU ANGELA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ADRIAN ADVANCE CONCEPT S.R.L.	5630 - Baruri și alte activități de servire a băuturilor
CREATIV CINEMA S.R.L.	7420 - Activități fotografice
DAIALOV COM SRL	5610 - Restaurante
MIT-COM SRL	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
UNGUREANU P. MARIA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
AIORDĂCHIOAEI DUMITRU ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4779 - Comerț cu amănuntul al bunurilor de ocazie vândute prin magazine
CLIM COSTACHE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4611 - Intermedieri în comerțul cu materii prime agricole, animale vii, materii prime textile și cu semifabricate
VLAD DESIGNS S.R.L.	7410 - Activități de design specializat
B-LIGHT CONSTRUCT S.R.L.	4321 - Lucrări de instalații electrice
IRILO MARKET S.R.L.	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
ANDREI GAMES SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
BUCATARIA DANIELEI DRAXINI S.R.L.	5621 - Activități de alimentație (catering) pentru evenimente
PĂDURARIU D. GEANINA-ELENA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
BETHOVEN LUXIM SRL	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
GIURGIU D. MIHAELA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4779 - Comerț cu amănuntul al bunurilor de ocazie vândute prin magazine
SCHNEIDER NICOLETA	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare

PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
MACSIM CONSTANTIN ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
LUPĂȘCU ALEXANDRA- GEORGIANA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	7311 - Activități ale agențiilor de publicitate
ZAMIDA SRL	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
UNGUREANU (ELENA) VASILE ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
VICOLEANU FLORIN ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
NICHITA PETRU ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4941 - Transporturi rutiere de mărfuri
VITMESSTIL GAMES SRL	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
R.A.F.-TRIUMF-DOMENIU SRL	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
UNGUREANU D. VASILE ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4677 - Comerț cu ridicata al deșeurilor și resturilor
POPESCU I. L. FLORIN ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4781 - Comerț cu amănuntul al produselor alimentare, băuturilor și produselor din tutun efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe
TOBACCO LAND S.R.L.	4726 - Comerț cu amănuntul al produselor din tutun, în magazine specializate
TOBACCO LAND S.R.L.	4726 - Comerț cu amănuntul al produselor din tutun, în magazine specializate
PURICE VENIZELOS CONSTANTIN ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
AAM SISTEM S.R.L.	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
PUȘCAȘU FELOMENA ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
PUȘCAȘU FELOMENA ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
BABACO GAMES S.R.L.	9200 - Activități de jocuri de noroc și pariuri
NICHITA TATIANA DĂNUȚA ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
NICHITA TATIANA DĂNUȚA ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
ELIRDAR RELAX S.R.L.	5630 - Baruri și alte activități de servire a băuturilor
COMPANIA NATIONALA POSTA ROMANA SA	5310 - Activități poștale desfășurate sub obligativitatea serviciului universal
BALAN MIHAI CLAUDIU PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	6202 - Activități de consultanță în tehnologia informației
GEDACO-AUTO SRL	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
BIANCOM SRL	5540 - Baruri
GHERASIM MARGARETA ÎNTRERINDERE INDIVIDUALĂ	7732 - Activități de închiriere și leasing cu mașini și echipamente pentru construcții
LETA SRL	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun

CONCEPT ECO PRODUCT EXPORT S.R.L.	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
CONCEPT ECO PRODUCT EXPORT S.R.L.	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
CONCEPT ECO PRODUCT EXPORT S.R.L.	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
MURARIU V. MARIANA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
RAMDIANGEL MARKET COM SRL	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
CAPRA ROZ S.R.L.	5630 - Baruri și alte activități de servire a băuturilor
CAPRA ROZ S.R.L.	5630 - Baruri și alte activități de servire a băuturilor
ENOS COD SRL	5520 - Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
TATI SRL	4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
AQUILA NEOVET S.R.L.	7500 - Activități veterinare
MERCUR EXPRES SRL	4941 - Transporturi rutiere de mărfuri
TOMACHI VICTOR PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4520 - Întreținerea și repararea autovehiculelor
NECHITA CRISTIAN ÎNTRERPRINDERE INDIVIDUALĂ	4673 - Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
TOMA NADIA-MIHAELA PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	9602 - Coafură și alte activități de înfrumusețare
LEFERMAN CRISTIAN-DUMITRU ÎNTRERPRINDERE INDIVIDUALĂ	4611 - Intermedieri în comerțul cu materii prime agricole, animale vii, materii prime textile și cu semifabricate
TEA-TIME SELECT SRL	5610 - Restaurante
H & H CONVET SRL	7500 - Activități veterinare

2.8.4. Structura activităților economice

Analiza situației economice pe domenii de activitate – Numărul și structura activităților economice din comuna Bălușeni în anul 2024.

SECTOARE DE ACTIVITATE	NR. UNITĂȚI ECONOMICE
<i>sector primar</i>	56
<i>sector secundar</i>	26
<i>sector terțiar</i>	100
TOTAL	182

Sursa: Date furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

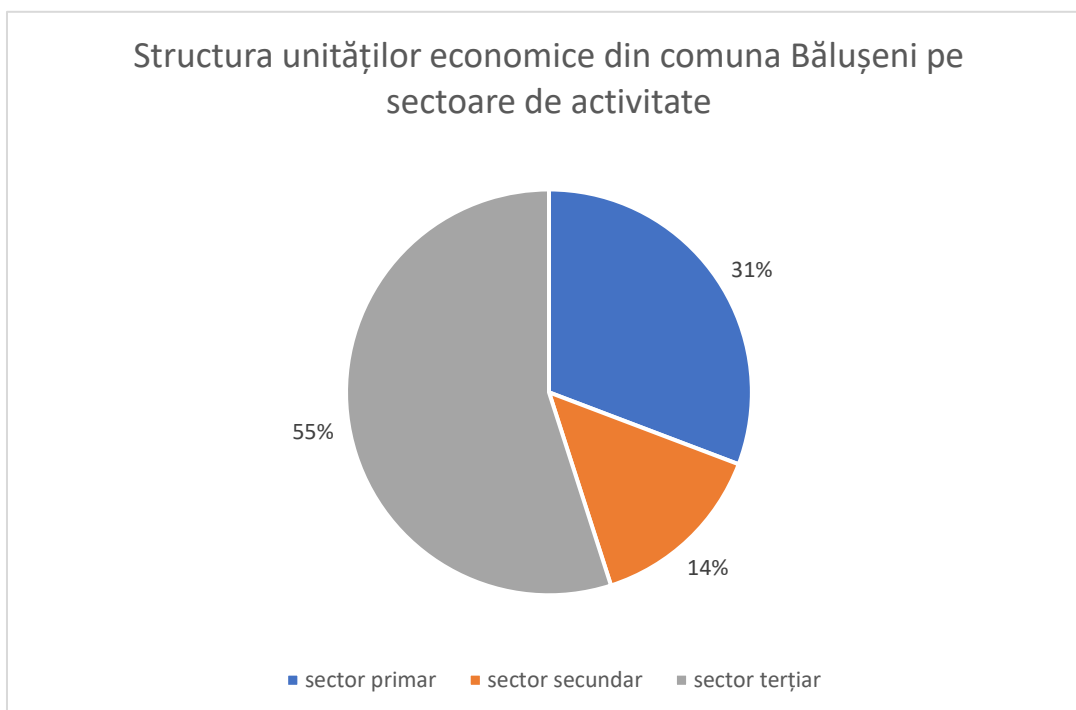

Figura nr. 14 - Structura unităților economice din comuna Bălușeni pe sectoare de activitate
Sursa: Date furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Graficul circular prezintă structura unităților economice din comuna Bălușeni, clasificate pe sectoare de activitate: primar, secundar și terțiar.

1. Sectorul terțiar (servicii):

- Reprezintă **55%** din unitățile economice.
- Este cel mai dezvoltat sector în comună, indicând o orientare predominantă către activități legate de comerț, servicii, educație, sănătate etc.

2. Sectorul primar (agricultură, silvicultură, pescuit):

- Reprezintă **31%** din unitățile economice.
- Sugerează o contribuție semnificativă a activităților agricole și conexe la economia locală, caracteristică zonelor rurale.

3. Sectorul secundar (industrie și construcții):

- Reprezintă **14%** din unitățile economice.
- Este cel mai puțin reprezentat, ceea ce indică o industrializare redusă sau o prioritate mai mică acordată producției și construcțiilor.

Comuna Bălușeni are o economie diversificată, dominată de sectorul terțiar, urmat de cel primar, în timp ce sectorul secundar are o pondere redusă. Acest lucru reflectă o economie rurală cu un accent pe servicii și agricultură.

DOMENII DE ACTIVITATE	NR. DE UNITĂȚI ECONOMICE
agricultură	59
industrie	19
construcții	9
comerț	49
servicii	48

Sursa: Date furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

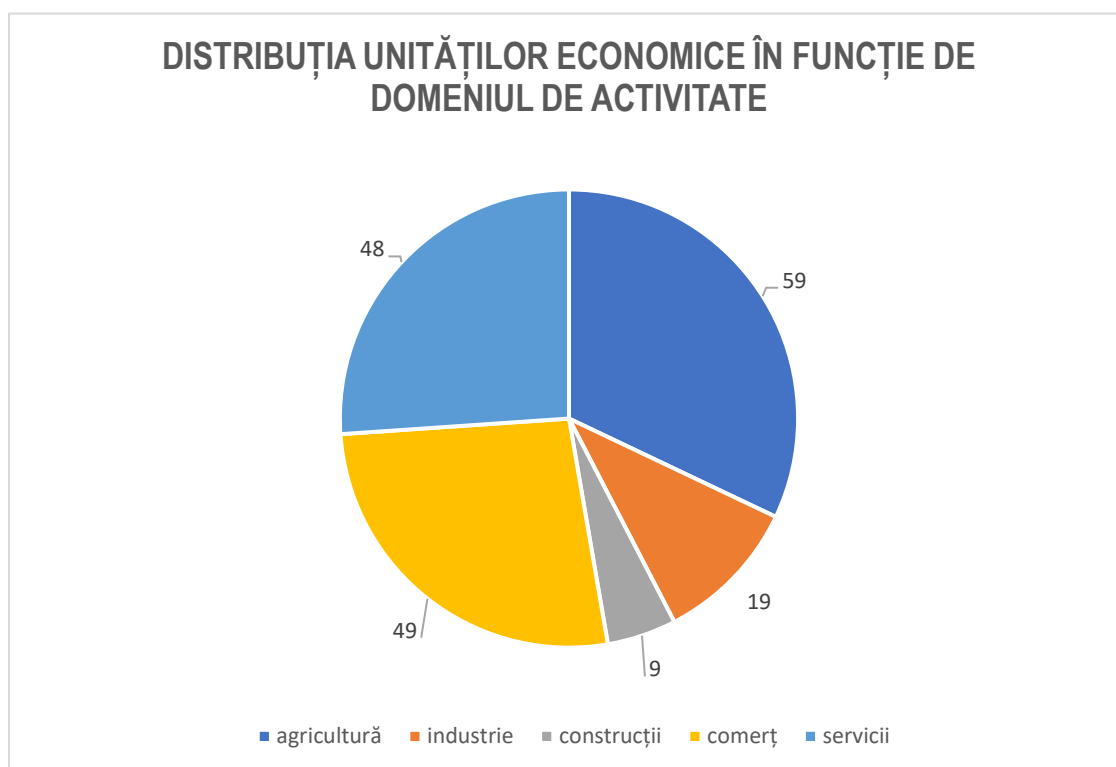

Figura nr. 15 - Distribuția unităților economice în funcție de domeniul de activitate

Sursa: Date furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Graficul circular arată structura unităților economice în funcție de domeniile principale de activitate: agricultură, industrie, construcții, comerț și servicii.

1. **Agricultură:**
 - Este domeniul cu cea mai mare pondere, ceea ce sugerează că zona este puternic orientată către activitățile agricole, caracteristică predominantă pentru comunitățile rurale.
2. **Comerț:**
 - Reprezintă un sector important, indicând o activitate economică semnificativă în ceea ce privește schimbul de bunuri și produse, posibil legată de valorificarea producției locale.
3. **Servicii:**
 - Se află, de asemenea, printre sectoarele dominante, ceea ce sugerează o diversificare a economiei locale prin activități precum educație, sănătate, transport sau alte servicii.
4. **Industrie:**
 - Are o pondere mai redusă, ceea ce indică o industrializare limitată, tipică zonelor în care economia este centrată pe agricultură și comerț
5. **Construcții:**
 - Este domeniul cu cea mai mică reprezentare, reflectând o activitate modestă în dezvoltarea infrastructurii și proiectelor de construcție.

Economia zonei este predominant rurală, cu un accent puternic pe agricultură, completată de comerț și servicii. Industria și construcțiile au o prezență mai redusă, indicând o orientare economică mai puțin industrializată și mai mult orientată spre activitățile primare și terțiare.

Structura unităților economice din comuna Bălușeni din punct de vedere al formei de organizare juridică relevă următoarele:

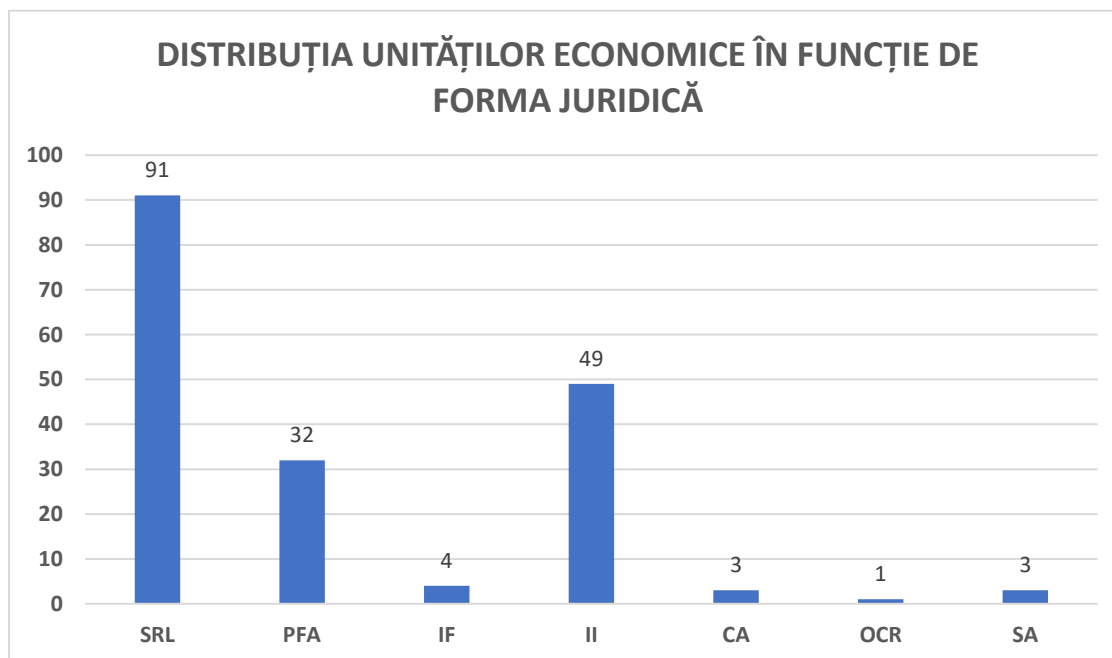

Figura nr. 16 - Distribuția unităților economice în funcție de forma juridică

Sursa: Date furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Graficul prezintă distribuția unităților economice dintr-o anumită zonă, clasificate după forma lor juridică, incluzând SRL, PFA, IF, II, CA, OCR și SA.

1. **SRL (Societăți cu Răspundere Limitată):**
 - Reprezintă cea mai mare parte a unităților economice. Dominanța acestei forme juridice sugerează o orientare spre afaceri organizate în mod formal, cu capital privat și structuri bine definite. Este frecvent utilizată pentru afaceri mici și mijlocii.
2. **II (Întreprinderi Individuale):**
 - Întreprinderile individuale constituie al doilea cel mai mare grup ca pondere. Această formă juridică este tipică pentru afacerile de mici dimensiuni, deseori gestionate de o singură persoană sau familie.
3. **PFA (Persoane Fizice Autorizate):**
 - Acestea au o prezență semnificativă, fiind al treilea tip juridic ca importanță. PFA-urile sunt utilizate de regulă pentru activități independente, cum ar fi prestarea de servicii profesionale sau activități meșteșugărești.
4. **IF (Întreprinderi Familiale):**
 - Sunt mai puțin numeroase comparativ cu formele juridice menționate anterior. Aceasta reflectă o utilizare limitată a acestui tip de organizare, folosit mai ales pentru afaceri de familie restrânse.
5. **CA (Cooperative Agricole):**
 - Au o pondere redusă în peisajul economic, ceea ce indică un rol marginal în economia zonei. Acest lucru poate reflecta o orientare limitată către forme colective de organizare în agricultură.
6. **OCR (Organizații Cooperatiste de Răspundere limitată):**
 - Reprezintă o categorie foarte mică, indicând o prezență nesemnificativă în peisajul economic local.
7. **SA (Societăți pe Acțiuni):**
 - La fel ca și cooperativele agricole, societățile pe acțiuni sunt foarte puțin reprezentate. Aceasta poate sugera o activitate economică de anvergură redusă sau o preferință pentru alte forme juridice în cazul afacerilor mari.

Distribuția unităților economice evidențiază o economie locală în care predomină SRL-urile, întreprinderile individuale și PFA-urile, reflectând un mediu de afaceri format în principal din afaceri mici și mijlocii, cu un grad redus de colectivizare și industrializare.

2.9. Dotări publice

1. Instituții publice și servicii (zona centrală a comunei):

- Primăria (clădire nouă, P+1)

- Poșta
- Instituții de învățământ (școli generale și grădinițe)
- Dispensar uman (2 medici de familie, 2 puncte farmaceutice în Bălușeni și Draxini)
- Poliție
- Biblioteca comunală (1 bibliotecar + 3 biblioteci școlare)
- Lăcașe de cult: 5 biserici ortodoxe, 1 mănăstire (Zosin), un grup penticostal în satul Draxini

2. Dotări cultural-educative și recreative:

- Nu există cămine culturale, activitățile culturale se desfășoară în școli
- Complex sportiv în satul Bălușeni, cu teren sintetic multifuncțional, vestiare, apă curentă; se prevede extinderea cu tribune și nocturnă

3. Dotări de sănătate și asistență socială:

- Dispensar uman în satul Bălușeni, punct medical la Draxini
- Lipsă cabinet stomatologic

4. Servicii comerciale și alimentație publică:

- Magazine, unități alimentație publică, baruri și cafenele (sat Bălușeni, Buzeni, Draxini)
- Propuneri: piață agroalimentară, minimarketuri moderne, servicii de reparații (electrocasnice, croitorie, încălțăminte), frizerii, benzinărie, unități de service auto

5. Infrastructură turistică și culturală:

- Pensiunea „Conacul Zăicești” și alte investiții turistice în dezvoltare
- Integrarea bisericilor de lemn și a siturilor arheologice în circuite turistice
- Promovarea mănăstirii Zosin și a tradițiilor locale

2.10. Patrimoniul construit protejat

2.10.1. Imobile înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015

În Comuna Bălușeni sunt amplasate două obiective înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015:

1. BT-I-s-B-01781 Situl arheologic de la Draxini
2. BT-I-m-B-01781.01 Așezare
3. BT-I-m-B-01781.02 Așezare
4. BT-I-s-B-01848 Necropola de la Zăicești
5. BT-II - a - B -01948 Schitul Zosin
6. BT-II - m - B -01948.01 Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului"
7. BT-II - m - B -01948.02 Clopotniță
8. BT-II - m - B -20183 Biserica de lemn "Sf. Voievozi"
9. BT-II-m-B-02030 Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului"

2.10.2. Situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național

Pe teritoriul Comunei Bălușeni regăsim 39 de situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național⁴:

[36346.03](#) - Așezarea medievală de la Coșuleni - La Biserică. Așezare în extravilan, situată în partea de vest a satului, pe dreapta și stânga pârâului Buzeni (Porcari) și la circa 200 m nord de biserică

[36355.01](#) - Situl arheologic de la Draxini - La Cânepiște. Sit arheologic aflat în extravilan, situat la circa 1500 m nord de sat, pe partea dreaptă a Văii Sitnei și la 1000 m nord-vest de lazul Dracșani

[36337.07](#) - Așezarea medievală de la Buzeni-La Sandovici. Sit arheologic în extravilan, situat în partea de sud-est a satului, pe un platou în pantă de pe marginea stângă a văii Hârtop, în terenul cuprins între șoseaua Botoșani-Iași și drumul comunal care urcă din șosea la Coșuleni

[36337.05](#) - Situl arheologic de la Buzeni-După Huci. Așezare în extravilan, situat în partea de sud a satului, pe un platou înalt, cuprins între valea Buzenilor, marginea satului și șoseaua națională Botoșani-Iași.

[36337.01](#) - Situl arheologic de la Buzeni-La Cârnutură. Sit arheologic în extravilan, situat la circa 1300 m sud-vest de sat, pe panta din partea stângă a șoselei Botoșani-Iași, la 150 m nord de Stația de autobuz varianta Cristești.

[36346.01](#) - Situl arheologic de la Coșuleni-Curmătură. Situl arheologic se află în extravilan și este situat la circa 1000 m est de sat, pe partea stângă a pârâului Dracșani, aproape de confluența acestuia cu pârâul Porcari (Buzeni)

[36328.02](#) - Așezarea de la Bălușenii Noi - Podișul Mare. Așezare în extravilan, situată la circa 1500 m nord-nord-est de sat, la 1000 m nord-est de Valea Puturoasă și la 900 m vest de Movila din același Podiș Mare (aflat pe teritoriul com. Blândești)

[36364.08](#) - Necropola hallstattiană de la Zăicești-Dealul Porcului. Necropola este situată la cca 100 m nord-vest de Movila de la Fermă, între aceasta și grajdurile fostei ferme zootehnice aflate la sud-vest de satul Zăicești, pe panta sudică a Dealului Porcului.

[36364.07](#) - Movilă la Zăicești-La Fermă. Movilă în extravilan, situată la 560 m sud-est de grajdurile fostului CAP și la 750 m est de șoseaua națională Botoșani-Iași

[36364.06](#) - Situl arheologic de la Zăicești-Pe Cristești. Așezare în extravilan, situat la 1500 m sud de fosta fermă CAP, pe platoul de pe partea dreaptă a șoselei naționale Botoșani - Iași

[36364.05](#) - Situl arheologic de la Zăicești-Mășinistrul. Sit arheologic aflat în extravilan, la sud-est de sat, pe promontoriul care domină valea dintre satele Zăicești și Buzeni

[36364.04](#) - Situl arheologic de la Zăicești-În fața Țiclăului. Sit în extravilan, situat la nord de sat, pe panta sud-vestică a Dealului Țiclău, la nord-est de locuința lui Andruș Ion.

[36364.03](#) - Situl arheologic de la Zăicești-Podul Coșteanului. Sit arheologic în extravilan, aflat la circa 1200 m nord de sat, pe partea stângă a pârâului Dresleuca, pe versantul sud-estic al Dealului Movei

[36364.02](#) - Situl arheologic de la Zăicești-La Budăi. Sit aflat în extravilan, la circa 2000 m nord-est de sat, pe versantul sudic al unui promontoriu care coboară spre pârâul Dresleuca

[36337.03](#) - Așezarea Cucuteni de la Buzeni-Dealul Hârtop. Sit arheologic în extravila, situat între satele Coșuleni și Buzeni, pe un platou înalt la sud-sud-vest de biserică satului

⁴ Conform site-ului: <https://ran.cimec.ro/sel.asp>

[36346.02](#) - Situl arheologic de la Coșuleni-Siliște. Așezare în extravila, situată în marginea de nord-est a satului, între pâraiele Buzeni (Porcari) și Dracșani

[36319.07](#) - Situl arheologic de la Bălușeni-Bârlădeanca. Sit arheologic în extravilan, situat la 1200 m nord de satul Draxini, pe partea dreaptă a pârâului Bârlădenca și la vest de drumul comunal Draxini-Bălușenii Noi

[36328.10](#) - Movila de la Bălușenii Noi-Pădurea Rădăuș. Movilă în extravilan, situată la 2000 m nord-est de vărsarea pârâului Sitna în iazul Dracșani și la 1750 m est-sud-est de Movila din Beaua

[36337.08](#) - Movila de la Buzeni-Dealul Bârlădeanca. Movilă în extravilan, situată la 1000 m sud-est de sat și la 60 m de șoseaua națională Botoșani-Iași, pe partea stângă

[36346.04](#) - Movila Sudița de la Coșuleni. movilă în extravilan, situată la 450 m est de sat și la 1300 m nord-vest de Movila Poiana

[36319.06](#) - Movila Poiana la Bălușeni. Movilă în extravilan, situată la 850 m vest de sat și la 1100 m sud-vest de Movila din Coasta Cier

[36328.09](#) - Movilă la Bălușenii Noi-Coasta Cier. Movilă în extravila, situată la 800 m nord-vest de sat, la 670 m nord de drumul comunal ce leagă șoseaua națională Botoșani-Iași de sat

[36328.08](#) - Movilă la Bălușenii Noi-La Coșare. Movilă în extravilan, situată la 500m nord-vest de sat, pe culmea Dealului Coșare și la 700 m est de situl arheologic La laz la Georgeasca

[36355.07](#) - Movila Draxini de la Draxini. Movilă în extravilan, situată la 400 m sud-vest de sat și la 160 m nord-vest de drumul comunal dintre șoseaua Botoșani-Iași și sat, în stânga acestuia.

[36355.06](#) - Movila de la Draxini-Dealul Babei. Movilă în extravilan, situată la 400 m est de sat și la 1040 m sud-vest de lazul Dracșani

[36328.01](#) - Situl arheologic de la Bălușenii Noi - La laz la Georgeasca. Sit aflat în extravilan, la circa 1000 m vest-nord-vest de sat, pe partea, stângă a pârâului Sitna

[36328.07](#) - Movilă la Bălușenii Noi-Dealul Siliște. Movilă în extravilan, situată la 540 m nord-est de pârâul Sitna și la 1000 m sud de movila la Beua

[36328.06](#) - Movilă la Bălușenii Noi-La Beua. Movilă în extravilan, situată la 850 m nord-est de sat și 1800 m nord-vest de coada lazului Dracșani

[36328.05](#) - Movila de la Bălușenii Noi-Podișul Mare. Movilă în extravilan, situată la 1900 m nord-est de marginea satului, la 200 m nord de situl arheologic Podișul Mare (Catarg)

[36346.05](#) - Movila Curmătua Mică de la Coșuleni. Movilă în extravilan, situată la 1600 m est-nord-est de partea nordică a satului și la 1200 m nord de Movila din Coasta Cier

[36328.04](#) - Situl arheologic de la Bălușenii Noi-La Siliște. Sit arheologic aflat în extravilan, situat la circa 1000 m est-sud-est de sat, pe partea dreaptă a pârâului La Lipoveni și la circa 550 m nord de coada lazului Dracșani

[36355.08](#) - Așezarea medievală de la Draxini - Dealul Babei. Așezare în extravilan, situată la est-nord-est de sat, pe partea dreaptă a Pârâului Satului, afluent pe dreapta al râului Sitna, vizavi de grajdurile fostului CAP Draxini, la 700 m sud-vest de lazul Dracșani

[36355.02](#) - Situl arheologic de la Draxini-Valea Bisericii. Sit arheologic aflat în extravilan, în nord-estul satului, pe partea stângă a Pârâului Satului, afluent pe dreapta al râului Sitna, pe un platou înclinat, la 1000 m sud-vest de lacul Dracșani

[36328.03](#) - Așezarea Cucuteni de la Bălușenii Noi - Podișul Mic. Așezare în extravila, situată la 1000 m nord de biserica satului, la 500 m est de pâraul Puturosul și la 1800 m vest de Movila din Podișul Mare (pe teritoriul comunei Blândești).

[36319.01](#) - Așezarea Cucuteni de la Bălușeni-Pe Deal spre Draxini. Așezare în extravilan, situată în marginea de est a satului, pe un platou aflat între pâraul Bălușenilor(Bârlădeanca) și drumul comunal Bălușeni-Draxini

[36337.02](#) - Situl arheologic de la Buzeni-Gâtul Popii. Așezare aflată în extravilan, pe un platou în pantă, la 1100 m vest-sud-vest de marginea satului, pe partea dreaptă a izvorului din fața stației de autobuz varianta Cristești, între șoseaua Botoșani – Iași și pădure

[36337.06](#) - Așezarea Cucuteni de la Buzeni-La Harbuzărie. Așezare în extravilan, situat la 800 m vest de sat, pe platoul din Dealul Muntenilor, între Valea Țarna Șesului și Valea Porcului și la 600 m nord-est de șoseaua Botoșani-Iași

[36319.05](#) - Movilă la Bălușeni-Loturi. Movilă în extravilan, la 950 m est de biserica satului și la 300 m sud de pâraul Bârlădeanca

[36355.04](#) - Situl arheologic de la Draxini-Vatra satului. Sit arheologic aflat în intravilan, pe platoul din centrul satului, pe partea dreaptă a drumului comunal, vizavi de școală.

2.10.3. Zone construite protejate

Zona construită protejată reprezintă arealul în care regăsim valori de patrimoniu construit care necesită atenție suplimentară din partea autorităților. În cazul Comunei Bălușeni, zona construită protejată poate fi delimitată în zona în care sunt prezente obiectivele incluse în Lista Monumentelor Istorice față de care se impune zona de protecție conform legii.

2.11. Regim juridic de proprietate a terenurilor

Domeniul public al statului

DOMENIUL PUBLIC - cuprinde totalitatea bunurilor care constituie obiectul dreptului de proprietate publică al statului sau unităților administrativ-teritoriale, care potrivit legii sau prin natura lor sunt de uz sau de interes public și care sunt dobândite prin modurile prevăzute de lege.

Între noțiunea de domeniu public și cea de proprietate publică nu se poate pune semnul egalității – noțiunea de domeniu public se referă la bunurile care constituie obiectul dreptului de proprietate publică în timp ce noțiunea de proprietate publică se referă la un drept subiectiv.

În funcție de subiectele dreptului de proprietate, acesta poate fi de interes:

- Teren aflat în domeniul public de interes național
- Teren aflat în domeniul public de interes județean
- Teren aflat în domeniul public de interes local

Bunurile care formează domeniul public se caracterizează prin faptul că sunt inalienabile (nu pot fi înstrăinate) și imprescriptibile (nu pot fi urmărite silit sau grevate de diferite obligații – pentru a fi

sechestrare, preluate spre despăgubire etc). Aparțin domeniului public bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele cu potențial energetic sau care se pot folosi în interes public, siturile istorice și arheologice, terenurile pentru rezervații și parcuri naționale, terenurile pentru nevoile apărării, fâșia de protecție a frontierei de stat, imobilele din punctele de frontieră sau sedii ale ministerelor, primăriilor, ale unităților de învățământ de stat etc.⁵

Conținutul dreptului de proprietate publică este stabilit prin dispozițiile art. 2 din Legea nr. 213/1998, în sensul că statul sau unitățile administrativ-teritoriale exercită posesia, folosința și dispoziția asupra bunurilor care alcătuiesc domeniul public în limitele și în condițiile legii⁶.

Terenuri proprietate publică de interes național

Domeniul public al statului este alcătuit din:

- drumuri naționale;
- apele de suprafață, cu albiile lor minore, malurile și cuvetele lacurilor, apele subterane, căile navigabile;
- pădurile și terenurile destinate împăduririi, cele care servesc nevoilor de cultură, de producție ori de administrație silvică, iazurile, albiile pâraielor, precum și terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice, care fac parte din fondul forestier național și nu sunt proprietate privată;
- terenurile care au aparținut domeniului public al statului înainte de 6 martie 1945; terenurile obținute prin lucrări de îndiguire, de desecări și de combatere a eroziunii solului; terenurile institutelor și stațiunilor de cercetări științifice și ale unităților de învățământ agricol și silvic, destinate cercetării și producerii de semințe și de material săditor din categoriile biologice și de animale de rasă;
- rezervațiile naturale și monumentele naturii;
- infrastructura căilor ferate, inclusiv tunelele de artă;
- drumurile naționale - autostrăzi, drumuri expres, drumuri naționale europene, principale, secundare;
- canale navigabile, cuvetele canalului, construcțiile hidrotehnice aferente canalului, ecluzele, apărările și consolidările de maluri și de taluzuri, zonele de siguranță de pe malurile canalului, drumurile de acces și teritoriile pe care sunt realizate acestea;
- rețelele de transport al energiei electrice;
- spectrele de frecvență și rețelele de transport și de distribuție de telecomunicații;
- conductele de transport al țițeiului, al produselor petroliere și al gazelor naturale;
- digurile de apărare împotriva inundațiilor;
- statuile și monumentele declarate de interes public național;
- ansamblurile și siturile istorice și arheologice;

⁵ *Considerații privind domeniul public și domeniul privat, Asist. Univ. Dr. Cătălin Băncioi*

⁶ *Domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, Prof. Univ dr. Vasile Negruț, pag. 57*

- terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea: Parlamentul, Președinția, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora; instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea; unități ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informații, precum și cele ale Direcției generale penitenciarelor; serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și prefecturile, care constituie proprietate privată a acestora.

Terenuri proprietate publică de interes județean

- drumuri județene;
- terenuri și clădiri în care își desfășoară activitatea consiliul județean și aparatul propriu al acestuia, precum și instituții publice de interes județean, cum sunt: biblioteci, muzee, spitale județene și alte asemenea bunuri, dacă nu au fost declarate de uz sau interes public național sau local;
- rețele de alimentare cu apă realizate în sistem zonal sau microzonal, precum și stații de tratare cu instalațiile, construcțiile și terenurile aferente acestora.

Terenuri proprietate publică de interes local

- drumuri comunale, vecinale, străzi;
- piețele publice, comerciale, târgurile, oboarele și parcurile publice, precum și zonele de agrement;
- lacurile și plajele care nu sunt declarate de interes public național sau județean;
- rețelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, gaze, stații de tratare și epurare a apelor uzate, cu instalațiile, conductele și terenurile aferente;
- terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul local și primăria, precum și instituțiile de interes local, cum sunt: teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile și altele asemenea;
- locuințele sociale;
- statuile și monumente, dacă nu fost declarate de interes public național;
- bogățiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ, dacă nu au fost declarate de interes public național;
- terenuri cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat;
- cimitirile comunale.

Domeniul public al statului de pe teritoriul comunei Bălușeni

Terenuri proprietate publică de interes național

- Terenuri ce alcătuiesc fondul forestier național, terenuri administrate de R.N.P Direcția Silvică Botoșani - Ocolul Silvic Dorohoi
- Terenurile aflate permanent sub ape ce fac parte din bazinul hidrografic Prut și care sunt administrate de A.B.A. Prut – Bârlad
- Terenurile aferente drumurilor naționale DN 28B/E58
- Terenul și clădirea aferentă postului de poliție comunală aflate în administrarea M.A.I.

Terenuri proprietate publică de interes județean

Conform datelor culese de la serviciul Patrimoniu din cadrul Primăriei comunei Bălușeni, din domeniu public de interes local fac parte următoarele categorii de bunuri și proprietăți:

- Terenul aferent DJ 207 N – se racordează la DN28 B în partea de sud-vest a comunei, chiar pe limita teritoriului administrativ;

Terenuri proprietate publică de interes local

Conform datelor culese de la serviciul Patrimoniu din cadrul Primăriei comunei Bălușeni, din domeniu public de interes local fac parte următoarele categorii de bunuri și proprietăți:

- străzi, trotuare, terenuri aferente, poduri și podețe, alei;
- sistemul de alimentare cu apă potabilă și terenurile aferente:
 - puțurilor de captare a apei;
 - gospodăriei de apă;
 - stațiilor de pompare;
- sisteme de salubritate și gestionarea deșeurilor;
- sistemul de canalizare și epurare a apelor uzate.

Piețele publice, comerciale, târgurile, oboarele și parcurile publice, precum și zonele de agrement:

- Complex sportiv din satul Bălușeni

Terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul local și primăria, precum instituțiile de interes local, cum sunt, teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile și altele asemenea:

- Terenuri și clădiri unde își desfășoară activitatea Consiliul Local și Primăria Bălușeni;
- Oficiul Poștal;
- Bibliotecă;
- Dispensar uman;
- Circumscripția sanitar-veterinară;
- Două puncte farmaceutice;

Cimitire:

- Cimitir sat Bălușeni
- Cimitir vechi sat Draxini
- Cimitir nou sat Draxini
- Cimitir sat Bălușenii Noi
- Cimitir Buzeni-Coșuleni
- Cimitir Zăicești

Învățământ:

- Grădinița cu program normal Bălușeni
- Grădinița cu program normal Bălușenii Noi
- Grădinița cu program normal Buzeni
- Grădinița cu program normal nr. 1 Draxini
- Grădinița cu program normal nr. 2 Draxini
- Grădinița cu program normal Zăicești
- Școala cu clasele I-IV nr.2 Bălușenii Noi
- Școala cu clasele I-IV Coșuleni
- Școala cu clasele I-IV nr. 3 Draxini
- Școala cu clasele I-IV Zăicești
- Școala cu clasele I-VIII Buzeni
- Școala cu clasele I-VIII Draxini
- Școala cu clasele I-VIII Bălușeni – școală de arte și meserii

Alte terenuri:

- terenuri cu vegetație forestieră;
- perdele de protecție;
- pășuni;
- stații autobuze;
- monumente.

Sursa: Date furnizate de Primăria comunei Bălușeni

Domeniul privat al statului

DOMENIUL PRIVAT al statului sau al unităților administrativ-teritoriale este alcătuit din bunuri aflate în proprietatea lor și care nu fac parte din domeniul public. Asupra acestor bunuri statul sau unitățile administrativ-teritoriale au drept de proprietate privată.

Terenuri proprietate privată de interes național

Nu este cazul.

Terenuri proprietate privată de interes județean

Nu este cazul.

Terenuri proprietate privată de interes local

Conform datelor culese de la serviciul Patrimoniu din cadrul Primăriei comunei Bălușeni, din domeniul privat de interes local fac parte următoarele categorii de bunuri și proprietăți.

- pajiști;
- terenuri neproductive;
- păduri aflate în proprietatea Primăriei.

Domeniul privat al persoanelor fizice și juridice

Terenurile proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, constituite din terenuri destinate locuințelor, terenurile agricole din intravilan sau extravilan, fondul forestier aflat în proprietatea persoanelor fizice, terenurile unor obiective private.

Obiective de utilitate publică și circulația terenurilor din localitatea Bălușeni

Pe teritoriul localității Bălușeni s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

i. terenuri proprietate publică de interes național

- nu este cazul

ii. terenuri proprietate publică de interes județean

- Nu este cazul

iii. terenuri proprietate publică de interes local

- terenurile obiectivelor de interes public (terenurile aferente școlilor, grădinițelor, dispensarului, căminului cultural, cimitirele, drumuri comunale, drumuri satești);
- zona drumurilor locale și terenurile având destinația de pădure, spații verzi, ape și neproductiv situate în intravilan.

iv. terenuri proprietate privată a unității administrativ teritoriale

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

v. terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

vi. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public

- dacă este cazul.

vii. terenuri aflate în domeniul privat destinat concesiunării

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

Obiective de utilitate publică și circulația terenurilor din localitatea Bălușenii Noi

Pe teritoriul localității Bălușenii Noi s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

i. terenuri proprietate publică de interes național

- nu este cazul

ii. terenuri proprietate publică de interes județean

- Nu este cazul

iii. terenuri proprietate publică de interes local

- terenurile obiectivelor de interes public (terenurile aferente școlilor, grădinițelor, dispensarului, căminului cultural, cimitirele, drumuri comunale, drumuri satești);
- zona drumurilor locale și terenurile având destinația de pădure, spații verzi, ape și neproductiv situate în intravilan.

iv. terenuri proprietate privată a unității administrativ teritoriale

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

v. terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

vi. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public

- dacă este cazul.

vii. terenuri aflate în domeniul privat destinat concesiionări

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

Obiective de utilitate publică și circulația terenurilor din localitatea Buzeni

Pe teritoriul localității Buzeni s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

i. terenuri proprietate publică de interes național

- nu este cazul

ii. terenuri proprietate publică de interes județean

- Nu este cazul

iii. terenuri proprietate publică de interes local

- terenurile obiectivelor de interes public (terenurile aferente școlilor, grădinițelor, dispensarului, căminului cultural, cimitirele, drumuri comunale, drumuri sătești);
- zona drumurilor locale și terenurile având destinația de pădure, spații verzi, ape și neproductiv situate în intravilan.

iv. terenuri proprietate privată a unității administrativ teritoriale

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens (servicii, unități industriale și agricole)

v. terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

vi. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public

- dacă este cazul.

vii. terenuri aflate în domeniul privat destinat concesionări

în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

Obiective de utilitate publică și circulația terenurilor din localitatea Coșuleni

Pe teritoriul localității Coșuleni s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

i. terenuri proprietate publică de interes național

- nu este cazul

ii. terenuri proprietate publică de interes județean

- Nu este cazul

iii. terenuri proprietate publică de interes local

- terenurile obiectivelor de interes public (terenurile aferente școlilor, grădinițelor, dispensarului, căminului cultural, cimitirele, drumuri comunale, drumuri satești);

- zona drumurilor locale și terenurile având destinația de pădure, spații verzi, ape și neproductiv situate în intravilan.

iv. terenuri proprietate privată a unității administrativ teritoriale

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens (servicii, unități industriale și agricole)

v. terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

vi. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public

- dacă este cazul.

vii. terenuri aflate în domeniul privat destinat concesiunării

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

Obiective de utilitate publică și circulația terenurilor din localitatea Draxini

Pe teritoriul localității Draxini s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

i. terenuri proprietate publică de interes național

- nu este cazul

ii. terenuri proprietate publică de interes județean

- Nu este cazul

iii. terenuri proprietate publică de interes local

- terenurile obiectivelor de interes public (terenurile aferente școlilor, grădinițelor, dispensarului, căminului cultural, cimitirele, drumuri comunale, drumuri sătești);

- zona drumurilor locale și terenurile având destinația de pădure, spații verzi, ape și neproductiv situate în intravilan.

iv. terenuri proprietate privată a unității administrativ teritoriale

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

v. terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

vi. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public

- dacă este cazul.

vii. terenuri aflate în domeniul privat destinat concesiunii

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

Obiective de utilitate publică și circulația terenurilor din localitatea Zăicești

Pe teritoriul localității Zăicești s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

i. terenuri proprietate publică de interes național

- DN28B spre Botoșani

ii. terenuri proprietate publică de interes județean

- Nu este cazul

iii. terenuri proprietate publică de interes local

- terenurile obiectivelor de interes public (terenurile aferente școlilor, grădinițelor, dispensarului, căminului cultural, cimitirele, drumuri comunale, drumuri sătești);
- zona drumurilor locale și terenurile având destinația de pădure, spații verzi, ape și neproductiv situate în intravilan.

iv. terenuri proprietate privată a unității administrativ teritoriale

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens (servicii, unități industriale și agricole)

v. terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

vi. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public

- dacă este cazul.

vii. terenuri aflate în domeniul privat destinat concesiunii

- în funcție de terenurile disponibile și de solicitările în acest sens.

2.12. Condiții geotehnice și hidrogeotehnice. Zone cu riscuri naturale

2.12.1. Zone de risc

Risc de inundabilitate

Datorită poziției geografice a comunei, deși este poziționată în zona deluroasă și de câmpie, amplasamentul **nu prezintă o probabilitate de dezvoltare a inundabilității conform ROWATER.**

Figura 17 Harta riscuri inundabilitate

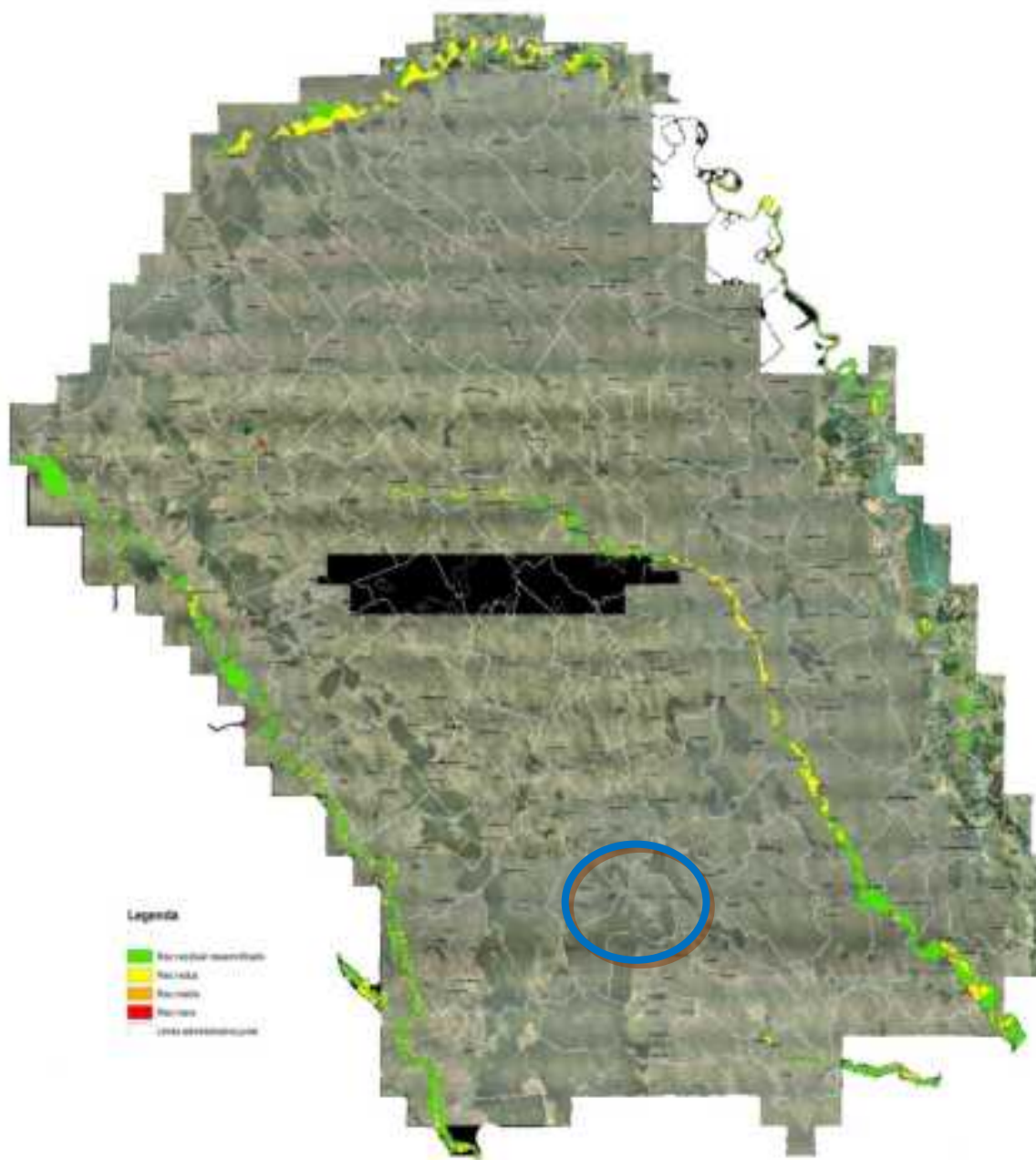
Volumul cel mai mare de apă este transportat de râuri primăvara și vara, ca urmare a topirii zăpezilor și ploilor specifice acestor anotimpuri, cele mai bogate scurgeri producându-se în lunile aprilie și iunie.

În concluzie zonele investigate **nu prezintă pericol de inundabilitate**, singura problemă semnalată fiind scurgerea apelor pe versanți în perioadele cu precipitații bogate.

Rolul apei subterane apare și mai pregnant atunci când la partea superioară sau în lungul unui versant există strate acvifere lenticulare (**cum este în cazul de față**). Prezența acestora favorizează dezvoltarea alunecărilor sub formă de cuiburi sau sectoare izolate, care alternează cu porțiuni dominate de spălări și de procese de eroziune torențială ce se dezvoltă acolo unde stratele acvifere nu apar la zi.

HARTA LIMITA INUNDABILITATE
CONFORM SCENARIULUI MEDIU 1%
INUNDATII CE SE POT PRODUCE O DATA LA 100 ANI

1:125.000

Riscuri de instabilitate- alunecări/prăbușiri

Evaluarea riscului la alunecare conform GT019-98 – Ghid de redactare a hărților de risc la alunecare a versanților pentru asigurarea stabilității construcțiilor

Cercetarea geologică a unui versant, cu privire la condițiile de stabilitate ale acestuia, trebuie să aibă în vedere, în principal, clarificarea următoarelor aspecte:

- Grosimea, natura litologică și caracteristicile geotehnice ale deluviilor;
- Grosimea zonei de contact dintre deluviu și roca de bază, starea de dezagregare și alterare precum și caracteristicile geomecanice ale rocilor din aceasta zonă;
- Natura și starea fizică a rocilor de bază, cu privire specială asupra elementelor geostructurale (stratificație, clivaj, fisurare, cutare, faliere, etc.);

Criterii pentru estimarea potențialului și probabilității de producere a alunecărilor de teren:

Pentru încadrarea unei zone din punct de vedere al potențialului de producere a alunecărilor de teren s-a folosit relația de calcul:

$$K_m = \frac{K_a \cdot K_b}{6} (K_c + K_d + K_e + K_f + K_g + K_h)$$

Pe baza analizei datelor extrase din hărțile geologice, topografice, hidrologice, climatice, hidrogeologice, seismice, silvice, precum și cercetării fotografiilor aeriene s-a calculat potențialul de producere a alunecărilor de teren pentru zona studiată:

- Roci sedimentare detritice neconsolidate necimentate de tipul argilelor și argilelor grase, saturate, plastic moi – plastic consistente, cu umflări și contracții mari, argilelor montmorilonitice, puternic expansive, prafuri și nisipuri mici și mijlocii afânate, în stare submersată, breția sării etc.;
- Relief de tip colinar, caracteristic zonelor piemontane și de podiș, fragmentat de rețele hidrografice cu văi ajunge într-un anumit stadiu de maturitate;
- Corpuri masive de roci stâncoase de natură magmatică, roci sedimentare stratificate, cu straturi în poziție orizontală, roci metamorfice cu suprafețe de șistozitate dispuse în plane orizontale;
- Cantități moderate de precipitații. Văile principale din rețeaua hidrografică au atins stadiul de maturitate, în timp ce afluenții acestora se află încă în stadiul de tinerețe. În timpul viiturilor se produc atât eroziuni verticale cât și laterale. Importante transporturi și depuneri de debite solide;
- **Curgerea apelor freatice are loc sub gradienti hidraulici mari. La baza versanților, uneori și pe versanți, apar izvoare de apă. Există o curgere în interiorul versanților către suprafața acestora cu dezvoltarea unor forțe de infiltrație ce pot contribui la declanșarea unor alunecări de teren;**
- Intensitatea seismică mai mare de gradul 7;
- Gradul de acoperire cu vegetație arboricolă cuprins între 20% și 80%. Păduri de foioase și conifere, cu arbori de vârste și dimensiuni variate;
- Pe versanți nu sunt executate construcții importante.

În conformitate cu recomandările “Ghidului de redactare a hărților de risc la alunecare a versanților GT019-98”, valoarea gradului de instabilitate la alunecare încadrează amplasamentul în zonă cu potențial MEDIU spre MARE de producere a alunecărilor de teren.

Fig. 18 Harta cutremure

Risc geotehnic

Pe teritoriul comunei sunt identificate următoarele categorii de pământuri ce pot consitui stratul de fundare:

- terenuri medii, constituite în mare parte de argile nisipoase si nisipuri argiloase saturate in anumite zone.
- terenuri dificile, terenurile in panta cu potential de alunecare datorita scurgerii cu viteze mari a apelor pe versanti si nivelul ridicat al apei subterane.

Risc antropic

La nivelul teritoriului administrativ al comunei, principalele riscuri antropice sunt reprezentate de conductele de gaze și apă.

Nu există zone unde să fie depozitate umpluturi antropice, deasemenea depozitarea necontrolată a deșeurilor reprezintă un risc la nivel teritorial.

Delimitarea zonelor din punct de vedere fizico-geologic

Perimetrul comunei nu prezintă forme de instabilitate geodinamică avansate și nici un risc major din punct de vedere al inundațiilor, ceea ce face ca amplasamentul să fie caracterizat de **2 zone**:

- **zona 1** – Suprafețe de teren ce nu prezintă forme de instabilitate geodinamică;
- **zona 2** – Suprafețe de teren cu potențial de alunecare- ce sunt reprezentate pe planșă cu riscuri în 3 categorii, alunecări cu risc redus (verde), risc moderat (galben) și risc ridicat (roșu).

Pe zonele cu risc moderat și redus au fost interceptate terenuri medii care nu prezintă fenomene de instabilitate, însă la faza de studiu geotehnic este necesar a se realiza foraje geotehnice (cu profil litologic și analiză de stabilitate) pentru a stabili exact măsurile necesare.

2.12.2. Prezentarea lucrărilor de teren efectuate

Pe amplasament studiat, raza comunei Baluseni și satele aferente, în arhiva personală dar și la momentul vizitei pe teren s-au realizat foraje geotehnice cu foreză semi-mecanică cu prelevare de probe tulburate în zonele de importanță majoră pentru identificarea naturii terenului de fundare.

Pentru prelevarea de probe netulburate s-a folosit sapa cu diametrul de 90mm și a prelevatoarelor cu perete subțire cu diametrul de 75mm și înălțime de 250mm.

Metodele, utilajele și aparatura folosite

Pentru investigarea terenului s-au folosit utilaje de tip foreză manuală cu prelevare de probe, cu diametrul de 60.0mm.

Perioada în care au fost efectuate investigațiile de teren și laborator

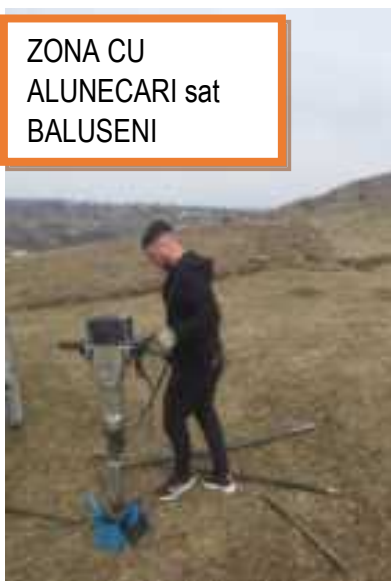
Investigațiile de teren au fost realizate în 2024, în condiții meteorologice acceptabile ce nu au pus în pericol buna desfășurare a lucrărilor.

Metode folosite pentru recoltarea, transportul și depozitarea probelor

Prin tehnologia utilizată și având în vedere categoria de importanță a lucrării s-a avut în vedere respectarea categoriei B de prelevare a probelor cu obținerea de eșantioane din clasa de calitate 3, maxim 5.

Categoria B de prelevare impune obținerea de eșantioane care conțin toate părțile componente ale pământului în situ în proporțiile lor originale și în care pământul și-a păstrat umiditatea naturală. Dispunerea generală a diferitelor straturi de pământ sau componente poate să fie identificată. Structura pământului a fost tulburată. Anumite situații neprevăzute, precum variațiile stratificației geologice, pot să conducă la obținerea de eșantioane de clase de calitate inferioară.

ZONA CU
ALUNECARI sat
BALUSENI

ZONA DRAXINI

ZONA BALUSENII NOI

ZONA BUZENI

Location: 10. 10. 2014
 Date: 10. 10. 2014
 Time: 10. 10. 2014
 Code: 10. 10. 2014

ZONA ZAICESTI

Prospecțiuni și caracteristici geotehnice

Pe probele reprezentative de pământ s-au executat următoarele analize și încercări în laboratorul geotehnic autorizat S.C. GEOFOR PROIECT S.R.L. IASI – autorizație nr.4027/15.05.2023:

- Determinarea umidității – SR EN ISO 17892-1:2015
- Determinarea limitele Atterberg – SR EN ISO 17892-12:2018
- Determinarea granulometriei – SR EN ISO 17892-4:2017

- Încercarea de forfecare în aparatul de forfecare directă – SR EN ISO 17892-10:2019
- Încercarea de determinare a compresibilității prin metoda edometrică - SR EN ISO 17892-5:2017

Denumire laborator care a efectuat investigațiile de laborator

Investigațiile de laborator au fost efectuate în laboratorul geotehnic autorizat de grad II, proprietate a **S.C. GEOFOR PROIECT S.R.L.** Iași, autorizație emisă de către ISC nr.4027/15.05.2023.

EVALUAREA INFORMAȚIILOR GEOTEHNICE

Încadrarea lucrării în categoria geotehnică conform (NP 074-2022)

Tabel 1.

Încadrarea terenului	Terenuri medii (argila nisipoasă și argila) – dificile (teren în panta cu potențial de alunecare)	3-6
Apa subterană	Fără epuizmente	1
Categoria de importanță	Normală	3
Vecinătăți	Fără riscuri-Risc moderat	2
Accelerația terenului pentru proiectare $a(g) = 0.20g$		2
TOTAL		11-14
Risc geotehnic		Moderat
Categoria geotehnică		2

Categoria geotehnică 2 include tipuri convenționale de lucrări și fundații, fără riscuri majore sau condiții de teren și de solicitare neobișnuite ori excepțional de dificile.

Lucrările din Categoria Geotehnică 2 impun obținerea de date cantitative și efectuarea de calcule geotehnice pentru a asigura satisfacerea cerințelor fundamentale. În schimb, pot fi utilizate metode de rutină pentru încercările de laborator și de teren și pentru proiectarea și execuția lucrărilor.

Interpretarea rezultatelor din analiza investigațiilor de teren și laborator

Forajele au fost executate în arealul zonei care corespunde cu limitele aferente intrării în intravilan dar și în zone cu declivități mari.

Forajele executate prezintă în general următoarea stratificație (Nivelul de referință a cotelor și adâncimea forajului s-a raportat la CTN la gura forajului – considerat a fi cota 0.00).

Strat la cota superioară a forajului: Sol vegetal, cu grosimi între 0.70 – 1.00m.

Straturi predominante: Argile și argile nisipoase, nisip argilos saturat.

2.13. Echipare edilitară

2.13.1. Alimentarea cu apă potabilă și canalizarea apelor uzate

În Comuna Bălușeni există sistem de alimentare cu apă aflat în exploatarea S.C. NOVA APASERV S.A, care este operatorul județean de apă și canalizare.

Sistemul de alimentare cu apă din comuna Bălușeni deservește un număr de 1776 locuitori, astfel:

Nr. Crt.	Localitatea	Case	Locuitori deserviți
1	Bălușeni	243	536
2	Buzeni	66	9
3	Coșuleni	18	1
4	Draxini	574	1148
5	Zăicești	140	82
TOTAL		1041	1776

Obiectivele din cadrul sistemelor de alimentare cu apă din subordinea comunei Bălușeni

Nr. Crt.	Localitatea	Obiective în funcțiune preluate	Obiective în funcțiune nepreluate	Observații
1	Bălușeni	Rzervor 100mc Rețea de distribuție PEHD 75-160mm, L=5000M	-	Preluat prin protocolul de predare primire nr 4753/26.10.2010 (Primăria Bălușeni)
2	Buzeni	-	Rețea de distribuție PEHD 75-110m, L = 5430M	Nepreluat din cauza neconformităților
3	Coșuleni	-	-	-
4	Draxini	Rețea de distribuție din PEHD 63-180mm, L=8000m	Conductă aducțiune din PEHD Dn 160 și L = 1800m. Stație de pompare – 2buc, Q = 24mc/h, 20mCa. Rezervor înmagazinare V=350mc	Preluat prin protocolul de predare primire nr 4753/26.10.2010 (Primăria Bălușeni)
5	Zăicești	-	- stație de pompare Q=6.1l/s, H=36Mca; - stație de clorizare; - rezervor înmagazinare v = 200mc; - conductă aducțiune din PEHD 125mm, L=717m; - stație de pompare cu	Nepreluat din cauza neconformităților

			hidrofor; - Conductă distribuție din PEHD 125mm, L=3321m	
--	--	--	--	--

DISFUNȚIONALITĂȚI

- Sunt necesare investiții pentru extinderea rețelei de alimentare cu apă astfel încât toată populația să aibă acces la servicii publice de alimentare cu apă, în fiecare sat în parte.

SISTEM DE CANALIZARE

În Comuna Bălușeni există sistem de canalizare, conform proiectelor:

- „Înființarea rețelei de canalizare a apei uzate menajere și a stației de epurare în localitățile Zăicești, Coșuleni și Buzeni, Comuna Bălușeni, Județul Botoșani”
- Extindere conductă de descărcare efluent aferentă proiectului : „Înființarea rețelei de canalizare a apei uzate menajere și a stației de epurare în localitățile Zăicești, Coșuleni și Buzeni, Comuna Bălușeni, Județul Botoșani”

Conform proiectului tehnic, a rezultate un număr de 1449 de lociitori și un necesar de apă pentru consum gospodăresc de 115,11mc/zi.

Colectorul principal CP.1 are o lungime totală de 1332m și este executat din țevă PVC DN315. Acesta este dotat cu un număr de 32 cămine de vizitare, realizate din beton.

Colectorul principal CP.2 are o lungime totală de 1932m și este executat din țevă PVC DN315. Acesta este dotat cu un număr de 41 cămine de vizitare, realizate din beton.

Colectorul principal CP.3 are o lungime totală de 2241m și este executat din țevă PVC DN315. Acesta este dotat cu un număr de 50 cămine de vizitare, realizate din beton.

Colectorul principal CP.4 are o lungime totală de 293m și este executat din țevă PVC DN315. Acesta este dotat cu un număr de 8 cămine de vizitare, realizate din beton.

Colectoarele secundare afacente CP.1 au o lungime totală de aprox. 1071m și sunt executate din PVC DN250mm.

Rețeaua de canalizare include și 3 stații de pompare ape uzate, dotate cu electropompe submersibile cu rotor și tocător.

CALCUL DEBITE APĂ ȘI CANALIZARE

Necesarul de apă, calculat conform STAS 1478 – 90 este calculat conform algoritmului urmator :

- debit mediu zilnic, notat Q_{zimed} ; acesta reprezinta media volumelor de apa utilizate zilnic in decursul unui an, in m³/zi :

$$Q_{zimed} = \frac{1}{1000} \sum_{k=1}^n \left[\sum_{i=1}^m N(i) \cdot q_s(i) \right] \quad [m^3/zi]$$

- debit maxim zilnic, notat Q_{zimax} ; acesta reprezinta volumul de apa utilizat in ziua cu consum maxim in decursul unui an, in m³/zi :

$$Q_{zi\max} = \frac{1}{1000} \sum_{k=1}^n \left[\sum_{i=1}^m N(i) \cdot q_s(i) \cdot K_{zi}(i) \right] [\text{m}^3/\text{zi}]$$

- debit orar maxim, notat $Q_{orarmax}$; acesta reprezinta valoarea maxima a consumului orar din ziua (zilele) de consum maxim, in m^3/h :

$$Q_{orarmax} = \frac{1}{1000} \cdot \frac{1}{24} \sum_{k=1}^n \left[\sum_{i=1}^m N(i) \cdot q_s(i) \cdot K_{zi}(i) \cdot K_{orar}(i) \right] [\text{m}^3/\text{zi}]$$

$N(i)$ - este necesarul de utilizatori;

$q_s(i)$ - este debit specific: cantitatea medie zilnica de apa necesara unui consumator, in litri/consumator si zi;

$K_{zi}(i)$ - este coeficient de variatie zilnica; se exprima sub forma abaterii valorilor consumului fata de medie, adimensional:

$$K_{zi}(i) = Q_{zi\max}(i) / Q_{zimed}(i)$$

$K_{orar}(i)$ - este coeficient de variatie orara; se exprima sub forma abaterii valorilor maxime orare ale consumului fata de media in zilele de consum maxim, adimensional.

$$K_{orar}(i) = Q_{orarmax}(i) / Q_{orarmed}(i),$$

$$K_{orarmed}(i) = Q_{zi\max}(i) \cdot K_o / 24$$

Indicii de sume au semnificatia:

k - se refera la categoria de necesar de apa (nevoi gospodaresti, publice);

i - se refera la tipul de consumatori si debit specific pe tip de consumator;

Coeficienti de variatie zilnica si orara ai necesarului de apa

Coeficient de variatie zilnica (K_{zi}) – se stabileste pentru fiecare tip de consum, conform tabelului :

Nr. zonei	Zone sau localitati diferite in functie de gradul de dotare cu instalatii de apa rece, calda si menajere	$q_s(i)$ l/om,zi	$K_{zi}(i)$
1	Zone in care apa se distribuie prin cistele amplasate pe strazi fara canalizare	50	1.50/2.00
2	Zone in care apa se distribuie prin cistele amplasate in curti fara canalizare	50..60	1.40/1.80
3	zone cu gospodarii avand instalatii interioare de apa rece, calda si canalizare, cu preparare individuala a apei calde	100..120	1.30/1.40
4	zone cu apartamente in blocuri cu instalatii interioare	150..180	1.20/1.35

	de apa rece, calda si canalizare, cu preparare individuala a apei calde		
--	---	--	--

Coeficient de variatie orara (K_o) – se stabileste pentru fiecare tip de necesar de apa, conform tableului:

Numarul total de locuitori ai localitatii/zonei de presiune considerate	K _o
≤10.000	2,00...3,00
15.000	1,30...2,00
25.000	1,30...1,50
50.000	1,25...1,40
100.000	1,20...1,30
≥200.000	1,15...1,25

2.13.2. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a comunei Bălușeni este realizată prin Sistemul Energetic Național de către DELGAZ GRID S.A. Comuna este alimentată cu energie electrică în proporție de 99%.

Alimentarea cu energie electrică a consumatorilor din comuna Bălușeni se realizează prin intermediul a:

- 27 posturi de transformare alimentate din stația 110Kv / 20Kv HUDUM prin intermediul LEA 20Kv HUDUM - TUSESTI

Consumatori la finalul anului 2023 pe categorii și consumuri aferente:

TIP CONSUMATOR	CANTITATE [Mwh/an]	NUMĂR CONSUMATORI
CASNIC	2.077,657	2112
NONCASNIC	1.323,643	156
TOTAL GENERAL	3.401,300	2.268

În prezent Delgaz Grid are prevăzute următoarele lucrări de investiții pentru dezvoltarea/ rețehnologizarea rețelelor electrice din zonă:

- 2026 – Montare STC in LEA 20 kV Hudum - Trusesti, deriv Draxini, intre STC223 si STC224, jud. Botosani
- 2025 – Inlocuire din incidente Recloser R 228 din LEA 20 kV Hudum – Trusesti derivatia DRAXINI, com. Balușeni jud. Botoșani
- 2028 - Modernizare posturi de transformare din gestiunea DELGAZ GRID(RAT,Booster,Analizoare) PTA 1 Baluseni, PTA 2 Baluseni, PTA1 Balusenii Noi, PTA 1

Cosuleni, PTA 2 Cosuleni, PTA 1 Draxini, PTA 2 Draxini, PTA 3 Draxini, PTA SMA Draxini, PTA 1 Zaicești, PTA 2 Zaicești, PTA IAS Zaicești, PTA CAP Zaicești, PTA 3 Zaicești, PTA 8 Zaicești

Sunt prevăzute sisteme de producere a energiei electrice prin panouri fotovoltaice, montate doar de către persoanele fizice.

ILUMINAT PUBLIC

Iluminatul public reprezintă unul dintre criteriile după care poate fi apreciat gradul de civilizație și de calitate a vieții.

Rețeaua de iluminat public a comunei Bălușeni este parțial funcțională.

Dotarea tehnico-materială a Serviciului de Iluminat Public:

- Corpuri de iluminat – 1064 buc.
- Puncte de aprindere – 8 buc.
- Număr stâlpi – 1579 buc.

2.13.3. Telecomunicații

Facilitarea accesului pe piață și la informație este esențială pentru dezvoltarea unei comunități. Din acest motiv dezvoltarea infrastructurii de comunicații este la fel de necesară ca și dezvoltarea infrastructurii de bază.

Accesibilitatea populației și agenților economici din comuna Bălușeni la serviciile de comunicații este bună, fiind disponibile serviciile tuturor operatorilor naționali de telefonie fixă și parțial mobilă.

Lista operatorilor de comunicații electronice:

- Orange Romania SA
- DIGI Romania SA.
- VODAFONE Romania SA

Rețeaua de telefonie și internet este în totalitate realizată din fibră optică.

Recepționarea posturilor TV se realizează prin cablu TV.

2.13.4. Alimentarea cu energie termică

Comuna Bălușeni nu dispune de serviciu centralizat de alimentare cu energie termică.

Pentru furnizarea agentului termic, instituțiile publice și o parte din locuitori utilizează sisteme individuale de producere a agentului termic pentru încălzire și apă caldă cu funcționare pe combustibil solid (sobe sau centrale termice), iar în unele gospodării se utilizează instalații care funcționează cu energie electrică.

O caracteristică negativă a fondului locativ existent este gradul de izolare termică necorespunzător fapt ce conduce la pierderi mari de energie termică, cu influență directă asupra consumului de combustibil și a noxelor emise în atmosferă în urma arderilor.

2.13.5. Alimentarea cu gaze naturale

În prezent în comuna Bălușeni nu există rețea de alimentare cu gaze naturale. Aceasta este în curs de proiectare și implementare.

Rețeaua inteligentă de distribuție gaze naturale presiune medie a fost proiectată pentru satele Draxini și Bălușeni, pe o lungime de 12527 metri, în care se vor realiza 375 bransamente gaze naturale, urmând ca prin viitoarele programe de finanțare să se realizeze și în celelalte sate componente comunei Bălușeni.

LUNGIME REȚEA ȘI CONDUCTĂ TOTALĂ		
MATERIAL ȘI DIAMETRU	LUNGIME REȚEA	LUNGIME CONDUCTE
PEID PE100 SDR11 PN10 D63	226	226
PEID PE100 SDR11 PN10 D90	1325	1325
PEID PE100 SDR11 PN10 D110	5061	5061
PEID PE100 SDR11 PN10 D140	3617	3617
PEID PE100 SDR11 PN10 D160	2298	2298
LUNGIME TOTALĂ	12527	12527

Conducta de distribuție va fi montată în lungul străzilor în domeniul public.

2.14. Probleme de mediu

2.14.1. Schimbări climatice

Impactul schimbărilor climatice asupra activităților la nivel local

Agricultura

Schimbările climatice au un impact semnificativ asupra agriculturii din comuna Bălușeni, influențând atât producția agricolă, cât și sustenabilitatea economiei locale. Unul dintre cele mai notabile efecte este variabilitatea precipitațiilor. Regimul de precipitații poate suferi modificări, ceea ce poate conduce la perioade de secetă mai frecvente. Acest lucru afectează umiditatea solului și disponibilitatea apei pentru irigații, reducând astfel randamentele culturilor de cereale și legume, provocând dificultăți economice pentru fermieri.

De asemenea, creșterea temperaturilor, în special în timpul sezonului de vegetație, poate accelera dezvoltarea plantelor, dar și afecta negativ producția. Stresul termic, cauzat de temperaturile ridicate, poate duce la scăderea calității și cantității recoltei, în special în cazul culturilor sensibile la căldură. În plus, schimbările climatice pot conduce la o frecvență crescută a fenomenelor meteorologice extreme, cum ar fi furtunile, inundațiile sau înghețurile tardive. Aceste evenimente pot provoca distrugerea culturilor și deteriorarea infrastructurii agricole, având astfel un impact economic semnificativ.

Fermierii din Bălușeni pot fi nevoiți să își adapteze alegerile culturale pentru a face față noilor condiții climatice. Culturile tradiționale ar putea deveni mai puțin viabile, iar alte specii, mai rezistente la condiții extreme, ar putea fi introduse. Aceasta necesită, de obicei, investiții în semințe și tehnologie agricolă, ceea ce poate reprezenta o provocare pentru micii agricultori.

De asemenea, schimbările climatice pot afecta sănătatea solului. Eroziunea, intensificată de precipitații extreme, poate duce la pierderea stratului fertil, afectând producția pe termen lung. Schimbările în umiditate pot influența activitatea microorganismelor din sol, esențiale pentru fertilitatea acestuia. Impactul asupra biodiversității agricole este, de asemenea, o preocupare, deoarece pierderile varietăților locale de plante și animale pot diminua capacitatea comunității de a se adapta la noile condiții climatice.

În fața acestor provocări, este esențial ca fermierii și autoritățile locale să dezvolte strategii de adaptare. Măsuri precum îmbunătățirea sistemelor de irigație, diversificarea culturilor și promovarea agriculturii sustenabile sunt cruciale. Educația comunității cu privire la practicile agricole reziliente poate contribui semnificativ la succesul acestor strategii.

În concluzie, schimbările climatice reprezintă o provocare majoră pentru agricultura din comuna Bălușeni, având un impact profund asupra producției agricole și securității alimentare a comunității. O abordare integrată și sustenabilă, care să includă măsuri de adaptare și conservare a resurselor naturale, este esențială pentru asigurarea unui viitor prosper în fața acestor schimbări.

Silvicultura

Schimbările climatice au un impact considerabil asupra silviculturii din comuna Bălușeni, afectând atât ecosistemele forestiere, cât și activitățile economice legate de exploatarea lemnului. Unul dintre cele mai notabile efecte ale acestor schimbări este modificarea regimului de precipitații și a temperaturilor. Aceste schimbări pot conduce la un stres hidric mai mare pentru arbori, influențând creșterea și sănătatea pădurilor. Un regim de precipitații mai variabil poate duce la perioade de secetă, care afectează în mod direct resursele de apă disponibile pentru vegetație.

Creșterea temperaturilor poate favoriza dezvoltarea anumitor specii de arbori, dar poate, de asemenea, să conducă la apariția unor dăunători și boli care afectează sănătatea pădurilor. Specii precum gândacul de scoarță sau diverse fungii pot prospera în condiții de căldură excesivă, provocând daune semnificative. Aceasta poate reduce nu doar biodiversitatea, ci și capacitatea pădurilor de a oferi servicii ecosistemice esențiale, precum stocarea carbonului și purificarea aerului.

Un alt aspect important este riscul crescut de incendii forestiere. Clima mai caldă și secetoasă favorizează condiții propice pentru apariția și propagarea focului, punând în pericol nu doar pădurile, ci și comunitățile din jur. Incendiile pot distruge habitatele naturale și pot avea efecte devastatoare asupra biodiversității locale.

În plus, schimbările climatice pot determina migrarea speciilor de arbori către zone mai nordice sau către altitudini mai mari, ceea ce poate afecta compoziția și structura pădurilor din Bălușeni. Această migrație poate altera ecosistemele locale și poate diminua resilierea pădurilor la schimbările de mediu.

Adaptarea silviculturii la schimbările climatice este esențială. Autoritățile locale și gestionarii pădurilor pot implementa măsuri precum diversificarea speciilor de arbori plantate, promovarea unor tehnici de gestionare sustenabilă și protejarea zonelor vulnerabile. Educația și conștientizarea comunității cu privire la importanța pădurilor și a managementului durabil sunt, de asemenea, cruciale pentru a asigura sănătatea pe termen lung a ecosistemelor forestiere.

În concluzie, impactul schimbărilor climatice asupra silviculturii din comuna Bălușeni este complex și variat, afectând sănătatea pădurilor, biodiversitatea și economiile locale. O abordare integrată, care să includă măsuri de adaptare și conservare, este esențială pentru a proteja aceste resurse valoroase în fața provocărilor climatice.

Biodiversitatea

Schimbările climatice au un impact profund asupra biodiversității din comuna Bălușeni, afectând atât ecosistemele naturale, cât și speciile care depind de acestea. Creșterea temperaturilor și modificarea regimului de precipitații pot altera habitatele naturale, afectând condițiile de viață pentru numeroase specii de plante și animale. De exemplu, schimbările în umiditate și temperatura solului pot influența distribuția plantelor, favorizând specii care pot tolera căldura și seceta, în detrimentul celor mai sensibile.

Un alt efect semnificativ al schimbărilor climatice este creșterea frecvenței și intensității fenomenelor meteorologice extreme, cum ar fi furtunile, inundațiile sau secetele severe. Aceste evenimente pot provoca distrugerea habitatelor naturale, afectând astfel biodiversitatea. De asemenea, distrugerea habitatului poate conduce la migrarea sau chiar dispariția unor specii, în special a celor care nu se pot adapta rapid la noile condiții.

Biodiversitatea faunei locale este, de asemenea, amenințată. Schimbările climatice pot afecta ciclurile de reproducere și migrarea animalelor. De exemplu, păsările migratoare pot întâmpina dificultăți în sincronizarea migrației cu disponibilitatea hranei, ceea ce poate afecta populațiile lor. În plus, specii invazive, care prosperă în condiții de stres climatic, pot suprema speciile native, reducând astfel diversitatea biologică.

Ecosistemele acvatice din zonă, cum ar fi râurile și bălțile, sunt și ele afectate de schimbările climatice. Temperatura apei și modificările în regimul de apă pot influența calitatea apei și, implicit, sănătatea speciilor de pești și alte organisme acvatice. Acest lucru poate avea un efect în lanț asupra întregului ecosistem, afectând nu doar fauna acvatică, ci și comunitățile care depind de aceste resurse.

În fața acestor provocări, este esențial să se dezvolte strategii de conservare și adaptare. Protejarea habitatelor naturale, promovarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale sunt cruciale pentru a asigura supraviețuirea speciilor și sănătatea ecosistemelor. Educația comunității cu privire la importanța biodiversității și a practicilor de conservare poate contribui semnificativ la protejarea acestei resurse vitale.

În concluzie, schimbările climatice reprezintă o amenințare serioasă pentru biodiversitatea din comuna Bălușeni, având potențialul de a provoca pierderi semnificative de specii și de a afecta funcționarea ecosistemelor. O abordare integrată, care să includă măsuri de protecție și adaptare, este esențială pentru a asigura un mediu sănătos și diversificat pe termen lung.

Resurse de apă

Schimbările climatice au un impact semnificativ asupra resurselor de apă din comuna Bălușeni, influențând atât cantitatea, cât și calitatea apei disponibile pentru comunitate. Unul dintre cele mai evidente efecte este modificarea regimului de precipitații. Variabilitatea precipitațiilor, cu perioade de secetă mai lungi și intensificarea ploilor în anumite sezoane, afectează disponibilitatea apei pentru agricultură, consumul uman și ecosistemele locale. Secetele pot reduce nivelul apelor subterane și al râurilor, compromițând irigarea culturilor și punând presiune asupra surselor de apă potabilă.

Pe de altă parte, precipitațiile abundente, adesea însoțite de furtuni, pot provoca inundații. Aceste fenomene nu doar că afectează infrastructura și locuințele, ci pot și contamina sursele de apă cu sedimente, poluanți și substanțe chimice, punând în pericol sănătatea publică. Astfel, calitatea apei devine o problemă majoră, afectând nu doar consumul uman, ci și sănătatea ecosistemelor acvatice.

În plus, schimbările climatice pot influența ciclurile de apă subterană, afectând reîncărcarea acviferelor. O scădere a precipitațiilor și creșterea evaporării, cauzate de temperaturile mai ridicate, pot duce la o reducere a rezervelor de apă subterană. Aceasta nu numai că amenință sursele de apă potabilă, dar poate afecta și activitățile agricole, mai ales în condițiile unei agriculturi bazate pe irigații.

Resursele de apă din comuna Bălușeni sunt esențiale nu doar pentru consumul uman și agricultura locală, ci și pentru menținerea biodiversității și a ecosistemelor. Schimbările climatice, prin impactul lor asupra resurselor de apă, pot afecta astfel întreaga rețea ecologică, influențând atât fauna, cât și flora din zonă.

În fața acestor provocări, este crucial ca autoritățile locale și comunitatea să dezvolte strategii de gestionare durabilă a resurselor de apă. Aceste strategii ar putea include măsuri de conservare a apei, îmbunătățirea sistemelor de irigație și educarea populației cu privire la utilizarea responsabilă a resurselor de apă. Implementarea acestor măsuri poate contribui la reducerea impactului schimbărilor climatice și la asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor de apă pe termen lung.

În concluzie, schimbările climatice reprezintă o amenințare serioasă pentru resursele de apă din comuna Bălușeni, afectând atât cantitatea, cât și calitatea acestora. O abordare integrată și sustenabilă este esențială pentru a proteja aceste resurse vitale și a asigura un viitor sănătos pentru comunitate.

Infrastructură, construcții și planificare urbană

Schimbările climatice au un impact semnificativ asupra infrastructurii și construcțiilor din comuna Bălușeni, influențând nu doar calitatea vieții locuitorilor, ci și durabilitatea dezvoltării urbane. Creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme, cum ar fi inundațiile, furtunile și secetele, poate provoca daune

considerabile infrastructurii existente. Drumurile, podurile și clădirile pot suferi deteriorări serioase în urma acestor evenimente, ceea ce duce la costuri mari de reparare și întreținere.

Un alt aspect important este adaptarea construcțiilor la noile condiții climatice. Este esențial ca proiectele de construcții să integreze soluții de design și materiale rezistente la extremitățile climatice. Aceasta poate include utilizarea unor tehnici de construcție care să minimizeze riscurile de inundații sau să asigure o izolație termică eficientă. Fără aceste măsuri, clădirile ar putea deveni ineficiente din punct de vedere energetic și vulnerabile la deteriorări rapide.

Planificarea urbană în comuna Bălușeni trebuie să ia în considerare impactul schimbărilor climatice pentru a promova dezvoltarea durabilă. Aceasta presupune evaluarea riscurilor climatice în procesul de planificare și integrarea unor soluții de adaptare, cum ar fi crearea de zone verzi care să absoarbă apă în timpul ploilor abundente sau dezvoltarea sistemelor de drenaj eficiente pentru a preveni inundațiile. O planificare urbană responsabilă poate contribui la crearea unui mediu mai rezilient și mai sustenabil pentru locuitori.

Schimbările climatice pot influența, de asemenea, infrastructura de utilități publice, cum ar fi rețelele de apă și canalizare. Aceste sisteme trebuie să fie adaptate pentru a face față variațiilor în regimul de precipitații și pentru a preveni riscurile de contaminare a apei în cazul inundațiilor. Investițiile în modernizarea și întreținerea acestor rețele sunt esențiale pentru asigurarea sănătății publice și a unui standard de viață adecvat.

În concluzie, impactul schimbărilor climatice asupra infrastructurii, construcțiilor și planificării urbane din comuna Bălușeni este complex și diversificat. O abordare proactivă, care să integreze măsuri de adaptare și planificare durabilă, este crucială pentru a asigura o dezvoltare rezilientă și sustenabilă în fața provocărilor climatice. Aceste eforturi nu doar că vor proteja infrastructura existentă, dar vor și contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

Transporturi

Schimbările climatice au un impact semnificativ asupra sistemului de transport din comuna Bălușeni, afectând nu doar infrastructura, ci și modalitățile de mobilitate ale locuitorilor. Creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme, cum ar fi inundațiile, ninsorile abundente sau furtunile, poate provoca deteriorarea drumurilor și a altor elemente de infrastructură de transport. Acest lucru nu doar că afectează siguranța rutieră, ci și mobilitatea comunității, putând duce la restricționări temporare ale circulației sau la necesitatea unor lucrări de reabilitare costisitoare.

Un alt aspect important este efectul asupra rețelelor de transport public. Condițiile meteorologice extreme pot cauza întârzieri și anulări ale curselor, afectând astfel accesibilitatea serviciilor pentru locuitori. În plus, infrastructura de transport public, cum ar fi stațiile de autobuz sau adăposturile, trebuie să fie adaptate la noile condiții climatice, ceea ce poate necesita investiții suplimentare.

Schimbările climatice pot influența și planificarea infrastructurii de transport pe termen lung. De exemplu, autoritățile locale ar putea fi nevoite să reevalueze traseele de transport și să integreze soluții de adaptare,

cum ar fi construcția de diguri sau sisteme de drenaj pentru a preveni inundarea drumurilor. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a asigura continuitatea transportului și pentru a reduce riscurile asociate cu fenomenele meteorologice extreme.

De asemenea, transportul rutier poate contribui la emisiile de gaze cu efect de seră, iar schimbările climatice impun o tranziție către soluții de transport mai sustenabile. Încurajarea utilizării bicicletelor, a mersului pe jos sau a transportului public ecologic poate reduce amprenta de carbon a comunității și poate ajuta la adaptarea la noile condiții climatice.

În concluzie, impactul schimbărilor climatice asupra transporturilor din comuna Bălușeni este complex și necesită o abordare integrată. Este esențial ca autoritățile locale să dezvolte strategii de adaptare și să investească în infrastructura de transport pentru a asigura mobilitatea și siguranța locuitorilor. O planificare atentă, care să ia în considerare provocările climatice, poate contribui la crearea unui sistem de transport mai rezilient și mai sustenabil.

2.14.2. Biodiversitatea (resurse de faună, floră și păduri)

Flora și vegetația

Comuna Bălușeni aparține zonei de stepă și silvostepă.

Vegetația spontană actuală aparține pajiștilor de silvostepă cu graminee și diverse ierburi xeromezofile fiind, în mare parte, înlocuită de culturile agricole. Pe văi se întâlnește o vegetație hidrofilă și hidrohalofilă.

Comuna Bălușeni deține o suprafață de 700 ha de terenuri împădurite, adică 9.94% din teritoriul administrativ al comunei, răspândite în vecinătatea satului Zăicești, sudul localității Buzeni, nordul satului Coșuleni, sudul satului Draxini. Actualul fond forestier reprezintă ceea ce a rămas în urma defrișărilor din pădurea caracteristică zonei de silvostepă care acoperea în trecut teritoriul comunei Bălușeni. Fondul forestier este alcătuit din stejar pedunculat, jugastru, ulm, tei, cireș sălbatic.

În comuna Bălușeni există însă 2 arii naturale protejate de interes local, declarate prin HCJ nr. 5/1995 – Anexa 1C – Păduri cu funcții de recreere:

- Valea Marcului, cu suprafață de 180,6 ha;
- Trestioara, cu o suprafață de 72,6 ha;

Fauna

Fauna este caracteristică zonelor de silvostepă și stepă și este reprezentată în special de rozătoare și mamifere mici (popândăul și hârciogul – amenințați cu dispariția, ca urmare a exterminării unui mare număr de exemplare în deceniile trecute, șoareci de câmp, iepuri de câmp, veverițe etc.) și, rar, se

întâlnesc mistreți și căprioare. Se adaugă o varietate de păsări precum cinteza, ciocănitoarea, păsări de apă și reptile mici.

Studiul materialului arheologic provenit din așezarea eneolitică de la Bălușeni – Pod Ibăneasa a pus în evidență că, în trecut, în fauna sălbatică predominant era cerbul – *Cervus elaphus*, urmat de mistreț – sus scrofa și bour – *bos primigenius*. Au fost de asemenea identificate și resturi aparținând căpriorului – *capreolus capreolus*. Prezența acestor specii, sunt o dovadă a extinderii pe care o aveau pădurile de foioase, dar și dumbrăvile umede și a șesurilor mlăștinoase preferate de specii ca mistrețul și bourul.

Solurile

Condițiile climatice, litologice, geomorfologice și de vegetație au determinat formarea molisolurilor, din care predomină cernoziomurile și cernoziomurile cambice.

O caracteristică generală a solurilor de pe teritoriul studiat o constituie gradul ridicat de argilozitate, chiar de la suprafața solului și rezerva mică de humus în orizonturile superioare.

Principiile și criteriile care au stat la baza alcătuirii listei sistematice a solurilor sunt:

- Alcătuirea morfologică a profilului de sol, exprimată printr-o anumită succesiune a orizonturilor;
- Caracterele morfologice ale orizonturilor;
- Procesele pedogenetice și pedo-evolutive, determinate de complexul factorilor de solificare;
- Caracterele fizico-chimice ale solurilor exprimate prin:
 - Reacția solurilor
 - Variația cantității și calității materiei organice;
 - Granulometria;

În urma diagnozei și clasificării solurilor pe teritoriul administrativ al comunei, pe baza principiilor de mai sus, s-au identificat 55 de unități de sol aparținând următoarelor clase:

Molisoluri (cernoziomuri, cernoziomuri cambice, cernoziomuri argiloiluviale);

Argiluvisoluri (soluri brune argiloiluviale);

Cambisoluri (soluri brune eumezobazice);

Soluri hidromorfe (lăcoviști, gleiosoluri);

Soluri halomorfe (solonceacuri);

Vertisoluri (vertisoluri)

Soluri neevolute, trunchiate și desfundate (litosoluri, soluri aluviale, erodisoluri);

2.14.3. Mediul și infrastructura de mediu

Calitatea aerului

Poluarea aerului este rezultatul unor procese naturale și antropice. Pe teritoriul comunei Bălușeni nu există o rețea proprie de prelevare a probelor pentru stabilirea calității aerului.

Pot fi menționate o serie de surse locale cu caracter temporar-accidental, reprezentate prin următoarele activități umane:

- Procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor socio-economice, care generează monoxid de carbon (CO), dioxid de carbon (CO₂), oxizi de azot (NO_x), oxizi de sulf (SO_x), care se atașează de funingine, pulberi sedimentabile, fum, funingine (mai ales în timpul iernii); cantitățile de poluanți rezultate astfel sunt însă neglijabile și nu au impact asupra calității aerului.
- Circulația și transportul rutier generează NO_x, CO₂, CO, hidrocarburi nearse, suspensii formate din particule de carbon ce absorb o serie de gaze eliminate, fum, substanțe adăugate benzinei sau uleiurilor pentru a le îmbunătăți calitățile (antioxidanți, anticorozivi) și zgomot;
- Activitatea firmelor cu profil industrial de pe teritoriul comunei: toate unitățile cu profil industrial de pe teritoriul comunei Bălușeni activează în domeniul micii industriei alimentare: morărit, prese de ulei, ceea ce înseamnă că, în urma procesului de producție rezultă cantități de deșeuri de natură organică care, depozitate necorespunzător, pot cauza mirosuri neplăcute;
- Activitatea zootehnică – poate genera de asemenea poluare olfactivă (mirosuri neplăcute);

În privința nivelului de poluare cu gaze și pulberi, deși nu se fac măsurători, se poate aprecia că emisiile sunt reduse, iar prin procesele de dispersie și reținere mecanică (prin vegetație, relief), eventualele impurități din atmosferă se limitează și mai mult.

Calitatea apelor

a. Apele de suprafață

Apa este un factor indispensabil în mediu care asigură continuitatea proceselor naturale ce permit viața pe pământ. Apa este așadar esențială pentru viața regnului vegetal și a regnului animal, pentru populație și, în concluzie, pentru buna desfășurare a activităților cotidiene. Prosperitatea și bunăstarea unei

comunități sunt direct dependente de furnizarea unei cantități suficiente de apă curată. Fiind o resursă limitată și foarte vulnerabilă, apa poate fi oricând deteriorată dacă populația nu intervine cu măsuri de protecție. Dată fiind degradarea continuă la care este supusă, se impune gestionarea resurselor de apă și monitorizarea calității acesteia.

Referitor la cursurile de apă care străbat comuna Bălușeni, nu deținem date elocvente privind calitatea apei pâraielor Ioanașcu, Bârlădeanca, Fundoaia (datorită lipsei sistemului de monitorizare pe aceste cursuri)

Încadrarea apei râului Sitna în clasa a IV – a de calitate (după valoarea concentrației de NH₄) este o consecință a poluării exercitate de deversarea apelor uzate orășenești ale municipiului Botoșani în râul Sitna care servește ca emisar.

Deși pe teritoriul comunei Bălușeni nu este monitorizată calitatea cursurilor de apă, anumite deficiențe și disfuncționalități în dezvoltarea comunei pot reprezenta potențiale surse de poluare a apelor curgătoare de suprafață.

Principalele surse de poluare a apelor de suprafață sunt:

- Sursele punctiforme: în categoria surselor punctiforme de poluare a apelor de suprafață sunt incluse:
 - ❖ Aglomerările urbane: comuna Bălușeni face parte din categoria comunelor cu peste 2000 de locuitori echivalenți, care nu se conformează Directivei privind epurarea apelor uzate urbane – Directiva 91/271/EEC, comuna nevând sistem de colectare a apelor uzate și/sau stație de epurare cu dotare și funcționare corespunzătoare (cel puțin cu epurare mecanică și biologică pentru aglomerările cuprinse între 2000-10000 loc. echivalenți). Localitățile comunei reprezintă așadar surse potențiale de poluare a apelor de suprafață, apele menajere rezultate conținând în special materii în suspensie, substanțe organice, nutrienți, detergenți etc.
 - ❖ Agricultură – fermele zootehnice. Din creșterea animalelor rezultă mari cantități de dejecții lichide care, dacă ajung în cursurile de apă determină creșterea nivelului de nutrienți – poluare cu nutrienți.
- Surse difuze de poluare a apelor de suprafață:
 - ❖ Aglomerările umane/localitățile comunei – acestea, așa cum am precizat anterior, nu dețin sisteme centralizate de colectare a apelor uzate. Una din practicile obișnuite în mediul rural fiind depozitarea deșeurilor menajere în albiile apelor.
 - ❖ Agricultură: pe lângă presiunile punctiforme exercitate, activitățile agricole pot conduce la poluarea difuză a resurselor de apă. Căile prin care poluanții (în special nutrienții și pesticidele, dar și alți poluanți) ajung în corpurile de apă sunt diverse (scurgere la suprafață, percolare etc.)

Sursele de poluare difuză sunt reprezentate în special de: stocarea și utilizarea îngrășămintelor organice și chimice, creșterea animalelor domestice, utilizarea

pesticidelor pentru combaterea dăunătorilor.

Toate sursele precizate anterior pot fi responsabile de creșterea nivelului de nutrienți (azot și fosfor) și substanțe organice din cursurile de apă. Atât nutrienții cât și substanțele organice au ca efecte eutrofizarea apelor (îmbogățirea cu nutrienți și creșterea algală), ceea ce determină schimbarea compoziției speciilor, scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea utilizării resurselor de apă (apă potabilă, recreere etc.), cu atât mai mult cu cât râul Sitna se varsă în lacul Dracșani, care, ca orice apă stagnantă, este mai sensibil la poluare.

b. Apele subterane

Calitatea corpurilor de apă subterană este în relație de interdependență cu calitatea corpurilor de apă de suprafață fiind influențată de asemenea și de ecosistemele terestre. Deși sunt mai puțin expuse riscului poluării, apele subterane pot fi și ele supuse impurificării.

Cel mai frecvent, în mediul rural sursele de impurificare sunt constituite din apele de precipitații care cad pe suprafața depozitelor de deșeuri menajere, a depozitelor de deșeuri zootehnice, sau pe suprafața a diferite materiale/materii prime care pot elibera substanțe nocive. Apele din precipitații antrenează în primul rând mari cantități de materie organică și o parte din gazele formate în timpul proceselor de descompunere a reziduurilor menajere (dioxid de carbon, hidrogen sulfurat, amoniac).

Cel mai mare pericol îl reprezintă încărcările bacteriologice cu microorganisme patogene din:

- Apele din precipitații care se infiltrează în terenurile agricole pe care se aplică necorespunzător îngrășăminte și pesticide;
- Deversările de deșeuri lichide zootehnice;
- Closetele uscate – utilizarea frecventă în mediul rural a closetelor uscate;

Alte cauze ale poluării apelor subterane pot fi și:

- Amplasarea necorespunzătoare a surselor de apă potabilă – a fântânilor – prea aproape de gospodărie, de closet, de depozitele de deșeuri zootehnice, fără a se respecta zona de protecție;
- Efectele pasivității fostelor complexe zootehnice de capacități mari (din cadrul fostelor CAP-uri) privind măsurile pentru conservarea factorilor de mediu.

Calitatea solurilor

Solul reprezintă suportul vieții omenești și a bunăstării. Solul oferă ancorare rădăcinilor, reține apa îndeajuns ca plantele să se poată folosi de ea, și stochează nutrienții care mențin viața. Solul este mediul de viață pentru nenumărate microorganisme, ce desfășoară multiple transformări biochimice, începând de la fixarea azotului atmosferic până la descompunerea materiei organice. Astfel, solul reprezintă un sistem

foarte dinamic care îndeplinește numeroase funcții și este vital pentru activitățile umane și pentru supraviețuirea ecosistemelor. Poluarea și degradarea solurilor conduce la diminuarea capacității de a susține viața precum și a capacității productive a acestui factor de mediu.

Degradarea solurilor înseamnă reducerea sau pierderea productivității lor biologice sau economice. Ea este determinată de utilizarea solurilor (factorul antropic), de un proces natural, ori de o combinație de procese naturale. Cauzele degradării solului sunt fie naturale, fie legate direct sau indirect de activitatea solului.

Poluarea solului este considerată o consecință a unor obiceiuri neigienice sau practici necorespunzătoare, datorată îndepărtării și depozitării la întâmplare a reziduurilor rezultate din activitatea omului, a deșeurilor industriale sau utilizării necorespunzătoare a unor substanțe chimice în agricultură. Solul este supus poluării ca și celelalte elemente ale mediului, dar el se reface tot mai greu în comparație cu apa și aerul, deoarece procesele de autoepurare sunt mult mai lente.

Calitatea solului este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de una sau mai multe restricții. Influențele dăunătoare ale acestora se reflectă în deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, respectiv în capacitatea lor bioproductivă, dar, ceea ce este și mai grav, în afectarea calității produselor agricole și a securității alimentare, cu urmări serioase asupra calității vieții omului.

a. Poluarea solurilor

Pentru teritoriul comunei Bălușeni nu există date care să confirme poluarea certă a solurilor. Potențialele surse de poluare a solurilor din teritoriul studiat sunt de natură biologică. Principalul factor care poate cauza poluarea solurilor este depozitarea întâmplătoare pe sol a deșeurilor menajere și a reziduurilor și dejecțiilor zootehnice.

Dejecțiile zootehnice au un conținut mare de materie organică ușor biodegradabilă și de elemente nutritive (P, K, N, Ca, Mg, microelemente), constituind un îngrășământ organic foarte recomandat ca fertilizant al solurilor. Însă, atunci când dejecțiile zootehnice nu sunt depozitate și compostate corespunzător normelor, ci sunt depozitate direct pe sol, apare fenomenul de poluare a solului și a apei subterane, prin infiltrarea lichidelor rezultate în pânza freatică. Astfel, fermele zootehnice devin unele din cele mai puternice potențiale surse de poluare.

Aceste considerente, alături de mirosul neplăcut resimțit la distanțe mari, impun aplicarea acestora ca îngrășămintă pe terenurile agricole în cantități moderate și numai după ce au fost compostate în condiții controlate. Administrate în cantități prea mari, dejecțiile zootehnice determină apariția riscului poluării solului datorită depășirii capacității de absorbție a solului respectiv.

Deși pe teritoriul comunei Bălușeni există spații de depozitare a deșeurilor menajere, acestea nu sunt amenajate conform normelor în vigoare (nu sunt construite și amenajate în mod corespunzător, nu dispun de sisteme de izolare și de protecție) prin urmare, în aceste areale se poate produce contaminarea solului cu diferite substanțe rezultate prin descompunerea și degradarea deșeurilor menajere. De asemenea, există încă practici obișnuite de depozitare a deșeurilor menajere la întâmplare (în afara

spațiilor permise, pe malul apelor, în zone cu teren degradat etc.), în special în localitățile care nu dispun de spații desemnate pentru depozitarea deșeurilor menajere.

b. Degradarea solurilor

Degradarea solurilor reprezintă un proces complex, generat în timp de o multitudine de factori naturali și antropici, care determină anumite restricții în utilizarea solurilor.

Aceste restricții sunt cauzate fie de factori naturali (clima, forme de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice; în multe cazuri factorii menționați pot acționa sinergic în sens negativ, având ca efect scăderea calității solurilor și chiar anularea funcțiilor acestora.

Din punct de vedere geomorfologic, comuna Bălușeni este situată în Podișul Moldovei, în Câmpia Moldovei – subunitatea Dealurile Copalău – Cozancea – Guranda. Particularitatea morfologică a comunei Bălușeni este predominarea formelor de relief cu aspect colinar, cu versanți afectați de alunecări active sau potențiale. Aceste deplasări în masă ale terenului determină degradarea solurilor prin alterarea structurii solului.

Pe versanți se întâlnesc o gamă largă de procese de eroziune, transport și acumulare, care generează un microrelief caracteristic. Între acestea se numără pluviodenudația, ablația, eroziunea torențială, șiroiri, deplasări de teren, care acționează separat sau conjugat.

Numeroasele izvoare de coastă care apar la suprafață pe versanți determină degradarea solurilor prin excesul de umiditate pe care aceste izvoare îl întrețin. De asemenea, terenurile agricole inundabile precum și cele parțial inundabile suferă procese de degradare ale solului datorită umidității excesive la care sunt expuse.

Degradarea solurilor este cauzată și de factori antropici, ne referim în primul rând la agricultură. Astfel, efectuarea lucrărilor agricole pe soluri cu grad ridicat de umiditate determină producerea fenomenului de tasare și compactare a solului, soldată cu apariția hardpanului și distrugerea structurii solului. Același efect îl are și efectuarea lucrărilor agricole atunci când solul este prea uscat.

Activitățile agricole – culturile agricole slab protectoare ale solului (prășitoarele în special) pe terenuri necorespunzătoare sau cu agrotehnică neadecvată ca de exemplu cultivarea terenurilor în pantă, cu arătura pe direcția deal-vale, declanșează o eroziune intensă care duce la degradarea accentuată a acestor suprafețe.

Eroziunea prin apă (scurgerea de suprafață) este cea mai importantă formă a degradării terenului. Acestea i se alătură **eroziunea eoliană**, ambele determinând pierderea stratului fertil de sol de la suprafață. Efectuarea lucrărilor agricole pe direcția deal-vale are ca rezultat accentuarea eroziunii solului în special prin precipitații. Astfel, este înlăturată materia organică și, odată cu ea, și elementele de nutriție din sol.

Aratul cu pluguri cu brazda adâncă a terenurilor cu sol subțire, provoacă îngroparea stratului cu humus și scoaterea la suprafață a orizontului cu carbonați sau chiar a marelor și argilelor pe care se formase solul.

Un alt important factor antropoc de degradare a solurilor în reprezintă pășunatul excesiv. **Pășunatul excesiv**, mai ales pe terenuri în pantă, pe soluri cu textura ușoară și deficit de umiditate duce la declanșarea unor puternice fenomene de eroziune, cauzează compactarea solului (cărări de vite) ceea ce, la rândul său provoacă reducerea infiltrației și a capacității de reținere a apei, accentuarea proceselor de șiroire și de spălare pe versant, sărăcirea solului și împiedică regenerarea naturală a pășunii

Consecințele poluării și degradării solurilor se reflectă în primul rând asupra potențialului lor productiv, în sensul limitării sau anulării calităților biologice și de fertilitate. Cele mai grave efecte asupra solurilor sunt generate de fenomenele de degradare care determină scăderea potențialului productiv, scoaterea din circuitul agricol, schimbări ale modului de folosință. De asemenea, poluarea solurilor cu reziduuri organice și deșeuri menajere poate avea consecințe negative asupra apelor, prin spălări, scurgeri și infiltrații, asupra plantelor, animalelor și omului.

Managementul deșeurilor

Gestionarea deșeurilor (menajere și asimilabile)

Principalele tipuri de deșeuri rezultate la nivelul comunei:

Deșeuri menajere: Acestea sunt deșeurile produse de gospodării și cuprind:

- Resturi alimentare.
- Ambalaje din plastic, hârtie, carton, metal sau sticlă.
- Produse igienico-sanitare uzate.

Deșeuri din ambalaje: Provin din ambalajele produselor folosite în gospodării, inclusiv pungi, cutii, recipiente și alte ambalaje care nu pot fi reutilizate. O parte din aceste ambalaje sunt reciclabile, dar necesită colectare selectivă.

Deșeuri vegetale: Acestea includ resturi de la activități agricole și gospodărești, cum ar fi:

- Crengi și frunze rezultate din toaletarea copacilor.
- Resturi de iarbă și alte plante.
- Resturi vegetale de la recoltarea culturilor sau întreținerea grădinilor.

Deșeuri voluminoase: Obiecte de mari dimensiuni din gospodării, cum ar fi mobilier vechi, saltele sau alte echipamente de uz casnic care nu mai sunt funcționale sau dorite.

Deșeuri de construcții și demolări: În cazul unor lucrări de reparație, construcție sau renovare a caselor, se generează deșeuri precum:

- Moloz, ciment, resturi de cărămidă și materiale de construcție.
- Ghips, lemn și alte materiale folosite în construcții.

Deșeuri periculoase: În această categorie intră produse care conțin substanțe chimice periculoase și care necesită o colectare și gestionare specială, cum ar fi:

- Baterii și acumulatori uzați.
- Uleiuri uzate de la utilaje agricole.
- Vopsele și lacuri rămase de la diverse lucrări gospodărești.

Deșeuri electronice și electrocasnice (DEEE): Acestea includ echipamente electrice și electronice vechi sau nefuncționale, cum ar fi:

- Televizoare, radiouri, aparate electrocasnice mici și mari (ex. frigidere, mașini de spălat).
- Alte dispozitive electronice sau electrocasnice care nu mai pot fi folosite.

Deșeuri din activități agricole: În zonele rurale, se acumulează și deșeuri din activitățile agricole specifice:

- Ambalaje de pesticide și alte produse chimice agricole.
- Folii de plastic folosite pentru balotarea furajelor.

Gunoii menajeri colectați de firma de salubritate este transportat și depozitat la Groapa de gunoi din localitatea Victoria, comuna Stăuceni, Jud. Botoșani.

La nivelul comunei nu există platforme/puncte pentru depozitarea/colectarea selectivă a deșeurilor menajere, un sistem integrat de management al deșeurilor, o societate cu care s-a încheiat contractul pentru preluarea animalelor moarte (ecarisaj), o stație de transfer a deșeurilor menajere în cadrul comunei.

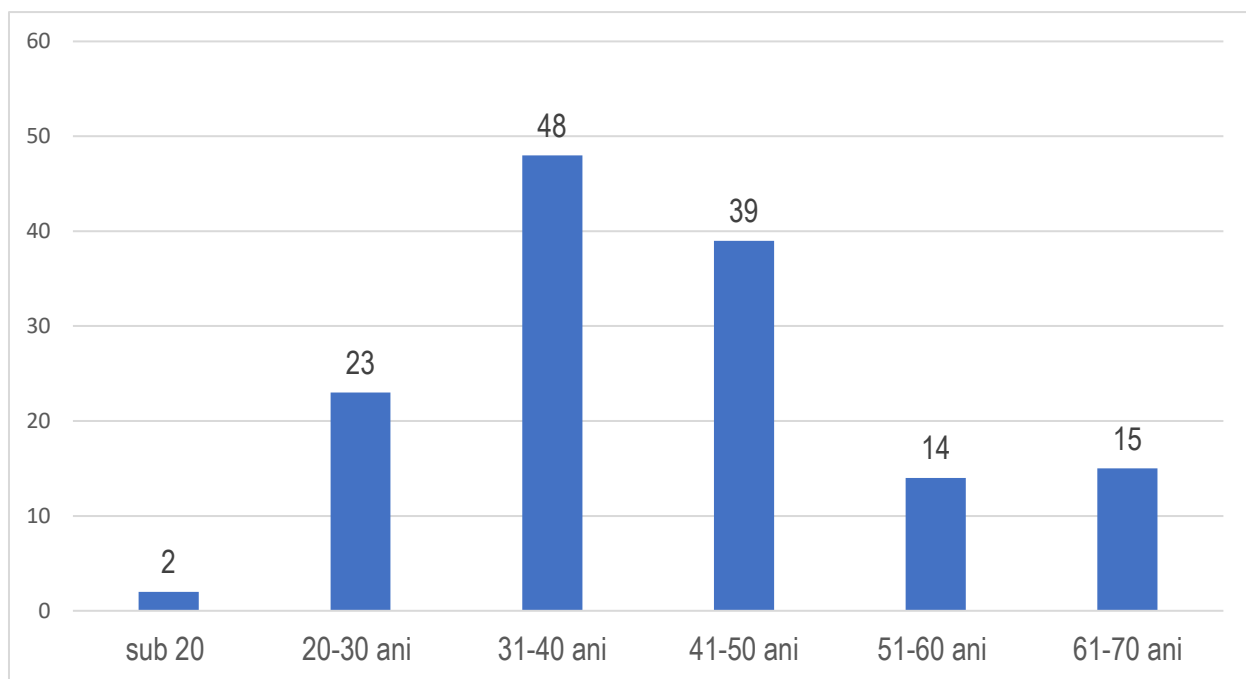
În comuna Balușeni, vechile gropi de gunoi au fost dezafectate în anul 2009.

2.15. Necesități și opțiuni ale populației

Opțiunile populației

A fost aplicat un chestionar cu **55** itemi, anexat la prezentul studiu, pe un eșantion de **141** subiecți, locuitori ai UAT comuna Balușeni, diferențiați ca vârstă și nivel de educație, ocupație și zonă de domiciliu. În cadrul chestionarului, respondenții au fost rugați să completeze cu date personale, în funcție de care s-a putut realiza o eșantionare a subiecților.

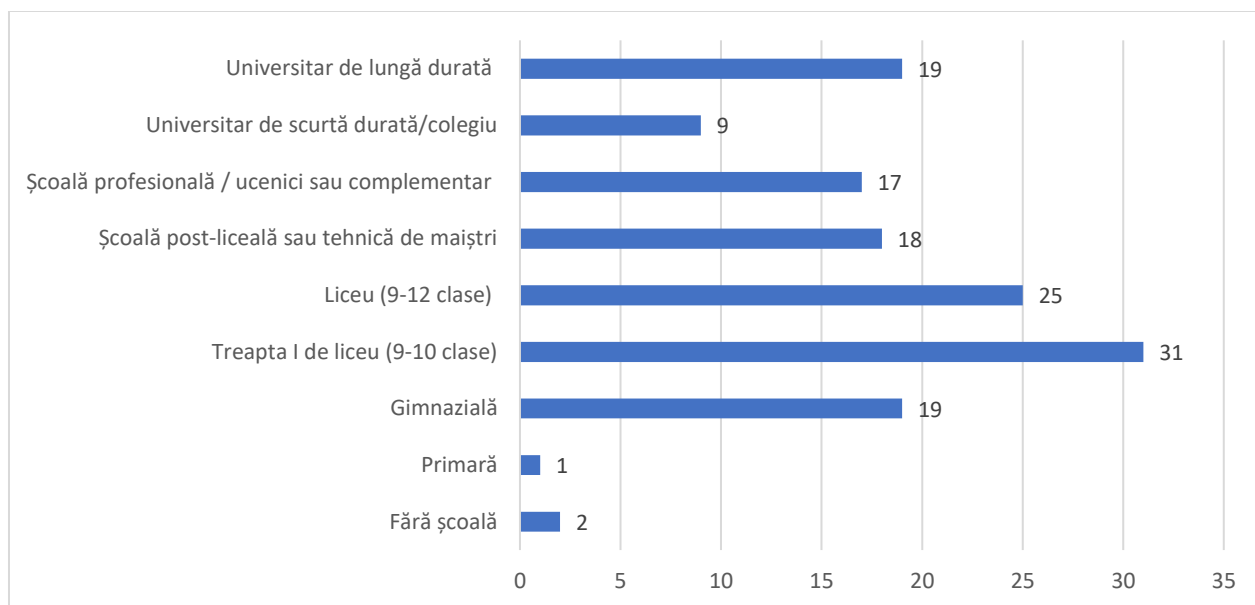
Astfel, în ceea ce privește structura pe vârste a populației chestionate, aceasta se prezintă în felul următor (**întrebarea 51**):

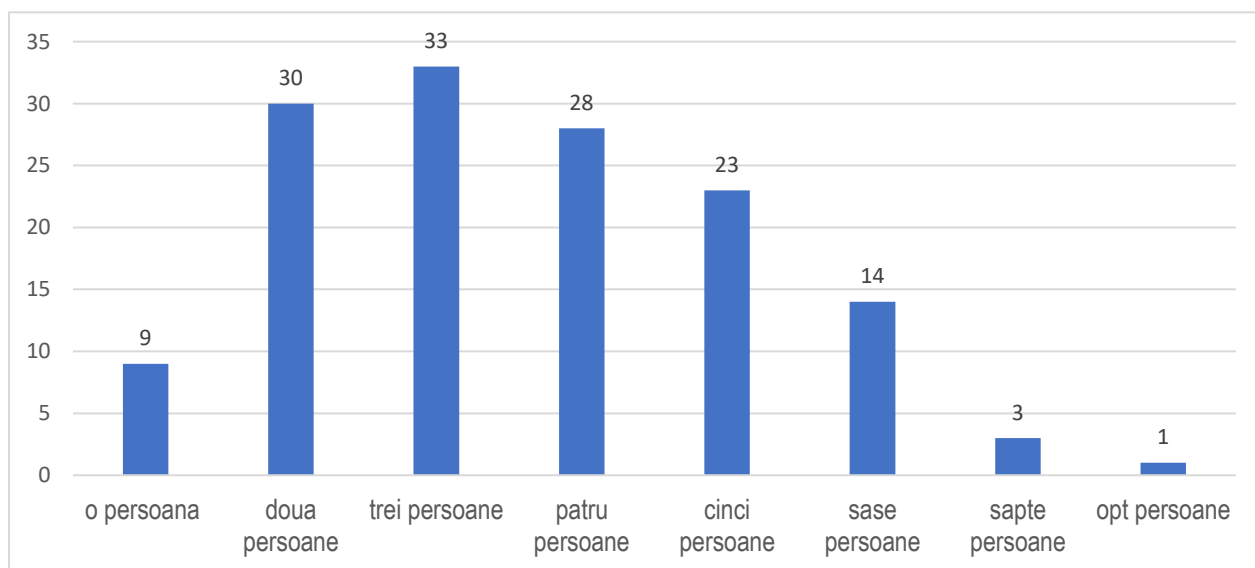
Analizând figura anterioară observăm faptul că cele mai multe persoane chestionate se află în cadrul categoriei 31-40 de ani, iar la extrema cealaltă aflându-se populația cea mai tânără respectiv cohorta de sub 20 ani, dar și populația tânără cu vârsta cuprinsă între 20-30 de ani.

Din cele 141 de persoane chestionate 53 s-au declarat de sex feminin și 88 de sex masculin (**întrebarea 50**).

La întrebarea 53: privind ultima școală absolvită respondenții au răspuns. Analizând figura de mai jos observăm că predomină persoanele ce au absolvit treapta I de liceu fiind urmate îndeaproape de absolvenții liceului (9-12 clase).

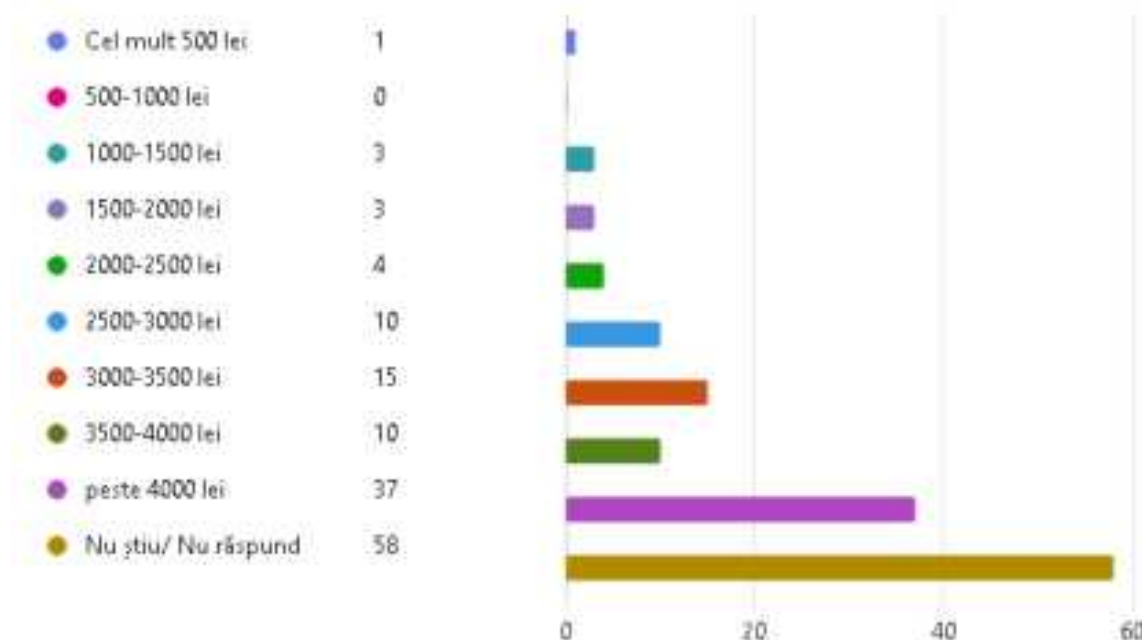

La întrebarea 52: “Câte persoane locuiesc în gospodăria dvs: copii, adulți, inclusiv dvs?” cei chestionați au răspuns conform graficului de mai jos.

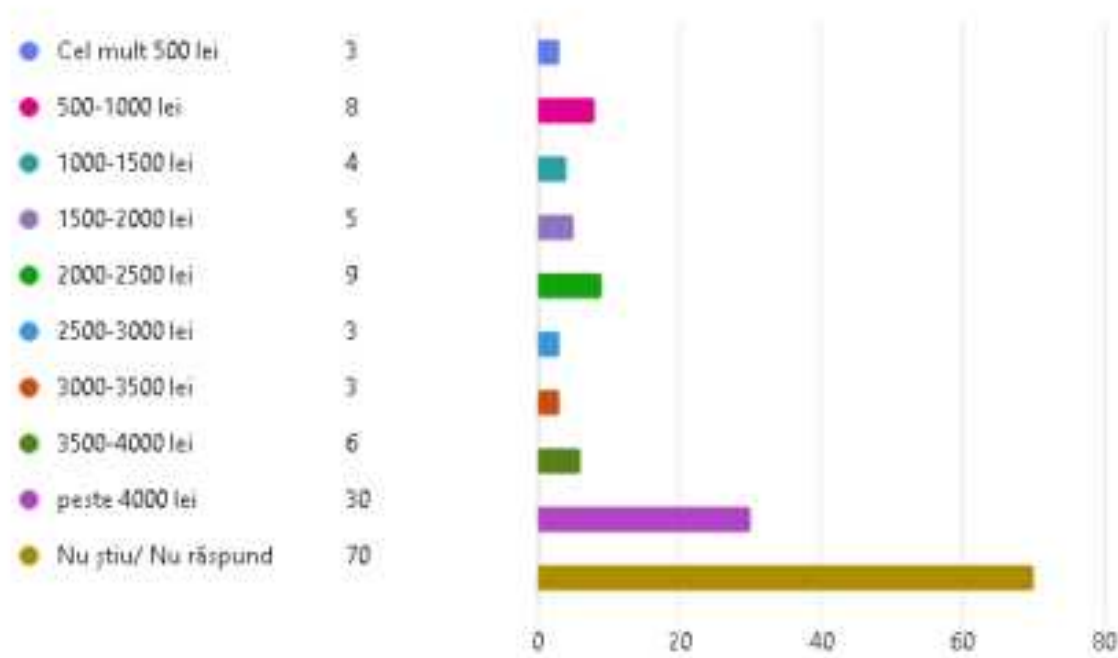
Se observă faptul că domină gospodăriile de 2-3 persoane, urmează cele ce au în alcătuire 4-5 persoane, iar gospodăriile cu 8 persoane sunt cel mai puțin prezente.

La întrebarea 54: “Care este venitul lunar al gospodăriei incluzând salarii, pensii, alocații de copii, venituri din chirii, dobânzi, dividende etc?” ,răspunsurile se pot observa în graficul de mai jos.

Analizând figura anterioară observăm faptul ca avem 37 persoane cu venituri de peste 4000 lei, fiind urmate de persoanele care câștigă între 3000-3500 lei. Un aspect pozitiv este faptul că cele mai multe persoane au venituri de peste 1000 de lei

Întrebarea 55: Care sunt cheltuielile totale lunare ale gospodăriei incluzând alimente, taxe, impozite, rate, combustibil, haine, recreere, etc.?

Analizând figura de mai sus putem observa ca majoritatea persoanelor au cheltuieli de peste 4000 lei, între 3500-4000 lei sau 2000-2500 lei.

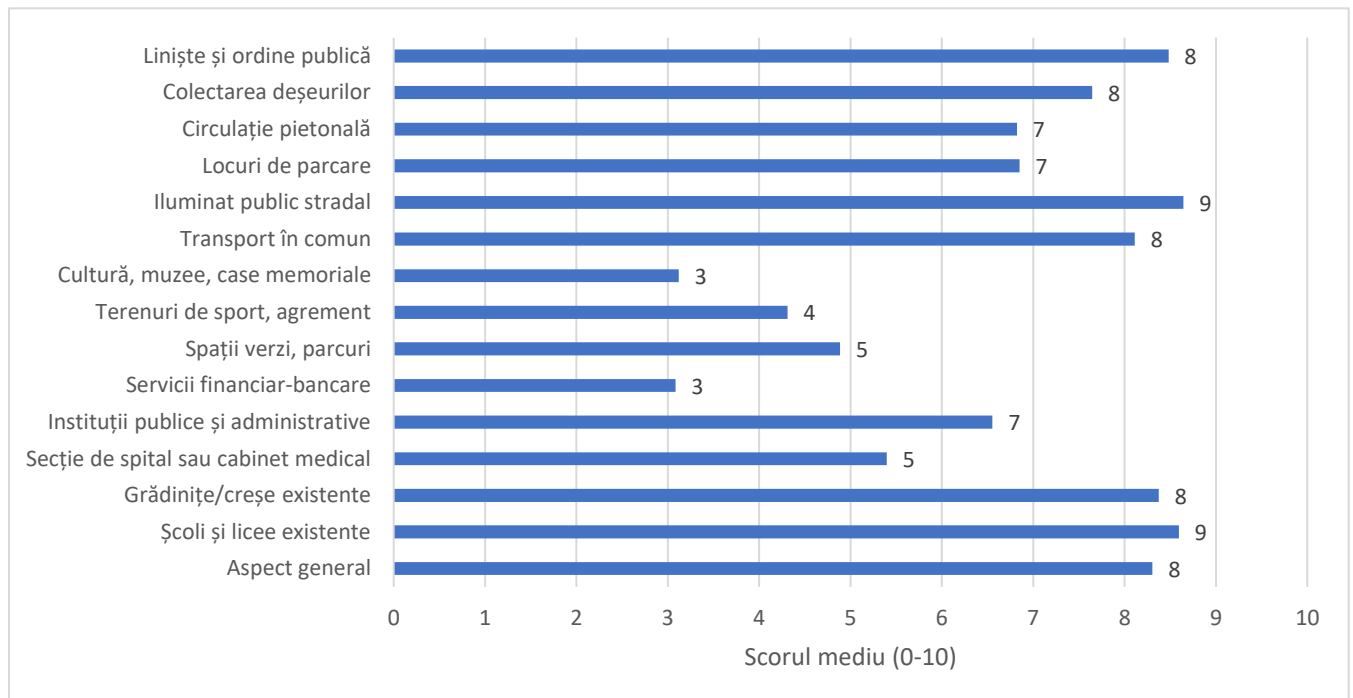
Întrebarea 1: Sunteți originar din comuna Bălușeni?

La această întrebare au răspuns toate cele 141 de persoane.

134 de persoane au răspuns DA astfel că majoritatea dintre persoanele chestionate sunt originare din unitatea administrativ-teritorială Bălușeni.

Un număr de 7 persoane sunt din alte localități.

Întrebările 4-18: Cum credeți că se prezintă comuna în care locuiți în ceea ce privește aspectul general, sistemul de învățământ, sistemul medical, serviciile financiar-bancare ș.a.?

În cadrul întrebărilor 4-18, respondenții au avut de ales dintre 15 categorii de interes. Pe o scară a percepției de 0 la 10, unde 10 înseamnă **percepție foarte bună**, iar 0 **foarte proastă**, fiecare respondent a avut libertatea de a aprecia localitatea în care are domiciliul din privința următoarelor aspecte:

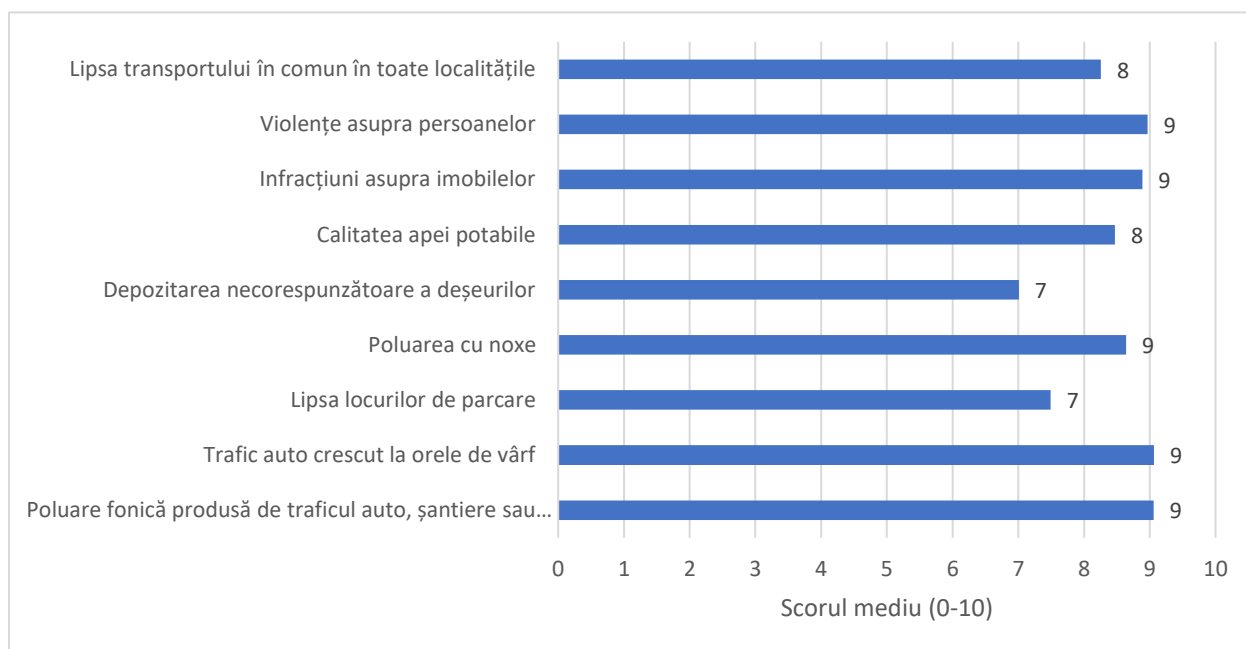
- *Aspect general*
- *Școli și licee existente*
- *Grădinițe/creșe existent*
- *Secție de spital sau cabinet medical*
- *Instituții publice și administrative*
- *Servicii financiar-bancare*
- *Spații verzi, parcuri*
- *Terenuri de sport, agrement*
- *Cultură, muzee, case memoriale*

- *Transport în comun*
- *Iluminat public stradal*
- *Locuri de parcare*
- *Circulație pietonală*
- *Colectarea deșeurilor*
- *Liniște și ordine publică*

Conform figurii anterioare putem spune că locuitorii din comuna Bălușeni apreciază cel mai mult, școlile existente, iluminatul public, liniștea și ordinea existentă, grădinițele/creșele existente și aspectul general al comunei. De asemenea, interpretând rezultatele observăm că percepția societății civile punctează la rubricile bună și foarte bună și următoarele categorii: instituții publice și administrative, transport în comun, locuri de parcare, circulație pietonală.

În schimb, populația comunei Bălușeni este nemulțumită selectând opțiunea/opinia din chestionar “proastă” și “foarte proastă” pentru următoarele categorii: cultură, muzee, case memoriale, *servicii financiar-bancare, spații verzi, parcuri, terenuri de sport/agrement., cultură, muzee și case memoriale*

Întrebările 19-27: Cât de grave sunt următoarele probleme în zona în care locuiți?

În cadrul acestei întrebări respondenții au avut de ales dintre 9 probleme des întâlnite într-o comună. Pe o scară a percepției de 0 la 10, unde 0 înseamnă **percepție foarte gravă**, iar 10 înseamnă **ca nu există o asemenea problemă**, fiecare respondent a avut libertatea de a aprecia localitatea în care are domiciliul din privința următoarelor aspecte:

- *Poluare fonica produsa de traficul auto, șantiere sau industrie;*
- *Trafic auto crescut la orele de vârf;*
- *Lipsa locurilor de parcare;*
- *Poluarea cu noxe;*
- *Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor;*
- *Calitatea apei potabile;*
- *Infrațiuni asupra imobilelor;*
- *Violente asupra persoanelor;*
- *Lipsa transportului în comun în toate localitățile.*

Graficul prezintă percepția societății civile asupra problemelor existente în comuna Bălușeni. Pe axa verticală sunt enumerate problemele, iar pe axa orizontală se află scorul mediu al respondenților care au dat diferite răspunsuri.

În ansamblu, graficul arată că nu există probleme ca fiind percepute serioase de către respondenți.

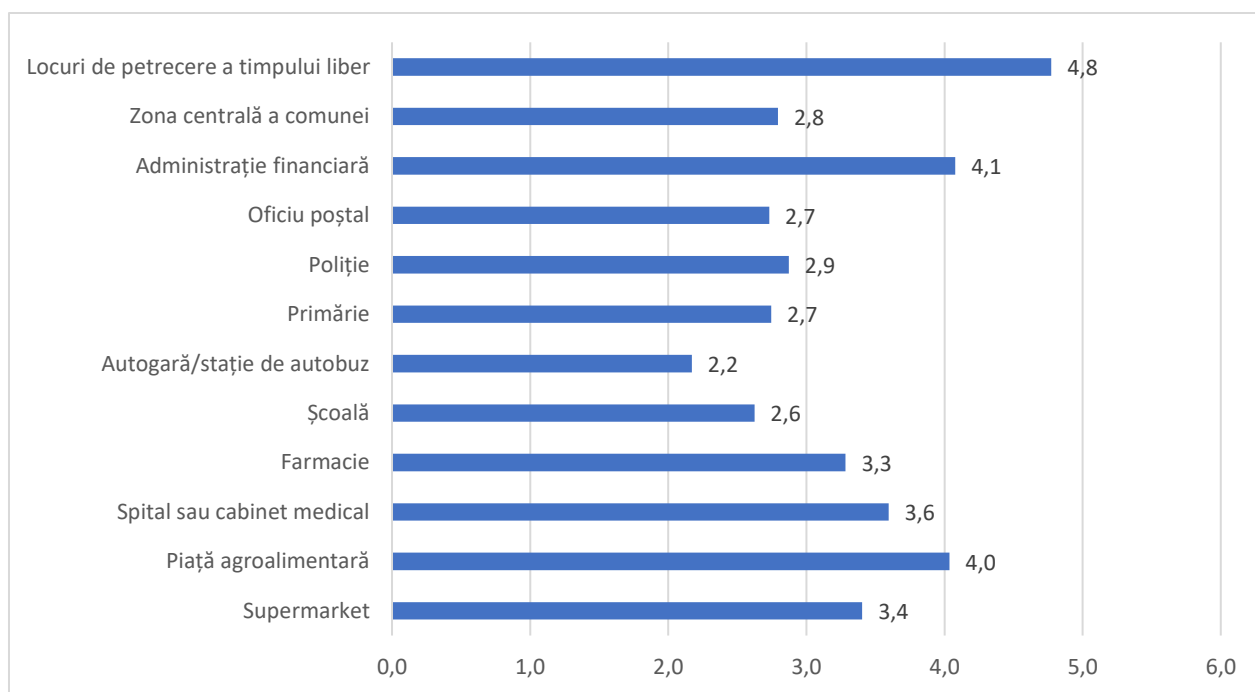
Întrebările 27-38: De unde locuiți, cât de ușor este să ajungeți în următoarele zone dacă ați avea nevoie?

Scopul acestei întrebări este de a afla accesibilitatea principalelor instituții publice și de servicii percepută de către populație.

Respondenții au evaluat pe scară de la 0 la 10, 0 însemnând foarte ușor, iar 10 foarte greu următoarele obiective publice:

- *Supermarket*
- *Piață agro-alimentară*
- *Spital sau cabinet medical*

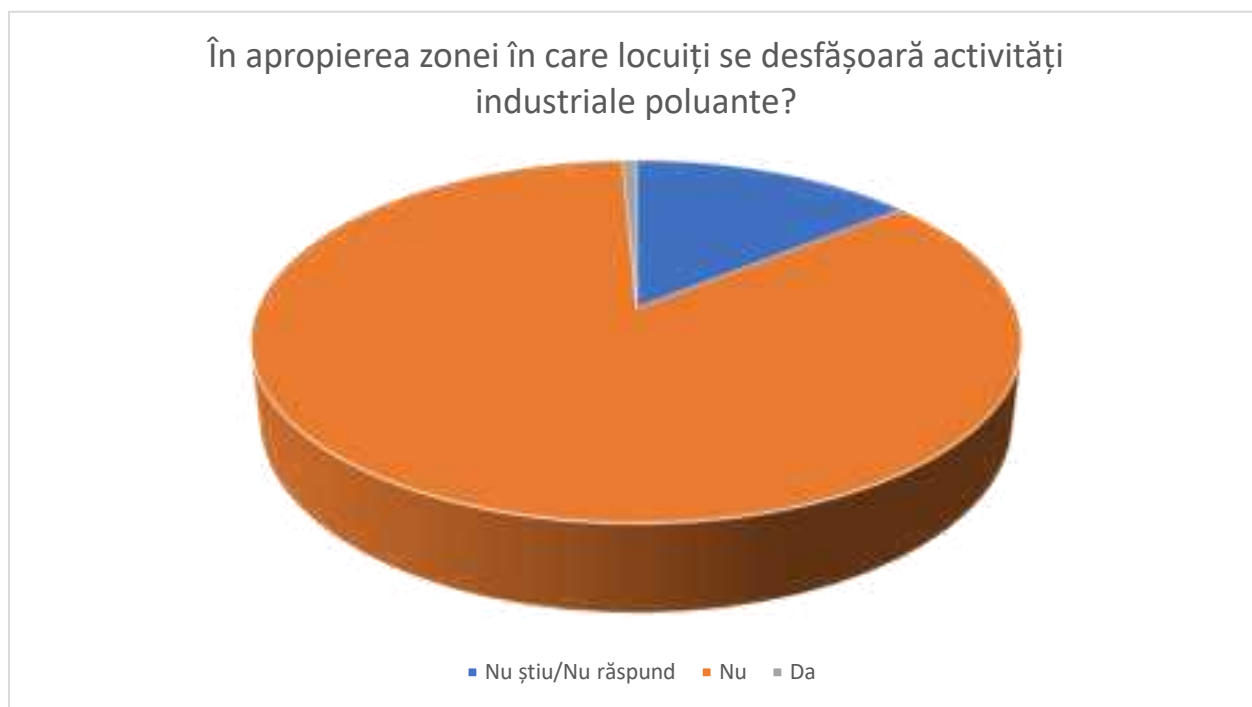
- Farmacie
- Școală
- Autogară/stație de autobuz
- Primărie
- Poliție
- Oficiu poștal
- Administrație financiară
- Zona centrală a orașului
- Locuri de petrecere a timpului liber

Graficul prezintă cât de ușor este pentru locuitorii comunei să ajungă în diverse zone și instituții, în funcție de percepția acestora. Pe axa verticală sunt enumerate locurile și instituțiile, iar pe axa orizontală se află scorul mediu al numărului de respondenți care au dat diferite răspunsuri.

În general, percepția asupra accesibilității este variată, cu multe instituții și locuri considerate relativ ușor accesibile de majoritatea respondenților. Totuși, autogările/stațiile de autobuz sunt percepute ca fiind mai puțin accesibile.

Întrebarea 28: În apropierea zonei în care locuiți se desfășoară activități industriale poluante?

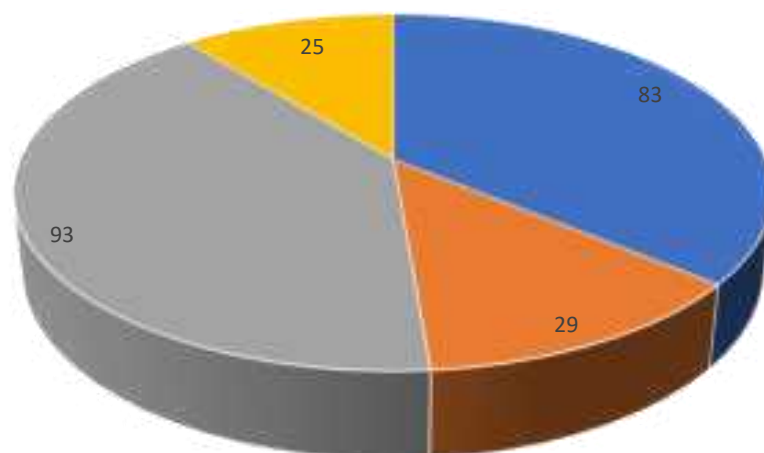
Din cei 141 de chestionați, 120 de persoane au precizat că în apropierea zonei în care locuiesc nu se desfășoară activități industriale poluante iar 20 nu au știut/nu au vrut să răspundă.

Întrebarea 41 : De unde vă faceți în mod curent cumpărăturile ?

Persoanele chestionate au avut 4 opțiuni respectiv :

1. Din piață
2. De la chioșc/magazine mixte
3. De la supermarketuri
4. Din altă localitate

De unde vă faceți în mod curent cumpărăturile?

■ De la chioșc/magazine mixte ■ Din piața ■ De la supermarketuri ■ Din altă localitate

Întrebarea 42: Cu ce vă deplasați spre locul de muncă?

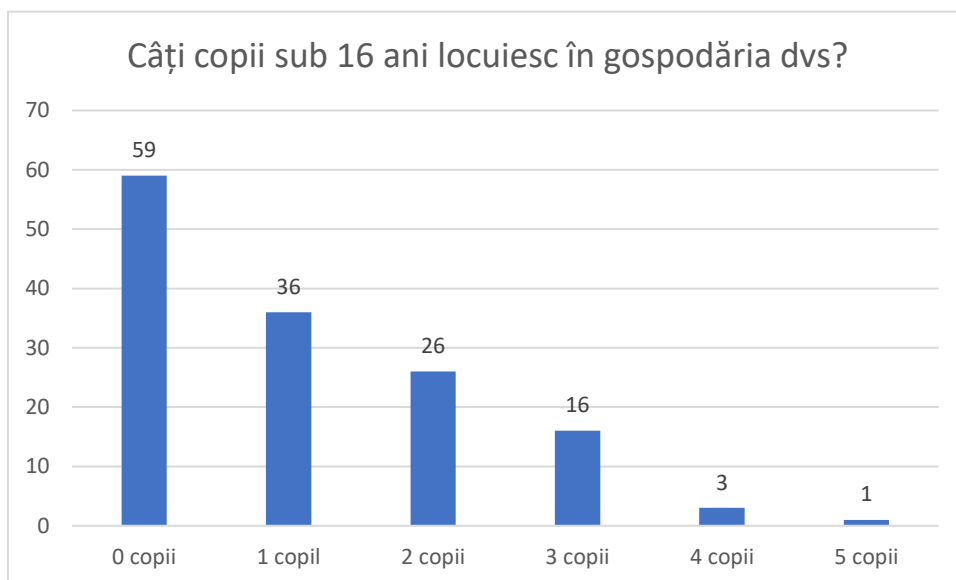
La această întrebare respondenții au avut de ales următoarele opțiuni, putând bifa și multiplu:

1. Pe jos
2. Cu ocazie
3. Cu transportul în comun
4. Cu mașina personală

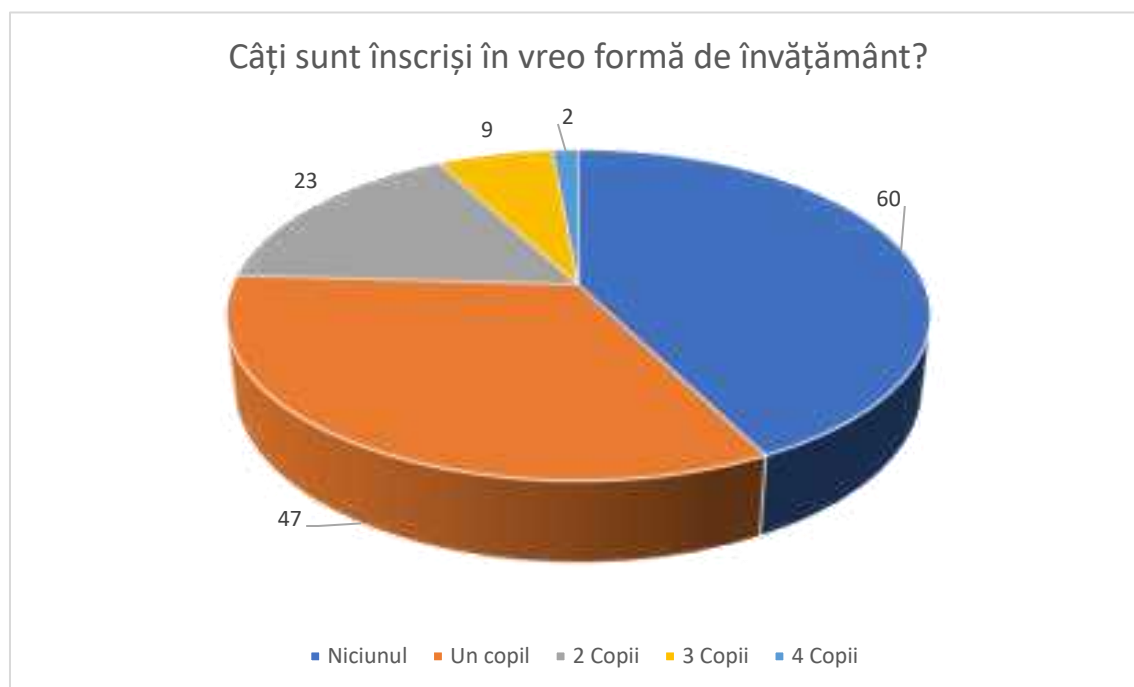
Cu mașina personală se deplasează 58 persoane chestionate. Mijlocul de transport în comun este folosit pentru deplasare la locul de muncă de către 65 de persoane. Unele persoane, 24 la număr, se deplasează pe jos, iar 1 folosește mașina de ocazie.

Întrebarea 43 : Câți copii sub 16 ani locuiesc în gospodăria dumneavoastră?

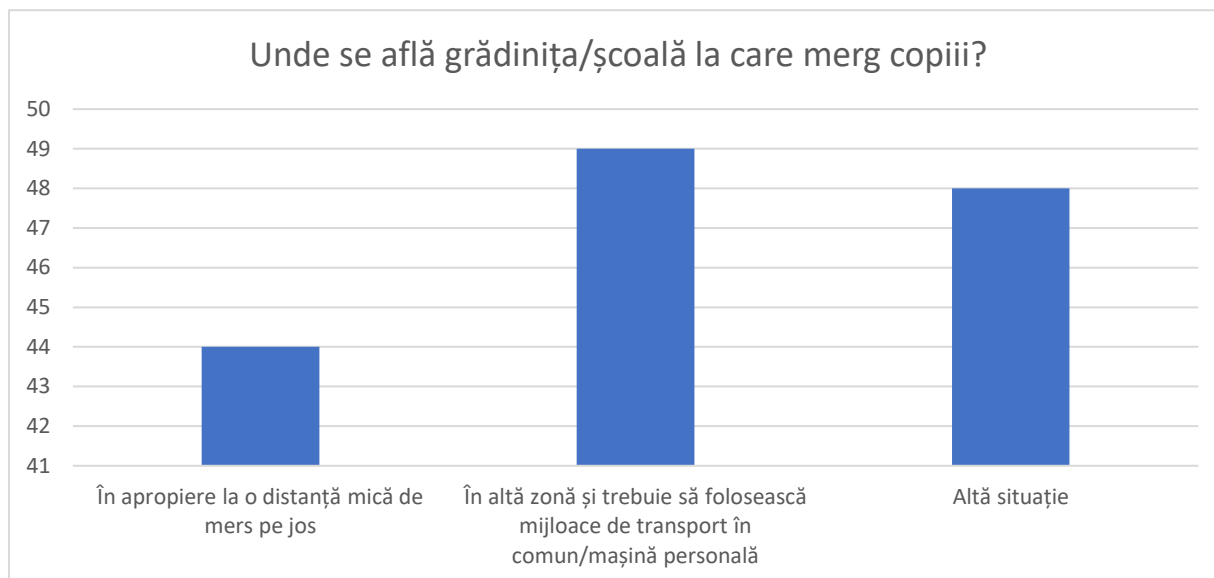
Conform graficului de mai sus se observă că numărul familiilor ce au copii sub 16 ani este mult mai mic decât numărul familiilor ce nu au copii sub 16 ani. Astfel, din cele 141 de persoane 59 nu au copii sub 16 ani. Predomină familiile cu 1 sau 2 copii (62 de familii), existând și familii cu 3 sau 4 copii.

Întrebarea 44: Câți sunt înscriși în vreo formă de învățământ?

La această întrebare au răspuns doar 141 de persoane dintre care: 60 de persoane au răspuns că nu au copiii înscriși în vreo formă de învățământ ce asigură încadrarea în sistemul educațional, iar 81 de persoane au răspuns că au copiii înscriși.

Întrebarea 45: Unde se află grădinița/școala la care merg copiii?

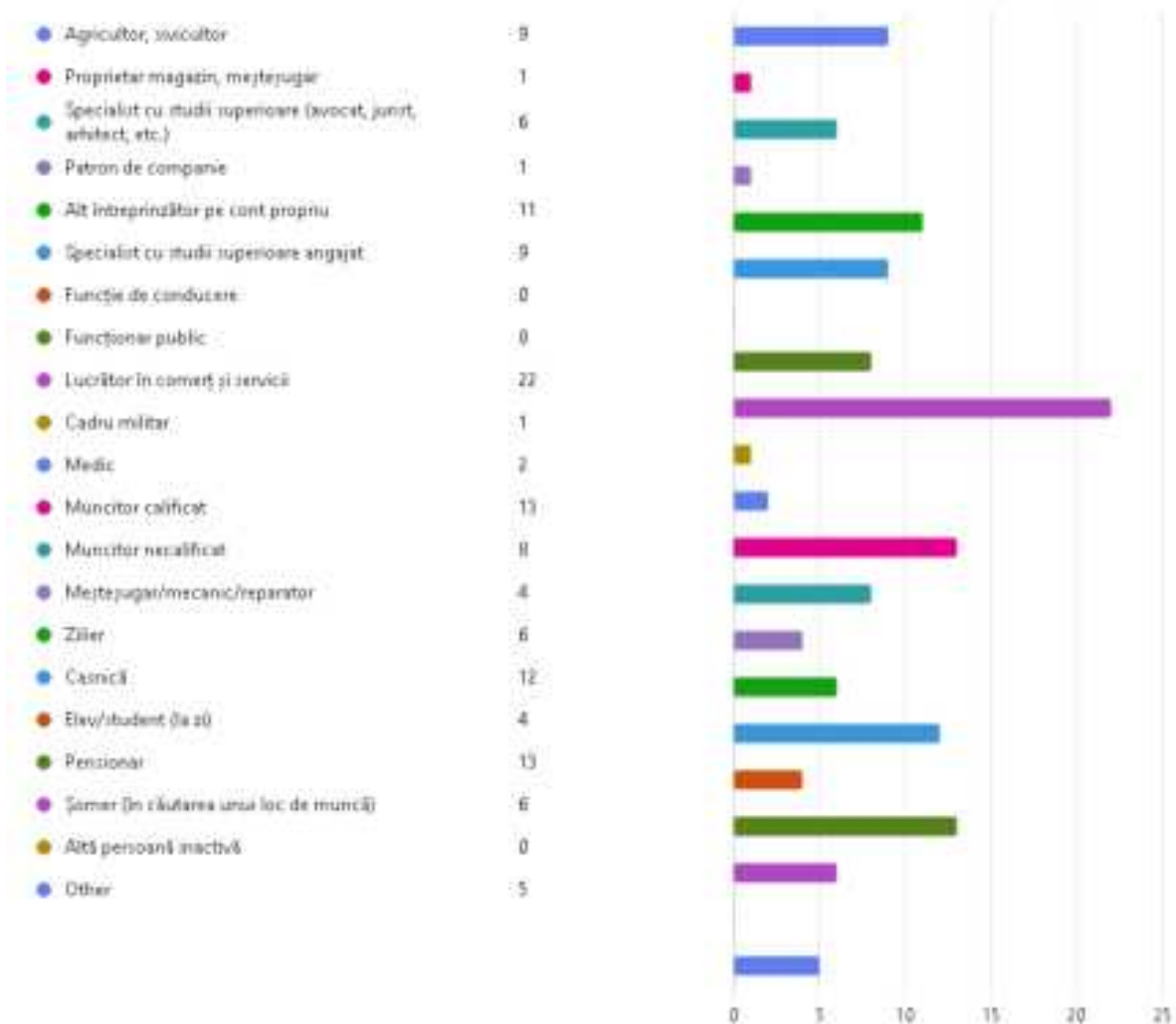

La această întrebare au completat 141 persoane cu următoarele variante de răspuns:

1. În apropiere la o distanță mică de mers pe jos;
2. În altă zonă și trebuie să folosească mijloace de transport în comun/mașină personală;
3. Altă situație.

Din cele 141 persoane respondente, 44 persoane au precizat faptul că grădinița/școala la care merg copiii se află în apropiere, respectiv la o distanță mică de mers pe jos. În schimb, 49 persoane au precizat că unitatea de învățământ frecventată se află în altă zonă și e nevoie de utilizarea de mijloace de transport în comun sau de mașină personală. Din cei chestionați 48 persoane nu au răspuns/nu știu și au altă situație.

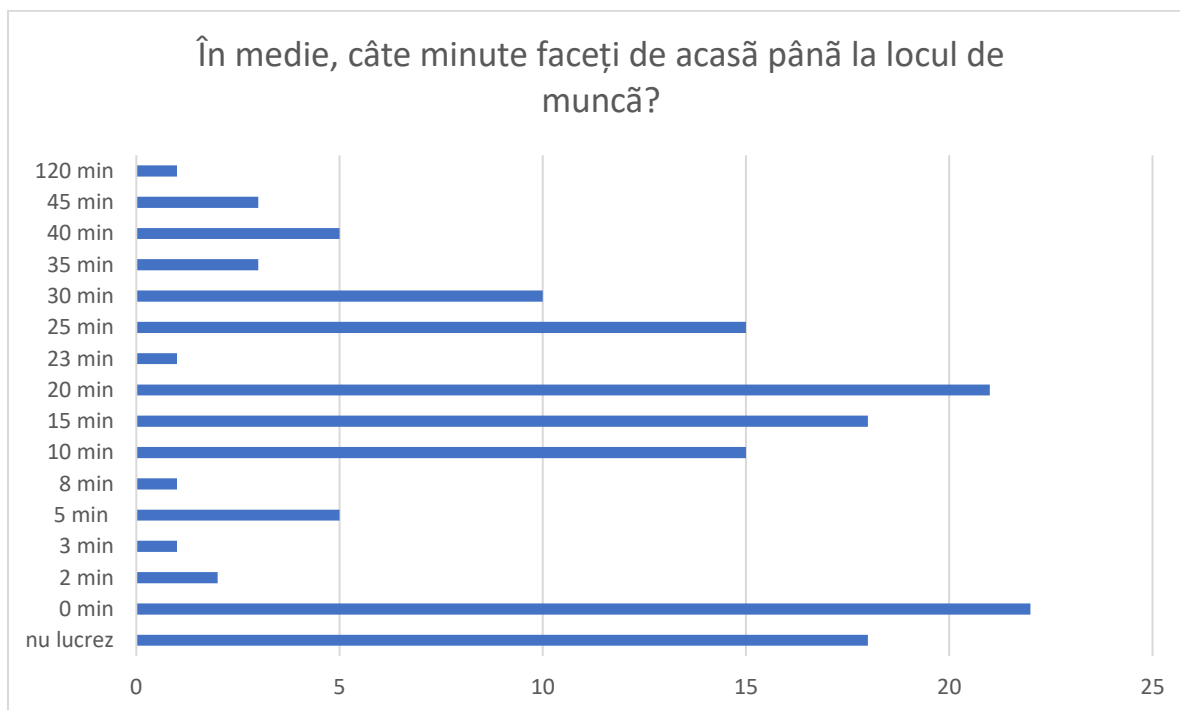
Întrebarea 46: Care este ocupația dvs. actuală (principală)?

Graficul prezintă distribuția ocupațiilor principale ale locuitorilor unei comunități, conform răspunsurilor acestora. Pe axa verticală sunt enumerate diferitele ocupații, iar pe axa orizontală se află numărul de persoane care au raportat fiecare ocupație.

Întrebarea 47: În medie, cate minute faceți de acasă până la locul de muncă?

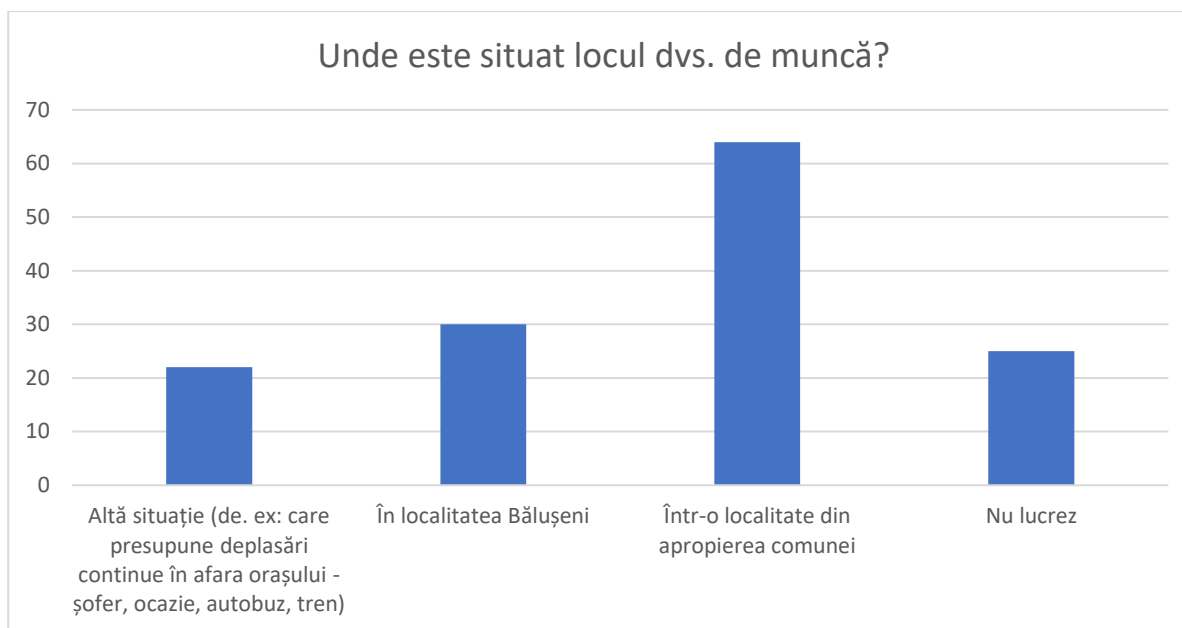
La această întrebare, ce are rolul de a observa atractivitatea comunei Bălușeni, au răspuns 141 de persoane din total.

Întrebarea 48: Unde este situat locul dvs. de muncă?

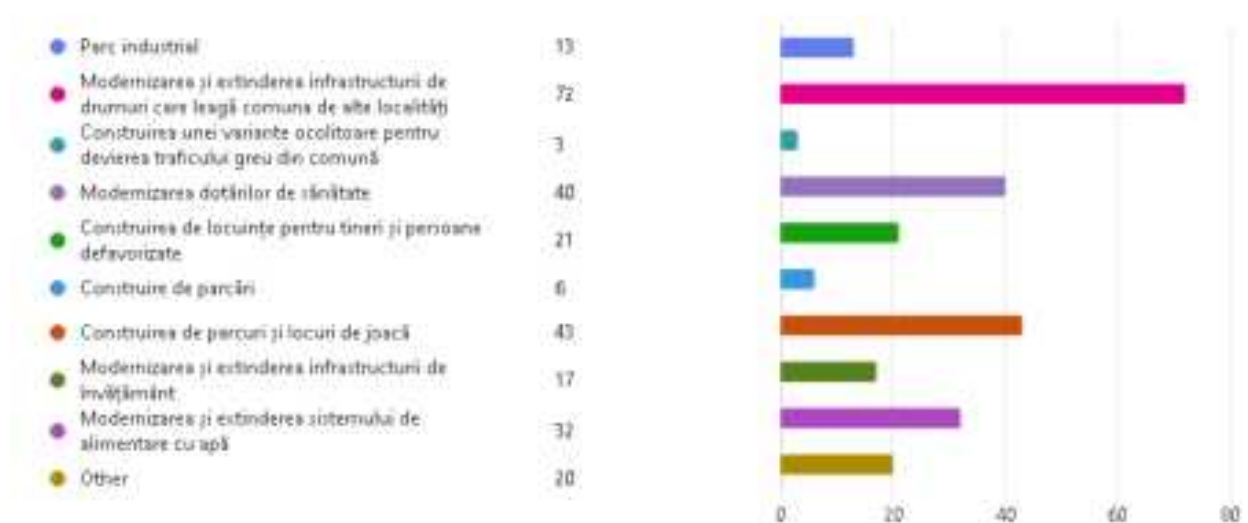
Persoanele chestionate au avut de selectat dintre următoarele răspunsuri:

1. În comuna Bălușeni
2. Într-o localitate din apropierea comunei
3. Altă situație (de ex. care presupune deplasări continue în afara orașului : șofer, ocazie, autobuz, tren)
4. Nu lucrez

Din 141 de persoane chestionate, 30 de persoane au locul de muncă în comuna Bălușeni, 64 muncitori lucrează în apropierea comunei și 22 persoane au bifat altă situație.

Întrebare 49: Care considerați că sunt investițiile prioritare/nevoile de dezvoltare ale comunei Bălușeni?

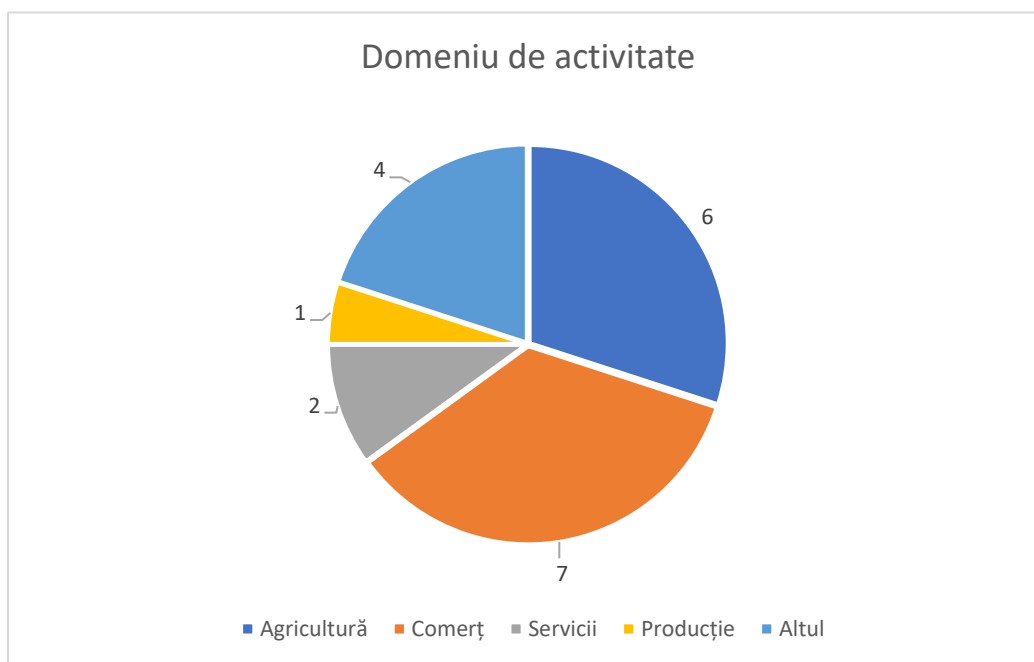
Opțiunile agenților economici

Ancheta socială a fost aplicată unui număr de 20 angajatori diverși din unitatea administrativ-teritorială Bălușeni. Au fost formulate un număr de 7 întrebări pentru a analiza și consemna opțiunile persoanelor juridice.

Întrebarea 1: Precizați domeniul de activitate al companiei dvs!

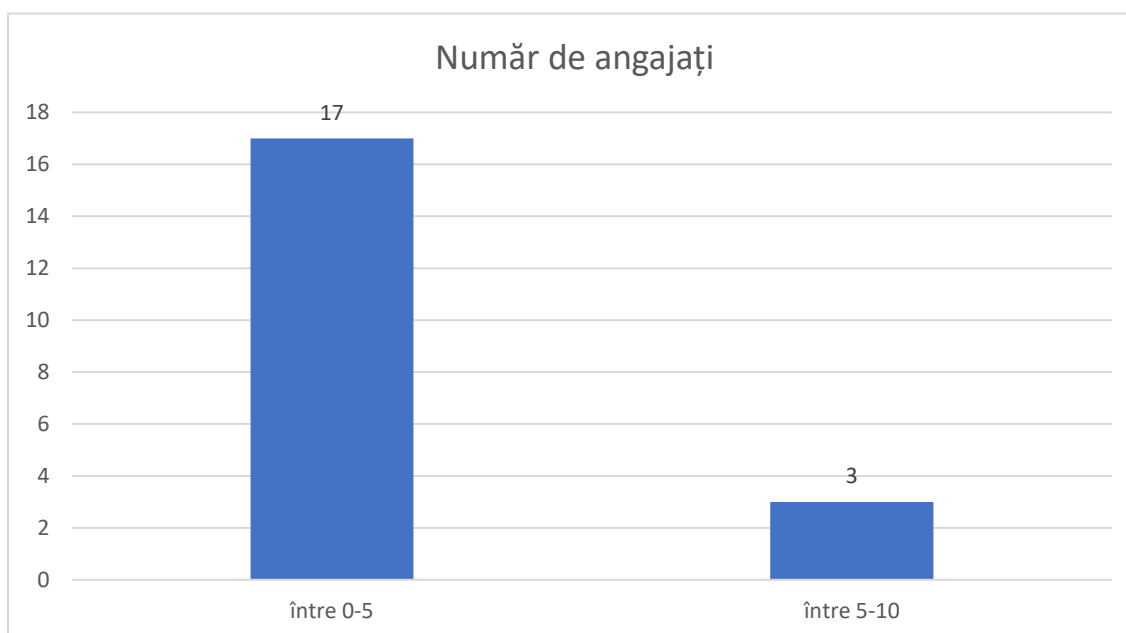
La aceasta întrebare, agenții economici au avut de ales dintre următoarele opțiuni:

1. Comerț
2. Servicii
3. Producție
4. Agricultură
5. Altul

Conform graficului de mai sus, putem observa ca cele mai dezvoltate domenii de activitate din localitatea Bălușeni sunt comerțul și agricultura, majoritatea agenților economici chestionați bifând aceste doua opțiuni (7 răspunsuri pentru comerț și 6 răspunsuri pentru agricultura). De asemenea, următoarele răspunsuri alese au fost pentru altele, cu doar 4 persoane.

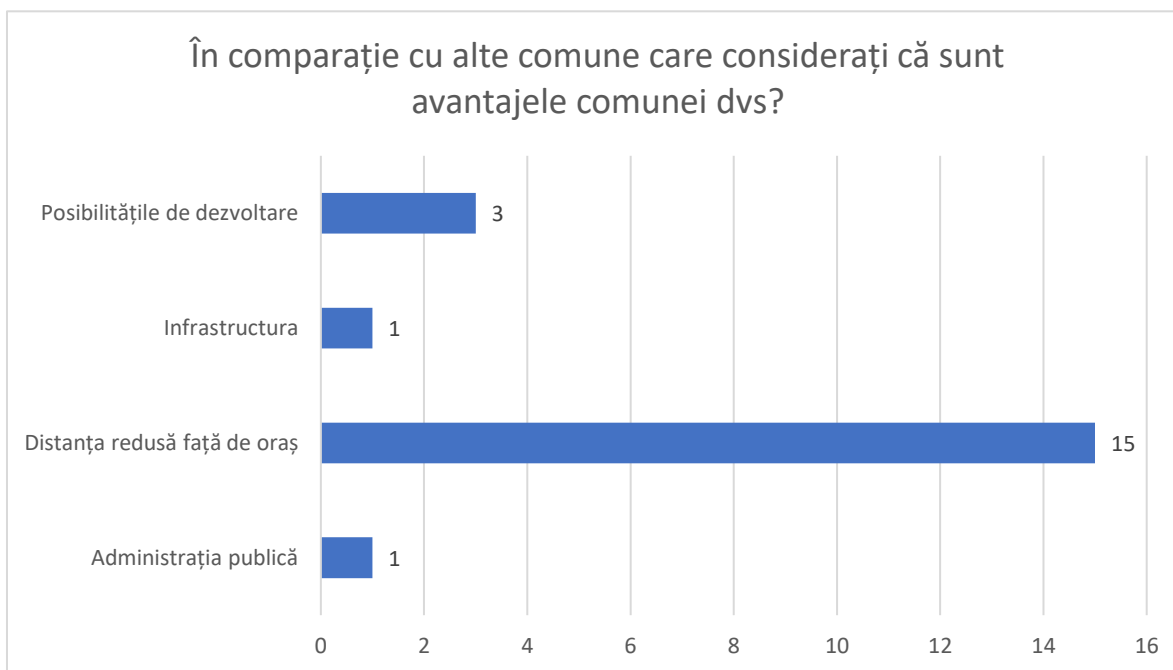
Întrebarea 2: Precizați numărul de angajați ai companiei dvs!

Se observă că majoritatea operatorilor economici au un număr de 0-5 angajați. Pe locul doi se află 3 operatori cu un număr de 5-10 angajați.

Toți angajatorii intră în categoria IMM-urilor având număr de angajați destul de redus. Această statistică ne arată o imagine destul de pesimistă a activităților economice din regiune.

Întrebarea 3: În comparație cu alte comune care considerați că sunt avantajele comunei Bălușeni?

Graficul cu bare intitulat "În comparație cu alte comune care considerați că sunt avantajele comunei Bălușeni?" prezintă răspunsurile la această întrebare, evidențiind trei avantaje specifice: infrastructura, posibilitățile de dezvoltare, distanța redusă față de oraș și administrația publică.

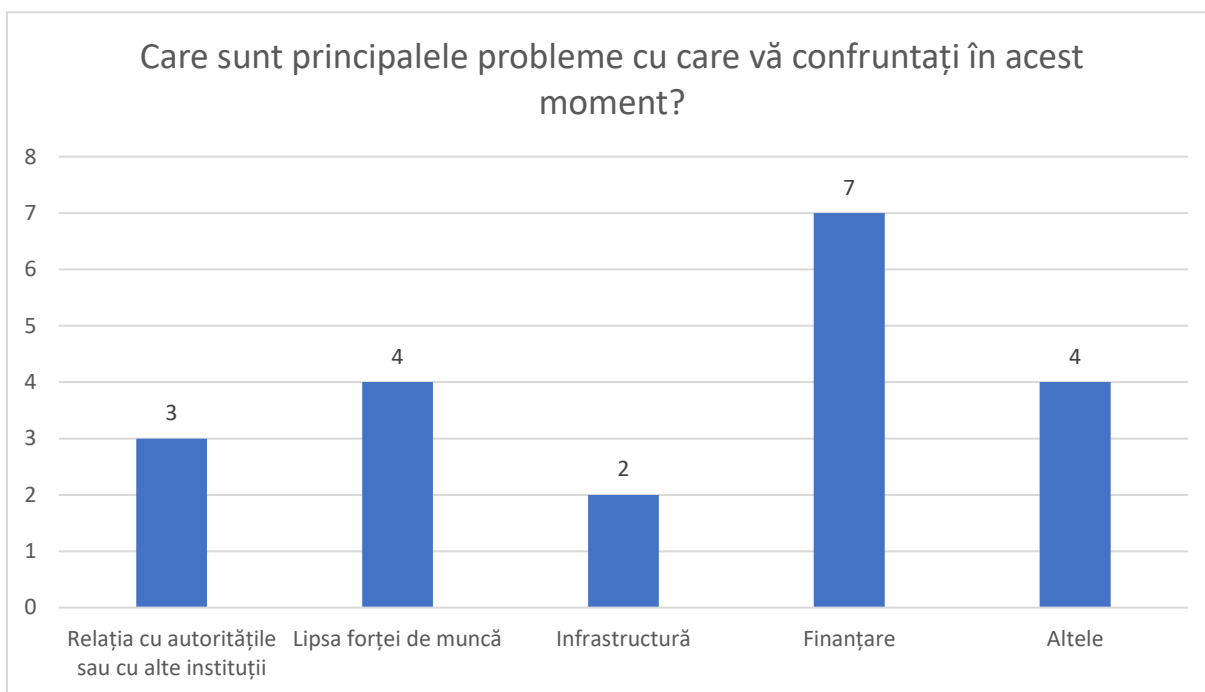
Iată o interpretare a datelor din grafic:

1. Infrastructura: 1 persoană consideră că infrastructura este un avantaj al comunei Bălușeni.
2. Posibilitățile de dezvoltare: 3 persoane văd posibilitățile de dezvoltare ca fiind un avantaj.
3. Distanța redusă față de oraș: 15 persoane consideră că distanța redusă față de oraș este un avantaj important al comunei Bălușeni

4. Administrația publică: 1 persoană a luat în considerare acest avantaj

În concluzie, majoritatea respondenților consideră că distanța redusă față de oraș și posibilitățile de dezvoltare sunt principalele avantaje ale comunei Bălușeni, în timp ce infrastructura și administrația publică sunt percepute ca un avantaj de un număr mult mai mic de persoane.

Întrebarea 4: Care sunt principalele probleme cu care vă confrunțați în acest moment? Vă rugăm enumerați!

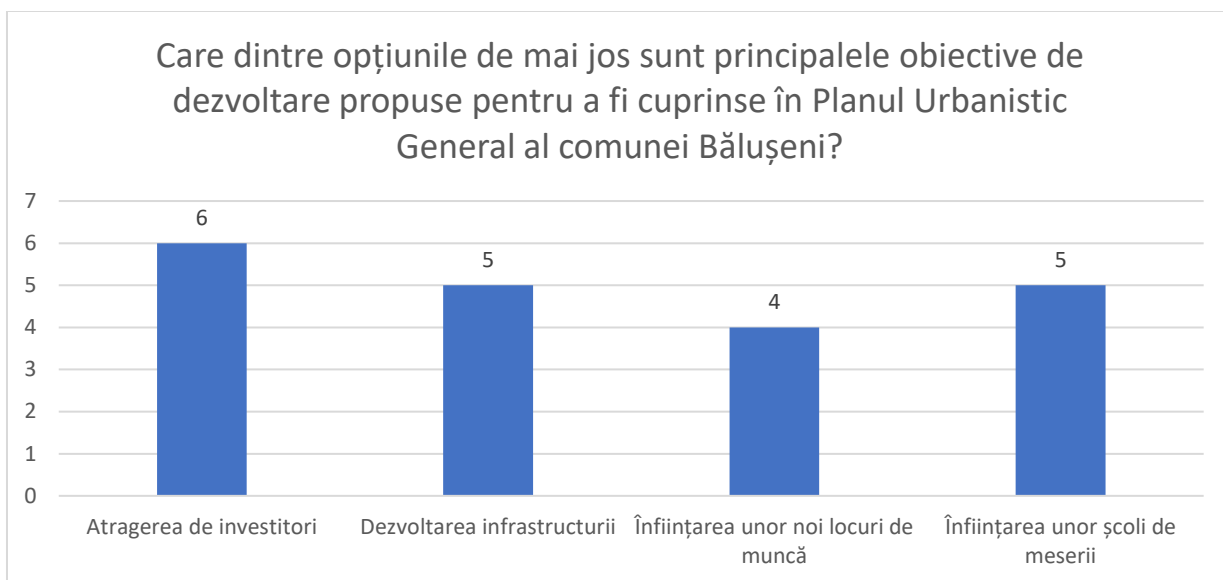

Se observă că cele mai mari probleme cu care se confruntă agenții economici sunt reprezentate de *Finanțare*. Lipsa forței de muncă are un rol secundar însă agenții economici au identificat și *alte* probleme.

Întrebarea 5: Care dintre opțiunile de mai jos sunt principalele obiective de dezvoltare propuse pentru a fi cuprinsă în planul urbanistic general al comunei Bălușeni?

Cei 15 de angajatori au avut la dispoziție următoarele opțiuni din lista:

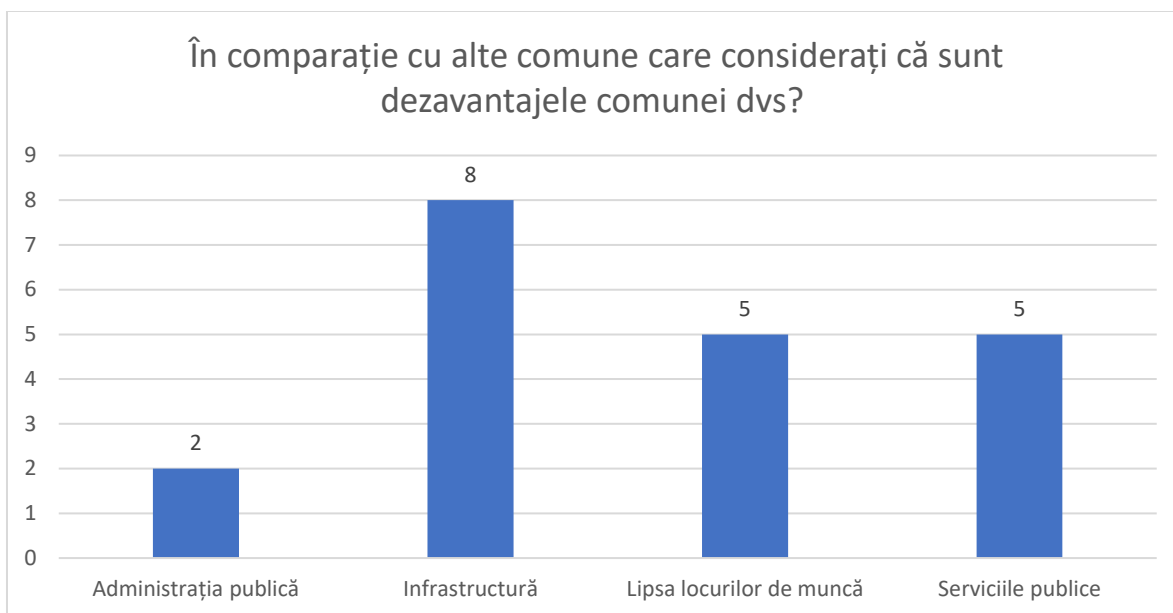
- 1.Dezvoltarea infrastructurii
- 2.Atragerea de investitori
- 3.Înființarea unor noi locuri de muncă
- 4.Înființarea unor școli de meserii

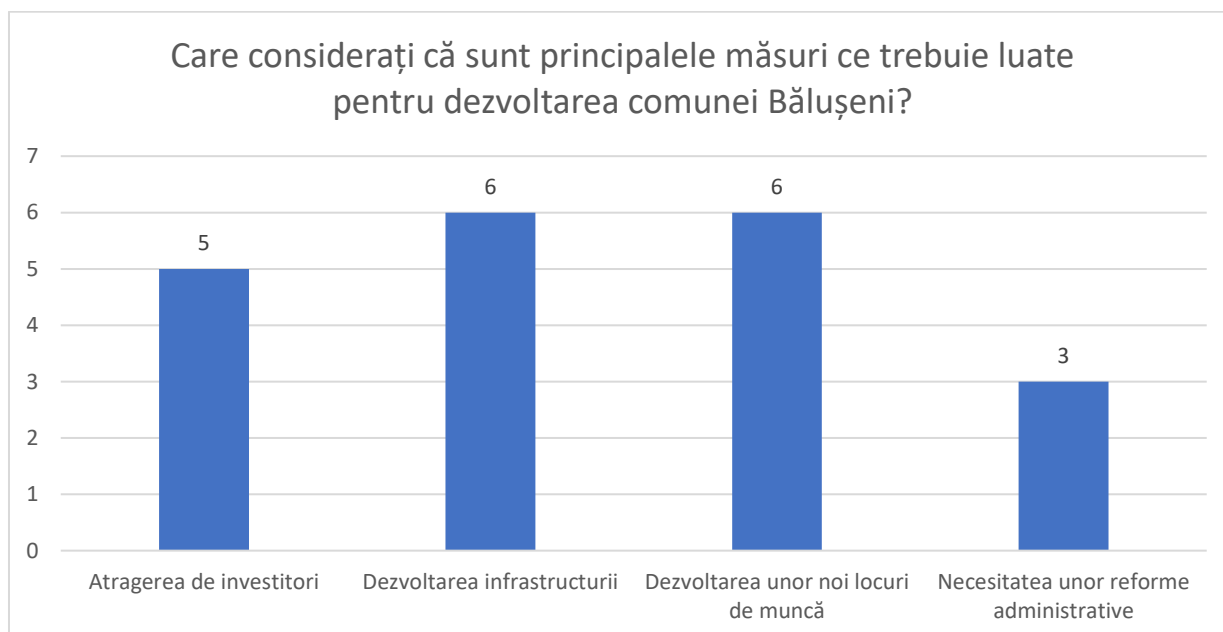
La această întrebare cei chestionați au considerat că atragerea de investitori este cea mai benefică opțiune pentru ei urmată de înființarea unor școli de meserii și dezvoltarea infrastructurii. Un total de 4 de agenți economici au considerat înființarea unor noi locuri de muncă un obiectiv de dezvoltare important.

Întrebarea 6: În comparație cu alte comune, care considerați că sunt dezavantajele comunei Bălușeni?

Având în vedere răspunsurile înregistrate în diagrama de mai jos, agenții economici chestionați s-au plâns de infrastructură la nivelul comunei Bălușeni (8 de răspunsuri). Alte dezavantaje menționate de aceștia a fi serviciile publice (5 de răspunsuri) și lipsa locurilor de muncă (5 de răspunsuri).

Întrebarea 7: Care considerați că sunt principalele măsuri ce trebuie luate pentru dezvoltarea comunei Bălușeni?

Analizând graficul de mai sus, se poate observa ca majoritatea agenților economici doresc dezvoltarea infrastructurii și a unor noi locuri de muncă la nivelul comunei Bălușeni, pe locul doi în topul preferințelor fiind atragerea de investitori, iar pe locul al treilea, dorința celor chestionați este legată de necesitatea unor reforme administrative.

3. CONCLUZII ȘI DISFUNCTIONALITĂȚI. DIAGNOSTIC PROSPECTIV

Condiții geotehnice și hidrogeologice

Concluzii

- **Categoria geotehnică:** majoritatea terenurilor se încadrează în **Categoria 2**, ceea ce înseamnă că sunt necesare date cantitative și calcule geotehnice, dar se pot folosi metode standard de laborator și teren.
- **Structura terenului:** strat vegetal de 0,7–1,0 m, urmat de argile, argile nisipoase și nisip argilos saturat.
- **Apa subterană:** nu se impun epuizmente generale, dar există zone cu exces de umiditate și terenuri cu risc de inundații.
- **Seismicitate:** accelerația terenului pentru proiectare este $a_g = 0,20$ g, ceea ce impune măsuri corespunzătoare în dimensionarea structurilor.
- **Risc geotehnic:** încadrat ca **moderat**, dar neuniform pe teritoriul comunei.

Disfuncționalități

- **Alunecări de teren:** zone cu instabilitate identificate în satele Bălușeni, Draxini, Bălușenii Noi, Buzeni și Zăicești.
- **Eroziuni și exces de umiditate:** versanții sunt afectați de eroziuni de suprafață, iar șesurile de bălțiri și soluri cu umiditate ridicată.
- **Probleme hidrogeologice:** lipsa unui sistem centralizat de canalizare și epurare determină infiltrarea apelor uzate în stratul freatic, cu risc de poluare.
- **Riscuri naturale:** județul Botoșani, inclusiv Bălușeni, este clasificat cu **risc mediu spre ridicat de alunecări de teren** comparativ cu alte zone din țară

Tipuri de proprietate

Tipuri de proprietate identificate în comuna Bălușeni

1. Domeniul public al statului

- **Interes național:** drumuri naționale, căi ferate, ape de suprafață, păduri din fondul forestier, terenuri pentru rezerve naturale și monumente ale naturii, terenuri pentru apărare.

- **Interes județean:** drumuri județene, obiective de interes general administrate de Consiliul Județean.
- **Interes local:** drumuri comunale, spații verzi, școli, clădiri administrative, alte terenuri cu uz public local.

2. Domeniul privat al statului

- Terenuri aflate în proprietatea statului, dar care nu au caracter de utilitate publică (ex: terenuri agricole administrate de ADS).

3. Proprietatea publică a UAT (comuna Bălușeni)

- Terenuri și clădiri cu destinație de interes public local: primărie, școli, dispensare, terenuri aferente infrastructurii edilitare (apă, canalizare).

4. Domeniul privat al UAT (comuna Bălușeni)

- Terenuri și imobile aflate în proprietatea comunei, dar care nu au uz public – pot fi valorificate prin concesiune, vânzare, arendare.

5. Proprietate privată a persoanelor fizice și juridice

- Gospodării individuale, terenuri agricole, pășuni, livezi, păduri și imobile aflate în proprietate privată.
- Reprezintă cea mai mare parte a suprafeței comunei.

Disfuncționalități identificate

- **Fragmentarea terenurilor agricole** → multe parcele mici, ceea ce limitează dezvoltarea unei agriculturi performante.
- **Circulația juridică deficitară a terenurilor** → lipsa cadastrului complet, dificultăți în vânzare/concesionare.
- **Neclarități privind proprietatea unor terenuri** → situații juridice nerezolvate (retrocedări incomplete, litigii).
- **Lipsa terenurilor disponibile pentru obiective de utilitate publică** → extinderea infrastructurii și dotărilor este îngreunată.

Infrastructura tehnico-edilitară

1. Gospodărirea apelor

- Regularizări existente pe cursurile Sitna, Miletin, Teascu, Ionașcu, Dresleauca.
- Obiective aflate în administrarea Administrației Naționale „Apele Române” – ABA Prut-Bârlad.
- **Nu sunt propuse noi amenajări** prin strategia teritorială.

2. Alimentare cu apă

- Sistem în exploatarea **Nova Apaserv S.A.**
- Deservire actuală: **1776 locuitori** (din total peste 4700).
- Localități deservite parțial: Bălușeni, Buzeni, Coșuleni, Draxini, Zăicești.
- Dotări: rezervoare de 100–350 mc, rețele PEHD, stații de pompare și clorinare.

- **Disfuncționalități:**
 - rețele nepreluat din cauza neconformităților (ex: Buzeni, Zăicești);
 - acoperire redusă – necesare **extinderi pentru a acoperi întreaga populație**.
-

3. Canalizare și epurare

- Există sistem de canalizare (proiecte implementate în Zăicești, Coșuleni, Buzeni).
 - Colectoare principale CP.1–CP.4 (țeavă PVC DN 315, lungimi 293–2241 m).
 - Colectoare secundare: 1071 m (PVC DN 250).
 - 3 stații de pompare ape uzate.
 - Stație de epurare aferentă proiectului.
 - **Disfuncționalități:**
 - sistemul nu acoperă toată populația,
 - sunt necesare extinderi în toate satele comunei.
-

4. Energie electrică

- Rețea de medie și joasă tensiune, administrată de Delgaz Grid.
 - Alimentarea este relativ stabilă, dar există necesitatea **modernizării și extinderii** pentru noile zone de locuire și dezvoltare economică.
-

5. Gaze naturale

- Comuna **nu este racordată** la sistemul național de gaze naturale.
 - Încălzirea gospodăriilor se face cu lemne, GPL sau alte surse individuale.
 - Propunere: **extinderea conductei magistrale** și racordarea la rețeaua națională.
-

6. Telecomunicații și internet

- Acoperire GSM bună, servicii de internet prin fibră optică în satele mari.
 - Lipsuri în zone periferice → necesară extinderea infrastructurii digitale.
-

7. Salubritate și gestionarea deșeurilor

- Serviciile de colectare sunt asigurate de operator regional.
 - Lipsesc suficiente puncte de colectare selectivă.
 - Necesită dezvoltarea infrastructurii pentru reciclare și reducerea depozitării la groapă.
-

Concluzii generale și disfuncționalități

- **Apă:** acoperire parțială → necesită extindere.
- **Canalizare:** funcțională doar în câteva sate → extindere obligatorie.
- **Energie electrică:** infrastructură existentă, dar învechită.
- **Gaze:** absență totală → prioritate strategică pentru racordare.
- **Telecom:** acoperire bună, dar inegală.
- **Deșeuri:** lipsă infrastructură completă de colectare selectivă.

Analiza factorilor interesați

1. Obiectivul studiului

- Consultarea populației și agenților economici privind:
 - **nivelul de satisfacție** cu privire la dotări, infrastructură, servicii;
 - **disfuncționalitățile** sesizate;
 - **propuneri de îmbunătățire** pentru integrarea în PUG.
-

2. Opțiunile populației

- **Aspecte pozitive** (scoruri mari, 7–10):
 - școli și grădinițe existente,
 - iluminatul public stradal,
 - liniște și ordine publică,
 - aspectul general al comunei.
 - **Nemulțumiri majore** (scoruri mici, 0–3):
 - lipsa spațiilor verzi și parcurilor,
 - lipsa terenurilor de sport și agrement,
 - lipsa culturii organizate (muzee, case memoriale),
 - servicii financiar-bancare slabe.
 - **Probleme percepute:**
 - lipsa transportului public în toate satele,
 - calitatea apei potabile,
 - depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor,
 - lipsa locurilor de parcare.
-

3. Opțiunile agenților economici

- **Pozitiv:** acces la forță de muncă locală, liniște socială.
 - **Negativ:** infrastructura deficitară (drumuri, utilități), lipsa pieței locale de desfacere, acces dificil la finanțări și servicii bancare.
-

4. Măsuri propuse de factorii interesați

- Extinderea rețelei de apă și canalizare în toate satele.
 - Amenajarea de parcuri, terenuri de sport și spații de agrement.
 - Crearea de locuri de muncă prin sprijinirea micilor afaceri și fermelor.
 - Introducerea transportului public local.
 - Dezvoltarea turismului cultural și religios (valorificarea bisericilor de lemn, a mănăstirii Zosin).
 - Modernizarea infrastructurii rutiere.
 - Îmbunătățirea serviciilor de salubritate și colectare selectivă.
-

5. Concluzii generale

- Populația este mulțumită de servicii de bază (educație, ordine publică, iluminat), dar **nemuțumită de dotările recreative, culturale și de transport.**
- Agenții economici cer **investiții în infrastructură și sprijin pentru dezvoltare locală.**
- Există o **cerere puternică pentru modernizarea utilităților publice** și pentru diversificarea serviciilor.

Evoluția activităților economice

1. Structura generală a economiei locale

- Total unități economice (2024): **182**
 - **Sector primar (agricultură, silvicultură, pescuit): 56 (31%)**
 - **Sector secundar (industrie și construcții): 26 (14%)**
 - **Sector terțiar (servicii și comerț): 100 (55%)**
 - Concluzie: economia comunei este **predominant rurală**, dar cu o **pondere importantă a serviciilor și comerțului**, pe lângă agricultură.
-

2. Distribuția pe domenii

- Agricultură: 59 unități (cel mai mare sector).
 - Comerț: 49 unități.
 - Servicii: 48 unități.
 - Industrie: 19 unități.
 - Construcții: 9 unități.
-

3. Forme de organizare juridică

- **SRL** – 91 (cea mai mare pondere, afaceri mici și mijlocii).
 - **Întreprinderi individuale (II)** – 32.
 - **PFA** – 49.
 - Alte forme (IF, CA, OCR, SA) – pondere redusă.
 - Concluzie: mediul economic este bazat pe **afaceri mici și mijlocii, cu capital privat local.**
-

4. Sectorul primar (agricultură)

- Domină cultura cerealelor și creșterea animalelor.
 - Proprietățile agricole sunt **fărămițate** (efect al retrocedărilor post-1990).
 - Există câteva **exploatații mari și ferme**, care asigură locuri de muncă și producție comercială.
 - Agricultura de subzistență este încă prezentă.
-

5. Sectorul secundar (industrie și construcții)

- **Industria** are o pondere redusă (prelucrare lemn, ateliere mecanice, mici unități alimentare).
- **Construcțiile** sunt legate mai ales de investițiile rezidențiale și publice din comună.

6. Sectorul terțiar (comerț și servicii)

- Comerț local prin magazine de proximitate și piețe.
- Servicii: transport, sănătate, educație, reparații, frizerii, servicii casnice.
- Turism: în dezvoltare (ex. pensiunea „Conacul Zăicești”, mănăstirea Zosin, biserici de lemn).

7. Analiză SWOT

Puncte tari:

- resurse agricole importante,
- forță de muncă locală,
- proximitatea municipiului Botoșani.

Puncte slabe:

- fărâmițarea terenurilor agricole,
- infrastructură deficitară (drumuri, utilități),
- lipsa pieței locale de desfacere.

Oportunități:

- programe de finanțare pentru agricultură și IMM,
- dezvoltarea turismului cultural și religios,
- diversificarea serviciilor.

Amenințări:

- migrația populației active,
- scăderea natalității,
- vulnerabilitatea agriculturii la schimbările climatice.

Concluzii

- Bălușeni are o **economie mixtă**: agricolă, dar cu o **creștere vizibilă a serviciilor și comerțului**.
- Lipsa unei infrastructuri moderne limitează dezvoltarea industrială.
- Există potențial pentru **turism și servicii** și pentru consolidarea unor **exploatații agricole competitive**.
- Este necesară o strategie de **atrageră investiții și sprijinire IMM-uri**.

Evoluția socio-demografică

1. Evoluția populației

- **1990**: 5.588 locuitori.
 - **2010**: 4.996 locuitori.
 - **2023**: 4.760 locuitori.
- Tendință **descendentă** (scădere de ~15% în ultimii 30 de ani).

Cauze: natalitate scăzută, emigrație, îmbătrânirea populației.

2. Distribuția populației pe sate (2021)

- Draxini: 1.698 locuitori (cel mai mare sat).
 - Bălușeni: 1.197 locuitori.
 - Zăicești: 653 locuitori.
 - Buzeni: 418 locuitori.
 - Bălușenii Noi: 280 locuitori.
 - Coșuleni: 195 locuitori (cel mai mic).
-

3. Densitatea populației

- **2010:** ~74 loc/km².
 - **2023:** ~67 loc/km².
- Tendință de **scădere constantă**, corelată cu migrarea și natalitatea redusă.
-

4. Structura populației

- Populație activă (2002): 2.694 persoane, cu rată de activitate ~53%.
 - Distribuție pe sate: cel mai ridicat procent al populației ocupate – Zăicești (64%), cel mai scăzut – Draxini (49%).
 - Populație inactivă: majoritar pensionari (46%) și elevi/studenți (26%).
-

5. Structura pe vârste și sexe

- Tendință de **îmbătrânire demografică** – creștere a ponderii populației peste 60 ani.
 - Raport de substituție (2007): 111% – favorabil, dar trendul ulterior este de scădere.
 - Natalitatea scăzută → generațiile tinere sunt mai reduse numeric.
-

6. Structura etnică și confesională

- Populația este preponderent română și ortodoxă.
 - Minoritățile etnice și religioase au o pondere foarte mică.
-

7. Disfuncționalități și concluzii

- **Scăderea constantă a populației și densității** → risc de depopulare în satele mici (Coșuleni, Bălușenii Noi).
- **Îmbătrânire demografică accelerată** → presiune pe servicii sociale și medicale.
- **Migrația externă și internă** → scădere a forței de muncă locale.
- **Dezechilibru între sate** → concentrarea populației în Draxini și Bălușeni, declin în satele mici.

Impactul schimbărilor climatice

1. Context general

- Comuna Bălușeni este situată în județul Botoșani, într-o zonă de câmpie colinară cu activități agricole dominante.
 - Climat: temperat-continental, cu **veri calde și ierni reci**, expus la variabilitate mare a precipitațiilor.
 - Populația este în scădere și îmbătrânire, ceea ce reduce capacitatea de adaptare la schimbările climatice.
-

2. Semnale și tendințe climatice

- Creșterea temperaturii medii anuale.
 - Scăderea resurselor de apă (secete mai frecvente).
 - Creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme: grindină, polei, ploi torențiale.
 - Perioade mai lungi de arșiță estivală și riscuri de secetă agricolă.
-

3. Impact local pe domenii

- **Agricultură:** diminuarea productivității cerealelor, necesitatea schimbării culturilor; riscuri pentru ferme zootehnice.
 - **Silvicultură și biodiversitate:** scăderea capacității de regenerare a pădurilor; modificări ale habitatelor naturale.
 - **Resurse de apă:** reducerea debitului pânzei freatice; risc de poluare a apelor subterane prin lipsa canalizării.
 - **Construcții și infrastructură:** risc de deteriorare mai rapidă a drumurilor și rețelelor edilitare; probleme în zonele cu alunecări de teren.
 - **Transport:** vulnerabilitate la ninsori abundente și polei; drumuri comunale afectate.
-

4. Măsuri propuse de adaptare

- Conservarea și extinderea suprafețelor plantate (păduri, perdele forestiere).
- Lucrări de **combatare a eroziunii solului** și stabilizare a versanților.
- Gestionarea durabilă a resurselor de apă (modernizarea rețelelor, reducerea pierderilor).
- Crearea de **infrastructuri verzi:** spații verzi, zone de retenție a apei.
- Practici agricole sustenabile (rotația culturilor, culturi rezistente la secetă).

- Consolidarea infrastructurii edilitare (drumuri, poduri, rețele).
 - Informarea și educarea populației privind riscurile climatice.
-

5. Concluzii

- Bălușeni este **vulnerabilă la secetă, ploi torențiale și fenomene meteo extreme**.
- Agricultură și resursele de apă sunt cele mai expuse.
- Sunt necesare **politici locale de adaptare**, bazate pe protecția mediului, infrastructură rezilientă și diversificarea economiei.

PARTEA A II-A - STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

4. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

4.1. Principalele caracteristici ale teritoriului studiat. Competențe distinctive

Relații în teritoriu

1. Poziționare și relații regionale

- Comuna **Bălușeni** este situată în partea central-sudică a județului Botoșani, în apropierea municipiului Botoșani (reședința de județ).
- Face parte din **Câmpia Moldovei – subunitatea Jijia Superioară**.
- Relațiile periurbane sunt puternice cu municipiul Botoșani, unde se concentrează locurile de muncă, instituțiile și dotările de rang superior.

2. Vecinătăți

- Nord: comuna **Stăuceni**.
- Nord-vest: municipiul **Botoșani**.
- Sud: comuna **Cristești**.
- Vest: comuna **Curtești**.

3. Circulație și accesibilitate

- Comuna este traversată de **drumul județean DJ 297**, care face legătura cu municipiul Botoșani.
- Rețea secundară: drumuri comunale și sătești ce conectează satele componente: Bălușeni, Bălușenii Noi, Buzeni, Coșuleni, Draxini, Zăicești.
- Accesul către reședința de județ este facil și constituie principalul atu de dezvoltare.

4. Relații economice și sociale

- Populația activă are o **dependență ridicată de municipiul Botoșani** pentru locuri de muncă, educație liceală/superioară și servicii medicale.
- Economia locală este bazată pe **agricultură**, dar există legături comerciale și de servicii cu Botoșaniul (piață de desfacere, aprovizionare, servicii financiare).
- Relații intercomunale moderate cu comunele limitrofe (Stăuceni, Cristești, Curtești), în special prin activități agricole și rețele de drumuri.

Elemente demografice și sociale

1. Evoluția populației

- 1990 → 5.588 locuitori
- 2010 → 4.996 locuitori

- 2023 → 4.760 locuitori
→ Tendință de **scădere constantă**, ~15% în 30 de ani.
-

2. Distribuția populației pe sate (2021)

- Draxini → 1.698 loc.
- Bălușeni → 1.197 loc.
- Zăicești → 653 loc.
- Buzeni → 418 loc.
- Bălușenii Noi → 280 loc.
- Coșuleni → 195 loc.

→ Două sate (Draxini, Bălușeni) concentrează peste 60% din populație, în timp ce Coșuleni și Bălușenii Noi sunt în declin.

3. Densitate și structură demografică

- 2010 → 74 loc/km²
- 2023 → 67 loc/km²
→ Densitatea este în scădere.

Structura populației:

- ~53% activi (2002), cu ponderi mari în agricultură.
 - ~47% inactivi (pensionari, elevi/studenti).
 - **Îmbătrânire demografică**: crește ponderea populației peste 60 ani.
 - Migrația externă și internă reduce numărul tinerilor și forța de muncă locală.
-

4. Elemente sociale și nivel de educație

- Gospodării medii: 2–4 persoane.
 - Educație: predomină absolvenții de liceu și gimnaziu; număr redus de persoane cu studii superioare.
 - Ocupații: agricultură, servicii de bază, migrație spre muncă în Botoșani sau în afara țării.
-

5. Percepția populației (rezultatele anchetelor sociale)

Aspecte apreciate:

- școli și grădinițe,
- iluminat public stradal,
- liniște și ordine publică,
- aspect general al comunei.

Nemulțumiri majore:

- lipsa spațiilor verzi,
- lipsa terenurilor de sport și agrement,
- lipsa infrastructurii culturale,
- transport public insuficient.

Circulații și transport

1. Rețeaua rutieră existentă

- **Drumuri județene (DJ):**
 - DJ 297 → asigură legătura dintre Bălușeni și municipiul Botoșani (principalul culoar de transport).
 - **Drumuri comunale (DC):** fac legătura între satele comunei (Bălușeni, Bălușenii Noi, Buzeni, Coșuleni, Draxini, Zăicești).
 - **Drumuri sătești:** rețea secundară, multe nemodernizate (pietruite sau de pământ).
-

2. Transportul public și accesibilitatea

- **Nu există un sistem de transport public local regulat** între sate.
 - Legătura cu municipiul Botoșani se face prin curse ocazionale de microbuze și transport individual.
 - Populația resimte **lipsa conexiunilor de transport** ca problemă majoră.
-

3. Infrastructuri tehnice asociate

- Poduri și podețe în stare tehnică variabilă, unele necesită reparații.
- Rețeaua rutieră are **capacitate redusă pentru trafic greu**.
- Lipsă trotuare și piste pentru biciclete în interiorul satelor.

Potențial economic

1. Structura economiei locale

- Total unități economice (2024): **182**
 - **Sector primar (agricultură, silvicultură, pescuit): 56 unități (31%)**
 - **Sector secundar (industrie și construcții): 26 unități (14%)**
 - **Sector terțiar (servicii și comerț): 100 unități (55%)**
→ Economia comunei este **predominant agricolă**, dar cu o **pondere mare a comerțului și serviciilor**.

2. Agricultură (sector primar)

- Dominantă: cereale, plante tehnice, creșterea animalelor.
- Probleme: fărâmițarea terenurilor → agricultură de subsistență.
- Existența unor ferme și exploatații agricole de dimensiuni mari → contribuie la buget și oferă locuri de muncă.
- Potențial de dezvoltare prin comasare și asociere.

3. Industrie și construcții (sector secundar)

- Activități limitate: prelucrare lemn, mici unități de producție alimentară, ateliere mecanice.
- Construcții orientate spre dezvoltarea rezidențială și infrastructurală.
- Potențial: atragerea de investiții pentru prelucrarea produselor agricole și agro-industrie.

4. Servicii și comerț (sector terțiar)

- Rețea de magazine de proximitate, unități de alimentație publică, servicii casnice (frizerii, reparații).
- Creștere a sectorului serviciilor → reflectă diversificarea economiei locale.
- Lipsesc servicii financiar-bancare și logistice moderne (identificate ca deficit de populație și agenți economici).

5. Turism

- Resurse: patrimoniul religios (mănăstirea Zosin, biserici de lemn), patrimoniul cultural, tradiții.
- Investiții: pensiunea „Conacul Zăicești”.
- Potențial de integrare în circuite turistice județene și regionale (turism cultural, religios, rural).

6. Analiza SWOT

Puncte tari: resurse agricole, forță de muncă locală, apropierea de municipiul Botoșani.

Puncte slabe: fărâmițarea terenurilor, infrastructură deficitară, lipsa pieței de desfacere.

Oportunități: programe de finanțare pentru agricultură și IMM-uri, dezvoltarea turismului, diversificarea serviciilor.

Amenințări: migrația forței de muncă tinere, vulnerabilitate la schimbările climatice, dependența de Botoșani

Dotări publice

Spații verzi și spații publice pietonale.

Adresa	Suprafață ocupată de spațiu verde (mp)
Cămin Cultural și drum de acces	8521
Baza sportivă	5407
Grădiniță	3114

Primărie Bălușeni	1749
Școală Bălușeni	1144
Școală	4259
Școala cu clasele I-VIII	6319
Școala 1-8	3591
Școala 1-4	3681
Cămin Cultural	2140
Școală I-IV	908
Biblioteca și Poștă	1216
TOTAL	42049

Patrimoniu construit protejat

Patrimoniul construit este format în cea mai mare parte din case dezvoltate pe parter.

Condiții geotehnice. Caracteristicile hidrotehnice

1. Condiții geotehnice

- **Categoria geotehnică:** majoritatea terenurilor intră în **Categoria 2**, ceea ce impune studii geotehnice detaliate la faza de proiectare.
- **Structura stratificației:**
 - strat vegetal: 0,7 – 1,0 m,
 - argile și argile nisipoase,
 - nisip argilos saturat în zonele joase.
- **Risc geotehnic:** încadrat ca **moderat**, dar cu variații locale.
- **Seismicitate:** comuna este încadrată cu **ag = 0,20 g**, ceea ce obligă la măsuri corespunzătoare de rezistență pentru construcții.
- **Probleme identificate:**
 - zone cu **alunecări de teren** (Bălușeni, Draxini, Bălușenii Noi, Buzeni, Zăicești),
 - eroziuni de suprafață pe versanți,
 - soluri cu **exces de umiditate** în zonele de șes.

2. Caracteristici hidrotehnice

- Comunei îi aparțin cursuri de apă precum **Sitna, Miletin, Teascu, Ionașcu, Dresleauca**, regularizate parțial.

- Acestea se află în administrarea **Administrației Naționale „Apele Române” – ABA Prut-Bârlad**.
- Apele freatice au adâncimi mici, existând zone cu exces de umiditate → risc de bălțiri.
- **Probleme hidrogeologice:**
 - lipsa canalizării centralizate determină infiltrarea apelor menajere în stratul freatic, cu risc de poluare,
 - unele terenuri agricole sunt expuse la **exces de umiditate și inundații temporare**.

Protecția mediului

Pe teritoriul administrativ al comunei Bălușeni se află Situl ROSPA0156 Iazul Mare - Stăuceni - Drăcșani

- **Tip & temei:** arie de protecție specială avifaunistică (SPA) desemnată în sept. **2016**, în baza **Directivei Păsări**. Suprafață: **2.236 ha** ($\approx 22 \text{ km}^2$), regiune biogeografică continentală.
- **Localizare:** în județul Botoșani; coordonate de referință ~ **47.6702 N, 26.853 E**.
- **Specii de interes (selecție):** stârc cenușiu (*Ardea cinerea*), stârc roșu (*A. purpurea*), buhai de baltă (*Botaurus stellaris*), chire-cu-obraz-alb (*Chlidonias hybridus*), barză albă (*Ciconia ciconia*), erete de stuf (*Circus aeruginosus*), lebădă de vară (*Cygnus olor*), egretă mare (*Egretta alba*), egretă mică (*E. garzetta*), piciorong (*Himantopus himantopus*), stârc pitic (*Ixobrychus minutus*), sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*), stârc de noapte (*Nycticorax nycticorax*), lopătar (*Platalea leucorodia*), ciocîntors (*Recurvirostra avosetta*), chira de baltă (*Sterna hirundo*), nagâț (*Vanellus vanellus*). (Lista raportată pentru sit: 17 specii de păsări).
- **Alte specii menționate în documente regionale/SEA:** acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*), cristei de câmp (*Crex crex*), sfrâncioc cu frunte neagră (*Lanius minor*), codroș de pădure cu guler alb (*Ficedula albicollis*), presură de grădină (*Emberiza hortulana*), ciocănitoare siriană (*Dendrocopos syriacus*), șerpar (*Pernis apivorus*), ciocănitoare sură (*Picus canus*), huhurez mare (*Strix uralensis*), ciocârlie de pădure (*Lullula arborea*), presură sură-de-deșert (*Anthus campestris*).
- **Plan de management:** în documente oficiale recente (evaluări SEA transfrontaliere/Interreg) se consemnează că **nu există Plan de management** pentru sit.

4.2. Analiza S.W.O.T.

Mediul de afaceri	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Situată în apropiere de reședința județului. - Existența anumitor ramuri industriale dezvoltate (confectii, fibre și fire sintetice,	- Slaba promovare a comunei pentru atragerea investitorilor străini. - Lipsa unei culturi antreprenoriale, slabe abilități de management ale oamenilor de

tricotaje, aparatura electronica, industrie alimentară, prelucrarea lemnului) în județ, de unde poate fi accesată experiență în aceste domenii. - Existența incubatorului de afaceri în municipiul Botosani, la distanță mică de comună. - Existența unor spații de producție nefolosite. - Existența unui sistem bancar bine dezvoltat și reprezentat la nivelul județului. - Existența zonei metropolitane, de unde poate fi accesată experiență. - Iminenta deschidere a parcurilor industriale pe teritoriul județului.	afaceri și lipsa unei instituții de coordonare în acest sens. - Numărul de salariați în scădere. - Volum redus al investițiilor care să prelucreze producția agricolă locală. - Volum inexistent al investițiilor străine sau extracomunitare în activitățile industriale. - Infrastructura fizică slab dezvoltată (în special de transport), distanța față de aeroporturi. - Slaba comunicare între actorii implicați în activități economice, lipsa asocierii acestora la nivel județean. - Lipsa unor facilități acordate de autoritățile locale pentru începerea sau dezvoltarea unor afaceri. - Slaba consultanță în domeniul afacerilor.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Integrarea în Uniunea Europeană și accesul la Fondurile Structurale. - Existența unor programe de finanțare, inclusiv cele finanțate de Guvernul României (ex. înființare start-up). - Implicarea actorilor responsabili de la nivel national pentru sprijinirea înființării și dezvoltării sectorului IMM – existența unui minister al IMM – urilor. - Dezvoltarea activităților de producție și a sectorului de servicii. - Existența Asociațiilor patronale ale IMM-urilor la nivel național, care permite reprezentarea intereselor întreprinzătorilor față de autoritățile locale și recunoașterea asociațiilor de tip patronal drept parteneri de discuții cu guvernul. - Dezvoltarea comerțului electronic și a posibilităților de plată electronică a impozitelor.	- Schimbările frecvente și contradictorii ale cadrului legislativ. - Neadaptarea la standardele de calitate impuse de UE, poate conduce la falimentul unor agenți economici. - Corupția și influența politică în mediul de afaceri. - Migrarea forței de muncă. - Existența “pieței negre” a forței de muncă. - Instabilitatea legislativă - Rata fiscalității mare. - Integrarea în UE: legislație și reglementări noi, standarde ridicate de calitate. - Birocrația mare în obținerea creditelor.
Rețeaua de drumuri	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unei rețele de drumuri comunale pe suprafața comunei ce acoperă în mod relativ echilibrat teritoriul comunei. - Existența unei infrastructuri rutiere bune care	- Lipsa fondurilor determină o slabă întreținere a drumurilor comunale și sătești. - Starea necorespunzătoare a rețelei locale de drumuri, inclusiv uzura podurilor rutiere: 56 km

leagă municipiul Botoșani de celelalte județe ale regiunii, inclusiv de aeroporturile din regiune. - Accesibilitatea satelor aparținătoare comunei la drumuri județene și naționale; - Existența unor studii de fezabilitate pentru anumite proiecte. - Existența transportului rural de călători. - Conștientizarea de către autoritățile locale a necesității de dezvoltare a infrastructurii de drumuri.	de drumuri comunale sunt din pământ și numai 14 km sunt pietruți. - Lipsa unor centuri ocolitoare ale localităților, pentru traficul greu și de transit. - Densitate scăzută a infrastructurii rutiere modernizate. - Poziția geografică relativ izolată a județului Botoșani, în afara coridoarelor naționale și europene. - Inexistența unor autostrăzi, drumuri expres moderne, care să lege județul de alte regiuni dezvoltate economic.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Programe de finanțare a proiectelor de infrastructură. - Programe guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii de transport în mediul rural. 102 - Interesul autorităților locale în promovarea de parteneriate în vederea dezvoltării infrastructurii. - Dezvoltarea relațiilor de cooperare transfrontalieră. - Acordarea de asistență tehnică pentru comunitățile rurale în vederea realizării investițiilor care au ca scop modernizarea infrastructurii rurale.	- Necorelarea politicilor macroeconomice (bugetare, monetare, fiscale) cu realitățile și nevoile existente. - Dezvoltarea necorespunzătoare a infrastructurii de afaceri. - Degradarea infrastructurilor existente. - Regimul de proprietate asupra terenurilor necesare investițiilor este privat în cele mai multe cazuri. - Inexistența surselor de finanțare necesare pentru cofinanțarea unor proiecte mari. - Slabă consultanță în elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile structurale. - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fondurile structurale. - Drumuri comunale și sătești cu îmbrăcămintea nemodernizată.
Alimentare cu apă și canalizare	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența sistemului de alimentare cu apă. - Proiectul sistemului de canalizare și a două stații de epurare este în execuție. - Aderarea la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară AQUA Botoșani.	- Lipsa sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate la data elaborării strategiei. - Fonduri insuficiente pentru cofinanțarea unor proiecte mari. - Grad ridicat de colmatare al lacurilor de

- Existența unor parteneriate între administrațiile publice locale și cele județene pentru promovarea unor proiecte de interes județean. - Existența la nivel de județ a unui operator licențiat în managementul apei, către care s-a și predat spre operare infrastructura de apă. - Parametri calitativi superiori ai apei din sursă.	acumulare(a surselor). - Dependentă de un singur furnizor de alimentare cu apă.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Posibilitatea realizării unui sistem regional de alimentare cu apă din sursa Prut, Siret. - Armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajere. - Posibilitatea de acces la fonduri nerambursabile în scopul soluționării problemelor în domeniul alimentărilor cu apă și canalizărilor. - Programe guvernamentale bilaterale între România și diverse țări UE. - Apartenența județului la Euroregiunile Carpatica și Prutul de Sus în care principala comisie vizează dezvoltarea infrastructurii din zonele componente.	- Posibilitatea realizării unui sistem regional de alimentare cu apă din sursa Prut, Siret. - Armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajere. - Posibilitatea de acces la fonduri nerambursabile în scopul soluționării problemelor în domeniul alimentărilor cu apă și canalizărilor. - Programe guvernamentale bilaterale între România și diverse țări UE. - Apartenența județului la Euroregiunile Carpatica și Prutul de Sus în care principala comisie vizează dezvoltarea infrastructurii din zonele componente.
INFRASTRUCTURA DE LOCUINȚE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Creșterea numărului și a calității locuințelor. - Creșterea confortului locativ ca urmare a sporirii suprafeței locative pe persoană și a dotării locuinței cu instalații moderne de apă și canalizare. - Nivelul ridicat al dotării cu utilități, și în zona rurală (apă, canal, internet, etc).	- Starea de uzură relativ avansată a locuințelor construite înainte de anul 1989. - Nivel de confort relativ scăzut al unor locuințe vechi. - Unele locuințe sunt amplasate în zone cu risc de inundabilitate. - Suprafețe reduse a spațiilor verzi din comună. - Unele locuințe noi se construiesc fără a avea la bază un proiect sau asistență tehnică minimă din partea unor persoane specializate.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Măsurile guvernamentale pentru sprijinirea	- Insuficiența fondurilor disponibile pentru

tinerilor pentru achiziția și construcția de locuințe. - Facilități financiare guvernamentale pentru îmbunătățirea condițiilor în locuințele existente (izolare termică, reparații – consolidări pt. clădirile cu risc seismic). - Existența pe piață a materialelor de construcții moderne.	construcția de locuințe sociale. - Scumpirea terenurilor destinate construcțiilor de locuințe. - Discrepanțe între puterea de cumpărare a familiilor tinere și prețul pe piața locuințelor. - Lipsa utilităților aferente terenurilor destinate construcțiilor de locuințe, din mediul rural. - Încălzirea locuințelor se face cu sobe cu combustibil solid.
Infrastructura de energie electrică, termică, gaze naturale	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Rețea dezvoltată de distribuție a energiei electrice; - Distanța mică față de magistrala de alimentare cu gaze naturale.	- Existența unui singur furnizor de energie electrică. - Lipsa alimentării cu gaze naturale în comună. - Lipsa sistemului centralizat de furnizare a energiei termice;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Legislație favorabilă dezvoltării rețelelor de alimentare cu energie electrică. - Cererea mare din partea populației de a se racorda la gaze naturale.	- Furnizarea unor servicii de slabă calitate, datorate fluctuațiilor de intensitate. - Proprietatea privată a terenurilor ocupate de conducte de gaz metan și rețeaua electrică. - Lipsa resurselor financiare și prețul crescut al gazelor naturale.
Infrastructura de poștă și telecomunicații	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Grad ridicat de penetrare în teritoriu a telefoniei mobile. - Majoritatea localităților au posibilitatea de conectare la Internet. - Existența pe piața județeană a mai multor furnizori de servicii internet. - Serviciile poștale și de curierat acoperă întreaga comună.	- Existența unor zone, în special în mediul rural, aproape izolate din punct de vedere al rețelei telefonice mobile. - Existența unor cereri de telefonie fixă neonorate. - Personal insuficient și grad scăzut de pregătire pentru operatorul de stat în serviciile poștale. - Costuri ridicate pt. serviciile poștale complexe. - Serviciile poștale județene sunt arondate la Direcția regională de poștă Iași.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Legislație favorabilă dezvoltării telecomunicațiilor și mediului concurențial. - Cerere crescută a populației pentru telefonie și internet. - Dezvoltarea comerțului electronic și a	- Fluctuația numărului de abonați la serviciile telefoniei fixe. - Declinul transportului feroviar care asigură serviciile de mesagerie/coletărie. - Tendința de renunțare la serviciile poștale tradiționale în favoarea poștei electronice și a

posibilităților de plată electronică a impozitelor. - Dezvoltarea învățământului la distanță. - Concurența acerbă pe piața serviciilor poștale. - E-mailing în creștere (poșta electronică).	serviciilor de curierat private.
Domeniul sănătății	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Există o infrastructură de sănătate, relativ bine dezvoltată: dispensar medical în localitatea Bălușeni și două puncte farmaceutice în Bălușeni și Draxini. - Există un centru de permanență la Bălușeni. - Există personal calificat în domeniu. - Instituțiile specializate au o bună colaborare (ASP, DGASPC, ONG-uri în domeniu). - Rețeaua de asistenți medicali comunitari este în dezvoltare. - Rețeaua de farmacii acoperă necesitățile comunei.	- Infrastructura din sănătate este precară, cu efect nemijlocit asupra sănătății populației comunei. - Populația îmbătrânită și bolnavă, care solicită tot mai mult sistemul sanitar. - Discrepanță între serviciile oferite în mediul rural și cel urban, din cauza infrastructurii insuficient dezvoltată. - Deficit de medici specialiști. - Există populație neînscrisă pe lista medicilor de familie. - Lipsa fondurilor pentru cofinanțarea unor proiecte în domeniul sănătății.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Fonduri externe UE pentru reabilitarea unităților sanitare. - Existența periodică programelor naționale pentru verificarea periodică a stării de sănătate a populației. - Existența unei strategii la nivel național în domeniul reformei în sănătate.	- Migrația cadrelor calificate, în special din cauza salarizării; - Instabilitate legislativă; - Deficiențe manageriale în domeniul asigurărilor de sănătate; - Insuficiența finanțare a sistemului sanitar, la nivel național; - Numărul redus de cabinete medicale, absența unor centre medicale dotate corespunzător pentru situații de urgență.
Domeniul asistenței sociale	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unei strategii județene bine integrate în domeniul protecției copilului și a persoanelor adulte cu handicap care se încadrează în strategia națională. - Gamă largă de servicii de protecție furnizate copiilor și familiilor în situații dificile. - Există un Plan Județean Antisărăcie și	- Infrastructura socială este precară, supunându-se reformelor din sistemul de protecție socială, fără acoperire financiară la nivel județean. - Lipsa infrastructurii fizice pentru dezvoltarea de servicii alternative de protecție pentru copii, respectiv îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice și cu handicap.

Promovare a Incluziunii Sociale. - Diversificarea și dezvoltarea serviciilor alternative de protecție a copilului. - Persoane vârstnice cu handicap protejate în cadrul unui sistem social unitar. - Acțiuni pentru reintegrarea familială, dezinstituționalizare, terapii ocupaționale, atât pentru copiii instituționalizați cât și pentru adulți. - Rețea de asistenți maternali profesioniști. - Resurse umane calificate în domeniul protecției sociale. - Colaborare și parteneriat între instituțiile de profil și mediul asociativ.	- Situația economico-socială precară a majorității populației județului (regiunea NE are cea mai înaltă rată a sărăciei din România). - Rata natalității crescută, în special în cazul familiilor cu venituri reduse sau fără venituri. - Îmbătrânirea demografică a populației. - Număr crescut de copii abandonați. - Infracționalitatea și delinquența juvenilă, inclusiv fenomenul „copiii străzii”. - Inexistența unei baze de date cu informații despre copii și familii aflate în dificultate. - Inexistența, în mediul rural a centrelor de zi pentru copiii cu dizabilități. - Număr redus de organizații neguvernamentale active acreditate ca furnizori de servicii sociale, resurse limitate.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Existența unor programe de finanțare externe pentru sectorul serviciilor sociale (Fondul Social European). - Existența cadrului legislativ și instituțional (public, privat) în domeniu bine pus la punct, pentru toate categoriile defavorizate. - Existența unor fonduri și programe guvernamentale pentru categoriile defavorizate. - Campanii organizate la nivel național pentru educarea populației.	- Descentralizarea sistemului de protecție a copilului nu este sprijinită de resurse financiare corespunzătoare. - Fondurile Structurale destinate sectorului social sunt orientate cu precădere spre crearea de centre multi-funcționale de servicii alternative cu scopul reintegrării persoanelor defavorizate social, mai puțin către reabilitarea efectivă a infrastructurii. - Lipsa de susținere a sistemului de protecție a copilului de către consiliile locale de pe a căror rază provin copiii incluși în sistemul protecției de stat. - Dependența financiară foarte mare a serviciilor alternative create față de finanțările externe. - Carențe în sistemul legislativ din domeniu. - Reticență și insuficientă educație în ceea ce privește incluziunea persoanelor cu handicap fizic sau psihic pe piața muncii. - Mentalitate neadecvată a comunității în ceea ce privește rolul exclusiv al statului în protecția socială. - Birocrație pentru acreditarea furnizorilor de servicii sociale.
Domeniul învățământului	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unui număr important de cadre didactice calificate; - Existența unei rețele școlare complexe care cuprinde școli generale și grădinițe; - Resurse umane calificate în majoritatea domeniilor specifice; - Corelarea metodelor de educație și perfecționare multidisciplinare; - Buna colaborare între autoritățile locale și asociațiile cu tradiție în domeniul cercetării	- Infrastructura educațională nu este pusă la punct, necesitând adaptări la noile cerințe din sistem - Slaba adaptare a cadrelor didactice la metodele educaționale noi, moderne; - Slabe posibilități a autorităților locale pentru stimularea stabilizării cadrelor didactice în localitățile comunei; - Experiență limitată în gestionarea resurselor alocate pentru investiții; - Dotarea inegală a unităților de învățământ; - Resurse bugetare limitate pentru dotarea cabinetelor de specialitate, laboratoarelor etc. - Dotarea tehnică depășită, foarte multe echipamente cu care se lucrează în școală fiind achiziționate înainte de 1989 - Grad de uzură avansat la unele clădiri ale unităților de învățământ. - Slaba echipare a acestora cu dotări specifice pentru un proces didactic performant.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Existența strategiei educaționale regionale și a documentelor de programare și orientare educațională pe termen mediu; - Existența unor Programe cu finanțare externă pentru mediul educațional; - Descentralizarea sistemului de învățământ; - O bună colaborare intra și inter-instituțională; - Curricula școlară îmbunătățită și relativ adaptată la cerințele educaționale actuale; - Disponibilitatea instituțiilor abilitate în formarea continuă a cadrelor didactice (educația adulților); - Oportunitățile oferite de libera circulație, mobilitate, educație și echivalare studii în țări ale U.E.	- Factorul politic influențează managementul procesului de învățământ și reforma sistemului. - Mediul social de tranziție favorizează abandonul școlar. - Migrarea personalului didactic, auxiliar și nedidactic spre alte domenii de activitate mai bine plătite. - Inexistența unui buget planificat destinat formării profesionale, inerția și slaba motivare a cadrelor didactice. - Curricula școlară deficitară în privința educației spiritului antreprenorial. - Legislație fluctuantă în domeniul educației („reforma permanentă”). - Lipsa sprijinului / facilităților din partea guvernului pentru schimb de experiență.
Cultura	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența obiectivelor culturale de patrimoniu (biserici).	- Lipsa finanțării pentru obiectivelor culturale.

- Existența a două monumente istorice de interes național: biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” și biserica de lemn „Sfinții Voievozi” – categ. A. - Existența a două cămine culturale. - Implicarea autorităților în finanțarea vieții culturale. - Existența unui calendar de manifestări cultural-artistice. - Existența unui mediu asociativ culturale - Organizarea periodică a unor manifestări dedicate zilei comunei. - Rețea de biblioteci comunale. - Rețea biblionet.	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Programe de finanțare guvernamentale și europene. - Legea 350/2006 pentru stimularea mediului asociativ în domeniul culturii, tineretului și sportului. - Posibilități de parteneriate culturale cu localități din statele vecine și țările membre UE.	- Diminuarea interesului tinerilor pentru cultură, artă, tradiții, folclor. - Ușurința cu care tinerii adoptă valorile așa zis „occidentale” și renunță la cele autohtone(vezi „valantines day” versus „dragobete”. - Finanțări insuficiente pentru acest domeniu - Dezvoltarea bibliotecilor virtuale care determină scăderea interesului populației pentru actul cultural.
Sport	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Există tradiții în practicarea unor sporturi. - Există profesori specializați în această disciplină educațională. - Voința autorității locale de a construi o sală de sport.	- Infrastructura existentă este deficitară, în special în mediul rural. - Lipsesc facilitățile pentru diverse sporturi (înot, patinaj, skate-board, role). - Lipsa personalului calificat în activități sportive specializate, în mediul rural. - Lipsa fondurilor pentru stimularea competițiilor sportive.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Programul guvernamental pentru construcția sălilor de sport. - Legea 350/2006 pentru stimularea mediului asociativ în domeniul culturii, tineretului și sportului. - Înfrățirile între localități.	- Neasigurarea, în mod constant, a fondurilor pentru infrastructură, dotare și organizarea competițiilor sportive. - Lipa unei infrastructuri organizaționale adecvate. - Modificarea preferințelor tinerilor în

- Participare la competiții sportive. - Completarea curriculei școlare cu accent pe dezvoltarea sportului de masă.	- practicarea sporturilor tradiționale. - Lipsa unui stadion de fotbal pe care să-și desfășoare activitatea echipa locală.
Turism	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Infrastructura de acces către comună este modernizată. - Zone cu potențial pentru dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului de agrement și religios – schitul Zosin, atractiv pentru pelerini. - Zone cu diversitate de resurse naturale(păduri). - Populație deosebit de ospitalieră și prietenoasă. - Zone protejate cu suprafețe întinse (rezervații naturale, parcuri, etc.). - Potențial turistic cinegetic, pentru pescuit sportiv, silvo-turism(pădurea Luncuța, Zăicești, Buzeni Noi) și de recreere. - Existența unor pensiuni în mediul rural cu potențial de dezvoltare(conacul Zăicești).	-Promovare insuficientă a zonelor protejate care să permită practicarea turismului -Meșteșuguri artisanale si ceramice insuficient promovate in mediul intern si extern - Slaba colaborare cu operatorii de turism de la nivel național și internațional. - Slabă dezvoltare a infrastructurii turistice: structuri de cazare, alimentație, agrement, marcaje turistice. - Insuficienta promovare a comunei din punct de vedere al potențialului turistic existent.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Strategia de dezvoltare a turismului PRAT la nivelul regiunii nord-est - Aderarea României la UE a determinat o creștere a interesului turistic. - Programe de finanțare destinate promovării agroturismului și micii inițiative în domeniu. - Legislația în domeniul silvic are efecte favorabile asupra mediului și turismului - Convergența de interese pentru dezvoltarea turismului la nivel național, regional și local.	- Concurența din partea vecinilor(municipiul Botoșani). - Dezvoltarea industrială, agricolă, silvică și proprietatea privată pot limita libertatea de practicarea a turismului activ. - Investiții scăzute în domeniul turismului; birocrație în obținerea finanțărilor. - Insuficiența fondurilor alocate păstrării și reabilitării obiectivelor culturale și de patrimoniu. - Nivelul de trai scăzut al populației determină reducerea numărului de turiști. - Implicare insuficientă a Min pt. IMM, Comerț, - Turism în promovarea și susținerea turismului, la nivel național.
Resurse umane și piața forței de muncă	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unei strategii de ocupare a forței de	- Slaba adaptare a persoanelor cu vârste de

muncă la nivel de județ. - Există acorduri de colaborare instituționale pe problemele ocupării forței de muncă și a resurselor umane. - Se organizează periodic bursa locurilor de muncă, inclusiv pentru segmentele defavorizate ale populației.	peste 45 ani la cerințele pieței muncii. - Creșterea numărului șomerilor neînregistrați. - Rata somajului mai mare comparativ cu nivelul național. - Lipsa alternativelor ocupaționale în special pentru mediul rural. - Necunoașterea de către unii angajați a drepturilor ce le revin conform Codului Muncii. - Manifestarea fenomenului de îmbătrânire a populației comunei.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Existența Planului Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic (PRAI) și TVET. - Existența programelor de finanțare din partea UE și finanțarea națională pentru resurse umane (POS DRU). - Cerere pe piața muncii de noi specializări.	- Migrația forței de muncă calificate spre alte regiuni sau în alte țări. - Slaba capacitate a firmelor de consultanță în domeniul reconversiei profesionale. - Nepregătirea și neutilizarea corespunzătoare a forței de muncă prin programe de integrare pe piața muncii. - Investiții insuficiente care să atragă ocuparea forței de muncă. - Cadrul legislativ - fluctuant.
Calitatea factorilor de mediu	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența a două arii naturale protejate de interes local – păduri cu funcții de recreere: Valea Marcului(180,6ha) și Trestioara(75,8 ha). - Existența planului local de acțiune pentru mediu - Existența unor zone acoperite de păduri, având un important rol în asigurarea echilibrului ecologic al aerului. - Capital natural de valoare deosebită din punct de vedere al peisajului, biodiversității, resurselor de apă, etc. - Calitate deosebită a solului, bogat în cernoziom. - Existența unor cursuri de apă în comună. - Includerea județului în programul de Asistență Tehnică pentru construcția unui depozit integrat de gestionare a deșeurilor (POS Mediu) - Existența unor operatori economici care	- Inexistența infrastructurii de canalizare și epurare a apelor uzate, ceea ce duce la poluarea apei freatice. - Nivelul scăzut al managementului informației de mediu și al cunoștințelor populației asupra problemelor de mediu locale și regionale. - Capacitate de gestionare redusă a problemelor de mediu la nivelul comunei. - Colectare neselectivă și depozitare necontrolată a deșeurilor în mediul slab urban și rural. - Infrastructura deficitară pentru colectare și transport. - Infrastructura slab dezvoltată pentru curățenia stradală. - Lipsa lucrărilor pentru combaterea eroziunii și a alunecărilor de teren (83 zone cu alunecări de teren și 360 zone inundabile). - Nu sunt elaborate hărțile de risc. - Măsurile anterioare de dezvoltare a zonei nu

desfășoară activități pentru colectarea deșeurilor - Existența Planului Județean de gestionare a Deșeurilor. - Monitorizarea gestionării deșeurilor industriale, electrice, electronice, menajere, medicale, periculoase. - La nivelul județului s-a intervenit legislativ/organizatoric/instituțional și material, conform directivelor U.E în domeniu. - Educație școlară în spiritul protecției mediului (Eco - școli) - În județ, 9 arii naturale sunt protejate prin lege și există 4 habitate de interes comunitar.	au vizat și preservarea mediului. -Slaba implicare a populației în probleme de mediu.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Execuția infrastructurii de canalizare și stații de epurare. -Promovarea investițiilor de mediu în mediul privat și public. - Programe de finanțare pentru surse alternative de energie. - Disponibilitatea resursei umane pentru activități de reconversie profesională spre așa numitele «meserii verzi». - Legiferarea și implementarea Fondului Național de Mediu în România. - Cooperarea cu factori responsabili pe plan regional și internațional pentru elaborarea politicilor de mediu. - Existența programelor de finanțare pentru construcția și modernizarea stațiilor de epurare a apei și a sistemelor de canalizare aferente (ISPA, POS Mediu). - Existența unor programe de acțiune la nivel de județ privind protecția mediului. - Programul de Reducere a Poluării cu Nutrienți, derulat de MMGA - activ. -Oportunități de afaceri pentru companii de a investi în sectorul de salubritate. - Existența în cadrul sistemului de învățământ	- Risc permanent de degradare a factorilor de mediu,din cauza schimbărilor de clima ale planetei. - Poluarea cu nitrați a apelor subterane. - Slaba conștientizare a populației asupra pericolului poluării mediului, care le afectează sănătatea. - Echiparea inadecvată a agenților economici și a populației în cazul situațiilor de urgență, a calamităților naturale, etc. - Insuficiența fondurilor pentru promovarea /cofinanțarea unor proiecte majore de mediu. - Suprapunerea atribuțiilor și responsabilităților instituțiilor abilitate să monitorizeze problemele de mediu (birocrație). - În aplicarea Directivelor europene de Mediu apare necesitatea specializărilor complexe în probleme de mediu. - Degradarea terenurilor arabile prin eroziune de suprafață. - Nu se realizează împăduriri ale suprafețelor afectate de alunecări de teren.

romanesc a specializărilor legate de protecția mediului. - Existența unor Asociații Profesionale cu obiect de activitate relevant pentru domeniul mediului (Asociația Română a Apei, etc.) -Campanii naționale active de conștientizare și educație a populației pentru protecția mediului.	
Agricultură	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Există un procesator pentru fructe și legume în fază de construcție. - O mare parte din suprafața comunei sunt terenuri arabile, pretabile producției de: cereale, cartofi, sfeclă, porumb etc. - Există resurse umane calificate în domeniu. -Teren cu fertilitate naturală ridicată (cernoziom). - Utilizarea îngrășămintelor naturale (gunoi de grajd). - Tradiție în creșterea animalelor. - Există potențial pentru piscicultură. - Material săditor de calitate este disponibil pentru producători. - Existența în județ a stațiunii de cercetare Popăuți, cu rezultate în domeniu. - Există potențial pentru practicarea unei agriculturi ecologice. - Există potențial pentru culturi energetice. - Apariția unor noi activități agricole (diversificarea ofertei – apicultură, helicultură, plante medicinale). - Existența unor modele de bună practică pentru dezvoltare durabilă. - Zone cu tradiție agricolă. - Efectivele de animale raportat la terenul agricol este peste media pe țară. - Există personal calificat pentru asistență veterinară(un medic de stat și doi tehnicieni	- Fărâmițarea excesivă a terenurilor. - Asociații agricole cu suprafețe și randament relativ scăzut. - Formele asociative în agricultură nu sunt dezvoltate. - Canale de comunicare deficitare pentru diseminarea informațiilor cu caracter agricol micilor producători. - Necorelarea producției cu cererea existentă pe piață (lipsa unei viziuni). - Incapacitatea formelor asociative ale producătorilor de a proteja și promova interesele fermierilor individuali (piață de desfacere slab dezvoltată). - Preturi de achiziție foarte mici pentru produsele agricole, pe fondul lipsei de organizare a producătorilor. - Resursele financiare ale fermierilor sunt foarte mici, insuficiente pentru investiții. - Ponderea mare a agriculturii de subzistență(pondere mare a populației ocupate în agricultura de subzistență). - Lipsa utilajelor agricole performante, tehnologie învechită, în raport cu suprafața de teren existentă. - Practicarea unei agriculturi cu productivitate scăzută, folosind metode primitive - Calitate slabă a șeptelului, ca urmare a deprecierii constante a fondului genetic - Creșterea suprafețelor terenurilor degradate (alunecări de teren, etc.) - Creșterea suprafețelor de teren nelucrate

veterinari privați). - Potențial agricol ridicat: 70% din terenul agricol îl reprezintă terenul arabil iar 22% îl reprezintă pășunile. - În comuna există mici unități de prelucrare a producției agricole locale: mori, prese de ulei.	- Imagine depreciată a asociațiilor agricole pe fondul unor experiențe negative ale producătorilor individuali - Grad mare de îmbătrânire a populației rurale. - Rata natalității mică. - Slaba tendință de asociere a proprietarilor de terenuri agricole. - Lipsa culturilor alternative și monocultura vegetală. - Lipsa filierelor de depozitare-valorificare. - Pierderea unor însemnate suprafețe de pajiști. - Lipsa de informații în domeniu. - Productivitatea scăzută în agricultură cauzată de fărâmițarea terenurilor aflate în proprietatea privată, irigații necorespunzătoare, unități de producție mici. - Existența unor suprafețe agricole necultivate și nevalorificate aflate în proprietatea privată.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Programe de finanțare ale UE și ale statului disponibile pentru producătorii agricoli. - Facilități și subvenții acordate formelor asociative în agricultură pentru producție. - Practicarea unei agriculturi ecologice; profituri ridicate. - Utilizarea infrastructurii moderne de comunicații pentru îmbunătățirea cunoștințelor despre piețe și produse - Existența unor asociații regionale în domenii specifice care susțin interesele producătorilor. - Existența fondurilor pentru piscicultură și acvacultură. - Existența fondurilor pentru împăduriri. - Apariția unor fonduri pentru dezvoltarea gospodăriilor mici. - Legea exploatației agricole. - Existența școlilor la toate nivelele pentru îmbunătățirea cunoștințelor. - Asocierile dintre fermieri. - Interesul crescut în agroturism.	- Condiții restrictive pentru posibili aplicanți la programele de finanțare ale UE (co-finanțare solicitată este peste capacitatea lor financiară). - Migrarea persoanelor calificate din cauza disparităților între județul Botoșani și ale județelor țării care practică o agricultură performantă. - Imposibilitatea aplicării unor legi din cauza lipsei fondurilor financiare. - Dispariția unor produse și unități de prelucrare ca urmare a cerințelor impuse de Uniunea Europeană. - Degradarea solului din cauza calamităților naturale. - Legea 416 – Venitul Minim Garantat. - Absența infrastructurii de colectare și preluare a producției agricole de la producătorii locali. - Reducerea efectivelor de animale și scăderea calității materialului genetic de la an la an. - Lipsa ofertei locurilor de muncă din mediul rural. - Migrația populației tinere către zonele urbane. - Lipsa unor facilități pentru localnici de a nu părăsi zona.

- Promovarea și stimularea asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor. - Cererea la export de produse agricole ecologice.	- Lipsa șansei de înnoire a forței de muncă. - Îmbătrânirea forței de muncă din zonele rurale. - Lipsa unei rețele informaționale în agricultură. - Condiții dificile de viață în zonele agricole rurale. - Neefectuarea de lucrări privind combaterea eroziunii solului și a alunecărilor de teren. - Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole. - Necunoașterea legislației în domeniul agriculturii. - Păstrarea unor metode tradiționale de cultivare a terenurilor agricole. - Renunțarea la culturile de plante medicinale și tehnice. - Posibilitățile reduse de angajare în mediul rural în alte sectoare decât agricultura.
Silvicultură	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Surse importante de venituri prin exploatarea pădurilor și a fondului cinegetic. - 14,37% din suprafața agricolă totală o reprezintă pădurile și terenurile cu vegetație forestieră. - Arii și zone protejate recunoscute. - Surse suplimentare de venituri (fructe de pădure, ciuperci, turism). - Rețeaua de drumuri forestiere deservește și comunitățile rurale.	- Nu există reglementări pentru posibilitatea folosirii bazelor din silvicultură pentru turism.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Regimul silvic legal, are efecte favorabile asupra mediului. - Sursă pentru o serie de activități în rural. - Asigură locuri de muncă. - Valorificarea terenurilor agricole degradate și nevaloroase.	- Distrugerea patrimoniului privat prin nerespectarea reglementărilor existente. - Slaba dezvoltare între planurile de dezvoltare dintre silvicultură și agricultură.
Turism rural	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Excedentul de spații în gospodăriile din zonă. - Existența caselor construite în stil tradițional.	- Lipsa de cunoștințe a celor care vor să practice turismul rural.

	- Lipsa reclamei.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Existența fondurilor pentru dezvoltarea acestor activități. - Oportunitățile create de spațiul natural, cultural și construit al zonei.	- Ideile preconcepute. - Calitatea proastă a serviciilor. - Insuficienta folosire a oportunităților acordate turismului rural.
Industria	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unui număr mare de personal calificat sau policalificat în rural. - Există un procesator pentru fructe și legume în fază de construcție. - Există o unitate de procesare a cărnii.	- Lipsa locurilor de muncă pentru cei de vârstă mijlocie și mare. - Monocalificare în zone întinse. - Închiderea unor întreprinderi de stat și private, în Botoșani unde lucrau și cetățeni din Bălușeni. - Lipsa investițiilor în vederea diversificării economiei rurale. - Numărul scăzut de IMM-uri în mediul rural.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Legislația favorizează angajarea șomerilor și a tinerilor. - Existența unor spații adecvate unor activități industriale. - O serie de produse specifice ruralului care se valorifică prost sau de loc pe piață, se pot prelucra în comune.	- Lipsa de încredere a locuitorilor din mediul rural pentru realizarea activităților industriale. - Reticența față de produsele industriale fabricate în mediul rural. - Interesul scăzut pentru investitori privind zonele rurale izolate.
Calitatea vieții în mediul rural	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Viața în rural are avantajul unui mediu curat și fără poluanți.	- Nivel scăzut al educației în mediul rural. - Șomaj ridicat în rândul populației tinere din mediul rural. - Număr mic de medici în mediul rural. - Slaba dotare a cabinetelor și lipsa medicilor specialiști în mediul rural.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Creșterea numărului de posturi telefonice fixe și mobile din mediul rural. - Apariția rețelelor de cablu TV și internet.	- Probleme sociale datorate restructurării întreprinderilor.

4.3. Viziunea de dezvoltare

Mare parte a procesului strategic de dezvoltare din România se realizează prin intermediul politicilor de aderare europeană și este important pentru comună să se îmbunătățească situația instituțiilor și organizațiilor private și a celor publice de la nivel local, pentru a se pregăti în vederea accesării de fonduri și pentru a obține cele mai bune rezultate în urma implementării politicilor și proiectelor avute în vedere. Toți factorii interesați trebuie să participe, să colaboreze și să dea dovadă de spirit inovativ pentru a atinge scopul strategic stabilit. Niciunul nu este mai puțin important decât altul, entitățile implicate având un rol deosebit în succesele viitoare. Pentru a îndeplini cu succes scopul nostru strategic trebuie să atingem anumite țeluri bine determinate pentru a putea răspunde astfel nevoii imediate de dezvoltare.

Țelurile sunt:

- Dezvoltarea politicilor specifice și implementarea lor, care trebuie să urmeze direcții clare pentru a fi realizate cu succes. Această orientare poate fi oferită de Strategia de dezvoltare locală care stabilește regulile de bază pentru elaborarea, analiza și implementarea tuturor măsurilor specifice necesare pentru o dezvoltare fără precedent.
- Toate recomandările și acțiunile propuse pentru dezvoltarea priorităților comunei trebuie să fie larg discutate și stabilite de către toate părțile participante și mai ales împreună cu cetățenii comunei Bălușeni. Astfel, procesul de consultare publică va fi realizat prin implicarea tuturor factorilor interesați, cu scopul de a identifica cele mai bune practici pentru atingerea țăintelor stabilite și, de asemenea, pentru îmbunătățirea stării instituțiilor locale. Pe lângă atingerea obiectivelor propuse, se dorește să se îmbunătățească relațiile dintre locuitori și să se încurajeze implicarea lor în dezvoltarea comunității.
- Elaborarea procedurilor instituționale locale este de asemenea importantă pentru atingerea obiectivului strategic. Sistemul de proceduri inter-instituționale pe scară largă va fi realizat cu ajutorul rețelei IT și prin îmbunătățirea procedurilor curente, acestea conlucrând pentru a oferi cele mai bune servicii, a conduce la respectarea eticii profesionale.
- Pregătirea unei liste de acțiuni și proiecte, ca rezultat al analizei priorităților, reprezintă ținta principală către succes. Aceasta ne va conduce la continuarea pregătirilor tehnice și administrative, susținute de documentele necesare precum: studii de fezabilitate, studii de fezabilitate, evaluări de impact asupra mediului, analize cost-beneficiu, fișe de proiect și aplicații și la implicarea în toate sectoarele pentru a realiza obiectivele propuse.
- Dezvoltarea unui canal de comunicare cu două sensuri între autoritățile locale și cetățenii comunei și factorii implicați. Acesta va avea ca efect stabilirea de relații bazate pe încredere între cele două părți.
- Alocarea fondurilor necesare pentru acoperirea investițiilor propuse în Strategia de dezvoltare a comunei Bălușeni 2021-2030, precum și realizarea de mecanisme pentru implementarea strategiei și a procedurilor de monitorizare a schimbărilor.

În realizarea strategiei, au fost luate în considerare următoarele principii:

- spațiul rural constituie un patrimoniu peisagistic de viață și de muncă valoros;
- dezvoltarea rurală și dezvoltarea agricolă trebuie să se manifeste în sinergie una cu alta, astfel încât să formeze un tot unitar;
- omul cu problemele sale se plasează în centrul concepțiilor și deciziilor;
- strategia trebuie să afirme identitatea comunității și să favorizeze responsabilitatea, creativitatea și cooperarea;
- strategia trebuie să conserve și să promoveze particularitățile culturale și istorice ale spațiului rural;

- strategia trebuie să asigure dezvoltarea comunei în respect pentru natură;
- strategia trebuie să asigure egalitatea de șanse pentru toți locuitorii comunei.

4.4. Priorități de dezvoltare

În cadrul documentației de urbanism, s-au efectuat analize detaliate în diverse domenii de interes, reflectând situația actuală în următoarele aspecte:

- Relațiile în teritoriu: analiza relațiilor existente între comuna Bălușeni și comunele învecinate.
- Circulațiile carosabile și pietonale: evaluarea și îmbunătățirea sistemului de circulații în teritoriile intravilane, inclusiv amenajarea trotuarelor.
- Probleme de mediu și schimbări climatice.
- Rețele tehnico-edilitare: analiza gospodăririi apelor, alimentării cu apă și canalizare, alimentării cu energie electrică, iluminatului public și alimentării cu gaze naturale.
- Activitățile economice: identificarea principalelor domenii economice existente în comună, structurate pe cele trei sectoare principale: primar, secundar și terțiar.
- Protecția patrimoniului construit și natural: evaluarea regimului juridic de protecție, protecția patrimoniului construit cu valoare, caracteristicile și tipologia țesutului urban, arhitectura reprezentativă, zonele cu valoare culturală complexă și zonele cu valoare peisagistică.
- Protecția peisajului.
- Organizarea funcțională a teritoriului intravilan: stabilirea zonificării funcționale.
- Analiza spațială a teritoriului construit: evaluarea imaginii urbane, modului de percepere, organizării spațiale, regimului de înălțime, tipologiilor de parcelare și structurării peisajului urban.
- Modul de utilizare a teritoriului extravilan: identificarea destinațiilor terenurilor.
- Regimul juridic de proprietate: analiza tipurilor de proprietate regăsite în teritoriul comunei Bălușeni.
- Caracteristici geotehnice: evaluarea zonării geotehnice, riscurilor naturale, tipurilor de zone construibile și condițiilor referitoare la modul de construire.

Prioritățile de dezvoltare ale comunei Bălușeni, care reies din analiza situației existente, sunt următoarele:

- Investiții în rețeaua de circulații carosabile și pietonale din comuna noastră pentru a facilita fluxul de trafic, inclusiv crearea unor artere de ocolire a zonei intravilane pentru a preveni congestiile de trafic, amenajarea trotuarelor și construirea de piste de biciclete pentru promovarea transportului alternativ, crearea de spații de parcare, reducerea traficului de tranzit din centrul localității și îmbunătățirea legăturilor între zonele cu acces limitat.
- Pentru asigurarea unei dezvoltări coerente a zonei centrale, se propun următoarele măsuri
- Stimularea dezvoltării activității agricole prin furnizarea de servicii și facilități pentru prelucrarea produselor agricole și a animalelor.
- Inițierea de parteneriate între fermieri locali și sectorul alimentar industrial pentru a promova colaborarea și dezvoltarea durabilă a lanțului alimentar.
- Extinderea zonelor dedicate afacerilor și serviciilor de utilitate publică în zonele periferice pentru a diversifica economia locală.
- Crearea unor zone mixte care să combine funcțiunile comerciale, serviciile publice și facilitățile recreative pentru a satisface nevoile diverse ale comunității.

- Promovarea și dezvoltarea infrastructurii turistice prin investiții în facilități de agrement și culturale pentru a atrage și menține fluxurile turistice în comună.
- Extinderea și modernizarea infrastructurii socio-culturale prin îmbunătățirea facilităților existente și construirea de noi unități în zonele de dezvoltare pentru a îmbunătăți calitatea vieții comunității locale.
- Protejarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului construit pentru a conserva identitatea și tradițiile locale.
- Conservarea și valorificarea cadrului natural pentru îmbunătățirea calității mediului înconjurător.
- Reglementarea modului de construire și de dezvoltare a fondului construit existent în vederea îmbunătățirii aspectului rural și menținerii caracteristicilor tradiționale.

5. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

5.1. Condiționări ale documentațiilor de amenajarea teritoriului și ale strategiilor de dezvoltare spațială aprobate

Cadrul strategic european

Politica de coeziune

În anul 1988 a fost adoptată politica de coeziune, datorită aderării statelor: Grecia, Spania și Portugalia la Uniunea Europeană. Obiectivul a fost integrarea statelor nou intrate în Uniunea Europeană, mai exact diminuarea diferențelor dintre statele noi membre și cele care deja erau membre.

Politica de coeziune este principala politică de investiții a Uniunii Europene și are în vedere în mod special regiunile și orașele. Politica sprijină dezvoltarea economică, creșterea numărului de locuri de muncă, dezvoltarea sustenabilă și protecția mediului.

Uniunea Europeană direcționează o parte semnificativă a bugetului său către reducerea discrepanțelor între regiuni, punând în prim-plan zonele rurale, regiunile afectate de tranziția industrială și cele care întâmpină dificultăți din punct de vedere demografic sau geografic.

Obiectivele sunt susținute printr-o serie de fonduri structurale și de investiții europene:

Fondul social european (FSE): principala modalitate prin care Uniunea Europeană sprijină eforturile de prevenire a șomajului, de integrare socială pe piața muncii și de dezvoltare a resurselor umane. Inițiativele cheie inițiate prin FSE se numără promovarea de egalitate de șanse între femei și bărbați, stimularea creșterii nivelului de ocupare a forței de muncă, dezvoltarea durabilă și coeziune economică și socială.

Fondul european pentru dezvoltare regională (FEDR): are ca obiectiv îmbunătățirea principalelor dezechilibre regionale din Uniunea Europeană. Acesta pune accent pe regiunile care se confruntă cu dificultăți semnificative în procesul de dezvoltare, precum zonele industriale aflate în declin, pentru care se propun măsuri de restructurare.

Programele co-finanțate sunt Programul Operațional Regional (POR) și Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM).

Fondul de Coeziune (FC) sprijină proiectele din domeniul mediului și cele care vizează rețelele transeuropene de infrastructură de transport (TEN-T). Acest fond vizează în special statele membre al căror venit național brut pe cap de locuitor se situează sub 90% din media Uniunii Europene. România se încadrează în această categorie.

Programul co-finanțat este Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM).

Pentru a îmbunătăți eficacitatea fondurilor structurale, au fost formulate următoarele principii:

- Prioritizarea direcționării fondurilor către obiective specifice și regiuni prioritare.
- Dezvoltarea parteneriatelor între Comisia Europeană, statele membre și autoritățile regionale pentru planificarea, implementarea și monitorizarea intervențiilor.
- Stabilirea programelor de intervenție în conformitate cu nevoile identificate.
- Asigurarea caracterului complementar al finanțărilor acordate de Uniunea Europeană și cele naționale.
- Prin politica de coeziune, Uniunea Europeană alocă resurse financiare pentru două obiective principale:
- Promovarea investițiilor destinate creșterii economice și creării de noi locuri de muncă, în scopul consolidării pieței muncii și al dezvoltării economiilor regionale.
- Sprijinirea cooperării teritoriale europene, inclusiv cooperarea la nivel transfrontalier, transnațional și interregional.

Uniunea Europeană propune o reformă în privința politicii de coeziune, pentru perioada de finanțare 2021-2027. În acest sens, unul dintre principalele scopuri se numără simplificarea procedurilor și sporirea eficienței investițiilor la nivelul Uniunii Europene.

Astfel, noua politică de coeziune va avea în vedere cinci obiective principale:

- Europă mai inteligentă-facilitând o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- Europă mai ecologică-caracterizată cu emisii scăzute de carbon;
- Europă mai conectată-promovând mobilitatea și conectivitatea regională în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC);
- Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- Europă mai aproape de cetățeni-creșterea durabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

"Green deal" – Pactul verde european

Pactul Verde European își propune să inițieze și să susțină proiecte de cercetare și inovare care să abordeze criza climatică și să contribuie la conservarea biodiversității și a ecosistemelor unice din Europa. Aceste proiecte sunt finanțate prin Programul Orizont 2020.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 - Readucerea naturii în viețile noastre

Strategia UE privind biodiversitatea reprezintă un plan amplu, pe termen lung. Acesta stabilește obiective clare și acțiuni concrete pentru conservarea biodiversității și restaurarea ecosistemelor, contribuind astfel la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și la promovarea unei relații echilibrate între oameni și mediul înconjurător.

Se iau în considerare mai multe acțiuni pentru conservarea biodiversității și îmbunătățirea guvernantei, printre care:

- Extinderea zonelor protejate prin adăugarea de noi suprafețe la rețeaua Natura 2000.
- Îmbunătățirea implementării guvernantei pentru o mai bună gestionare a resurselor naturale.
- Alocarea mai generoasă a fondurilor pentru conservarea biodiversității, pentru a susține proiectele și inițiativele în acest sens.
- Monitorizarea progreselor realizate în conservarea biodiversității și în implementarea măsurilor de protecție a mediului.
- Asigurarea unei mai bune integrări a aspectelor legate de conservarea naturii în procesul decizional al autorităților și al companiilor, pentru a promova dezvoltarea durabilă și protejarea mediului înconjurător.

5.2. Studii de fundamentare

- Actualizarea suportului topografic;
- Studiu de fundamentare privind condițiile geotehnice și hidrogeologice;
- Studiu de fundamentare privind relațiile periurbane;
- Studiu de fundamentare privind organizarea circulației și transporturilor;
- Studiu de fundamentare privind protecția mediului, riscurile naturale, riscurile antropice;
- Studiu de fundamentare peisagistic;
- Studiu de fundamentare privind tipurile de proprietate;
- Studiu de fundamentare privind infrastructura tehnico-edilitară;
- Studiu de fundamentare consultativ: analiza factorilor interesați;
- Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice;
- Studiu de fundamentare privind evoluția socio-demografică;
- Studiu de fundamentare privind mobilitatea și transportul;
- Studiu de fundamentare privind impactul schimbărilor climatice;

5.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Optimizarea relațiilor teritoriale ale comunei Bălușeni presupune o înțelegere profundă a poziționării sale geografice și a rolului pe care îl joacă în rețeaua locală și regională de localități. Situată în proximitatea municipiului Botoșani, comuna are o poziție privilegiată, fiind conectată prin drumuri județene și comunale la centrul urban principal al județului. Această vecinătate reprezintă atât o oportunitate, cât și o provocare: pe de o parte, locuitorii au acces facil la servicii și locuri de muncă urbane, pe de altă parte, comuna riscă să rămână doar o zonă satelit dacă nu își consolidează propriile funcțiuni economice și sociale.

În plan economic, relația cu municipiul Botoșani trebuie optimizată prin dezvoltarea de activități complementare, nu concurențiale. Agricultură, care este resursa dominantă a comunei, poate fi valorificată printr-un parteneriat cu piețele de desfacere urbane, unități de procesare și centre logistice. Totodată,

dezvoltarea unor servicii de tip agro-turistic, cultural sau recreativ poate transforma comuna într-o destinație atractivă, menținând capitalul financiar și uman la nivel local. Această strategie ar consolida autonomia economică și ar reduce dependența exclusivă de oraș.

Din punct de vedere social și funcțional, optimizarea relațiilor în teritoriu înseamnă o mai bună conectivitate între satele componente și între comună și municipiu. Transportul public regulat, modernizarea infrastructurii rutiere și crearea de piste pentru biciclete și trasee pietonale ar facilita mobilitatea și ar stimula interacțiunea dintre comunități. Totodată, o distribuție echilibrată a dotărilor publice (educație, sănătate, cultură) ar contribui la reducerea dezechilibrelor între sate, în special între Draxini și Bălușeni, pe de o parte, și localitățile mici aflate în declin, pe de altă parte.

Nu în ultimul rând, optimizarea relațiilor în teritoriu presupune o strategie coerentă de protecție și valorificare a mediului natural. Cursurile de apă și zonele verzi pot fi integrate în proiecte de agrement, dar și în rețele ecologice locale, conectate cu cele regionale. În același timp, măsurile de prevenire a alunecărilor de teren și de combatere a excesului de umiditate au o dimensiune strategică, contribuind la creșterea rezilienței teritoriale.

În concluzie, relațiile teritoriale ale comunei Bălușeni trebuie optimizate printr-o abordare integrată, care să îmbine valorificarea resurselor agricole cu diversificarea serviciilor, conectivitatea cu echilibrul social și protecția mediului cu dezvoltarea economică. Numai astfel comuna va putea trece de la statutul de spațiu dependent de municipiul Botoșani la un teritoriu activ, capabil să-și dezvolte o identitate economică și socială proprie.

5.4. Evoluția populației, elemente demografice și sociale

Anii	Total
2001	5416
2002	5434
2003	5393
2004	5368
2005	5356
2006	5349
2007	5324
2008	5283
2009	5272

Anii	Total
2010	5259
2011	5208
2012	5189
2013	5172
2014	5140
2015	5109
2016	5072
2017	5008
2018	4962
2019	4917
2020	4906
2021	4884
2022	4803
2023	4760

*Conform datelor Tempo INS

Conform modelului de regresie liniară, prognoza populației pentru comuna Bălușeni în perioada 2024-2033 arată o continuare a scăderii populației. Iată valorile estimate:

- 2024: 4796 locuitori
- 2025: 4766 locuitori
- 2026: 4735 locuitori
- 2027: 4705 locuitori
- 2028: 4675 locuitori
- 2029: 4645 locuitori
- 2030: 4615 locuitori
- 2031: 4585 locuitori
- 2032: 4555 locuitori
- **2033: 4525 locuitori**

Populația este estimată să scadă sub 4600 până în 2030 și sub 4530 până în 2033, menținând un trend descendent.

Metoda utilizată pentru a face prognoza populației este regresia liniară, un model matematic simplu care estimează relația dintre două variabile: anul (variabilă independentă) și populația (variabilă dependentă).

Pașii principali ai analizei:

1. Datele istorice: Am folosit datele furnizate pentru populația comunei Bălușeni între 2001 și 2023.
2. Modelul de regresie liniară:
 - Am definit anii ca variabilă independentă (X) și populația ca variabilă dependentă (y).
 - Modelul de regresie liniară a fost antrenat pe aceste date, pentru a găsi cea mai bună linie care să descrie relația dintre ani și populație.
3. Estimarea: Folosind acest model, am prezis populația pentru anii viitori (2024-2033). Regresia liniară prezice valori prin extrapolarea liniei calculate pe baza datelor anterioare.

Formula regresiei liniare:

$$y = m * x + b$$

Unde:

- y este populația estimată,
- x este anul,
- m este panta liniei (rata de schimbare a populației de-a lungul anilor),
- b este interceptul (valoarea populației la începutul perioadei analizate).

Această metodă este folosită pentru a proiecta trenduri pe baza datelor istorice, presupunând că relația dintre variabile se menține în viitor.

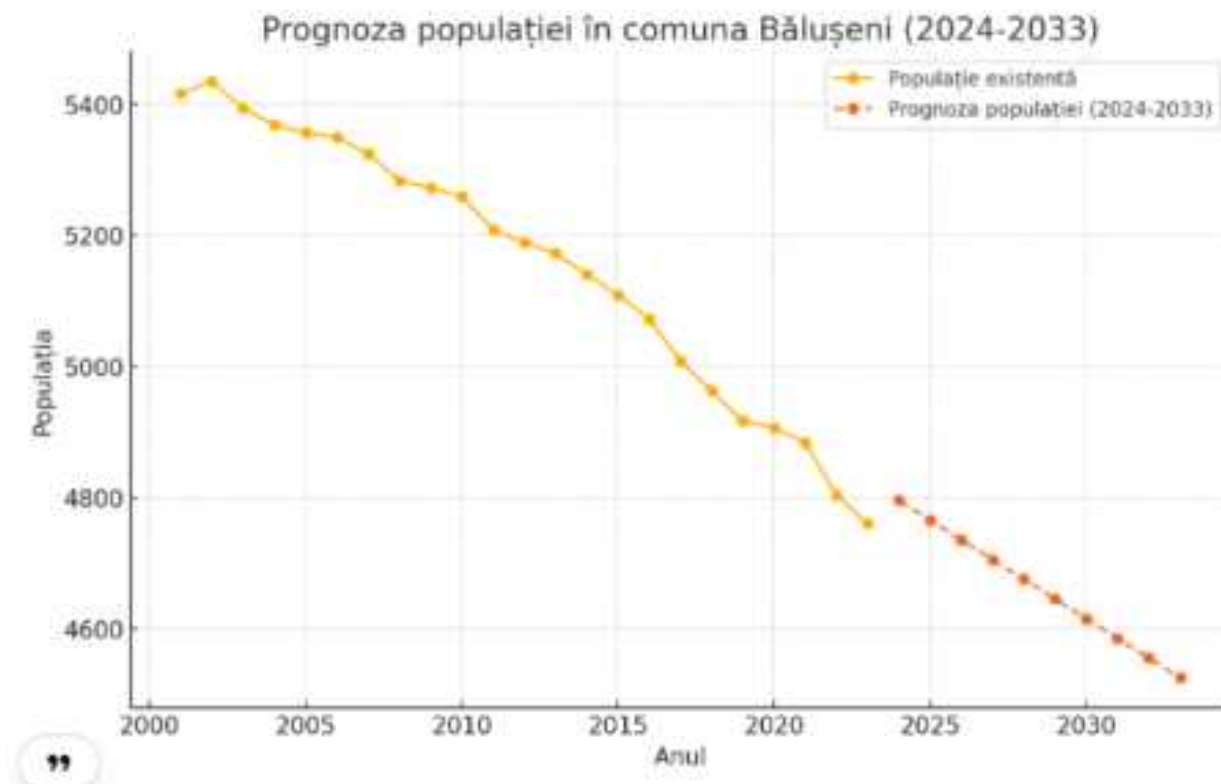

Figura nr. 19 Prognoza populației (2024-2033)

5.5. Zone de restructurare și regenerare urbană

1. Zonele cu potențial de restructurare

- **Centrele satelor:** zonele centrale din Bălușeni și Draxini, unde funcțiunile sunt amestecate (locuire, comerț, dotări), dar infrastructura și spațiile publice sunt insuficient amenajate.
- **Zonele cu locuințe vechi:** gospodăriile aflate în stare de degradare, mai ales în satele mici (Coșuleni, Bălușenii Noi), ce pot fi reconfigurate prin programe de reabilitare și sprijin pentru locuințe noi.
- **Perimetre afectate de alunecări de teren sau exces de umiditate:** necesită intervenții de stabilizare, drenaj și regândire a utilizării terenurilor.

2. Zonele cu potențial de regenerare

- **Spațiile publice:** lipsesc parcurile și zonele verzi în satele mari → necesară regenerarea prin amenajarea de spații verzi, locuri de joacă și terenuri de sport.
- **Zonele economice degradate:** foste amplasamente agricole (ferme, CAP-uri dezafectate) ce pot fi reconvertite pentru activități productive moderne sau servicii.

- **Patrimoniu cultural și religios:** mănăstirea Zosin, bisericile de lemn și monumentele istorice → necesită regenerare și integrare în circuite turistice și culturale.
-

3. Disfuncționalități identificate

- Clădiri și terenuri neutilizate sau subutilizate.
 - Lipsa spațiilor publice de calitate în zonele centrale.
 - Infrastructură edilitară și rutieră insuficientă pentru noile dezvoltări.
 - Dezechilibru între sate: Draxini și Bălușeni concentrează dotările, în timp ce satele mici rămân în declin.
-

4. Direcții strategice pentru restructurare și regenerare

- **Reabilitare locuințe și modernizarea centrelor satelor** prin programe de finanțare publică și privată.
- **Reconvertirea fostelor platforme agricole și economice** în spații pentru IMM-uri, depozite sau servicii.
- **Regenerarea spațiilor publice:** amenajarea de piețe, parcuri, locuri de joacă, terenuri de sport.
- **Valorificarea patrimoniului cultural și turistic** prin proiecte de restaurare și promovare.
- **Integrarea măsurilor de protecție a mediului:** lucrări de stabilizare a terenurilor, perdele forestiere, combaterea excesului de umiditate

5.6. Intravilan propus. Zonificare funcțională

Datorită nevoilor de dezvoltare, intravilanul propus este majorată și are o suprafață de **1387.4118 ha**.⁷

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus este de:

ZONE FUNCȚIONALE	COȘULENI		BĂLUȘENI		DRAXINI		BĂLUȘENII NOI		BUZENI		ZĂICEȘTI		TRUPURI IZOLATE		TOTAL	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	0.3225	0.33	1.6040	0.55	0.4161	0.12	0.3056	0.71	0.4096	0.30	0.4992	0.11	-	-	3.5570	0.26
TERENURI AGRICOLE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UNITĂȚI AGRO- ZOOTEHNICE	-	-	0.4404	0.15	0.1825	0.05	-	-	1.1686	0.85	8.6875	1.94	0.4089	2.23	10.8879	0.78
ECHIPARE TEHNICO- EDILITARĂ	-	-	0.1283	0.04	0.3265	0.09	-	-	-	-	0.0944	0.02	0.0976	0.53	0.6468	0.05
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	5.9282	6.02	18.5821	6.35	29.6864	8.48	2.4057	5.62	10.2062	7.41	13.7312	3.07	0.2376	1.30	80.7774	5.82
ZONĂ MIXTĂ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INSTITUȚII PUBLICE	0.8269	0.84	2.5249	0.86	1.0552	0.30	0.0668	0.16	0.3618	0.26	0.5199	0.12	1.6604	9.06	7.0158	0.51
COMERȚ ȘI SERVICII	-	-	0.8873	0.30	0.5428	0.15	-	-	0.0892	0.06	3.6839	0.82	2.0594	11.23	7.2626	0.52
ZONE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	85.8461	87.19	254.6190	86.99	303.3485	86.62	38.9529	91.03	120.2486	87.34	396.2276	88.60	12.8399	70.03	1212.0825	87.36
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	-	-	-	-	0.0903	0.03	-	-	-	-	21.6379	4.84	-	-	21.7282	1.57
ZONA GOSPODĂRIILOR COMUNALE	0.5791	0.59	1.1500	0.39	1.4969	0.43	0.3445	0.81	-	-	0.4676	0.10	0.5300	2.89	4.5680	0.33

⁷ Se menționează că suprafața intravilanului propus nu este cea finală.

SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	0.0381	0.04	0.9025	0.31	3.1433	0.90	-	-	0.2224	0.16	0.7466	0.17	-	-	5.0530	0.36
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	-	-	0.0567	0.02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0567	-
ZONĂ TERENURI NEPRODUCTIVE	4.9200	5.00	11.8198	4.04	9.9012	2.83	0.7166	1.67	4.9787	3.62	0.9383	0.21	0.5012	2.73	33.7758	2.43
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ	98.4609	100%	292.7151	100%	350.1897	100%	42.7920	100%	137.6850	100%	447.2342	100%	18.3350	100%	1387.4118	100%

Bilanțul zonelor funcționale în intravilanul existent și propus al Comunei Bălușeni:

ZONE FUNCȚIONALE	INTRAVILAN EXISTENT		INTRAVILAN PROPUȘ	
	HA	%	HA	%
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	3.7882	0.31	3.5570	0.26
FOND FORESTIER	2.4629	0.20	-	-
TERENURI AGRICOLE	848.7482	69.20	-	-
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	10.0782	0.82	10.8879	0.78
ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0.3685	0.03	0.6468	0.05
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	77.0697	6.28	80.7774	5.82
ZONĂ MIXTĂ	-	-	-	-
INSTITUȚII PUBLICE	4.7868	0.39	7.0158	0.51
COMERȚ ȘI SERVICII	4.6747	0.38	7.2626	0.52
ZONE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	230.2984	18.78	1212.0825	87.36
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	2.1400	0.17	21.7282	1.57
ZONA GOSPODĂRIILOR COMUNALE	3.4573	0.28	4.5680	0.33
SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	4.6651	0.38	5.0530	0.36
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.0567	-	0.0567	-

ZONĂ TERENURI NEPRODUCTIVE	33.9612	2.77	33.7758	2.43
TOTAL INTRAVILAN	1226.556	100%	1387.4118	100%

5.7. Reglementări urbanistice. Unități Teritoriale de Referință

În cadrul prezentei documentații de urbanism, conform prevederilor legislației în domeniu, teritoriul administrativ al Comunei Bălușeni a fost împărțit în Unități Teritoriale de Referință.

În conformitate cu Legea 350/2001, Unitatea Teritorială de Referință (UTR) este o "subdiviziune urbanistică a teritoriului unității administrativ-teritoriale, delimitată pe limite cadastrale, caracterizată prin omogenitate funcțională și morfologică din punct de vedere urbanistic și arhitectural, având ca scop reglementarea urbanistică omogenă. UTR se delimitează, după caz, în funcție de relief și peisaj cu caracteristici similare, evoluție istorică unitară într-o anumită perioadă, sistem parcellar și mod de construire omogen, folosințe de aceeași natură a terenurilor și construcțiilor, regim juridic al imobilelor similar."

În cazul teritoriului intravilan al Comunei Bălușeni, delimitarea Unităților Teritoriale de Referință se face pe baza următoarelor criterii:

- Tipologia parcellarului – existența unui sistem parcellar și a unui mod de construire omogen
- Unitățile de peisaj identificate
- Zonele funcționale și coerența funcțională din cadrul fiecărei UTR
- Existența unor tipologii particulare ale zonelor funcționale în raport cu vecinătățile
- Condiții geotehnice
- Elemente de relief
- Definirea unor nuclee de dezvoltare

5.8. Dezvoltarea activităților economice

Dezvoltarea economică a comunei Bălușeni trebuie privită ca un proces integrat, care pornește de la specificul său rural, dar urmărește diversificarea și modernizarea structurilor economice existente. Agricultură, activitatea dominantă, are nevoie de o transformare dintr-o practică de subzistență într-o activitate competitivă și sustenabilă. Aceasta presupune comasarea terenurilor, sprijinirea fermierilor prin cooperative și asociații, introducerea de tehnologii moderne și crearea unor centre locale de colectare și procesare. Astfel, produsele agricole ar putea deveni nu doar un mijloc de subzistență, ci și o sursă de valoare adăugată pentru întreaga comunitate.

Industria și construcțiile, în prezent slab reprezentate, pot cunoaște o dezvoltare prin reconversia fostelor platforme agricole și a fermelor dezafectate. Aceste spații ar putea fi transformate în zone de producție pentru IMM-uri, ateliere meșteșugărești sau unități de prelucrare agro-industrială. Parteneriatele public-private ar putea sprijini amenajarea unor hale modulare și a unor spații de depozitare, atrăgând investiții locale și regionale. Prin aceste măsuri, comuna ar putea să își reducă dependența de municipiul Botoșani și să devină un nod economic activ.

Serviciile și comerțul reprezintă un alt pilon de dezvoltare. Crearea unei piețe agroalimentare moderne în centrul comunei ar permite valorificarea producției locale, iar înființarea de magazine, minimarketuri și servicii conexe ar aduce beneficii directe locuitorilor. Totodată, facilitarea accesului la servicii financiar-bancare și sprijinirea micilor întreprinzători prin programe de finanțare și stimulente fiscale ar contribui la consolidarea sectorului terțiar.

Un potențial deosebit îl are turismul cultural și rural. Mănăstirea Zosin, bisericile de lemn și tradițiile locale pot fi valorificate prin proiecte de restaurare, promovare și includere în circuite turistice județene și regionale. Dezvoltarea de pensiuni agroturistice și de zone de agrement ar putea atrage vizitatori și ar genera venituri suplimentare pentru comunitate. Evenimentele culturale și târgurile tradiționale ar completa oferta, consolidând identitatea locală și legătura cu patrimoniul.

În concluzie, comuna Bălușeni are un potențial economic divers, dar insuficient valorificat. Direcțiile de dezvoltare trebuie să vizeze modernizarea agriculturii, reconversia zonelor economice abandonate, sprijinirea IMM-urilor și promovarea turismului cultural și rural. În paralel, investițiile în infrastructura de transport, utilități și digitalizare sunt esențiale pentru a crea un cadru favorabil. Doar printr-o viziune integrată și coerentă, Bălușeni poate transforma resursele sale tradiționale într-un motor de creștere economică și de îmbunătățire a calității vieții locuitorilor.

5.9. Dotări publice

Echipamente socio-culturale

Prin prezentul P.U.G. se propun următoarele măsuri de îmbunătățire a infrastructurii socio-culturale a comunei:

Pentru a îmbunătăți oferta de activități de petrecere a timpului liber, propunem următoarele:

- Extinderea și diversificarea bazelor sportive și a terenurilor de sport în aer liber pentru a oferi o gamă mai largă de activități recreative. Aceste facilități ar trebui dispuse într-un sistem policentric pentru a servi întreaga populație a comunei și pentru a asigura un acces ușor pentru locuitori.
- Investiții în modernizarea și extinderea infrastructurii unităților culturale din comună, cum ar fi muzeele, casele de cultură, bibliotecile, sălile de expoziții și punctele de informare. Aceste investiții ar spori accesibilitatea și calitatea serviciilor culturale oferite comunității.

Spații verzi și spații publice pietonale

Noțiunea de spațiu verde este legiferată de Legea nr. 24/2007 prin care acestea sunt compuse din :

- a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate;
 - b) spații verzi publice de folosință specializată:
 - grădini botanice și zoologice, muzee în aer liber, parcuri expoziționale, zone ambientale și de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ;
 - cele aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, școli, unități sanitare sau de protecție socială, instituții, edificii de cult, cimitire;
 - baze sau parcuri sportive pentru practicarea sportului de performanță;
 - c) spații verzi pentru agrement: baze de agrement, poli de agrement, complexuri și baze sportive;
 - d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă;
 - e) culoare de protecție față de infrastructura tehnică;
 - f) păduri de agrement;
- pepiniere

Zona de spații verzi amenajate și a locurilor de joacă pentru copii sunt deficitare în localitățile componente ale comunei, de aceea se propune realizarea lor în cadrul școlilor.

Se propune de asemenea realizarea de spații de protecție (sub forma unor plantații de aliniament) în zona cimitirelor, inclusiv de-a lungul drumurilor, spații verzi de protecție inclusiv în zonele cu atracție: instituții

administrative, unități de învățământ, dotări sanitare, obiective religioase și unități economice, în lungul cursurilor de apă, acestea urmând a fi amenajate ca zone de agrement și protecție.

Amenajarea suprafețelor publice, plantate și pavate reprezintă o prioritate în legătură fiind și cu punerea în valoare a patrimoniului natural, cultural și peisagistic. Tendința ultimelor decenii, de eliminare a vegetației înalte din piețele centrale ale localităților și eliminarea unor plantații de aliniament trebuie remediată prin măsuri de realibilitate peisageră.

Un scuar reprezintă un spațiu verde mic, situat în interiorul sau în apropierea unei zone urbane, care este amenajat și îngrijit cu plante ornamentale, arbuști, flori și alte elemente de decor peisagistic. Acesta poate fi destinat relaxării, socializării și poate fi amplasat în parcuri, în fața clădirilor publice sau rezidențiale, în zona centrală a comunei.

Scuarurile sunt de obicei amenajate pentru a oferi oază de verdeață și liniște într-un mediu aglomerat. Ele pot fi prevăzute cu bănci sau alte facilități de odihnă, precum și cu iluminare ambientală pentru a fi utilizate și pe timp de noapte. În plus, scuarurile pot servi și ca spații de evenimente sau activități culturale, precum concerte în aer liber.

Amenajarea unui scuar poate aduce multiple beneficii, inclusiv îmbunătățirea esteticii urbanului, creșterea calității aerului și a biodiversității, precum și oferirea unui loc de relaxare și recreere pentru locuitorii din zonă. Este important ca scuarurile să fie concepute și întreținute corespunzător pentru a-și îndeplini rolul și pentru a aduce valoare adăugată în mediul rural.

5.10. Protecția patrimoniului cultural și a peisajului

În categoria construcțiilor valoroase ar trebui să încadrăm monumentele istorice de pe teritoriul comunei, monumente care, în baza legii 422/2001, *Legea privind protejarea monumentelor istorice*, se definesc drept "bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală" (art. 1, alin. 2).

Conform Anexei 1 din *Norma metodologică de clasare și inventariere a monumentelor istorice* din 18.04.2008, monumentele istorice din *Lista Monumentelor Istorice*, în funcție de natura lor, se împart în patru mari categorii:

- I – monumente arheologice;
- II – monumente de arhitectură;
- III – monumente de for public;
- IV – monumente memoriale/funerare.

Definirea zonelor construite protejate

Zonele construite protejate sunt definite în funcție de:

- monumentele în Lista Monumentelor Istorice, cu zona lor de protecție;
- siturile arheologice, cu zona lor de protecție;
- zonele istorice ale localităților, în măsura în care acestea păstrează coerența lor istorică

Norme legislative

Instituirea zonei de protecție pentru monumentele istorice și siturile arheologice are două scopuri:

1. conservarea integrată și asigurarea integrității acestora, în condițiile de funcționare și utilizare contemporană a spațiului și imobilelor din zona de protecție;
2. punerea în valoare a monumentului istoric și a peisajului său, construit sau natural.

Conform Legii 350/2001, prin Planul Urbanistic General se stabilesc *zonele protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate* (art. 46, alin. 2, lit. f).

Definirea și delimitarea zonelor de protecție a monumentelor și siturilor arheologice se stabilesc în baza legislației în vigoare din România, cu respectarea acordurilor europene și internaționale privind protejarea acestora.

Legislația în domeniul protejării monumentelor istorice

Legile care fac referire la protecția monumentelor istorice sunt următoarele: Legea 5/2000; Legea 422/2001 actualizată prin Legea 468/2003; Ordinul 562/2003.

Astfel, conform Legii 5/2000, zonele protejate sunt zonele naturale sau construite, delimitate geografic și/sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural și/sau cultural (art. 1, alin. 2).

Zonele de protecție a monumentelor istorice vor fi delimitate de autoritățile publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu, în baza unor studii de specialitate (art. 5, alin. 2). Instituirea acestor zone se va face prin documentațiile de urbanism și regulamentele aferente (art. 5, alin. 3). Până la delimitarea prin studii de specialitate a zonelor de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, se instituie zone de protecție a monumentelor istorice, de 100 metri în municipii și orașe, de 200 metri în comune și de 500 metri în afara localităților (art. 10, alin. 1).

Prin Legea 422/2001 se reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice. Astfel, monumentele istorice sunt bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală (art. 1, alin. 2). Regimul de monument istoric este conferit prin clasarea acestor bunuri imobile conform procedurii prevăzute în lege (art. 1, alin. 3).

Prin protejarea monumentelor istorice se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economic, și cultural, în viața colectivităților locale (art. 2, alin. 3).

Asupra monumentelor istorice se pot aplica servituți de utilitate publică, instituite potrivit legii (art. 2, alin. 5).

Monumentele istorice aparțin fie domeniului public sau privat al statului, al județelor, orașelor sau comunelor, fie sunt proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice (art. 4, alin. 1).

Monumentele istorice proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale sunt inalienabile, imprescriptibile și inesizabile; aceste monumente istorice pot fi date în administrare instituțiilor publice, pot fi concesionate, date în folosință gratuit, instituțiilor de utilitate publică sau închiriate, în condițiile legii, cu avizul Ministerului Culturii sau, dup, caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii (art. 4, alin. 2).

Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea și punerea în valoare prin mijloace adecvate a monumentelor istorice revin, dup, caz, proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale asupra acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi (art. 6, alin. 1). În cazul în care un monument istoric nu are proprietar cunoscut, obligațiile decurgând din prezenta lege revin autorității administrației publice locale din unitatea administrativ, pe al cărei teritoriu este situat monumentul istoric sau autorităților administrației publice centrale (art. 6, alin. 2).

Statul garantează și asigură protejarea monumentelor istorice în condițiile stabilite prin prezenta lege (art. 7, alin. 1). Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, după caz, de activitatea de protejare a monumentelor istorice (art. 7, alin. 3). Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și instituțiile din subordinea acestora, precum și autoritățile administrației publice locale cooperează cu proprietarii monumentelor istorice, persoane fizice sau juridice, cu deținătorii și administratorii acestora, precum și cu instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale din domeniul protejării monumentelor istorice și îi sprijin, în condițiile legii (art. 7, alin. 4).

Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, delimitat, pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural. Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii. Autoritățile publice locale competente vor include în planurile urbanistice și în regulamentele aferente zonele de protecție. În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii.

În zonele de protecție a monumentelor istorice care sunt lăcașuri de cult este interzisă desfășurarea în aer liber, în perioada în care în cadrul acestora se desfășoară serviciu religios, a unor manifestări care, prin poluarea sonoră sau vizuală pe care o produc, pot impieta asupra desfășurării serviciului religios. Prin excepție, se pot organiza manifestări de acest gen cu acordul autorității religioase care administrează lăcașul, în condiții care să nu impiețeze asupra desfășurării serviciului religios (art. 9).

Calitatea de monument istoric, precum și cea de zonă construită protejată, de oraș istoric sau de sat istoric se marchează printr-un însemn distinctiv amplasat de reprezentanții primăriilor pe monumentul istoric, la intrarea în zona construită protejată sau în orașul istoric ori satul istoric, după caz, în conformitate cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii. Costul însemnelor distinctive se suportă de către autoritățile publice locale (art. 18, alin. 3).

Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se află în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate se autorizează pe baza avizului Ministerului Culturii sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare (art. 24, alin. 1).

Până la instituirea zonei de protecție a fiecărui monument istoric potrivit art. 9 se consideră, zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurat, de la limita exterioară, de jur-împrejurul monumentului istoric (art. 59).

Prin Ordinul 562/2003, care instituie reglementările tehnice a Metodologiei de elaborare a conținutului-cadru al documentației de urbanism pentru zonele construite protejate, se instituie zona de protecție pentru fiecare monument istoric, prin care se asigură conservarea integrată a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural. Aceasta este constituită ca un teren format din parcele cadastrale situate în jurul monumentului, asigurând perceperea nealterată a acestuia. În zona de protecție se instituie servituțile de utilitate publică și reglementările de construire pentru păstrarea și ameliorarea cadrului natural al monumentului prin înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți de orice natură, păstrarea și ameliorarea cadrului arhitectural-urbanistic al monumentului prin aprobarea și supravegherea construirii, păstrarea și valorificarea potențialului arheologic (art. 15).

Zonele construite protejate reprezintă zone din teritoriul administrativ al orașelor și comunelor în care construcțiile, cadrul natural și activitățile umane prezintă calități (istorice) a căror protejare reprezintă un interes public. Aceste zone se definesc și se delimitează prin studii istorice, arhitecturale, urbanistice, peisagistice etc. și prin planuri urbanistice ale zonelor construite protejate, integratoare ale acestora. Ele se instituie prin hotărâri ale Consiliilor locale și se protejează prin acțiunea acestora și a celorlalți protectori legali (art. 17).

Zonele construite protejate instituite în jurul unor monumente istorice acoperă toate categoriile de monumente, ansambluri și situri arheologice, istorice, arhitecturale, artistice, peisagistice, indiferent de poziția lor în teritoriile orașelor și comunelor și de poziția lor pe teren (la suprafața solului, subterane sau subacvatic).

După natura interesului public, aceste zone protejate construite pot fi:

- de interes național (daca sunt generate de un monument istoric clasat în grupa valorică A ("monumente istorice de valoare națională și universală");
- de interes local (daca sunt generate de un monument istoric clasat în grupa valorică B ("monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local").

Aceste tipuri de zone protejate se instituie prin hotărâri ale Consiliilor Locale, având la baza documentații de urbanism (art. 18).

Delimitarea zonelor construite protejate se face pe limite existente de parcele și se recunoaște în documentația scrisă și desenată, fie prin menționarea numerelor poștale sau cadastrale, fie prin menționarea numelor proprietarilor, fie după alte elemente reperabile pe teren (ex.: maluri de ape, linii electrice etc.) (art. 22).

Criterii și metode de definire și delimitarea zonelor de protecție

Stabilirea criteriilor și a metodelor de definire și delimitare ale zonelor de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice de pe raza comunei Răchiți se face în baza legislației în vigoare.

Astfel, conform Legii privind protejarea monumentelor istorice (422/2001), pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, care este delimitată de topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului (art. 9, alin. 1).

Delimitarea și instituirea zonei de protecție trebuie realizată simultan cu clasarea unei construcții ca monument istoric, în condițiile legii (art. 9, alin. 2). Până la instituirea zonei de protecție, se consideră zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localitățile urbane, 200 m în localitățile rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de jur-împrejurul monumentului istoric (art. 59). Delimitarea zonei de protecție se face, conform Legii 5/2000, prin studii de specialitate (art. 10, alin. 1).

Conform Ordinului 562/2003 (pentru aprobarea Reglementării tehnice "Metodologie de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate"), zona de protecție se constituie ca un teren format din parcele cadastrale situate în jurul monumentului istoric, asigurând perceperea nealterată a acestuia (art. 15). Delimitarea se face pe limite existente de parcele și se recunoaște în documentația scrisă și desenată, fie prin menționarea numerelor poștale sau cadastrale, fie prin menționarea numelor proprietarilor, fie după alte elemente reperabile pe teren (ex.: maluri de ape, linii electrice etc.) (art. 22).

Conform Legii 422/2001, în zonele de protecție vor fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale (art. 9, alin. 4), dacă acestea nu au drept consecință desființarea, distrugerea parțială sau degradarea monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție (art. 10, alin. 4).

În cazul siturilor arheologice, conform OG 43/2000 (privind protecția patrimoniului arheologic), regimul de protecție a zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat este reglementat de legislația în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice (art. 5, alin. 4).

Prin *sit arheologic* se înțelege zona (supraterană, subterană sau subacvatică) în care prin cercetări arheologice sau întâmplător au fost descoperite vestigii arheologice, care aparțin unor așezări, necropole, structuri, grupuri de construcții și clădiri. Acestea sunt înscrise în Registrul Arheologic Național și clasate în Lista Monumentelor Istorice (art. 2, alin. 1, lit. b).

Zonele în care au fost identificate și cercetate siturile arheologice se clasifică astfel:

- zonă cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat (art. 2, alin. 1, lit. h) – este terenul în care s-au efectuat cercetări arheologice, descoperindu-se un sit arheologic;
- zonă de interes național (art. 2, alin. 1, lit. i) – sunt siturile arheologice de importanță excepțională pentru istoria și cultura națională;
- zone cu patrimoniu arheologic reperat (art. 2, alin. 1, lit. j) – reprezintă siturile identificate pe teren, în care urmează să se întreprindă cercetări arheologice;

- zone cu potențial arheologic evidențiat întâmplător (art. 2, alin. 1, lit. k) – reprezintă siturile arheologice descoperite întâmplător în urma unor acțiuni umane sau a factorilor naturali.

Siturile arheologice beneficiază de protecția acordată zonelor protejate (art. 3-5). Zona de protecție a siturilor arheologice este reprezentată de întregul teren pe care sunt identificate vestigiile arheologice (art. 2, alin. 1, lit. a); în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, această zonă de protecție este formată din întreg terenul pe o rază de 50 m față de locul descoperirii (art. 2, alin. 13, lit. b).

Metodele de definire a zonelor de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice trebuie să țină seama atât de legislația în vigoare, cât și de studiile istorice și arheologice asupra acestora, precum și de reducerea impactului birocratic al avizărilor instituite prin lege, întrucât prin art. 11 și 24 din Legea 422/2001 se prevede că orice intervenție asupra imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice, dar care nu sunt monumente istorice, se autorizează numai cu avizul Ministerului Culturii sau, după caz, a serviciilor publice deconcentrate ale acestuia.

Astfel, pentru definirea zonelor de protecție s-au avut în vedere următoarele:

- specificul teritoriului rural, caracterizat printr-un relief sculptural și fragmentat, cu perspective foarte mari, largi, monumentele istorice putând fi vizibile de la distanțe mari;
- specificul monumentelor istorice clasate, caracterizate prin regim redus de înălțime;
- specificul siturilor arheologice, care nu ocupă suprafețe mari;
- textura urbană a localităților, caracterizată prin parcele destul de mari ca suprafață;

În urma analizei acestor factori, am stabilit următoarele criterii de definire a zonelor de protecție:

- cuprinderea în zona de protecție a monumentelor istorice a imobilelor adiacente monumentelor istorice;
- cuprinderea în zona de protecție a curților monumentelor istorice;
- delimitarea zonei de protecție pe un teritoriu minimum necesar conservării fizice a monumentului istoric (vecinătatea directă) și a percepției sale corespunzătoare, în raport cu relieful, pe parcele cadastrale;
- evitarea blocajului administrativ în avizarea lucrărilor de construire în mediul rural, dacă se extinde zona de protecție la maximum de 200 m, conform art. 59 din Legea 422/2001.
- reducerea la maximum a zonei de protecție a siturilor arheologice, dar pe toată suprafața sitului, cu o extindere de maximum 50 m de jur-împrejur, conform art. 2, alin. 13, lit. b din OG 43/2000.

Prevederile legale asupra modului de intervenție la monumentele istorice și în zona de protecție a acestora

Conform Legii 422/2001, autoritățile publice locale au obligații în protejarea monumentelor istorice de pe teritoriul lor administrativ.

Monumentele istorice aparțin fie domeniului public al statului, județului, orașelor sau comunelor, fie sunt proprietate privată a persoanelor fizice și juridice (art. 4, alin. 1). Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea și punerea în valoare revin proprietarilor (art. 6, alin. 1). În cazul în care monumentul istoric nu are un proprietar cunoscut, obligațiile de mai sus revin autorității administrației publice locale (art. 6, alin. 2). Acestea răspund, în colaborare cu autoritățile publice centrale, și de activitatea de protejare a monumentelor istorice (art. 7, alin. 3).

Autoritățile publice locale au obligația de a include în planurile urbanistice și regulamentele aferente zonele de protecție a monumentelor, în care pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire (art. 9, alin. 3-4).

Orice intervenție asupra monumentelor istorice și a imobilelor care nu sunt monumente istorice dar se găsesc în zona lor de protecție se face numai cu avizul emis de Ministerul Culturii sau, după caz, de serviciile publice deconcentrate ale acestuia (art. 11, alin. 1; art. 23, alin. 1-2; art. 24, alin. 1).

Monumentele istorice, ca și zona construită protejată, de oraș sau sat istoric, se marchează printr-un însemn distinctiv, amplasat de reprezentanții primăriilor pe monumentul istoric sau la intrarea în zona construită protejată (art. 18, alin. 3).

Proprietarii și titularii dreptului de administrare ai monumentelor istorice au următoarele obligații:

- să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor legii;
- să asigure paza, integritatea și protecția monumentelor istorice, să ia măsuri pentru prevenirea și stingerea incendiilor,
- să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, reparații curente și de întreținere a acestora în condițiile legii;
- să înștiințeze de urgență, în scris, Direcția Județeană pentru Cultură, precum și primarul comunei respective despre orice modificări sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute și aflate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;
- să înștiințeze de urgență, în scris, Direcția Județeană pentru Cultură, precum și primarul comunei respective despre descoperirea întâmplătoare a oricăror construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile; să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii sau de direcțiile județene pentru cultură în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidență;
- în cazul în care solicită descărcarea imobilului de sarcină arheologică, să finanțeze săpătura, cercetarea arheologică, elaborarea documentației aferente, conservarea și protejarea eventualelor vestigii descoperite cu ocazia efectuării cercetării arheologice; să obțin, avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile;
- să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către persoane fizice sau juridice atestate în acest sens și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate;
- să respecte toate condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate atunci când execută ei înșiși lucrări de întreținere curentă sau orice alte intervenții, conform prevederilor legale;
- să permită, pe baza prevederilor contractuale, executarea intervențiilor asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care acestea sunt inițiate și finanțate de persoane juridice abilitate în condițiile legii;
- să permită montarea și să întrețină însemnul distinctiv care marchează calitatea de monument istoric a imobilului,
- să obțină avizul Direcția Județeană pentru Cultură și să asigure pe propria răspundere condiții corespunzătoare de vizitare, fotografiere, filmare, reproducere și de publicitate în cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;
- să comunice Direcția Județeană pentru Cultură orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale, după caz, asupra monumentelor istorice (art. 36, alin. 1).

Autorităților administrației publice locale au atribuții referitoare la protejarea monumentelor istorice:

- cooperează cu organismele de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării monumentelor istorice și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;
- asigură protejarea monumentelor istorice clasate, aflate în domeniul public sau privat al municipiului, respectiv orașului sau comunei, precum și a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resurse financiare în acest scop;

- cooperează cu ceilalți proprietari sau administratori de monumente istorice;
- se pot asocia între ele, precum și cu persoane fizice sau juridice pentru realizarea unor lucrări de protejare a monumentelor istorice și pot înființa în acest scop instituții și servicii publice de interes local;
- participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează;
- cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice, elaborează, actualizează și aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism privind monumentele istorice sau zonele protejate care conțin monumente istorice;
- iau măsurile tehnice și administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;
- includ în structura aparatului propriu compartimente specializate sau, după caz, posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice;
- elaborează planurile anuale de gestiune și protecție a monumentelor istorice de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale care sunt înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și asigură monitorizarea acestora prin personalul propriu (art. 45, alin. 1).

Pentru protejarea monumentelor istorice din unitățile administrativ-teritoriale de competență, consiliile locale au următoarele atribuții:

- colaborează cu Direcția Județeană pentru Cultură furnizând acesteia toate informațiile actualizate din domeniul protejării monumentelor istorice;
- asigură elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau a planurilor urbanistice zonale ale localităților;
- prevăd, în termen de 12 luni de la clasarea monumentelor istorice, fondurile bugetare necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului și a regulamentelor aferente; elaborează regulamentele de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și pentru zonele construite protejate și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului Ministerului Culturii sau al serviciilor publice deconcentrate ale acestuia;
- elaborează sau, după caz, aprobă programe ori măsuri administrative, bugetare sau fiscale speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice și a zonelor protejate din municipiul, orașul sau comuna respectivă, cu respectarea avizului Ministerului Culturii sau al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii;
- la solicitarea Direcției Județeană pentru Cultură, împreună cu organele de poliție, interzic circulația vehiculelor grele și transportul de materiale explozive în zona de protecție a monumentelor istorice;
- colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale în cazul în care monumentele istorice și zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale (art. 46, alin. 1).

Primarul are următoarele atribuții specifice:

- verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și conformitatea autorizației cu prevederile acestora, precum și îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în Obligația privind folosința monumentului istoric, conform prevederilor legale;
- asigură menționarea în autorizație a tuturor condițiilor conținute în avize la autorizarea lucrărilor asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor situate în zona lor de protecție, respectiv la eliberarea pentru acestea a autorizației de funcționare;
- ia măsuri pentru autorizarea cu prioritate a documentațiilor tehnice care se refer la intervenții asupra monumentelor istorice;

- dispune oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare în situația descoperirii de vestigii arheologice;
- hotărăște și, după caz, organizează paza acestora și anunță în cel mai scurt timp Direcția Județeană pentru Cultură;
- asigură prin aportul propriu de specialitate și în colaborare cu Direcția Județeană pentru Cultură aplicarea însemnelor distinctive și a siglelor de monumente istorice și controlează întreținerea lor de către proprietar;
- asigură paza și protecția monumentelor istorice aflate în domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și ale monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgență Direcția Județeană pentru Cultură orice caz de nerespectare a legii;
- asigură efectuarea, împreună cu serviciile publice de pompieri, de acțiuni de prevenire și stingere a incendiilor la monumente istorice.

5.11. Patrimoniu arheologic. Recomandări, restricții, permisivități și obligații

Legislația în domeniul protejării siturilor arheologice

Legile care fac referire la protecția patrimoniului arheologic sunt următoarele: Ordonanța 43/2000; Legea 422/2001; Legea 182/2000.

Conform art. 2 din Ordonanței 43/2000, regimul juridic general al descoperirilor și al cercetării arheologice cuprinde ansamblul de măsuri juridice, administrative, financiar-fiscale și tehnice menite să asigure prospectarea, identificarea, decopertarea, inventarierea, conservarea și restaurarea, asigurarea pazei, întreținerea și punerea în valoare a bunurilor arheologice, precum și a terenurilor în care se găsesc acestea, în vederea cercetării sau, după caz, clasării acestora ca bunuri culturale mobile ori ca monumente istorice (art. 2, alin. 1);

Siturile arheologice cuprind vestigii arheologice (așezări, necropole, structuri, construcții, grupuri de clădiri, precum și terenurile cu potențial arheologic reperat), situate supraterran, subteran sau subacvatic, înscrise în Repertoriul Arheologic Național (RAN) (<http://ran.cimec.ro/>) și clasate în Lista Monumentelor Istorice (art. 2, alin. 1, lit. b.1). Ele pot forma zone cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat, zone de interes arheologic prioritar, zone cu patrimoniu arheologic reperat și zone cu potențial arheologic evidențiat întâmplător (art. 2, alin. 2, lit. h, i, j, k).

Zona cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător se delimitează în jurul locului descoperirii arheologice întâmplătoare, după caz, astfel:

- a) pe toată suprafața terenului care face obiectul autorizării de construire;
- b) pe o rază de 50 de metri față de locul descoperirii, în cazul în care descoperirea s-a făcut ca urmare a lucrărilor agricole sau a altor lucrări care nu au nevoie de autorizație de construire;
- c) pe toată suprafața terenului afectat de acțiunea factorilor naturali (art. 2, alin. 13).

Conform aceleiași Ordonanțe, statul garantează și asigură protejarea patrimoniului arheologic (art. 3, alin. 1). Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, conform legii, de activitatea de protejare a patrimoniului arheologic (art. 3, alin. 4).

Prin protejarea bunurilor de patrimoniu arheologic și a terenurilor din zonele arheologice definite se înțelege adoptarea măsurilor științifice, administrative și tehnice care urmăresc păstrarea vestigiilor descoperite întâmplător sau ca urmare a cercetării arheologice până la clasarea bunurilor respective ori până la finalizarea cercetării arheologice, prin instituirea de obligații în sarcina proprietarilor, administratorilor sau titularilor de alte drepturi reale asupra terenurilor care conțin ori au conținut bunurile de patrimoniu arheologic

respective, precum și prin reglementarea sau interzicerea oricăror activități umane, inclusiv a celor autorizate anterior (art. 5, alin. 1).

Zonele cu patrimoniu arheologic reperat, delimitate și instituite conform legii, beneficiază de protecția acordată zonelor protejate, precum și de măsurile specifice de protecție prevăzute de prezenta ordonanță. În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător și delimitat se instituie, din momentul descoperirii de bunuri arheologice, pentru o perioadă ce nu poate depăși 12 luni, regimul de protecție pentru bunurile arheologice și zonele cu potențial arheologic, în vederea cercetării și stabilirii regimului de protejare (art. 5, alin. 7, 8).

În vederea protejării patrimoniului arheologic și a respectării prevederilor legale în acest domeniu autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

- cooperează cu organismele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului arheologic pentru punerea în aplicare și respectarea măsurilor și deciziilor acestora;
- asigură protejarea patrimoniului arheologic rezultat ca urmare a cercetărilor arheologice sistematice sau preventive și a descoperirilor arheologice întâmplătoare, aflate în domeniul public ori privat al unităților administrativ-teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;
- pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finanțarea cercetării și punerea în valoare a descoperirilor arheologice;
- finanțează cercetarea arheologică în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenurilor pe care se efectuează lucrări publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop;
- cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic;
- aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii, și elaborează sau modifică astfel de documentații în scopul stabilirii de măsuri de protejare a patrimoniului arheologic evidențiat întâmplător ori ca urmare a cercetărilor arheologice preventive, potrivit legii;
- eliberează autorizația de construire și desființare numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii, pentru lucrări în zone cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat, descoperit întâmplător sau de interes arheologic prioritar;
- colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, transmitând acestora informații actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în zonele de patrimoniu arheologic reperat;
- precizează în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în zone cu patrimoniu arheologic reperat;
- iau măsurile administrative corespunzătoare și notifică proprietarilor și titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligațiile ce le revin pentru prevenirea degradării descoperirilor arheologice întâmplătoare (art. 19).

Primarul are atribuții specifice în domeniul protejării patrimoniului arheologic aflat în teritoriul său administrativ de competență:

- dispune suspendarea autorizației de construire și oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare de construcții, în situația descoperirii de vestigii arheologice ori de alte bunuri pentru care s-a declanșat procedura de clasare, anunță în cel mai scurt timp serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și organizează paza descoperirilor arheologice întâmplătoare;

- eliberează autorizația de construire sau de desființare, numai pe baza și în conformitate cu prevederile avizului Ministerului Culturii, pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic reperat, precum și pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător;

- asigură paza și protecția descoperirilor arheologice aflate în proprietate publică, apărute ca urmare a cercetărilor sistematice sau preventive, semnalând de urgență serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii orice nerespectare a legii (art. 20).

Autoritățile administrației publice locale pe al căror teritoriu se găsesc zone de interes arheologic prioritar au obligația de a prevedea măsuri administrative și tehnice pentru protejarea patrimoniului arheologic și punerea sa în valoare prin integrarea acestuia în planurile de dezvoltare economică, socială și teritorială a localităților (art. 22, alin. 1).

Aceste reglementări cu privire la protejarea patrimoniului cultural, din care am extras cele mai importante prevederi ce fac referire la obligațiile autorităților locale, primării și consilii locale, oferă cadrul unei bune protejări a monumentelor istorice și a siturilor arheologice.

Prin *sit arheologic* se înțelege zona (supraterană, subterană sau subacvatică) în care prin cercetări arheologice sau întâmplător au fost descoperite vestigii arheologice, care aparțin unor așezări, necropole, structuri, grupuri de construcții și clădiri. Acestea sunt înscrise în Registrul Arheologic Național și clasate în Lista Monumentelor Istorice (art. 2, alin. 1, lit. b).

Zonele în care au fost identificate și cercetate siturile arheologice se clasifică astfel:

- zonă cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat (art. 2, alin. 1, lit. h) – este terenul în care s-au efectuat cercetări arheologice, descoperindu-se un sit arheologic;

- zonă de interes național (art. 2, alin. 1, lit. i) – sunt siturile arheologice de importanță excepțională pentru istoria și cultura națională;

- zone cu patrimoniu arheologic reperat (art. 2, alin. 1, lit. j) – reprezintă siturile identificate pe teren, în care urmează să se întreprindă cercetări arheologice;

- zone cu potențial arheologic evidențiat întâmplător (art. 2, alin. 1, lit. k) – reprezintă siturile arheologice descoperite întâmplător în urma unor acțiuni umane sau a factorilor naturali.

Siturile arheologice beneficiază de protecția acordată zonelor protejate (art. 3-5). Zona de protecție a siturilor arheologice este reprezentată de întregul teren pe care sunt identificate vestigiile arheologice (art. 2, alin. 1, lit. a); în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, această zonă de protecție este formată din întreg terenul pe o rază de 50 m față de locul descoperiri (art. 2, alin. 13, lit. b).

Metodele de definire a zonelor de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice trebuie să țină seama atât de legislația în vigoare, cât și de studiile istorice și arheologice asupra acestora, precum și de reducerea impactului birocratic al avizărilor instituite prin lege, întrucât prin art. 11 și 24 din Legea 422/2001 se prevede că orice intervenție asupra imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice, dar care nu sunt monumente istorice, se autorizează numai cu avizul Ministerului Culturii sau, după caz, a serviciilor publice deconcentrate ale acestuia.

Astfel, pentru definirea zonelor de protecție s-au avut în vedere următoarele:

- specificul teritoriului rural, caracterizat printr-un relief sculptural și fragmentat, cu perspective foarte mari, largi, monumentele istorice putând fi vizibile de la distanțe mari;
- specificul monumentelor istorice clasate, caracterizate prin regim redus de înălțime;
- specificul siturilor arheologice, care nu ocupă suprafețe mari;
- textura urbană a localităților, caracterizată prin parcele destul de mari ca suprafață;

În urma analizei acestor factori, am stabilit următoarele criterii de definire a zonelor de protecție:

- cuprinderea în zona de protecție a monumentelor istorice a imobilelor adiacente monumentelor istorice;

- cuprinderea în zona de protecție a curților monumentelor istorice;
- delimitarea zonei de protecție pe un teritoriu minimum necesar conservării fizice a monumentului istoric (vecinătatea directă) și a percepției sale corespunzătoare, în raport cu relieful, pe parcele cadastrale;
- evitarea blocajului administrativ în avizarea lucrărilor de construire în mediul rural, dacă se extinde zona de protecție la maximum de 200 m, conform art. 59 din Legea 422/2001.
- reducerea la maximum a zonei de protecție a siturilor arheologice, dar pe toată suprafața sitului, cu o extindere de maximum 50 m de jur-împrejur, conform art. 2, alin. 13, lit. b din OG 43/2000.

Prevederile legale asupra modului de intervenție în siturile arheologice și în zona de protecție a acestora

Întrucât autoritățile publice locale răspund de protejarea patrimoniului arheologic, intervențiile în siturile arheologice reperate sau cu potențial se vor face conform prevederilor OG 43/2000 :

1. În cazul zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat, regimul de protecție este reglementat de legislația în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice și a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural național.

2. Zonele cu patrimoniu arheologic reperat, delimitate și instituite conform legii, beneficiază de protecția acordată zonelor protejate, precum și de măsurile specific de protecție prevăzute de respectiva ordonanță.

3. În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, ca urmare a factorilor naturali sau a acțiunilor umane, altele decât cercetarea arheologică, se instituie, din momentul descoperirii de bunuri arheologice, în vederea cercetării și stabilirii regimului de protejare, temporar, pentru o perioadă ce nu poate depăși 12 luni, regimul de protecție pentru bunurile arheologice și zonele cu potențial arheologic.

4. În cazul zonelor cu potențial arheologic este necesară o cercetare arheologică în vederea înregistrării și valorificării științifice a acestora.

5. Săpătura arheologică și activitățile umane întreprinse asupra patrimoniului arheologic se efectuează numai pe baza și în conformitate cu autorizația emisă de Ministerul Culturii, în condițiile legii.

6. Utilizarea detectoarelor de metale în situri arheologice, în zonele de interes arheologic prioritar și în zonele cu patrimoniu arheologic reperat este permisă numai pe baza autorizării prealabile emise de Ministerul Culturii.

7. Până la descărcarea de sarcină arheologică, terenul care face obiectul cercetării este protejat ca sit arheologic, conform legii.

8. Autorizarea lucrărilor de construire sau desființare din zonele cu patrimoniu arheologic reperat sau marcat pe planșele prezentului PUG se aprobă numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii.

9. În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, până la descărcarea de sarcină arheologică, autorizarea de construire se suspendă sau, după caz, primarul localității dispune întreruperea oricărei alte activități, în conformitate cu avizul serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Culturii și se instituie regimul de supraveghere sau cercetare arheologică.

10. Toate lucrările care urmează să afecteze solul aferent siturilor arheologice de pe teritoriul comunei Bălușeni, jud. Botoșani, săpăturile pentru fundații, pentru șanțurile necesare amplasării de conducte sau de canale de irigații mai adânci de 40 cm sau executare de gropi pentru plantare pomi sau viță de vie, agricultură, urmează să fie anunțate prin grija Direcției Județene pentru Cultură a județului Botoșani care va impune restricții pentru supraveghere sau cercetare arheologică preventivă, după caz, respectând toate obligațiile aferente legislației în vigoare.

De asemenea, **autoritățile publice locale** cooperează cu organismele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului arheologic pentru punerea în aplicare și respectarea măsurilor și deciziilor acestora:

- asigura protejarea patrimoniului arheologic rezultat ca urmare a cercetărilor arheologice sistematice sau preventive și a descoperirilor arheologice întâmplătoare, aflate în domeniul public ori privat al unităților administrativ teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;

- pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finanțarea cercetării și punerea în valoare a descoperirilor arheologice;

- finanțează cercetarea arheologică în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenurilor pe care se efectuează lucrări publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop;

- cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic;

- aproba documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii, și elaborează sau modifică astfel de documentații în scopul stabilirii de măsuri de protejare a patrimoniului arheologic evidențiat întâmplător ori ca urmare a cercetărilor arheologice preventive, potrivit legii;

- eliberează autorizația de construire și desființare numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii, pentru lucrări în zone cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat, descoperit întâmplător sau de interes arheologic prioritar;

- colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, transmițând acestora informații actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în zonele de patrimoniu arheologic reperat;

- precizează în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în zone cu patrimoniu arheologic reperat;

- iau măsurile administrative corespunzătoare și notifica proprietarilor și titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligațiile ce le revin pentru prevenirea degradării descoperirilor arheologice întâmplătoare.

Primarul are următoarele atribuții specifice:

- dispune suspendarea autorizației de construire și oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare de construcții, în situația descoperirii de vestigii arheologice ori de alte bunuri pentru care s-a declanșat procedura de clasare;

- anunță în cel mai scurt timp serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și organizează paza descoperirilor arheologice întâmplătoare;

- eliberează autorizația de construire sau de desființare, numai pe baza și în conformitate cu prevederile avizului Ministerului Culturii, pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic reperat, precum și pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător;

- asigură paza și protecția descoperirilor arheologice aflate în proprietate publică, apărute ca urmare a cercetărilor sistematice sau preventive, semnalând de urgență serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii orice nerespectare a legii.

Propuneri pentru siturile arheologice

În vederea protejării siturilor arheologice, propunem următoarele reglementări pentru Planul Urbanistic General:

- toate lucrările care urmează să se execute în arealul siturilor arheologice, delimitate conform prezentului studiu – săpăturile pentru fundații ale construcțiilor, pentru lucrări de infrastructură rutieră, pentru șanțurile necesare amplasării de conducte sau de canale de irigații mai adânci de 40 cm, executarea de gropi pentru plantare pomi sau viță de vie etc. – se va impune avizarea acestor lucrări agricole doar în urma unei cercetări arheologice efectuate de către o instituție abilitată de Ministerul Culturii, în baza unui aviz de cercetare arheologică preventivă;

- în zona de protecție a siturilor arheologice, toate lucrările care vor afecta solul la o adâncime mai mare de 40 cm, se vor executa doar cu supraveghere arheologică, efectuată de o instituție abilitată de Ministerul Culturii, în baza unui aviz de supraveghere arheologică;

- interzicerea lucrărilor agricole de orice natură pe suprafața siturilor arheologice.

Pentru toate terenurile agricole care cuprind situri arheologice, se va respecta legislația cu privire la vânzarea/cumpărarea terenurilor agricole din extravilan, conform *Legii 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan*.

5.12. Reglementări urbanistice. Regim de protecție. Permisivități și restricții de intervenție asupra țesutului urban

Zonele cu reglementări suplimentare de pe teritoriul comunei Bălușeni definesc o serie de reglementări specifice care ajută la protejarea și conservarea fondului construit, a echipamentelor tehnico-edilitare, a cadrului natural sau a căilor de comunicații.

Cod ZRS	Tip ZRS	Cod detaliu ZRS DA	Tip detaliu ZRS	Reglementări ZRS
ZR01	Arie naturala de interes comunitare (Natura2000)	ZRS01_1_ROSPA	ROSPA0156 Iazul Mare - Stăuceni - Drăcșani	Conf. Regimul ariilor naturale protejate Ordonanță de urgență 57/2007
ZRS05	Zonă de protecție monumente istorice (existente) și situri arheologice	ZRS05_BT-I-s-B-01781 ZRS05_BT-I-m-B-01781.01 ZRS05_BT-I-m-B-01781.02 ZRS05_BT-I-s-B-01848 ZRS05_BT-II-a-B-01948 ZRS05_BT-II-m-B-01948.01 ZRS05_BT-II-m-B-01948.02 ZRS05_BT-II-m-B-20183 ZRS05_BT-II-m-B-02030	LMI	- Dimensionarea zonei de protecție conform Studiului istorico-arhitectural și arheologic sau PUZCP. - Până la întocmirea PUZCP, zona de protecție este de 200 m intravilan și 500 m în extravilan.
ZRS06	Zonă cu risc de alunecări	ZRS06_1_alunecări	Zone cu potențial de alunecare datorate scurgerii cu viteze mari a apelor pe versanți.	Eliminarea tuturor posibilităților de infiltrare a apei în teren și de umezire a acestuia cu efect negativ imediat asupra

				<i>construcției și stabilității acesteia</i> • Se vor întocmi studii geotehnice și planuri topografice pentru toate lucrările de construcții.
ZRS10	Zonă de protecție – zonă aflată permanent sub apă	ZRS10_1_ape_curgatoare ZRS10_2_lacuri_balti	râu Sitina	• Zona de protecție ape curgătoare - 15 m (conf. Legea apelor 107/1996 - în funcție de lățimea talvegului). • Zona de protecție lacuri și bălți - 15 m (conf. Legea apelor 107/1996 - în funcție de lățimea lacului).
ZRS14	Zona de siguranță și zona de protecție căi de comunicații - circulații rutiere	ZRS14_DN 28 B ZRS14_DC 50 ZRS14_DC 50 A ZRS14_DC 49 ZRS14_DC 49 A ZRS14_DC 46 A ZRS14_DC 27 B ZRS14_DC 57	DN 28 B DC 50 DC 50 A DC 49 DC 49 A DC 46 A DC 27 B DC 57	• Zona de siguranță 3 m • Zona de protecție DN este 22 m DJ este de 20 m și DC este 18 m (distanța de la marginea exterioară a zonei de siguranță până la marginea zonei drumului)
ZRS17	Zona de protecție	ZRS17_1_Poliție	Poliție	PUZ

	obiective cu destinație specială			
ZRS19	Zona de protecție sanitară	ZRS19_1_Groapă_de_gunoi	propusă	400 m zona de protecție
ZRS20	Zona de regenerare urbană	-	-	-
ZRS21	Zona de restructurare urbană	-	-	-
ZRS24	Zona de protecție rețele de apa	ZRS24_1_retea_majora_de_distributie_apa_potabila ZRS24_2_ape_uzate	Rețea de distribuție apă potabila - țevă de tip PEHD - prevăzute de cămine de vane și hidranți din 500 în 500 de m - pe conducte cu diametrul de 110 mm. Rețeaua de distribuție este în curs de amenajare ce deservește ambele localități	Zona de protecție de 3 m (conf. cap. VIII din Norma specială privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară din 03.04.1997) Zona de protecție de 10 m de la zidurile exterioare ale clădirilor (conf. cap. VIII din Norma specială privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară din 03.04.1997)
ZRS25	Zona de protecție transport și alimentare cu energie electrica	ZRS25_1_LEA20kv_existent ZRS25_2_LEA110kv_existent ZRS25_3_LEA400kv_existent ZRS25_4_linie_electrica_subterana_de_distributie	LEA20kv LEA110Kv LEA400Kv	Zona de protecție de 24 m – 20 Kv (Conf. Ordin 4/2007) Zona de protecție de 37 m – 110 Kv (Conf. Ordin 4/2007) Zona de protecție de 75 m – 400 Kv (Conf. Ordin 4/2007)
ZRS27	Zona de protecție	ZRS27_1_rețea_gaze_naturale_distributie		Conform Normativelor

	transport si alimentare cu gaze naturale			tehnice aflate in vigoare
ZRS29	Zona cu interdicție temporară de construire	ZRS25_1_LEA20kv_existent ZRS25_2_LEA110kv_existent ZRS25_3_LEA400kv_existent ZRS25_4_linie_electrica_subterana_de_distributie	LEA20kv LEA110Kv LEA400Kv	Zona de protecție de 24 m – 20 Kv (Conf. Ordin 4/2007) Zona de protecție de 37 m – 110 Kv (Conf. Ordin 4/2007) Zona de protecție de 75 m – 400 Kv (Conf. Ordin 4/2007)

*ZRS = Zonă cu reglementări speciale

5.13. Organizarea circulațiilor și transporturilor

Circulația carosabilă

Rețeaua de străzi a comunei Bălușeni este caracterizată prin existența arterelor care fac legătura între toate zonele principale și secundare de interes economic, social, comercial, administrativ, cultural-recreativ, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante.

Totuși, din analiza permisivității și penetrabilității zonelor a apărut necesitatea modernizării și/sau reabilitării unor străzi existente sau realizării unor noi artere de circulație.

Relația dintre circulația de tranzit și cea locală de-a lungul drumului național, reprezintă principala problemă de trafic.

Modernizarea străzilor din localități este un proces complex și care necesită timp, mai ales în funcție de disponibilitatea fondurilor alocate în acest scop. Este esențial ca acest efort de modernizare să fie însoțit de introducerea sau îmbunătățirea rețelelor hidro-edilitare. Astfel, proiectul de modernizare a infrastructurii rutiere ar trebui să fie abordat în mod integrat, luând în considerare atât aspectele legate de circulație, cât și cele legate de utilități, pentru a asigura un rezultat eficient și durabil.

În zona intersecțiilor drumului național cu principalele străzi laterale, precum și în interiorul curbelor cu raze mici, se pot impune restricții de construire pentru asigurarea vizibilității, având în vedere că suprafețele de teren destinate asigurării vizibilității în intersecții și în curbe, fac parte din zonele de siguranță ale drumului național.

Circulația pietonilor și a bicicliștilor

Un prim aspect important, care din păcate lipsește cu desăvârșire este spațiul destinat deplasărilor pietonale, circulația pietonală desfășurându-se în partea marginală a platformei carosabile. Ceea ce favorizează deplasarea pietonală neprotejată cu celelalte moduri de deplasare atât motorizate cât și nemotorizate.

Amenajarea zonelor de pietoni se referă la procesul de planificare și organizare a spațiilor rurale destinate exclusiv pietonilor. Acest proces implică proiectarea și construirea trotuarelor, aleilor pietonale, zone verzi, precum și instalarea mobilierului urban adecvat, cum ar fi băncile, coșurile de gunoi sau iluminatul public. Scopul amenajării zonelor de pietoni este de a oferi un mediu sigur, confortabil și accesibil pentru pietoni, promovând astfel transportul pe jos și creând o atmosferă plăcută în spațiile publice.

Amenajarea zonelor de pietoni aduce o serie de avantaje pentru comunitate și mediu:

- Siguranță: zonarea pentru pietoni reduce riscul de accidente rutiere, oferind un spațiu separat și sigur pentru pietoni, mai ales în zonele cu trafic intens.

- Promovarea sănătății: prin încurajarea mersului pe jos, amenajarea zonelor de pietoni contribuie la promovarea unui stil de viață sănătos și la îmbunătățirea sănătății fizice a locuitorilor.

- Reducerea poluării: reducerea utilizării automobilelor pentru deplasările scurte ajută la scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră și a nivelului de poluare din aer.

- Vibrant și social: promovează interacțiunea socială și crește viața de comunitate prin crearea unui mediu prietenos pentru întâlniri, activități recreative și evenimente culturale.

-Îmbunătățirea calității mediului urban: spațiile verzi, amenajările artistice și mobilierul urban îmbunătățesc aspectul și calitatea estetică a mediului urban, contribuind la atracția turistică și la creșterea valorii imobiliare.

-Economii de energie: promovarea transportului pe jos poate duce la economii de energie și combustibil, contribuind la sustenabilitatea energetică a localităților.

-Accesibilitate pentru toți: amenajarea zonelor de pietoni este crucială pentru asigurarea accesului persoanelor cu mobilitate redusă sau cu dizabilități, promovând incluziunea și egalitatea.

Aceste avantaje subliniază importanța amenajării zonelor de pietoni în dezvoltarea rurală și în crearea unor localități mai sănătoase, sigure și atrăgătoare.

În plus față de funcționalitate, aspectul estetic al trotuarelor este, de asemenea, important. Utilizarea materialelor și a designului corespunzător poate contribui la îmbunătățirea aspectului rural și la integrarea trotuarelor în peisajul local.

Se poate lua în considerare includerea unor piste pentru biciclete pe trotuar sau separat de acesta, pentru a încuraja și a asigura siguranța cicliștilor. Mai ales că există bicicliști ce se deplasează către locul de muncă, agenții economici și principalele dotări publice și spre domiciliu utilizând rețeaua de drumuri publice.

Amenajare de piste de biciclete interconectate între principalele zone cu atracții (instituții administrative, unități de învățământ, dotări sanitare, obiective religioase, unități economice etc.) au în vedere creșterea cotei modale pe transport nemotorizat.

Încurajarea deplasărilor cu bicicleta are efecte benefice atât asupra mediului, a sănătății, cât și a infrastructurii rutiere.

Proiectarea pistelor de biciclete în armonie cu peisajul rural poate contribui la integrarea lor în mediu și la reducerea impactului vizual asupra peisajului natural. În paralel cu construirea pistelor de biciclete, este important să se ofere educație și conștientizare cu privire la beneficiile ciclismului, regulile de circulație și comportamentul responsabil pe drumurile publice.

Beneficiile pistelor de biciclete sunt multiple. Ele contribuie la îmbunătățirea siguranței cicliștilor, reducând riscul de accidente și coliziuni cu mașinile. Totodată, promovează mobilitatea activă și un stil de viață sănătos, încurajând oamenii să opteze pentru bicicletă în locul mașinii. Prin reducerea traficului auto și a emisiilor de carbon, piste de biciclete contribuie la protejarea mediului înconjurător și la combaterea poluării.

Infrastructura adecvată pentru bicicliști include nu doar piste propriu-zise, ci și alte facilități precum stații de parcare sau de împrumut a bicicletelor, și spații de odihnă sau de socializare. Toate aceste aspecte contribuie la crearea unei infrastructuri bine dezvoltate și la promovarea utilizării bicicletei ca mijloc de transport preferat în comunitate. Piste de bicicletă pot fi utilizate, nu doar pentru a facilita anumite nevoi, dar și de creare, respectiv în scop turistic, cum ar fi un traseu către monumentele existente în comună.

Parcări

Amenajarea de spații de parcare, este o necesitate pentru rezolvarea parcărilor, în special pentru persoanele aflate în tranzit prin localitate.

Se va prevedea amenajarea de noi locuri de parcare în apropierea instituțiilor publice: poliție, primărie, instituții de sănătate, instituții de cultură și cult, precum și pentru agenții economici.

Necesarul de parcaje va fi dimensionat conform prevederilor Normativului P132-93, în funcție de categoria localității în care sunt amplasate construcțiile.

Autorizarea executării construcțiilor care, prin destinație, necesită spații de parcare se emite numai dacă există posibilitatea realizării acestora în afara domeniului public. Prin excepție, utilizarea domeniului public pentru spații de parcare se stabilește prin autorizația de construire de către delegațiile permanente ale consiliilor județene sau de către primari, conform legii.

5.14. Regimul de proprietate al terenurilor. Circulația terenurilor

Operațiunile privitoare la regimul juridic al terenurilor pe care prezentul P.U.G. le va conține în fazele următoare vor viza următoarele obiective:

- a) Stabilirea unei atitudini de reglementare și a unei politici funciare în ceea ce privește terenurile aflate în proprietatea comunei Bălușeni;
- b) Stabilirea situațiilor, amplasamentelor și imobilelor pentru care se au în vedere operațiuni de concesiune / închiriere / dare în folosință;
- c) Stabilirea situațiilor, amplasamentelor și imobilelor pentru care este prevăzută realizarea de obiective de utilitate publică (construcții, amenajări publice, infrastructură edilitară, lucrări de combatere a riscurilor etc).

Referitor la studiul regimului de proprietate, este important de menționat faptul că una dintre principalele probleme cu care se confruntă comuna Bălușeni este reprezentată de prezența unor bariere socio-economice. Din acest motiv, prin prezenta documentație de urbanism se dorește găsirea unor soluții prin care să se realizeze noi legături în spera investițională.

5.15. Măsuri în zonele cu riscuri naturale

Zonarea geotehnică

Din suprapunerea elementelor cadrului natural cu fenomenele de risc natural și antropic identificate pe teritoriul Comunei Bălușeni, s-au conturat următoarele zone:

▪ **Zone nepotrivite amplasării construcțiilor** reprezentate prin:

- zonele predispușe la inundații în cadrul rețelei hidrografice;
- sectoarele rețelelor hidrografice naturale sau antropice, cu regim permanent/temporar;
- locurile afectate de infrastructura de utilități (cum ar fi liniile electrice)
- zonele unde au loc alunecări în prezent sau care au fost temporar stabilizate

▪ **Zone adecvate pentru dezvoltare cu infrastructură specială** reprezentate în special prin:

- zonele cu probleme de evacuare a apelor de ploaie, unde amenajările planificate necesită lucrări de drenaj sau modificări ale înălțimii terenului pentru a permite dezvoltarea construcțiilor;
- zonele cu potențial mediu-mare de alunecare, unde se recomandă, după caz, menținerea unei vegetații arboricole mature, gestionarea rapidă a apelor de suprafață, modelarea reliefului prin taluzare și/sau

construirea de lucrări de susținere, și implementarea de soluții adecvate de fundare care să depășească zonele afectate de alunecare.

- **Zonele potrivite pentru construcții fără necesitatea unor amenajări speciale** sunt cele caracterizate de un relief relativ plan și stabil, care nu prezintă potențial de risc în ceea ce privește fenomenele de inundabilitate și alunecări de teren.

Proiectarea fundațiilor

La proiectarea fundațiilor viitoarelor construcții se vor avea în vedere următoarele recomandări:

Presiunile convenționale și parametrii geotehnici de calcul pentru dimensionarea fundațiilor vor fi stabiliți în baza studiilor geotehnice ce vor fi realizate la fazele de proiect D.T.A.C. și P.T., în funcție de valorile caracteristice litologiilor interceptate și în conformitate cu normativele în vigoare.

În funcție de necesitate, recomandăm ca proiectantul specializat să efectueze calcule de stabilitate pentru versant și să efectueze verificări ale terenului.

Zone inundabile și măsuri de protecție

În funcție de litologia interceptată, se vor avea în vedere prescripțiile *Normativului privind fundarea construcțiilor pe pământuri cu umflări și contracții mari - indicativ NP 126 – 2010*, inclusiv amendamentele sau anexele asociate acestuia, în vigoare la data proiectării.

Nu se recomandă realizarea de construcții în vecinătatea albiilor râurilor sau în zonele depresionare (vechi albie), după caz. Se va respecta zona de protecție pentru cursurile de apă impusă de A. N. Apele Române.

În funcție de necesitate, construcțiile vor fi ridicate peste cotele maxime de inundabilitate și/sau se vor efectua lucrări de protecție împotriva eroziunii fluviale.

Este important să se mențină capacitatea albiilor din zona respectivă de a absorbi debitul maxim, prin efectuarea periodică a lucrărilor de întreținere și decolmatare a văilor, în special în zonele de intravilan.

Este interzisă depozitarea deșeurilor la marginea canalelor sau în văi. De asemenea, este obligatorie consolidarea zonelor afectate de eroziune.

Precipitații

Datorită reliefului în pantă, apa meteorică poate fi evacuată rapid. Cu toate acestea, din cauza stratului subțire și relativ permeabil de la suprafața terenului, precipitațiile abundente și topirea bruscă a zăpezii pot declanșa alunecările de teren.

La baza dealurilor, precipitațiile pot produce inundare destul de frecvent.

Se pot menționa următoarele cauze:

- resturile vegetale și mărul sunt adesea transportate și acumulate în rigole.
- gestionare slabă a albiilor.
- reamenajarea rutieră.

Zone afectate de fenomene de instabilitate

Îmbunătățirea situației poate fi realizată prin implementarea unui sistem de canalizare a apelor pluviale, care să se verse direct în cursurile de apă. Este recomandat analizarea posibilității de implementare a unor sisteme de drenaj menite să reducă nivelul apei subterane în acele zone ar putea

contribui la îmbunătățirea capacității solului de a absorbi apa și la reducerea riscului de producere a alunecărilor de teren, care sunt favorizate de umiditatea excesivă a solului.

În zona investigată, alunecările de teren se manifestă predominant sub formă de valuri și trepte. Alunecările mai vechi sunt adânci, în timp ce cele mai recente sunt superficiale, cu o adâncime mai mică. În cazul alunecărilor de teren consecvente, mișcarea se face în principal orizontal, fără deformări majore ale masei de alunecare, iar deplasarea este semnificativă în raport cu cornișa, prezentând aspectul unei terase. În ceea ce privește alunecările insecvente, mișcarea este aproape verticală, cu deplasări mici în raport cu cornișa, și pot fi considerate ca prăbușiri.

Dat fiind impactul grav pe care îl pot avea fenomenele de instabilitate, este necesară realizarea unor studii ample referitoare la starea tehnică a versanților și taluzurilor, precum și la factorii care ar putea duce la declanșarea alunecărilor.

În zonele afectate de alunecări existente sau stabilizate temporar, nu este indicată dezvoltarea de construcții civile, industriale sau edilitare. Orice lucrări planificate asupra construcțiilor existente în aceste zone vor fi proiectate cu atenție, astfel încât să nu exercite o presiune suplimentară asupra terenului. În caz contrar, se vor identifica parametrii alunecării și se vor lua măsuri corespunzătoare pentru stabilizarea acestora. De asemenea, este necesară menținerea vegetației arboricole, care are rădăcini adânci, pe versanți.

Este necesară implementarea unor sisteme de captare și drenare a apelor pluviale către principalii colectori din zonă. În anumite situații, este recomandată construcția unor sisteme de drenaj care să coboare nivelul apei freatice sub suprafața zonei afectate de alunecare. De asemenea, este esențială monitorizarea și întreținerea rețelelor subterane de utilități.

Reglementări specifice zonelor de riscuri naturale și antropice

Datorită implicării multiple a factorilor în astfel de fenomene, determinarea precisă a stabilității și prognozarea momentului în care poate apărea riscul de alunecare este dificilă.

De obicei, rezultatele analizelor de stabilitate sunt doar orientative, iar aceste analize trebuie repetate periodic, de fiecare dată când se observă schimbări în starea de tensiune a masivului.

După ce a avut loc alunecarea, este necesar să se întreprindă lucrări pentru contracararea efectelor acesteia și pentru a asigura o amenajare corespunzătoare a terenurilor afectate.

Principalele intervenții care trebuie întreprinse includ:

- Consolidarea solului prin lucrări de întărire a versanților și împădurirea zonei.
- Amenajarea vegetației pe versanți și alte intervenții pentru consolidarea terenului
- Îmbunătățirea calității vieții poate fi realizată prin gestionarea și responsabilizarea eficientă a personalului calificat în situații de urgență
- Scăderea nivelului de defrișare și implementarea de inițiative de împădurire și reîmpădurire a versanților vulnerabili.
- Realizarea unor sisteme de irigații.
- Amenajarea platformelor speciale de depozitare a gunoierului de grajd pe terenurile disponibile din proprietatea publică a primăriei.
- Folosirea de substanțe și soluții biodegradabile în lupta împotriva dăunătorilor.
- Construcția de șanțuri de protecție pentru a proteja zonele de potențialele torențe care ar putea proveni din amonte.

- Supervizarea și monitorizarea activităților operatorilor economici care influențează mediul înconjurător.
- Utilizarea centralelor pe peleți pentru încălzirea locuințelor și a altor facilități socio-economice.
- Colectarea și transportul deșeurilor menajere către stațiile de transfer și apoi la platforma pentru sortarea deșeurilor.
- Schimbarea modului de a practica agricultura de-a lungul curbilor de nivel.
- Realizarea unei platforme ecologice pentru depozitarea gunoierului de grajd.
- Exploatarea terenurilor trebuie să fie efectuată în mod rațional, iar schimbarea folosirii acestora ar trebui să aibă loc într-un cadru ecologic și durabil.
- Exploatarea corespunzătoare a terenului, adoptarea practicilor agricole și forestiere adecvate.
- Amenajarea următoarelor tipuri de spații verzi care vor influența semnificativ evoluția climatică ulterioară: parcuri, grădini sau scuaruri în cele două sate, fâșii plantate de-a lungul drumurilor naționale și comunale, precum și pe malurile apelor, zonele ambientale și de agrement (inclusiv zone dedicate pentru picnic) și crearea unei baze de agrement.
- Stabilirea și marcarea zonelor de protecție sanitară.

Principalele propuneri de măsuri de protecție pentru prevenirea proceselor de eroziune:

- realizarea lucrărilor de consolidare a malurilor și reabilitarea celor existente, concentrându-se pe fundația acestora sub nivelul fundului albiei, pentru a preveni subspălarea lor la viteze ridicate.
- realizarea pragurilor de fund (și reparația și decolmatarea celor existente), care vor reduce pantele cursurilor de apă.

5.16. Echipare edilitară

• **Gospodărirea apelor**

În condițiile dezvoltării urbane, se propune amenajarea cursurilor pâraurilor și completarea cu plantații în zonele limitrofe. Se va asigura protecția sanitară de minimum 10 m de la albiile minore conform Legii Apelor nr.107, Anexa nr. 2.

Se recomandă exploatarea judicioasă a apelor subterane în baza studiilor hidrogeologice care să țină seama de captările existente.

• **Alimentarea cu apă**

Proiectarea extinderii rețelei de distribuție se va face ținând seama de prevederile P.U.G.-ului, cu indicarea caracteristicilor clădirilor (grad de confort și număr de nivele), precum și a caracteristicilor zonelor sau unităților industriale prevăzute a se realiza în perimetrul localității. Rețelele de conducte ce vor fi prevăzute pot fi ramificate. Rețeaua de distribuție se va executa din tuburi de polietilenă de înaltă densitate PEHD.

În mod obligatoriu, în punctul final al rețelelor ramificate, vor fi prevăzute branșamente la clădiri și hidranți.

• **Canalizare**

Comuna Bălușeni în prezent dispune sistem de canalizare menajeră parțial.

Se propune dezvoltarea infrastructurii și implementarea serviciilor de canalizare la nivelul întregii comune

Apele uzate menajere vor fi colectate de către cămine de canalizare din beton prefabricate cu diametrul Dn 1000 mm, prevăzute cu capace din fonta și prin intermediul rețelei de canalizare din tuburi de PVC care vor avea diametrele cuprinse între 250 – 315 mm.

Apele uzate menajere preluate de colectoarele sistemului de canalizare propuse vor fi transportate cu ajutorul stațiilor de pompare ape uzate și vor fi epurate în stația de epurare.

Comuna Bălușeni nu beneficiază de un sistem de canalizare pluvială, apă provenită din precipitații scurgându-se prin intermediul șanțurilor existente, de la marginea drumurilor.

Rețeaua de canalizare menajeră se va realiza astfel:

Proiectarea extinderii rețelei de canalizare se va face ținând seama de prevederile P.U.G.-ului, cu indicarea caracteristicilor clădirilor (grad de confort și număr de nivele), precum și a caracteristicilor zonelor sau unităților industriale prevăzute a se realiza în perimetrul localității. Sistemul de canalizare va fi proiectat pe toate străzile unde există distribuție de alimentare cu apă.

Cantitățile de apă evacuate vor fi stabilite în conformitate cu prevederile STAS 1846 și STAS 1795, având în vedere restituțiile folosințelor de apă care au instalații de evacuare a apelor uzate în rețeaua de canalizare.

Rețeaua de canalizare va avea ca obiect colectarea și evacuarea apelor uzate provenite de la clădirile administrative, social culturale, unitățile industriale și economice și de la locuințe.

Dimensionarea rețelei de canalizare se va face la debitele maxime de calcul conform prevederilor STAS 1486 și 1795.

Debitul de ape uzate – $Q_{uz.}$, care se ia în considerare la calculul rețelei de canalizare, este debitul orar maxim, în conformitate cu STAS 1343.

Cantitățile de ape uzate provenite din unitățile industriale sau agrozootehnice, evacuate prin rețeaua de canalizare, sunt evaluate pe baza datelor tehnologice, furnizate de unități similare, conform STAS 1343.

Cantitățile de apă uzată, privind diferitele obiective racordate la rețeaua de canalizare, se determină conform STAS 1795.

Pentru determinarea debitului apelor meteorice, se iau în considerare următoarele caracteristici: intensitatea ploii, durata și frecvența. Cantitatea de apă de ploaie, existentă la racordurile diferitelor obiective la rețeaua de canalizare, se determină în conformitate cu STAS 5433.

La calculul canalizărilor care colectează ape de suprafață, se va ține seama de asigurările normate pentru protecția apelor de suprafață, prevăzute în STAS 4273.

Apele subterane – Q_{sa} , care pătrund în canalizare, provin din drenajele și desecările organizate, precum și din apele freatice infiltrate în canalizare, ca urmare a neetanșeității acestora.

• Alimentarea cu energie electrică

În cazul extinderii rețelei de distribuție, alimentarea se va face din posturi de transformare existente. Acesta se va amplasa la distanțe aproximativ egale, cât mai în centrul de greutate al consumatorilor și în apropierea consumatorilor importanți.

Alimentarea rețelei de iluminat particular și utilizări casnice se recomandă a se face prin 2÷4 plecări, iar cea rețelei de iluminat public prin 1÷3 plecări.

Se va reabilita iluminatul stradal și se va realiza branșarea electrică a locuințelor noi construite.

Calculul electric al rețelei se va face în următoarele ipoteze:

- ✓ toate circuitele principale vor fi trifazate;
- ✓ derivațiile vor putea fi, numai în mod excepțional, mono sau bifazate;

✓ calculul secțiunii conductorului de nul se va face combinat pentru circuitele de iluminat public, iluminat particular și utilizări casnice, în situațiile când funcționează cu conductorul de nul comun.

Secțiunea minimă admisă va fi :

- la derivații, de 35 mm² Al, pentru ambele tipuri de conductoare.

Telecomunicații

Accesibilitatea populației și agenților economici din comuna Bălușeni la serviciile de comunicații este bună, fiind disponibile serviciile tuturor operatorilor naționali de telefonie fixă și mobilă.

De asemenea comuna are acces și la serviciile de transfer de date și internet, gradul de acoperire al comunei fiind în continuă creștere prin dezvoltarea infrastructurii specifice și a portofoliului de servicii furnizate.

Pentru asigurarea necesarului de linii se propune mărirea pentru semnalul la telefonic mobilă.

Conform STAS 832, măsurile ce se impun la proiectarea și apoi la întreținerea instalațiilor de telecomunicații sunt:

- Liniile telefonice aeriene vor avea circuite transpuse. Cea mai mare distanță între două transpuneri ale unui circuit trebuie să nu depășească 1,6 km;
- Se vor instala cabluri cu manta de aluminiu;
- Simetria instalațiilor și izolația lor față de pământ trebuie să corespundă normativelor în vigoare. Defectele de izolație trebuie să fie remediate în funcție de importanța circuitelor, în termenele stabilite. Se recomandă ca durata remedierii să nu depășească 24 de ore;
- La subtraversări, cablurile se vor instala în țevi izolante, chiar dacă electrificarea căii ferate nu este prevăzută;
- Se va evita înlocuirea unei linii aeriene cu o nouă linie aeriană pe alt traseu.

De regulă, linia aeriană ce trebuie desființată se înlocuiește cu un cablu.

Ca o măsură specială, înlocuirea instalațiilor existente se va face numai atunci când nu se găsește o soluție judicioasă de protecție în condițiile menținerii lor.

Această măsură nu se referă la soluțiile prin care reorientările de legături, comasările de linii, scurtările de traseu conduc la desființarea de pe terenurile de construcții sau agricole a unor linii aeriene cu lungime totală mai mare decât a cablurilor pe care le înlocuiesc.

De asemenea soluția abandonării cablurilor interurbane existente se poate admite numai în cazuri excepționale și se aplică numai cu avizul ministerelor interesate.

• Alimentarea cu căldură

Conceptul dezvoltării durabile în domeniul alimentării cu energie termică a localităților presupune aplicarea unor soluții tehnice performante capabile să asigure, pe de o parte, condiții normale de viață și de muncă comunităților locale și satisfacerea nevoilor sociale ale acestora în condiții de rentabilitate economică și eficiență energetică și, pe de altă parte, conservarea resurselor primare, protecția și conservarea mediului, fără a afecta echilibrul ecosferei și accesul generațiilor viitoare la resursele energetice primare.

Politica în domeniul producerii și furnizării energiei termice va trebui să țină cont de următoarele principii:

- ✓ accesibilitatea populației la resurse energetice pentru încălzire (accesul întregii populații la încălzire și apa caldă menajeră);

- ✓ siguranța în alimentarea cu energie termică (diversificarea surselor și furnizorilor de resurse, resurselor neconvenționale și regenerabile de energie);
- ✓ reducerea pericolului de foc și explozii în locuințe prin promovarea unor sisteme de încălzire fără foc deschis;
- ✓ utilizarea resurselor locale de energie cum ar fi: biomasa, deșeurile biodegradabile;
- ✓ utilizarea surselor alternative de energie: solară, eoliana, termală.

• Alimentare cu gaze naturale

Se recomandă realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale astfel încât să fie facilitat accesul pentru toți locuitorii comunei.

Traseele rețelelor și instalațiilor vor fi pe cât posibil rectilinii. Traseele vor fi marcate prin inscripții sau prin aplicare de plăcuțe indicatoare, pe construcții și stâlpi din vecinătate.

Conductele subterane de distribuție se vor poza numai pe domeniul public, ținând seama de următoarea ordine de preferință: zone verzi, trotuare, alei pietonale, în porțiunea carosabilă, folosind traseele mai puțin aglomerate cu instalații subterane.

Pe traseele fără construcții, pe câmp, precum și în zone cu agresivitate redusă și fără instalații subterane, se vor prevedea la schimbări de direcție și la suduri răsuflători cu înălțimea de 0,6 m deasupra solului, dar nu la distanțe mai mici de 50.00 m .

Se va evita instalarea a două conducte de gaze pe traseu paralel. Adâncimea de pozare a conductelor de distribuție, măsurată de la fața terenului, până la generatoarea superioară a conductei va fi de 1,00 m în carosabil cu fundație din beton, de cel puțin 0,70m în spații pavate și de cel puțin 0,5 în spații verzi. La proiectare se vor lua în considerare cotele definitive pentru amenajarea terenului.

Debitele de calcul pentru dimensionare se vor stabili, după următoarele prescripții:

- pentru rețeaua de repartitie și pentru ramurile principale ale rețelei de distribuție se va lua în considerare consumul pentru o etapă de perspectivă de minimum 20 de ani, ținând seama de dezvoltarea în viitor a zonelor deservite, eventuala modificarea a regimului de înălțime și a densității construcțiilor existente. Pentru traseele de interconectare se va considera și debitul de avarie a sectoarelor vecine. Dimensionarea rețelei de repartitie trebuie să asigure în caz de defectare a uneia din stațiile de predare , în orice punct al rețelei 50 % din debitul de calcul;
- pentru ramurile secundare se va considera debitul instalat al aparatelor de utilizare existente și a celor care se vor monta în viitor;
- pentru instalațiile de utilizare și branșamentele consumatorilor casnici se vor însuma debitele tuturor aparatelor de utilizare de aceeași categorie și se vor aplica factori de încărcare corespunzători fiecărei categorii de utilizare.

5.17. Reabilitare, protecția și conservarea mediului

Protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice reprezintă un domeniu de interes major la nivel național, având implicații semnificative în stabilirea priorităților regionale de dezvoltare pe termen mediu. De asemenea, abordarea integrată a combaterii schimbărilor climatice și a măsurilor de adaptare la acestea reprezintă una dintre prioritățile tuturor planurilor strategice de dezvoltare.

Un obiectiv global de contracarare a efectelor schimbărilor climatice este „dezvoltarea echilibrată prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale”.

S-au stabilit domeniile strategice de dezvoltare, obiective, priorități și măsuri specifice:

- Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale
- Îmbunătățirea competitivității economice prin promovarea cercetării și inovării
- Protecția mediului înconjurător, sporirea eficienței energetice și încurajarea utilizării surselor alternative de energie
- Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
- Îmbunătățirea atractivității turistice regionale și susținerea activităților culturale și recreative
- Îmbunătățirea resurselor umane și promovarea incluziunii sociale

“Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie” constituie fundamentul strategiei pentru domeniile mediului și energiei. Această direcție strategică are ca priorități protecția mediului înconjurător, dezvoltarea infrastructurii tehnice, conservarea biodiversității, reducerea impactului schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale. De asemenea, vizează utilizarea resurselor regenerabile de energie și îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public, gospodăriile casnice și în mediul economic.

S-a acordat o atenție sporită domeniului Mediului și schimbărilor climatice prin alocarea de resurse financiare pentru diverse aspecte importante. Acestea includ promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie, reducerea impactului negativ al schimbărilor climatice, limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea eficienței energetice și implementarea politicilor în domeniul energiei durabile, accesibilitate și transport inteligent, printre altele.

Implementarea măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în strategiile naționale, politicile și programele României reprezintă un pas semnificativ către o creștere economică durabilă. În acest context, ministerul de resort va propune în cadrul programului național de sănătate, subprogramul de sănătate publică, următoarele acțiuni:

- metode naționale de evaluare și monitorizare a impactului schimbărilor climatice asupra sănătății populației.
 - program de intervenție pentru situațiile de căldură extremă.
- Pe plan local sunt necesare acțiuni administrative precum:
- cooperarea între autoritățile competente pentru promovarea unor programe de intervenție operativă în situații de evenimente meteorologice extreme;
 - elaborarea de metodologii pentru a prognoza problemele majore de sănătate care pot să apară în funcție de gravitatea efectelor schimbărilor climatice, având în vedere și circumstanțele socioeconomice;
 - dezvoltarea metodelor de monitorizare și a sistemelor de detectare timpurie a impactului valurilor de temperaturi extreme asupra stării de sănătate;
 - studiile epidemiologice care determină influența schimbărilor climatice asupra sănătății, cum ar fi reducerea mortalității și morbidității cauzate de valurile de frig;
 - extinderea posibilităților de petrecere a timpului liber în aer liber prin activități fizice, cu efectul îmbunătățirii sănătății publice;

- scăderea numărului de decese cauzate de afecțiuni cardiovasculare;
- diminuarea duratei perioadelor cu afecțiuni respiratorii acute specifice sezonului rece.

Obiective de dezvoltare în contextul schimbărilor climatice:

- Schimbările climatice este un fenomen real și este direct influențată de activitățile umane (impactul activităților umane este considerat cauza principală a încălzirii globale începând cu mijlocul secolului al XX-lea).
- Schimbările climatice vor continua să se agraveze pe termen lung.
- În trecut, umanitatea ar fi putut afecta clima Pământului din „ignoranță”, dar în prezent necunoașterea nu mai poate fi considerată o scuză.
- Pentru a diminua efectele negative ale schimbărilor climatice, este importantă înțelegerea mecanismelor sale, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea activităților umane la schimbările climatice.

Este esențial să subliniem faptul că statele membre ale Uniunii Europene au convenit ca cel puțin 20% din bugetul de aproape 1000 miliarde de euro al Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020 să fie alocat proiectelor și acțiunilor cu relevanță climatică. Această alocare reprezintă de aproximativ trei ori mai mult decât alocările Uniunii Europene din perioada 2007-2013 pentru reducerea impactului asupra climei și adaptarea la schimbările climatice."

Legislația comunitară în domeniul schimbărilor climatice este cuprinzătoare și beneficiază de o alocare financiară considerabilă prin programe speciale care implică o gamă diversă de măsuri. Acestea vizează atât reducerea emisiilor de carbon, cât și accelerarea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon.

Este esențial reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră provocate de industria producătoare de energie electrică.

Implementarea acțiunilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în strategiile naționale, politicile și programele României este un pas important în promovarea unei dezvoltări economice durabile, cu emisii reduse de carbon în țară.

Se observă o schimbare vizibilă a climei, iar comunitățile trebuie să răspundă la această provocare. Această concluzie este evidențiată și în ultimul raport al Biroului Interguvernamental de Experți în Evoluția Climei din cadrul ONU (IPCC), publicat în forma sa completă și actualizată pe 30 ianuarie 2014.

Înțelegerea mai profundă a cauzelor principale, fie naturale, fie antropice, care contribuie la modificările climatice și la efectele acestora, este crucială.

Proiecțiile climatice regionale sunt de o importanță deosebită din punct de vedere socio-economic. Variabilitatea locală și factorii naturali contribuie la o varietate de semnale climatice, nuanțând impactul global al încălzirii globale. De exemplu, în regiunile sud-estice, sudice și vestice din jurul lanțului carpat, este de așteptat să observăm o creștere în frecvența valurilor de căldură în deceniile viitoare.

Aglomerările urbane din aceste regiuni vor resimți și mai puternic stresul termic crescut, din cauza efectului de insulă urbană de căldură. Pe de altă parte, rezultatele experimentelor ne arată că episoadele cu cantități mari de precipitații vor fi din ce în ce mai dese, în special în zonele de munte. În contextul defrișării accelerate, această creștere a frecvenței evenimentelor cu o cantitate mare de precipitații va

provoca o incidență crescută a inundațiilor rapide catastrofale. Acestea sunt doar câteva exemple ale fenomenelor meteorologice care se transformă în hazarduri cu care societatea va trebui să se confrunte.

În zona analizată, patrimoniul arhitectural și biodiversitatea bogată, în mare parte nealterată, reprezintă resurse deosebit de importante. Acestea stau la baza potențialului de dezvoltare locală prin turism. Prioritare sunt măsurile care continuă procesul de conservare a acestor situri și protejarea valorilor lor, precum și punerea lor în valoare printr-o activitate coordonată de marketing și promovare.

Gestionarea deșeurilor

Centrele de colectare prin aport voluntar (CAV) sunt facilități destinate gestionării eficiente a deșeurilor menajere, care permit cetățenilor să depună materiale care nu pot fi colectate prin sistemul obișnuit „door-to-door”. Aceste centre facilitează reciclarea și eliminarea corectă a deșeurilor, contribuind la protejarea mediului înconjurător⁸.

Pe suprafața destinată CAV sunt amplasate următoarele tipuri de containere pentru colectarea de deșuri:

- un container frigorific cadavre animale mici cu împrejmuire;
- un container colectare deșuri periculoase;
- un container colectare deșuri textile;
- un container colectare deșuri electrice și electronice mici
- un container colectare hârtie/carton
- un container colectare plastic
- un container colectare lemn/mobilier
- un container colectare sticlă
- un container colectare anvelope
- un container colectare metal
- un container colectare deșuri grădină
- un container colectare deșuri construcții diverse
- un container colectare deșuri construcții moloz

1. Deșuri provenite din mortalități animale

Colectarea acestor deșuri se realizează în containere speciale etanșe, conform normelor sanitare veterinare. Stocarea temporară se face în camere frigorifice dedicate, pentru a preveni descompunerea și răspândirea agenților patogeni. Transportul se efectuează de către operatori autorizați către unități de incinerare sau centre de procesare specializate.

2. Deșuri textile

Deșurile textile sunt colectate separat în containere speciale amplasate pe platformele de colectare. Acestea sunt ulterior sortate în funcție de posibilitatea de reutilizare sau reciclare. Textilele în stare bună sunt redirectionate către centre de caritate, iar cele degradate sunt transportate către fabrici de reciclare pentru re folosire în producția de izolații sau alte materiale industriale.

⁸ <https://eco-complex.ro/ce-sunt-centrele-de-colectare-cu-aport-voluntar-cav/> -accesat in data de 11.03.2025

3. Deșeuri voluminoase (inclusiv saltele și mobilă)

Aceste deșeuri sunt colectate periodic prin campanii speciale organizate de autoritățile locale sau sunt aduse de cetățeni la platformele dedicate. Stocarea temporară se face în zone delimitate, iar transportul către centre de reciclare sau incinerare este realizat de operatorii de salubritate. Mobilierul în stare bună poate fi recondiționat și donat.

4. Deșeuri de la construcții și demolări

Aceste deșeuri sunt colectate în containere mari, separate în funcție de material (beton, cărămizi, lemn, metal, plastic). Pe platformele de colectare, se face o primă sortare, iar materialele reutilizabile sunt trimise către centre de reciclare. Deșeurile nereciclabile sunt depozitate în gropi de gunoi autorizate, conform reglementărilor de mediu.

5. Deșeuri periculoase provenite din menajer

Acestea includ vopsele, solvenți, baterii, becuri, uleiuri uzate și medicamente expirate. Colectarea se face în containere speciale marcate corespunzător, cu măsuri stricte de siguranță pentru prevenirea contaminării solului și apei. Stocarea temporară se efectuează în spații protejate, iar eliminarea se realizează prin incinerare sau procese speciale de neutralizare în instalații autorizate.

Gestionarea corespunzătoare a acestor categorii de deșeuri contribuie la protejarea mediului și a sănătății publice, reducând impactul negativ asupra ecosistemului.

5.18. Obiective de utilitate publică

Domenii	Categoria de interes		
	Național	Județean	Local
	1	2	3
Învățământ			
Grădinița nr.1 Bălușeni			X
Școala Generală Nr.1			X
Grădinița Nr.1			X
Școala cu clasele I-IV			X
Școala Bălușeni			X
Școală Primară Buzeni			X
Școală Primară Zăicești			X
Școală Coșuleni			X

Domenii	Categoria de interes		
	Național	Județean	Local
	1	2	3
Centrul After School Bălușeni			X
Cultură și Culte			
Biblioteca Bălușeni			X
Mănăstirea Zosin			X
Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului"			X
Biserica Adormirea Maicii Domnului			X
Schitul Lebăda			X
Biserica Sfinții Mihail și Gavril			X
Biserica Bălușenii-Noi			X
Biserică Bălușeni			X
Biserica de lemn „Sf. Voievozi”			X
Biserica Ortodoxă Nașterea Maicii Domnului			X
Mănăstirea Înălțarea Sfintei Cruci			X
Parohia Bălușeni			X
Capelă Zăicești			
Conacu Zăicești			
Sănătate			
Dispensar uman Draxini			X
Dispensar uman Bălușeni			X
Cabinet veterinar SC H&H CONVET SRL			X
Cabinet Individual Medic Dragoi Beatrice			X
Administrație			X

Domenii	Categoria de interes		
	Național	Județean	Local
	1	2	3
Cămin cultural			X
Cămin Cultural Draxini			X
Primăria Bălușeni			X
Secția de poliție Bălușeni			X
Comerț			
Magazine sătești noi			X
Magazin universal			X
Gospodărie comunală			X
Cimitirul Bălușeni			X
Cimitir Biserica Sfinților Mihail și Gavril			X
Cimitir Buzeni-Coșuleni			X
Cimitir Zăiecești			X
Cimitirul Bălușenii-Noi			X
Servicii			
Poșta Bălușeni			X
Poșta Română Draxini			X
Infrastructură			
Propunere de străzi locale noi			X
Asfaltare drumuri județene și comunale		X	X
Împietruirea străzii locale existente			X
Amenajări intersecții, din care:		X	
Rectificarea traseelor de drumuri naționale și județene în vederea eliminării curbilor periculoase	X	X	
Extindere rețea apă: rețea de distribuție			X

Domenii	Categoria de interes		
	Național	Județean	Local
	1	2	3
Extindere rețea de distribuție gaze naturale cu presiune redusă			X
Extindere rețea de canalizare apă menajeră			X

6. CONCLUZII – MĂSURI ÎN CONTINUARE

Planul general de organizare și dezvoltare a Comunei Bălușeni se bazează pe obiective stabilite în conformitate cu caietul de sarcini și cerințele definite de proiectant, având în vedere disfuncționalitățile identificate și concluziile analizei situației actuale.

Atitudinile de intervenție și dezvoltare urbană vor urma două direcții principale:

- Direcția reactivă: Îmbunătățirea sau remedierea disfuncționalităților din structura urbană a comunei prin eliminarea sau reducerea acestora.
- Direcția pro-activă: Această direcție are ca obiectiv valorificarea potențialului de dezvoltare urbană prin creșterea calității vieții locuitorilor și stimularea dezvoltării economice și sociale. Prin reglementarea activităților conexe locuirii, potențarea spațiilor publice, asigurarea unei infrastructuri tehnico-edilitare adecvate, dezvoltarea și modernizarea rețelei de circulații rutiere, protejarea și valorificarea patrimoniului construit, extinderea zonelor destinate activităților comerciale, de servicii și industriale, precum și diversificarea activităților culturale, recreative și de agrement, se urmărește promovarea unei creșteri echilibrate și durabile a comunității urbane.

Principalele probleme cu care se confruntă comuna Bălușeni sunt:

- Scăderea continuă a numărului locuitorilor;
- Prezența barierelor naturale și antropice care nu au beneficiat de alocarea resurselor necesare pentru reducerea efectelor lor asupra zonelor urbane, contribuind astfel la fenomenul de segregare;
- Insuficiența resurselor financiare destinate restaurării clădirilor cu importanță arhitecturală, culturală, istorică și urbanistică
- Absența reglementărilor referitoare la infrastructura rutieră
- Pericolele naturale și antropice cu impact asupra unor zone din teritoriul urban.
- Absența unor normative de urbanism menite să asigure protecția întregului patrimoniu construit de valoare și a peisajului urban de valoare.

Oportunitățile de dezvoltare ale comunei Bălușeni sunt strâns legate de următoarele elemente:

- Potențialul turistic;
- Potențialul agricol;

- Potențialul cultural-istoric;
- Dezvoltarea infrastructurii de circulație;
- Potențialul natural;
- Potențialul sectorului terțiar – comerț și servicii;
- Potențialul industrial și al sectorului secundar în general;
- Potențialul generat de resursa umană.

În continuare, se vor prezenta principalele reglementări urbanistice și propuneri de dezvoltare spațială pentru comuna Bălușeni, conforme prezentului Plan Urbanistic General (P.U.G.):

- Împărțirea teritoriului intravilan în unități teritoriale de referință (U.T.R.) – fiecare UTR incluzând una sau mai multe zone funcționale și definirea unor zone de dezvoltare cu un specific al activităților.

Iată principalele reglementări urbanistice și propuneri de dezvoltare spațială pentru comuna Bălușeni, conform prezentului Plan Urbanistic General (P.U.G.):

- Extinderea teritoriului rezidențial în conformitate cu normele legale și ajustarea planurilor de construcție pentru a se potrivi particularităților locale și condițiilor geografice.
- Delimitarea unei zone destinate dezvoltării activităților comerciale și a serviciilor de interes general în regiune.
- Extinderea și promovarea activităților comerciale, a serviciilor de interes general și a producției în unități de amploare mare.
- Instituirea unui centru specializat pentru activități de producție de dimensiuni mari și medii, procesare, depozitare și servicii comerciale conexe.
- Dezvoltarea unui pol mixt de agrement, comerț și servicii.
- Creșterea suprafețelor alocate pentru desfășurarea activităților agricole și agro-zootehnice.
- Fonduri n infrastructura rutieră și pietonală pentru a îmbunătăți fluxul de trafic și pentru a diminua traficul de tranzit din centrul zonei.
- Asigurarea unei dezvoltări coerente a zonei centrale.
- Extinderea unor zone specializate pentru activități comerciale și servicii publice în zonele adiacente centralelor.
- Focalizarea activităților productive și industriale în zonele periferice destinate dezvoltării.
- Dezvoltarea infrastructurii turistice, inclusiv a facilităților de agrement și culturale, în scopul sporirii atractivității comunei.
- Extinderea și modernizarea rețelei de echipamente socio-culturale, precum școli, grădinițe, creșe, unități medicale, farmacii, locuri de joacă, biserici, unități comerciale de proximitate, spații verzi, spații de socializare și centre cu activități culturale.
- Conservarea, renovarea și promovarea valorii patrimoniului construit.
- Determinarea zonelor cu o valoare culturală complexă și instituirea unor grade adecvate de protecție în funcție de importanța patrimoniului construit.
- Delimitarea zonelor pentru care autorizația de construire se emite în urma elaborării Planului Urbanistic Zonal (PUZ) - Autorizare indirectă, cu reglementarea modului de divizare al parcelelor, organizarea circulațiilor locale și reglementarea zonelor funcționale în conformitate cu P.U.G.-ul.

- Reglementarea înălțimii clădirilor pentru fiecare zonă funcțională și unitate teritorială de referință, luând în considerare regimul de înălțime dominant în fiecare zonă.
- Conservarea și exploatarea durabilă a resurselor naturale prin reglementarea utilizării terenurilor din afara zonei urbane, care prezintă valoare peisagistică semnificativă, precum pădurile, pajiștile și pășunile.
- Stabilirea normelor pentru construcții și dezvoltare urbană, menite să conserve caracterul rural tradițional și să îmbunătățească imaginea generală a comunei.
- Amplificarea și diversificarea facilităților sportive și a terenurilor de sport în aer liber, pentru a furniza o varietate mai bogată de activități recreative și de petrecere a timpului liber, asigurând accesul ușor pentru întreaga comunitate.
- Investiții în modernizarea și extinderea infrastructurii culturale.
- Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare pentru a deservi noile zone de extindere a teritoriului intravilan și pentru a furniza utilități în zonele lipsite de acestea (alimentare cu apă potabilă, canalizare, alimentare cu energie electrică și alimentare cu gaze naturale).
- Identificarea și punerea în aplicare a măsurilor de protecție împotriva riscurilor naturale, precum alunecările de teren și inundațiile, prin intermediul lucrărilor de amenajare a reliefului, gestionarea apelor de suprafață și adoptarea unor strategii de prevenire a eroziunii.
- Identificarea și delimitarea zonelor și a elementelor care pot genera riscuri antropice, prin stabilirea zonelor adecvate pentru protecție și siguranță.
- Modernizarea infrastructurii rutiere și implementarea de rute pietonale sau carosabile cu acces restricționat în zona centrală, în vederea îmbunătățirii accesibilității și siguranței.
- Menținerea și curățarea zonelor verzi adiacente cursurilor de apă, în scopul îmbunătățirii aspectului și calității mediului înconjurător.
- În elaborarea Planului Urbanistic General s-a luat în considerare potențialul de dezvoltare economică și socială al comunei, inclusiv aspectele referitoare la protecția mediului și valorificarea resurselor geografice.

Dimensiunile planificate pentru extinderea teritoriului intravilan au fost calculate cu grijă pentru a satisface cerințele de dezvoltare ale comunei, rezervând spațiu suficient pentru expansiunea și diversificarea activităților existente, fără a compromite potențialul economic.

Suprafețele adăugate la zona intravilană sunt destinate rezidențialului și activităților asociate, inclusiv servicii comerciale și publice, precum și industriale. De asemenea, extensiile intravilane au fost planificate având în vedere mediul natural specific al teritoriului comunei.

În privința activităților economice, s-a urmărit stimularea dezvoltării sectorului terțiar (comerț, servicii), fără a neglija activitățile tradiționale, cum ar fi cele agrozootehnice. De asemenea, s-a dorit încurajarea dezvoltării sectorului terțiar prin promovarea comercializării și producției locale a produselor tradiționale.

Pentru a îmbunătăți calitatea locuirii, P.U.G. a prevăzut o serie de măsuri complementare care vizează utilizarea optimă a fondului construit existent, modernizarea infrastructurii rutiere și a utilităților, îmbunătățirea aspectului spațiilor publice, regenerarea fondului construit, protejarea mediului înconjurător (în special prin extinderea spațiilor verzi și conservarea patrimoniului construit și natural) și crearea

condițiilor pentru atragerea de noi locuitori. Totodată, s-a extins punctual teritoriul destinat locuințelor pentru a facilita dezvoltarea acestei activități.

R.L.U. ia în considerare caracteristicile specifice ale locuirii la nivel regional, protejându-le și adaptându-se nevoilor și evoluției comunităților și activităților regionale și locale, respectând în același timp cadrul normativ existent.

Prin intermediul P.U.G., se propune îmbunătățirea sistemului de circulație atât pentru pietoni, cât și pentru vehicule în intravilan și extravilan. Această îmbunătățire va fi realizată prin modernizarea și extinderea rețelei de căi de circulație, crearea de treceri pentru traversarea căilor ferate și optimizarea intersecțiilor principale. Scopul acestei inițiative este de a spori siguranța populației, de a facilita accesul la obiectivele de interes public și de a reduce poluarea în zona centrală.

Este prevăzută îmbunătățirea rețelelor edilitare prin extinderea celor existente, urmată de realizarea de studii de specialitate pentru a asigura o amplasare și dimensionare cât mai judicioasă a acestora. Aceste lucrări vor fi precedate de obținerea avizelor necesare din partea deținătorilor de rețele, inclusiv în cazul construcțiilor amplasate în zonele de protecție ale acestora, cum ar fi rețelele electrice aeriene, de gaze naturale sau de transport al apei potabile. Totodată, se impune elaborarea unor studii de specialitate pentru gestionarea riscurilor naturale, cu accent pe cele legate de inundabilitate, urmate de implementarea lucrărilor de apărare corespunzătoare.

Planul urbanistic general are rolul de a preveni deteriorarea situației actuale și de a facilita dezvoltarea viitoare a localității. Propunerile de dezvoltare, integrate în Strategia de dezvoltare spațială a localității, sunt supuse dezbaterii publice conform legislației în vigoare, pentru a asigura o armonizare a acestora cu voința comunității locale.

7. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI

Obiective generale:

1. Dezvoltarea durabilă a Comunei Bălușeni.
2. Formarea și funcționarea grupurilor de acțiune locală.
3. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii publice rurale.
4. Dezvoltarea unui sector agricol performant și diversificat.
5. Îmbunătățirea calității mediului.
6. Modernizarea relației urban-rural.
7. Dezvoltarea parteneriatului public – privat.
8. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice.

Obiective strategice:

Analiza resurselor și a problemelor cu care se confruntă, a necesităților și priorităților de dezvoltare, a măsurilor de intervenție în baza prerogativelor legale, conferite Consiliului Local Bălușeni, face necesară identificarea unor obiective strategice menite să constituie cadrul necesar unei evoluții economico – sociale adecvate pentru perioada 2020 – 2024.

În acest scop Consiliul Local Bălușeni își propune următoarele obiective:

- Ridicarea calității vieții locuitorilor comunei;

- Protecția mediului înconjurător și a naturii; dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii de mediu;
- Promovarea unei agriculturi performante, modernizarea infrastructurii fizice și de utilități publice pentru revigorarea spațiului rural în vederea creerii condițiilor de viață compatibile cu mediul urban;
- Promovarea parteneriatului public – privat și crearea de oportunități și facilități pentru potențialii investitori autohtoni sau străini;
- Sporirea competitivității tuturor sectoarelor de activitate;
- Valorificarea potențialului turistic local și zonal;
- Dezvoltarea infrastructurii de afaceri;
- Dezvoltarea infrastructurii de sănătate;
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale și culturale;
- Inițierea unor măsuri pentru dezvoltarea micii industrii.

În vederea îndeplinirii obiectivelor propuse, direcțiile care trebuie urmărite sunt:

- Valorificarea potențialului natural - având în vedere că principala resursă naturală a comunei o constituie fondul funciar agricol, din care terenul agricol ocupă 81,98% din teritoriul comunei se impune pe toate căile valorificarea potențialului natural existent.
- Valorificarea potențialului economic - se impune în mod deosebit valorificarea aceuia legat de potențialul natural și anume dezvoltarea potențialului agricol prin intensificarea culturilor agricole dominante cât și dezvoltarea potențialului animalier prin creșterea efectivelor din gospodăriile populației. Se mai poate lua în considerare dezvoltarea activităților economice, industriale și comerciale legate direct de dezvoltarea activităților agricole și de creșterea animalelor.
- Valorificarea potențialului uman - este o prioritate majoră pentru a se realiza stabilizarea populației pe teritoriul comunei, creșterea natalității, îmbunătățirea condițiilor de viață etc.

Obiective specifice

Prezenta strategie a fost concepută pentru a sprijini, prin mijloace și instrumente specifice administrației publice locale, atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare economico – socială a localității, în concordanță cu acțiunile prevăzute în Planul Național de Dezvoltare și are în vedere următoarele:

- Creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile puse la dispoziția județului, creșterea capacității instituționale a administrației publice locale cu privire la derularea fondurilor de coeziune și a celor structurale;
- Dezvoltarea mediului de afaceri luând exemplul sistemelor sociale și politice occidentale pentru crearea unei economii funcționale, bazată pe libera inițiativă, flexibilitatea și mobilitatea forței de muncă, reducerea birocrăției;
- Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ, inclusiv prin generalizarea instruirii în domeniul folosirii tehnicii de calcul și învățării intensive a limbilor străine;
- Reabilitarea și modernizarea unităților de cultură, inclusiv asigurarea bazei materiale necesară punerii în valoare, prin programe și acțiuni concrete, a elementelor culturale tradiționale;
- Punerea în practică a reglementărilor legale privind protecția socială;
- Integrarea agriculturii și dezvoltării rurale în Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene, prin stimularea transformării gospodăriilor țărănești în ferme familiale cu caracter comercial, încurajarea parteneriatului

public – privat pentru valorificarea corespunzătoare a produselor agricole, modernizarea infrastructurii rurale, implementarea tehnicilor agricole moderne și performante, asigurarea cadrului urbanistic pentru dezvoltarea economico – socială durabilă a localității, creșterea calității drumurilor și podurilor comunale, integrarea în rețeaua de distribuție a energiei electrice a gospodăriilor individuale care nu beneficiază de curent electric;

- Implementarea prevederilor angajamentelor prevăzute în capitolul 22 – Mediu, din Programul de Aderare la Uniunea Europeană, prin consolidarea capacității de gestionare a deșeurilor, a capacității de protecție a naturii, realizarea infrastructurii de prevenire a poluării fonice, etc.

Probleme-cheie

Capacitatea de auto-dezvoltare a comunității

- Capacitate insuficientă de auto-dezvoltare la nivelul comunității (administrația publică locală, agenți economici, crescători de animale, etc.).

Mediul înconjurător

- Lipsa conștientizării comunității asupra problemelor referitoare la protecția mediului înconjurător.
- Poluarea mediului ca urmare a depozitării neadecvate a deșeurilor menajere.

Capitalul uman

- Grad ridicat de neocupare a forței de muncă de vârstă activă, în special a unor categorii dezavantajate.
- Existența muncii la negru în comunitate.
- Nivel redus de calificare a populației.

Servicii sociale și medicale

- parte a populației situată în afara sistemului de asigurări sociale de sănătate (în special datorită lipsei unui loc de muncă).

Infrastructura

- Dotarea edilitară a școlilor acolo unde este necesar și anume: lipsa alimentării cu apă și a instalațiilor sanitare interioare, lipsa unui sistem centralizat de alimentare cu caldură.
- Lipsa rețelei de alimentare cu gaz metan.
- Infrastructură de drumuri nemodernizată (neasfaltată).
- Infrastructură pe orizontală deteriorată (alei, spații verzi, sistematizare spații).
- Necesitatea înființării unui sistem centralizat de alimentare cu apă și canalizare pentru localitățile comunei în care nu există aceste facilități.
- Necesitatea realizării unei stații de epurare a apelor menajere.
- Lucrări de întreținere curentă la bisericile ortodoxe.
- Necesitatea amenajării unui teren de agrement pentru copii.

Integrare europeană

Acest obiectiv se va realiza prin Creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile la nivelul Consiliului Local. Consiliul Local Băușeni va urmări direcțiile principale de acțiune pentru creșterea fondurilor externe. Pentru realizarea acestui deziderat Consiliul Local va:

- îmbunătăți portofoliul de proiecte corespunzător priorităților de dezvoltare ale comunei;
- identifica oportunitățile de finanțare în care este aplicant eligibil;
- asigura cofinanțarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă aflate în derulare și a celor propuse spre finanțare;
- îmbunătăți calificarea profesională a funcționarilor publici, pentru a realiza cereri de finanțare viabile.

Mediul de afaceri

Acest obiectiv se va realiza prin continuarea acordării de facilități investitorilor, în funcție de beneficiul adus la bugetul local, de natura activității, prin:

- prezentare și reprezentare comunitate;
- suport logistic și consultanță;
- scutiri de taxe și impozite în temei legal;
- concesiuni de terenuri;
- rețea de alimentare electrică;
- organizarea întâlnirilor periodice cu reprezentanții firmelor pentru identificarea oportunităților economice;
- construirea unei baze de date la nivel local cu activele disponibile și ofertele existente.

Industrie

- extinderea activităților de valorificare a fructelor și legumelor sub formă de conserve, pentru valorificarea cărnii sub diferite forme: conserve, mezeluri etc;
- industria ușoară poate reprezenta o altă oportunitate pentru comună; se pot înființa pe raza comunei fabrici de textile, de încălțăminte, de confecții, comuna dispunând de suficientă forță de muncă calificată, necalificată și ieftină în acest domeniu;
- încurajarea și sprijinirea firmelor deja existente pe piața comunei Bălușeni, pentru creșterea cifrei de afaceri, precum și câștigarea de noi piețe naționale, dar și internaționale;
- susținerea antreprenorilor cu informații despre proiectele de finanțare;
- organizarea de întâlniri periodice și a unui dialog real între reprezentanții mediului de afaceri și cei ai Consiliului Local în vederea identificării de noi oportunități, cel puțin odată la trei luni.

Agricultură

- încurajarea/facilitarea investițiilor în exploatarea agricole;
- formarea grupurilor de producători;
- susținerea activităților destinate colectării și prelucrării producției agricole;
- promovarea unor metode de producție agricolă care vizează protecția mediului (agricultură ecologică);
- încurajarea pluriactivității în agricultură, prin crearea unor oportunități de diversificarea a activităților economice din comună;
- susținerea serviciilor de extensie agricolă;
- asistentă tehnică și logistica acordată fermierilor, în vederea realizării de proiecte viabile pentru obținerea de finanțare nerambursabilă care să conducă la modernizarea exploatarea agricole;
- identificarea unor modalități de susținere a tinerilor fermieri și măsuri de lobby pentru transferul exploatarea agricole conduse de persoanele în vârstă către persoanele tinere;

- susținerea unor măsuri care să asigure premisele comasării terenurilor;
- acțiuni privind protecția și îmbunătățirea capacității de producție a solurilor;
- măsuri de prevenire și combatere a surselor de degradare;
- măsuri de conservare a fondului genetic și ecologic specific;
- întărirea structurilor administrative pentru controlul aplicării regimului silvic;

Turism

- realizarea infrastructurii necesare punerii în valoare a potențialului turistic existent;
- reabilitarea monumentelor istorice și de arhitectură;
- sprijinirea și promovarea agroturismului și a turismului de week-end;
- încurajarea acelor gospodării țărănești, care ar putea primi turiști, în realizarea unor modernizări ale locuințelor pentru desfășurarea activităților turistice;
- încurajarea construirii de pensiuni agroturistice moderne;
- organizarea unor întâlniri, pentru schimburi de idei, cu reprezentanții Asociației Naționale pentru Turism Rural Ecologic și Cultural (ANTREC);
- susținerea promovării activităților de turism și integrarea acestora în circuitele turistice (expoziții muzeale, etnografice și manifestări culturale etc);
- stimularea dezvoltării de activități conexe turismului.

Priorități

Prioritățile ce se impun în perioada imediată sunt:

- realizarea alimentării cu apă în sistem centralizat în toate localitățile comunei;
- realizarea sistemului centralizat de canalizare și două stație de epurare în localitățile comunei;
- amenajarea hidrotehnică și de apărare împotriva inundațiilor a cursurilor de apă care traversează teritoriul comunei.
- realizarea proiectului de alimentare cu gaze naturale;
- amenajarea platformelor de colectare a gunoiului (împrejmuirea acestora);
- lucrărilor de modernizare a drumurilor comunale în vederea creșterii gradului de accesibilitate al comunei;
- modernizarea drumurilor comunale și executarea lucrărilor de întreținere a acestora;
- sprijinirea proiectelor pentru atragerea fondurilor europene în vederea construirii unor pensiuni agroturistice;
- organizarea de cursuri de formare profesională a adulților în domeniul turismului și agroturismului;
- reabilitarea și modernizarea podurilor și podețelor existente pe raza comunei Bălușeni și construirea de noi poduri și podețe;
- reabilitarea școlilor și grădinițelor acolo unde situația o impune, îmbunătățirea permanentă a dotării acestora pentru desfășurarea în bune condiții a actului de învățământ;
- construirea unei săli de sport;
- amenajarea spațiilor verzi și dotarea acestora cu mobilier urban.

8. PLANUL DE ACȚIUNE

Nr. crt.	Programe – Cadru/Programe/Proiecte	Perioada	Responsabili și alți actori implicați	Surse de finanțare posibile	Rezultate estimate
1.	DEZVOLTAREA ARHITECTURALĂ ȘI URBANISTICĂ A LOCALITĂȚILOR				
1.1.	Restaurarea și reabilitarea fondului construit				
1.1.1.	Restaurare Bisericuță De Lemn , Sat Bălușeni	S	C.J. Botoșani	PNRR – C10 – fonduri europene	▪ Implicarea proprietarilor în procesul de restaurare a fondului construit ▪ Intervenții corecte asupra fondului construit valoros; imagine unitară și coerentă ▪ Valorificarea fondului construit existent Valorificarea identității locale
1.1.2.	Elaborarea Planului Urbanistic General În Format Digital Al Comunei Bălușeni	S	C.J. Botoșani	PNRR – C10 – fonduri europene	
1.1.3.	Eficientizare Energetică Și Schimbare Destinație Din Dispensar În Sediul Administrativ Corp A ,Sat Bălușeni , Comuna Bălușeni	S	C.J. Botoșani	PNRR – C10 – fonduri europene	
1.1.4.	Inițiere Parc Fotovoltaic In Comuna Baluseni, Judetul Botoșani	M	C.J. Botoșani	PNRR – C10 – fonduri europene	
1.2.	Creșterea calității spațiului public				
1.2.1.	Amenajare Spații Publice Din Comuna Baluseni Cu Mobilier Urban Inteligent	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	▪ Spații publice amenajate ▪ Creșterea calității locuirii ▪ Valorificarea identității locale
1.2.2.	Înființarea De Spații Verzi În Comună Și Spații De Agrement;	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
1.2.3.	Revitalizarea Obiceiurilor Și Tradițiilor Din Comună	S	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
2.	ÎMBUNĂȚĂȚIREA INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT ȘI CREȘTEREA ACCESIBILITĂȚII				
2.1.	Reabilitarea, modernizarea și extinderea circulațiilor carosabile				
2.1.1.	Modernizare Drumuri De Interes Local In Comuna Baluseni	L	C.J. Botoșani, Ministerul Transporturilor, CNAIR	PNI – ANGHEL SALIGNY	▪ Protejarea patrimoniului construit cu valoare excepțională
2.1.2	Modernizare Infrastructura Rutiera De Baza In Comuna Bălușeni,	L	C.J. Botoșani, Ministerul	AFIR	

	Județul Botoșani		Transporturilor, CNAIR		
3.1.	Dezvoltarea activităților economice (comerț și servicii)				
3.1.1.	Înființarea de microîntreprinderi ce desfășoară activități non-agricole, prin pregătirea de proiecte finanțabile	S	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	▪ Creștere economică ▪ Diversificarea activităților economice;
3.1.2.	Înființarea de asociații de producători, asociații ale breslelor, etc. prin pregătirea de proiecte finanțabile	S	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
3.1.3.	Realizarea unui incubator de afaceri	S	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
3.2.	Dezvoltarea serviciilor de sănătate, educație și asistență socială				
3.2.1.	Cresterea Eficientei Energetice A Unitatii De Invatamant – Gradinita Din Localitatea Baluseni	S	C.J. Botoșani, Ministerul Educației	PNRR C15 – fonduri europene	▪ Completarea infrastructurii de servicii; ▪ Valorificarea specificului economic local; ▪ Diversificarea activităților economice; ▪ Crearea unor noi locuri de muncă
3.2.2.	Asigurarea Participării La Un Proces Educational De Calitate Modern Si Incluziv, Prin Dotarea Unitatilor De Invatamant Preuniversitar Si A Unitatilor Conexe Din Comuna Bălușeni, Județul Botosani	S	C.J. Botoșani, Ministerul Educației	PNRR C15 – fonduri europene	
3.2.3.	Construire Sala De Educatie Fizică Școlara In Localitatea Draxini, Comuna Bălușeni	S	C.J. Botoșani, Ministerul Educației	CNI	
3.2.4.	Construire Si Dotare Centru Medical De Permanenta , Sat Baluseni	M	C.J. Botoșani Ministerul Sănătății	CNI	
4.	REABILITAREA ȘI DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII TEHNICO-EDILITARE				
4.1.	Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare				
4.1.1.	Extindere Rețea De Alimentare Cu Apă Și Canalizare În Comuna Bălușeni , Județul Botoșani	M	C.J. Botoșani, MDLPA	PNI – ANGHEL SALIGNY	▪ Creșterea calității locuirii ▪ Evitarea stagnării apelor meteorice ▪ Îmbunătățirea factorilor de mediu
4.3.	Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale				
4.3.1.	Înființare Rețea De Gaze Naturale	M	C.J. Botoșani,	PNI –	▪ Asigurarea

	În Comuna Bălușeni, Județul Botoșani		MDLPA	ANGHEL SALIGNY	accesului echitabil la rețelele de gaze naturale
5.	ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU				
5.1.	Îmbunătățirea sistemului de management al deșeurilor				
5.1.1.	Construire Centru De Colectare Deșeuri Prin Aport Voluntar În Comuna Bălușeni, Județul Botoșani	M	C.J. Botoșani	PNRR – C10 – fonduri europene	- Creșterea calității locuirii - Creșterea cantității de deșeuri sortate
5.1.2.	Construire Platformă De Gunoi De Grajd In Comuna Bălușeni, Județul Botoșani	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
6.1.	Reducerea efectelor factorilor de risc natural				
6.1.1.	Decolmatarea Și Indiguirea Zonelor Predispușe La Inundații	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	- Creșterea siguranței locuirii - Reducerea riscului de afectare a stabilității terenurilor - Creșterea siguranței locuirii - Reducerea riscului de afectare a stabilității terenurilor - Utilizarea energiei regenerabile
6.1.2.	Îmbunătățirea Iluminatului Public Prin Folosirea Energiilor Regenerabile	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
6.1.3.	Împădurirea Zonelor Degradate	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
6.1.4.	Realizarea Unui Program De Împădurire A Suprafețelor Defrișate Sau Care Nu Sunt Exploatate Agricol	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	
6.1.5.	Realizarea Unui Program De Împădurire A Zonelor Limitrofe Culturilor Pentru Protecția Acestora	M	C.J. Botoșani	Buget de stat și buget local	

Plan de acțiune – Comuna Bălușeni 2027-2037

S = Obiective pe termen scurt (S = < 5 ani)

M = Obiective pe termen mediu (M = 5-10 ani)

L = Obiective pe termen lung (L = > 10 ani)

9. BIBLIOGRAFIE

1. Considerații privind domeniul public și domeniul privat, Asist. Univ. Dr. Cătălin Băncioi
2. Constantin Burac, Ținuturile Țării Moldovei până la mijlocul secolului al XVIII-lea, București, 2002, p. 2-3.
3. D. B. V. B. I. B. A. C. G. E. G. N. M. S. S. V. I. Z. Lucian Badea, "Geografia României, vol IV, Regiunile pericarpatice: Dealurile și Câmpia Banatului și Crișanei, Podișul Mehedinți, Subcarpații, Piemontul Getic, Podișul Moldovei," Editura Academiei Române, București, 1992.
4. D. B. V. B. I. B. A. C. G. E. G. N. M. S. S. V. I. Z. Lucian Badea, "Geografia României volumul I. Geografia Fizică," Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1983.
5. D.I.R., v.XIV-XV, vol. I, p. 97
6. D.I.R. , A Moldova, veacul XVI, vol III, București, 1956, pag. 54
7. D.I.R., v. XV, vol. II, p.9
8. D.I.R., v. XVI, vol. I, p.124-125
9. Date furnizate de Primăria comunei Bălușeni
10. DRH, A. Moldova, VIII, București, 2014, p. 544-546, nr. 443 (în continuare, se citează DRH, A, Moldova sub forma DRH); V. Lungu, Ținuturile Moldovei până la 1711 și administrarea lor, în „Cercetări istorice”, anul XVII, vol. XVII, 1943, p. 237.
11. Documente privin istoria României (D.I.R.), Seria A., Moldova, v.XVII, vol. II, p. 133.
12. Domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, Prof. Univ dr. Vasile Negruț
13. Fișa localității
14. Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al comunei Bălușeni, județul Botoșani
15. Ioan Caproșu, Structuri fiscale și administrative, în Anuarul Institutului de Istorie «A.D. Xenopol» din Iași, XXX, 1993, p. 274-275.
16. M. P.-D. E. Z. N. Zaharia, "Așezări din Moldova. De la paleolitic până în secolul al XVIII-lea," Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970.
17. Macovei Adrian, Organizarea administrativ-teritorială a Moldovei între anii 1832 și 1862 (I–V), în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A.D. Xenopol» Iași”, XIX, 1982; XX, 1983; XXI, 1984; XXII/2, 1985; XXIII/1, 1986.
18. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești de la Ștefăniță voievod (1517-1527), București, 1943, p. 128-134, nr. 26; Petronel Zahariuc, Note răzlețe, p. 43
19. Murariu Ioan, Ținuturile Botoșani și Dorohoi între anii 1774 și 1835, în „Hierasus”, VI, 1986.
20. N. B. M. P. A. U. D. C. Vasile Băcăuanu, "Podișul Moldovei. Natură, om, economie," Editura științifică și enciclopedică, București, 1980.
21. N. Barbu, "Geografia solurilor României," Centr. Multipl. Univ. "Al. I. Cuza" Iași, Iași, 1987.
22. Plan Urbanistic General al comunei Bălușeni i, județul Botoșani
23. Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor, 1992
24. Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor, 2002
25. Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor, 2011, 2021
26. Recensământul Auto 2022
27. Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Bălușeni

28. V. Băcăuanu, "Cîmpia Moldovei. Studiu geomorfologic," Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1968.
29. Zahariuc Petronel, Orașe vechi, orașe noi, în ținutul Dorohoi (Dorohoi, Mihăileni și Săveni), în „Analele Științifice ale Universității «Al. I. Cuza»", Iași, s. n., istorie, t. LX, 2014